

İslahiye (Gaziantep) Atıksu Arıtma Tesisi Projesi'nin İnşaatı

ÇEVRESEL ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP)

Nisan 2026

Bu belge, İngilizce dilindeki orijinal versiyonu olan ESMP esas alınarak tercüme edilmiştir. Metinler arasında herhangi bir uyumsuzluk olması halinde İngilizce metin esas alınacaktır.

Yalnızca Resmi Kullanım İçindir

BELGE KONTROL SAYFASI

Proje: Gaziantep Islahiye Atıksu Arıtma Tesisi (ÇSYP)

Yönetim: ILBANK

Hazırlayan: Kali Enerji Mühendisliği ve Danışmanlık Ltd.

Revision No	Date	Prepared By	Controlled By	Notes
00	31/10/2025	Kali Enerji Mühendisliği ve Danışmanlık Ltd.		
01	28/01/2026	Kali Enerji Mühendisliği ve Danışmanlık Ltd.		
02	30/03/2026	Kali Enerji Mühendisliği ve Danışmanlık Ltd.		
Final	11/04/2026	Kali Enerji Mühendisliği ve Danışmanlık Ltd.		

İÇİNDEKİLER TABLOSU

Sayfa

İÇİNDEKİLER TABLOSU	i
TABLOLAR LİSTESİ.....	iii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	iv
KISALTMALAR.....	v
YÖNETİCİ ÖZETİ	1
1 Giriş.....	4
1.1 Amaç	4
1.2 Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP) İçeriği	5
2 PROJE AÇIKLAMASI.....	7
2.1 Proje Konumu	7
2.2 Teknik Özellikler	10
2.3 Proje Zaman Çizelgesi ve Çalışan Sayısı	13
3 Mevcut Durum	16
3.1 Etki Alanı	16
3.2 Fiziksel Çevre	19
3.2.1 İklim	19
3.3 Coğrafya ve Topografya.....	20
3.3.1 Doğal Tehlikeler ve Sismik Aktivite	20
3.3.2 Hidrojeoloji.....	24
3.3.3 Su Kaynakları ve Kalitesi	24
3.3.4 Korunan Alanlar	26
3.3.5 Ekoloji ve Biyoçeşitlilik	26
3.4 Arazi Kullanımı ve Arazi Mülkiyeti	32
3.5 Sosyo-Ekonomik Çevre	33
4 HUKUKİ ÇERÇEVE.....	37
4.1 Ulusal Mevzuat	37
4.2 Avrupa Yatırım Bankası'nın Çevre ve Sosyal Standartları.....	47
4.3 Türkiye'nin taraf olduğu Uluslararası Çevre Sözleşmeleri	49
5 Projenin Çevresel ve Sosyal Etkileri.....	52
5.1 Çevresel Etkiler (Fiziksel ve Biyolojik Çevre).....	52
5.1.1 Hava Kalitesi.....	52
5.1.2 Gürültü ve Titreşim.....	54
5.1.3 Toprak ve Arazi Kullanımı	58
5.1.4 Peyzaj ve Görsel Konfor	59
5.1.5 Su Kaynakları ve Atıksu.....	60
5.1.6 Atık Yönetimi.....	63
5.1.7 Biyolojik Çevre	66
5.1.8 İklim Değişikliği	67
5.2 Sosyo-Ekonomik Çevre Üzerindeki Etkiler	68
5.2.1 Toplum Sağlığı ve Güvenliği	68
5.2.2 İşçi ve Çalışma Koşulları.....	73
5.2.3 İş Sağlığı ve Güvenliği	73

5.2.4	Arazi Edinimi.....	75
5.2.5	Geçim Kaynakları Üzerindeki Etkilerin Değerlendirilmesi	75
5.2.6	Kültürel Miras.....	76
6	ETKİ AZALTMA YÖNETİMİ VE İZLEME PLANI	77
6.1	Çevresel ve Sosyal Etki Yönetim Planı	77
6.2	Çevresel ve Sosyal İzleme Planı.....	104
7	KURUMSAL DÜZENLEMELER VE KAPASİTE GELİŞTİRME	134
7.1	Çevresel ve Sosyal Yönetim Yapısı	134
7.2	Görev ve Sorumluluklar	135
7.3	Kapasite Geliştirme ve Eğitim	137
7.4	Çevresel ve Sosyal İzleme Raporu	138
8	PAYDAŞLARLA İSTİŞARE.....	140
8.1	Şikayet Mekanizması	142
8.1.1	ILBANK'ın Şikayet Mekanizması.....	142
8.1.2	Projeye Özgü Şikayet Mekanizması.....	156
9	RAPORLAMA VE UYUM.....	159
10	SONUÇ.....	161
	KAYNAKLAR.....	163
	EK – A Ana Proje Sahasının Konum Haritası.....	164
	EK – B ÇED Muafiyet Yazısı	165
	EK – C Proje Sahasına Ait Fotoğraflar.....	166
	EK – D Çevresel Temel (Baz) Ölçümler	169
	EK – E Mülkiyet Belgeleri	170
	EK – F Proje ile İlgili Türkiye'deki Çevre, Sağlık ve Güvenlik (ÇSG) Mevzuatı	171
	EK – G Tasarım Onayına İlişkin Resmi Yazı.....	175
	EK – H Rastlantısal Buluntu Prosedürü	176
	EK – İ 5403 Sayılı Kanun Kapsamında Alınan Arazi Kullanım İzni.....	179
	EK – J İmar Planı I.....	180
	EK – K İmar Planı II	181
	EK – L Mevcut Arazi Koşullarına Ait Fotoğraflar	182
	EK – M Kurum Görüşleri Özet Raporu.....	183
	EK – N İslahiye AAT'ye Ait KMZ Dosyası ve KMZ Harita Görüntüsü.....	184
	EK – O – Arazi Kullanımına İlişkin Resmi Yazışmalar ve Kurum Görüşleri (5403 Sayılı Kanun ve Genel Uygunluk).....	185
	EK – P – Halkın Katılımı Toplantısı	187

TABLolar LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1. Proje Alanına Ait Resmi TÜİK Nüfus Verileri	10
Tablo 2. Proje Alanına Ait Nüfus, Su Tüketimi ve Atıksu Debisi Hesap Tablosu (2035–2050)	10
Tablo 3. Seçilen Deşarj Standartları ve Tasarım Çıkış Suyu Kalite Kriterleri	11
Tablo 4. Tasarım Esaslı Kişi Başı Kirlilik Yükleri.....	11
Tablo 5. İslahiye Atıksu Arıtma Tesisi (AAT) Temel Tasarım Parametreleri	11
Tablo 6. Proje'nin Zaman Çizelgesi.....	15
Tablo 7. Proje Etki Alanındaki Flora Türleri	29
Tablo 8. Proje Etki Alanındaki Fauna Türleri	31
Tablo 9. İslahiye TOKİ 4. Etap 3. Bölge Konutları ve Güllühüyük Mahallesi Nüfus Özeti.....	35
Tablo 10. Proje ile İlgili Ulusal Mevzuat.....	38
Tablo 11. Avrupa Yatırım Bankası'nın Çevre ve Sosyal Standartlarının Projeye Uygulanabilirliği.....	49
Tablo 12. Toz Emisyonu Kütle Akışı Hesaplamalarında Kullanılacak Emisyon Faktörleri....	52
Tablo 13. Kazı Çalışmaları Sırasında Saatlik Toz Emisyonu	53
Tablo 14. Makineler ve Gürültü Yoğunluk Seviyeleri	55
Tablo 15. Gürültü Seviyesi Yönergeleri	56
Tablo 16. Kazı ve İnşaat İşlerinde Kullanılacak Makine ve Ekipmanlara İlişkin Emisyon Bilgileri	67
Tablo 17. İnşaat Öncesi ve İnşaat Aşamaları için Çevresel ve Sosyal Etki Yönetim Planı ...	77
Tablo 18. İşletme Aşaması için Çevresel ve Sosyal Etki Yönetim Planı	96
Tablo 19. İnşaat Öncesi ve İnşaat Aşamaları için Çevresel ve Sosyal Etki İzleme Planı ...	104
Tablo 20. İşletme Aşaması için Çevresel ve Sosyal Etki İzleme Plan	127
Tablo 21. Proje Organizasyonel Yönetimi ve Sorumlulukları	135
Tablo 22. İLBANK'ın ŞM için Görev ve Sorumlulukları	142
Tablo 23. ŞM Prosedürü için GASKİ, İnşaat Denetimi ve Yüklenicilerin Rollerini ve Sorumlulukları.....	150
Tablo 24. Halk İçin Şikayet Bildirme Kanalları	152
Tablo 25. Çalışanlar İçin Şikayet Bildirme Kanalları	154
Tablo 26. Raporlama Gereksinimleri	160

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa

Şekil 1. Gaziantep Haritası Üzerinde İslahiye İlçesinin Konumu ve Türkiye Haritası Üzerinde Gaziantep İlinin Konumu	8
Şekil 2. İslahiye Atıksu Arıtma Tesisinin Genel Yerleşim Planı	9
Şekil 3. Önerilen İslahiye Atıksu Arıtma Tesis (AAT) Ön Akım Şeması	13
Şekil 4. Etki Alanı	18
Şekil 5. Türkiye Deprem Tehlike Haritasında Proje Alanı	22
Şekil 6. Türkiye Heyelan Yoğunluk Haritası Üzerindeki Proje Alanı	23
Şekil 7. Su Temin Sistemi	25
Şekil 8. Gürültü Seviyesi ve Mesafe Grafiği.....	56
Şekil 9. Proje Uygulama Biriminin Organizasyon Şeması.....	135

KISALTMALAR

APG	Anahtar Performans Göstergeleri
AYB	Avrupa Yatırım Bankası
CDŞ	Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet
CİMER	Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi
CSI/CT	Cinsel Sömürü ve İstismar / Cinsel Taciz
ÇİR	Çevresel İzleme Raporu
ÇŞÇ	Çevresel ve Sosyal Çerçeve
ÇSG	Çevre, Sağlık ve Güvenlik
ÇSMS	Çevresel ve Sosyal Olay Müdahale Araç Seti
ÇSS	Çevresel ve Sosyal Standartlar
ÇSSG	Çevresel, Sosyal, Sağlık ve Güvenlik
ÇŞİDB	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
ÇSYP	Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı
DK	Davranış Kuralları
EA	Etki Alanı
FRIT	Türkiye'deki Mülteciler için AB Mali Yardım Programı
GASKİ	Gaziantep Su ve Kanalizasyon İdaresi
HKT	Halkın Katılımı Toplantısı
IFC	Uluslararası Finans Kurumu
İAT	İçme Suyu Arıtma Tesisi
İKU	İnsan Kaynakları Uzmanı
İSG	İş Sağlığı ve Güvenliği
İUSU	İyi Uluslararası Sanayi Uygulamaları
KKD	Kişisel Koruyucu Donanım
KNA	Kök Neden Analizi
MoTAT	Mobil Atık Takip Sistemi
PKP	Paydaş Katılım Planı
PTD	Proje Tanıtım Dosyası
PUB	Proje Uygulama Birimi
PYB	Proje Yönetim Birimi
PYD	Proje Yönetim Danışmanları

RoW	Geçiş Hakkı
ŞM	Şikayet Mekanizması
YİMER	Yabancılar İletişim Merkezi
YYP	Yeniden Yerleşim Planı

YÖNETİCİ ÖZETİ

Şubat 2023'te ülkenin güney bölgesinde meydana gelen depremler, 11 ilde yapılı çevrede büyük yıkıma neden olmuş ve yaklaşık 14 milyon insanın günlük yaşamını olumsuz etkilemiştir. Etkilenen alanın büyüklüğü ve beklenen yüksek maliyetler nedeniyle, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, bölgenin iyileştirilmesi ve yeniden inşası sürecini başlatmak amacıyla Avrupa Yatırım Bankası (AYB), Dünya Bankası (DB), Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) ve Japon Uluslararası İşbirliği Ajansı (JICA) gibi Uluslararası Finans Kuruluşları (IFI's) ile iletişime geçmiştir.

İslahiye, Gaziantep iline bağlı olup şehir merkezine 88 km mesafede yer almaktadır. Nurdağı ile birlikte, 2023 depremlerinden en ağır şekilde etkilenen yerleşimlerden biridir. İlçede 2016–2020 yılları arasında inşa edilen içme suyu temini, dağıtım ve atıksu toplama sistemleri halihazırda faal durumdadır. Ancak önemli bir eksiklik bulunmaktadır: ilçe merkezinde atıksu arıtımı bulunmamakta olup bu durum halk sağlığı, çevre ve doğal kaynaklar açısından risk oluşturmaktadır. Atıksu arıtma tesisine ilişkin tasarım, İLBANK koordinasyonunda hazırlanmış ve 2020 yılında onaylanmıştır (Ek G). Bu projenin uygulanması GASKİ için kısa vadede acil bir öncelik teşkil etmektedir.

“İslahiye (Gaziantep) Atıksu Arıtma Tesisi İnşaatı Projesi” kapsamında GASKİ (Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü) tarafından yapılacak yatırımın, deprem sonrası “Devlet Hibesi” Programı kapsamında finanse edilmesi planlanmaktadır. Projeye katılım sağlayacak uluslararası finans kuruluşu Avrupa Yatırım Bankası (AYB) olacaktır.

Projenin temel amaçları aşağıdaki gibidir:

- İlçe merkezindeki tüm atıksuların etkin şekilde arıtılmasını sağlayarak halk sağlığı, çevre ve doğal kaynaklar üzerindeki riskleri azaltmak,
- Türkiye Kentsel Atıksu Arıtımı Yönetmeliği'ne uyuma katkı sağlamak,
- Projeyi AYB Çevresel ve Sosyal Standartları (ÇSS) ile uyumlu şekilde uygulamak.

Projenin çevresel ve sosyal risk düzeyi “**Önemli**” olarak sınıflandırılmıştır. Bu, potansiyel etkilerin saha ile sınırlı, geri döndürülebilir ve uygun azaltım önlemleri ile yönetilebilir olduğunu ifade etmektedir. Proje, Türkiye ÇED Yönetmeliği Ek-I ve Ek-II listelerinde yer almadığından, 18 Ekim 2018 tarihinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından ÇED'den muafiyet kararı verilmiştir (Ek B).

Belirlenen potansiyel çevresel ve sosyal etkiler şunlardır:

- İnşaat sürecinde geçici hava emisyonları ve gürültü oluşumu,
- İnşaat alanı çevresinde trafik yoğunluğu ve güvenlik risklerinde artış,
- Geçici görsel etkiler ve erişim yollarında kesintiler,
- Tesis sahası için kalıcı tarım arazisi kaybı ve inşaat sürecinde çevredeki araziler üzerinde kısa süreli etkiler,
- Yüzey akışı veya kazara dökülmeler nedeniyle su kalitesinde geçici etkiler.

Bu riskleri yönetmek amacıyla kapsamlı azaltım önlemleri geliştirilmiştir. Bu önlemler; bozulan alanların rehabilitasyonu, atıkların uygun yönetimi, su kaynakları ve toprak kalitesinin korunması, gürültü ve hava emisyonlarının kontrolü gibi hususları kapsamaktadır. Ayrıca toplum sağlığı ve güvenliğinin korunması, sosyal etkilerin azaltılması ve ulusal mevzuat ile uluslararası iş sağlığı ve güvenliği standartlarına tam uyum sağlanması önceliklidir.

Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP) kapsamında, mevcut çevresel ve sosyal koşullar saha ziyaretleri, literatür taraması, paydaş görüşmeleri ve çevresel ölçümler yoluyla değerlendirilmiştir. Bu temel veriler doğrultusunda proje özelinde potansiyel etkiler ve riskler belirlenmiştir. Ulusal mevzuat, uluslararası standartlar ve İyi Uluslararası Endüstri Uygulamaları (GIIP) ile uyumlu olarak hazırlanan ÇSYP; ön inşaat, inşaat ve işletme aşamalarında uygulanacak azaltım, izleme, kapasite geliştirme ve raporlama faaliyetlerini kapsamaktadır.

Gerektiğinde, ilgili alt proje için projeye özgü bir Paydaş Katılım Planı (PKP) hazırlanacak ve uygulanacaktır. Bu plan, uluslararası finans kuruluşlarının (IFIs) gerekliliklerine uygun olarak, paydaşların etkin katılımını sağlamak, bilgi paylaşımını güçlendirmek ve şikayet mekanizmalarının işleyişini desteklemek amacıyla hazırlanacaktır. ÇSYP taslağının onaylanmasının ardından, projeden etkilenen taraflar ve diğer ilgili taraflarla bir Halkın Katılımı Toplantısı düzenlenecektir. Bu toplantı sırasında, onaylanmış taslak belgeler ve önemli proje bilgileri açıklanacak ve geri bildirimler toplanacaktır. Ardından, belgeler son haline getirilecektir. Proje, PKP'e uygun olarak yaşam döngüsü boyunca paydaş katılımı faaliyetlerini uygulamaya devam edecektir.

Ayrıca aşağıdaki yönetim planları ve prosedürler hazırlanacaktır. GASKİ, yüklenicilerin inşaat öncesinde kendi planlarını hazırlamasını sağlayacaktır:

- Kirlilik Önleme Yönetim Planı
- Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı
- İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Planı
- Atık Yönetim Planı
- Tehlikeli Maddeler Yönetim Planı (Dökülme Müdahale Prosedürü dahil)
- İşgücü Yönetim Planı
- Toplum Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Planı
- Trafik Yönetim Planı
- Kamp Yönetim Planı
- Güvenlik Yönetim Planı
- Toprak Yönetim Planı
- Rastlantısal Buluntu Prosedürü
- Hava Kalitesi Yönetim Planı
- Gürültü Yönetim Planı
- Biyolojik Çeşitlilik Yönetim Planı

İşletme aşamasından önce GASKİ aşağıdaki planları hazırlayacak ve güncelleyecektir:

- Çamur Yönetim Planı
- Hava Kalitesi Yönetim Planı
- Atık Yönetim Planı

- Trafik Yönetim Planı

1 Giriş

Şubat 2023'te ülkenin güney bölgesinde meydana gelen depremler, 11 ilde yapılı çevrede büyük yıkıma ve yaklaşık 14 milyon insanın günlük yaşamında ciddi bozulmalara neden olmuştur. Etkilenen bölgenin dramatik büyüklüğü ve beklenen yüksek maliyetler nedeniyle, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Dünya Bankası (DB), Avrupa Yatırım Bankası (AYB), Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) ve Japon Uluslararası İşbirliği Ajansı (JICA) gibi Uluslararası Finans Kuruluşları (IFI) ile iletişime geçmiş ve bölgenin iyileştirilmesi ve yeniden inşası sürecini başlatmıştır. Gaziantep, 2023 depremlerinden ciddi şekilde etkilenen bu 11 ilden biridir.

Gaziantep iline bağlı ve il merkezine 88 km uzaklıkta bulunan İslahiye, 2023 depremlerinden en ciddi şekilde etkilenen yerleşimlerden biridir. 2016-2020 yılları arasında inşa edilen su temini ve atıksu toplama sistemleri işletmede olmasına rağmen, ilçede kritik bir şekilde bir atıksu arıtma tesisi (AAT) bulunmamaktadır ve bu durum arıtılmamış deşarjlara yol açarak halk sağlığı ve çevre açısından önemli riskler oluşturmaktadır. Bu durumu ele almak amacıyla, İLBANK tarafından hazırlanan ve 2020 yılında onaylanan tasarımlara dayalı bir atıksu arıtma tesisinin uygulanması, Gaziantep Su ve Kanalizasyon İdaresi (GASKİ) için kısa vadeli acil bir öncelik olarak belirlenmiştir.

GASKİ'nin (Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü) "İslahiye (Gaziantep) Atıksu Arıtma Tesisi Projesi İnşaatı" için yatırımlarının, deprem "Devlet Hibesi" Programı kapsamında finanse edilmesi önerilmektedir. Önerilen projenin IFI'si Avrupa Yatırım Bankası (AYB) olacaktır.

1.1 Amaç

Bu Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP), Türkiye'nin Gaziantep ilinde yer alan İslahiye Atıksu Arıtma Tesisi Projesi için hazırlanmıştır. ÇSYP, Projenin ön inşaat, inşaat ve işletme aşamalarıyla ilişkili potansiyel çevresel ve sosyal etkileri belirlemek, değerlendirmek ve yönetmek amacıyla tasarlanmıştır. ÇSYP, Türkiye ulusal mevzuatına, Avrupa Yatırım Bankası (AYB) Çevresel ve Sosyal Standartlarına ve İyi Uluslararası Endüstri Uygulamalarına uyumu sağlamak amacıyla azaltım önlemlerini, kurumsal sorumlulukları, izleme göstergelerini ve raporlama prosedürlerini ortaya koymaktadır.

ÇSYP'nin amacı, çevresel ve sosyal risk ve etkilerin azaltılması, yönetilmesi ve izlenmesi için pratik bir plan sunmak ve çevresel ve sosyal hedeflere ulaşılmasını sağlamak amacıyla proje standartlarına uyum için gerekli yönetim araçlarını ve önlemleri sağlamaktır. Projenin potansiyel etkileri ortaya konulmakta ve riskleri ve/veya sonuçları kaynaklarında en aza indirmek ve/veya azaltmak için atılması gereken adımlar belirtilmektedir. Proje uygulayıcıları ve paydaşlar belirlenmekte ve bu ÇSYP'de detaylandırılan sonuçları önlemek ve azaltmak amacıyla proje süresi boyunca izleme ve kontrol faaliyetleri belirlenmektedir. Proje, Türkiye Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği Ek 1 veya Ek 2 kapsamında yer almamaktadır; bu nedenle ulusal bir ÇED süreci gerekli olmamıştır. Proje, 18 Ekim 2018 tarihli

ve E-46818599-220-02 E-2018267-7008 sayılı resmi karar ile Türk ÇED Yönetmeliği kapsamında ÇED gerekliliklerinden muaf tutulmuştur ve bu karar Ek B'de sunulmaktadır.

Projenin Atıksu Arıtma Tesisi (AAT), 2016 yılından beri İslahiye Belediyesi'nin mülkiyetinde olan bir arazi parseli üzerine inşa edilecektir (470/5- Ek E). Söz konusu alan şu anda tarım arazisi olarak sınıflandırılmış olup, üzerinde herhangi bir konut, yapı veya yerleşim yeri bulunmamaktadır. Proje alanı, en yakın yerleşim yerlerine yaklaşık 800 metre mesafededir. Belediyeye ait arazide herhangi bir yerleşim yeri veya özel yapı bulunmadığı göz önüne alındığında, proje herhangi bir fiziksel veya ekonomik yer değiştirmeye neden olmayacaktır. Bu nedenle, bu bileşen için bir Yeniden Yerleşim Planı (YYP) gerekli görülmemektedir.

1.2 Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP) İçeriği

Bu Çevre ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP), İslahiye Atıksu Arıtma Tesisi Projesi ile ilişkili çevresel ve sosyal riskleri ve etkileri değerlendirmektedir. ÇSYP, Avrupa Yatırım Bankası'nın (AYB) Çevre ve Sosyal Standartları, Çevre ve Sosyal Yönetim Çerçevesi (ÇSYÇ), Türk ulusal mevzuatı ve Proje Tanıtım Dokümanı (PTD) gerekliliklerine uygun olarak geliştirilmiştir.

Çevresel ve sosyal riskler ve etkiler, projenin iki ana aşaması için belirlenmiştir: (i) Arazi Hazırlığı ve İnşaat ve (ii) İşletme. AYB'nin Çevresel ve Sosyal Standartlarına uyumu sağlamak için, potansiyel olumsuz etkiler değerlendirilmiş ve buna karşılık gelen azaltma ve izleme önlemleri önerilmiştir. Bu önlemler, projenin konumuna, tasarımına ve uygulama takvimine göre uyarlanmış olup, yerel topluluklar için olumlu sonuçları artırırken riskleri en aza indirmeyi amaçlamaktadır.

ÇSYP, aşağıdaki kaynak dokümanlar ve veriler esas alınarak hazırlanmıştır:

- Proje Sahibi olan GASKİ tarafından sağlanan teknik ve idari bilgiler;
- Proje Tanıtım Dokümanı (PTD);
- İslahiye (Gaziantep) Atıksu Arıtma Tesisi İnşaatı Projesi kapsamında hazırlanan Çevresel ve Sosyal Çerçeve dokümanları, ilgili olduğu durumlarda ilişkili tesisler için Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesi (ÇSYÇ) ve İşgücü Yönetim Prosedürü (İYP).

Bu doküman aşağıdaki şekilde yapılandırılmıştır:

- Bölüm I: Giriş – ÇSYP'nin amacı, arka planı, kapsamı ve hazırlanma gerekçesini içermektedir.
- Bölüm II: Proje Tanımı – Proje alanı ve Atıksu Arıtma Tesisi'nin teknik özelliklerini sunmaktadır.
- Bölüm III: Mevcut Durum – Projenin etki alanındaki mevcut çevresel, ekolojik, iklimsel, hidrolojik ve sosyo-ekonomik özellikleri tanımlamaktadır.
- Bölüm IV: Yasal Çerçeve – Proje için geçerli ulusal mevzuat, uluslararası anlaşmalar ve AYB Çevresel ve Sosyal Standartlarını listelemektedir.
- Bölüm V: Çevresel ve Sosyal Etkiler – Projeye ilişkin risk ve etkileri, kapsam dahil/kapsam dışı metodolojisi ve değerlendirme yaklaşımı ile birlikte ortaya koymaktadır.

- Bölüm VI: Azaltım Yönetimi ve İzleme Planı – Azaltım önlemleri, izleme faaliyetleri, sorumluluklar ve performans göstergelerini içeren kapsamlı bir tablo sunmaktadır.
- Bölüm VII: Kurumsal Düzenlemeler ve Kapasite Geliştirme – ÇSYP'nin uygulanmasına yönelik organizasyon yapısını, rol ve sorumlulukları, kapasite geliştirme faaliyetlerini ve eğitim planlarını tanımlamaktadır.
- Bölüm VIII: Paydaş Katılımı – Paydaş etkileşimlerini, halk katılım toplantılarını, dile getirilen temel hususları ve geri bildirimlerin proje planlamasına nasıl entegre edildiğini özetlemektedir. Ayrıca, İLBANK Genel Müdürü ve Proje'ye Özel Genel Müdür ile ilgili alt bölüm de bu bölümde yer almaktadır.
- Bölüm IX: Raporlama ve Uyum – Çevresel ve sosyal önlemlerin etkin uygulanmasını sağlamak amacıyla raporlama dâhil çevresel ve sosyal yönetim yapısını açıklamaktadır.
- Bölüm X: Sonuç – Çevresel ve sosyal etki değerlendirmesinden elde edilen temel bulguların özetini sunmaktadır.

2 PROJE AÇIKLAMASI

İslahiye'nin içme suyu; Göz kaynağı, Türkbahçe kuyuları ve Değirmencik kuyularından sağlanmaktadır. Deprem sonrasında güvenli su teminini sağlamak amacıyla GASKİ tarafından paket tip içme suyu arıtma tesisi kurulmuştur. Mevcut su dağıtım sistemi, Rocpro Inc. tarafından 2015 yılında tasarlanmış olup, 2016-2020 yılları arasında İLBANK koordinasyonunda inşa edilmiştir. Şebekede kullanılan boruların büyük çoğunluğu Ø90 mm ile Ø560 mm çapları arasında değişen HDPE borulardan oluşmakta olup toplam hat uzunluğu 117 km'dir. Halihazırda işletmede olan 3 adet su deposu bulunmaktadır.

Mevcut kanalizasyon sistemi ise 2015 yılında hazırlanan projeye dayanarak 2016-2019 yılları arasında yine İLBANK koordinasyonunda inşa edilmiştir. Ancak, hâlihazırda işletmede olan bir atıksu arıtma tesisi bulunmamaktadır. Bu nedenle, toplanan atıksular en yakın dere yataklarına veya kuru derelere deşarj edilmekte olup bu durum ciddi çevresel ve halk sağlığı sorunlarına yol açmaktadır.

Farklı atıksu arıtma proses alternatifleri, Tasarım Danışmanı tarafından teknik, çevresel ve finansal açılardan değerlendirilmiş ve İslahiye Atıksu Arıtma Tesisi için arıtma prosesi olarak GASKİ ve İLBANK tarafından "Uzun Havalandırmalı Aktif Çamur Prosesi (besin maddesi giderimli)" seçilmiştir. Bu proses, karbon gideriminin yanı sıra azot (N) ve fosfor (P) giderimini de sağlayarak Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği, Kentsel Atıksu Arıtımı Yönetmeliği ve ilgili ikincil mevzuata uyum sağlayacaktır.

Atık su arıtma tesisinin kapasitesi; kişi başı günlük 120 litre su tüketimi, %90 atıksu geri dönüş oranı ve tesis içi ilave %5 atık su dikkate alınarak 1. aşama için 5.670 m³/gün ve nihai kapasite olarak 8.505 m³/gün şeklinde hesaplanmıştır.

Seçilen atıksu arıtma prosesine ait proses üniteleri aşağıda sunulmaktadır:

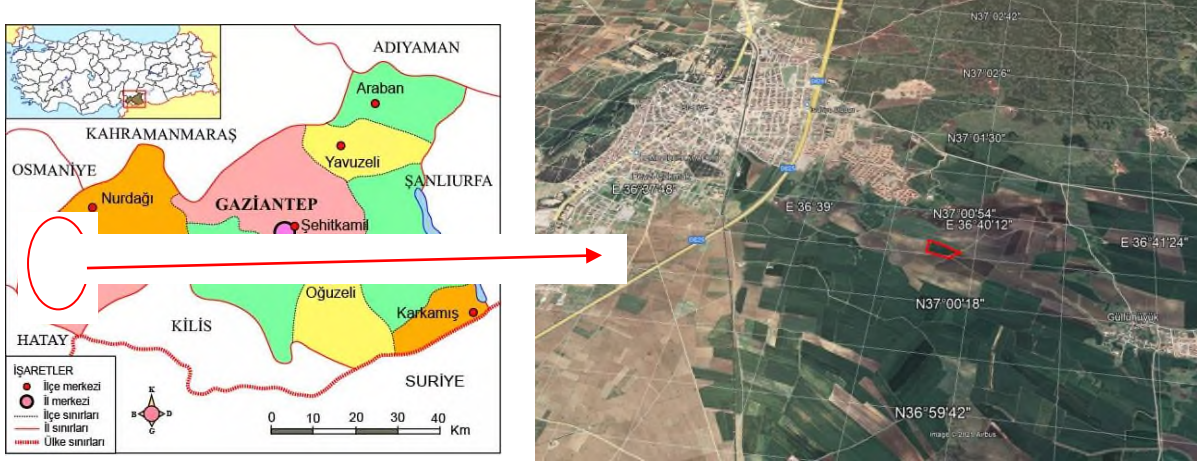
- Giriş yapısı ve ızgaralar,
- Giriş pompa istasyonu,
- Havalandırmalı kum ve yağ tutucu ünitesi,
- Anaerobik tanklar (fosfor giderimi için),
- Havalandırma tankları,
- Son çökeltme tankı,
- Çıkış suyu dezenfeksiyonu (sıvı klor ve klor temas tankı),
- Debi ölçüm ve numune alma ünitesi,
- Geri devir ve fazla çamur pompa istasyonu,
- Çamur susuzlaştırma ünitesi (santrifüjler).

2.1 Proje Konumu

Proje, Türkiye'nin Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan Gaziantep iline bağlı İslahiye ilçe merkezinde bulunmaktadır. Gaziantep şehir merkezinin yaklaşık 88 km güneybatısında konumlanan İslahiye; kuzeydoğuda Kilis ili, doğu ve güneydoğuda Nurdağı ilçesi, güney ve

güneybatıda Hatay ili ve batıda Osmaniye ili ile komşudur. İlçe ayrıca güneyinde Suriye ile yaklaşık 5 km uzunluğunda uluslararası sınıra sahiptir. Tarihsel olarak 1933 yılına kadar Osmaniye'ye bağlı olan İslahiye, daha sonra Gaziantep iline bağlanmış olup bu durum, Gaziantep Platosu üzerindeki coğrafi konumu ve il ile olan güçlü ekonomik ve sosyal ilişkileri ile uyumludur.

Atıksu Arıtma Tesisi (AAT) projesi, Cevdetpaşa Mahallesi sınırları içerisinde yer alan 470/5 numaralı parsel üzerinde, toplam 25.982 m² alanı kapsayacak şekilde konumlandırılmıştır. Parsel sınırları açık bir şekilde belirlenmiş olup saha yerleşim planı üzerinde gösterilmektedir. Elektrik İletim Hattı (EİH), alt projeye mevcut kamu yol ağı üzerinden erişmekte olup herhangi bir özel mülkiyet veya üçüncü şahıslara ait parselleri kesmemekte veya bu parsellerle çakışmamaktadır. Bu nedenle, EİH güzergâhı kapsamında ilave herhangi bir parsel etkilenmemektedir.

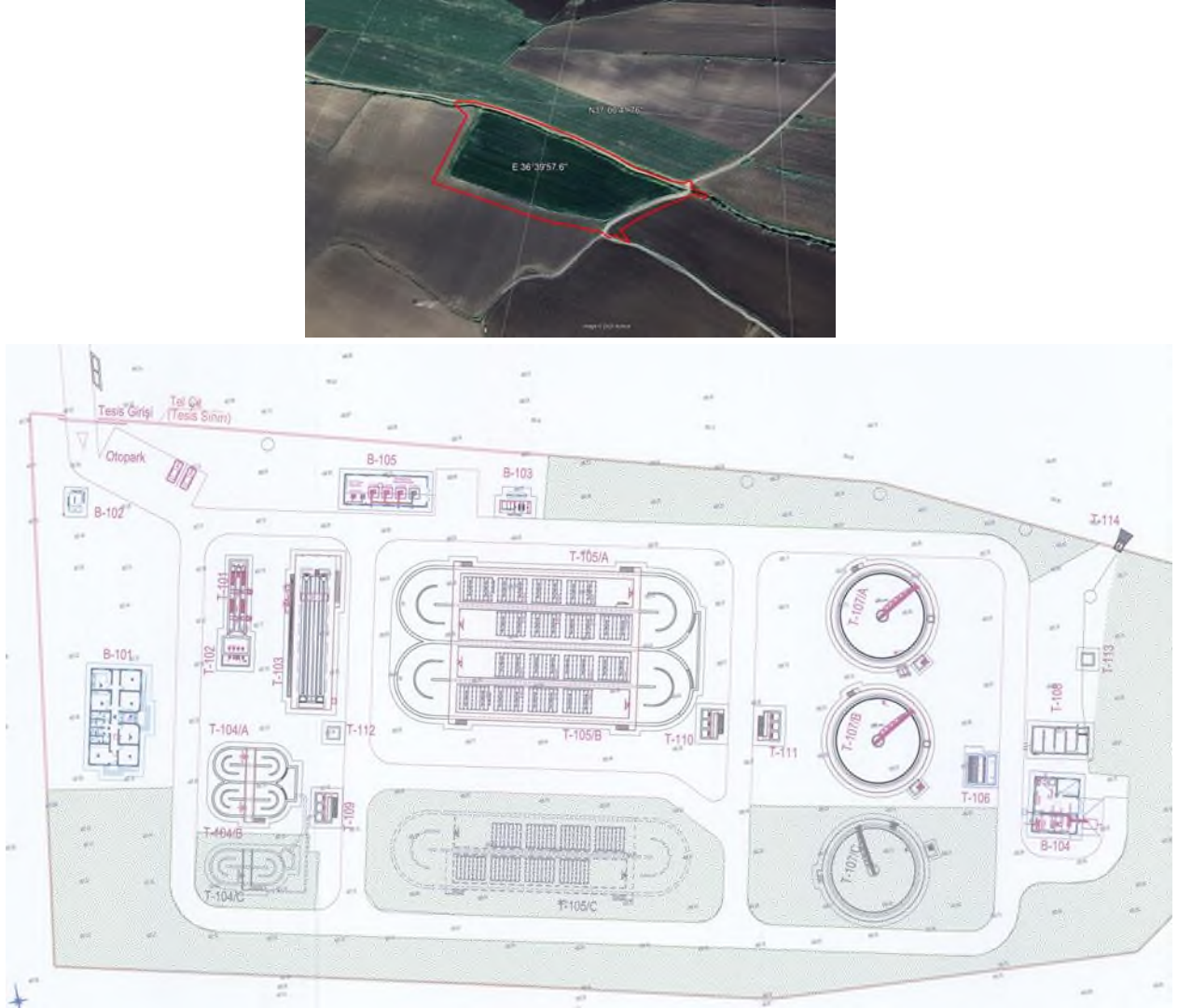

Şekil 1. Gaziantep Haritası Üzerinde İslahiye İlçesinin Konumu ve Türkiye Haritası Üzerinde Gaziantep İlinin Konumu

İslahiye, 37°03' kuzey enlemi ve 33°36' doğu boylamında yer almaktadır. İlçenin batısında Nur Dağları, doğusunda ise Kartal-Kurt Dağları bulunmaktadır. İlçe, Suriye sınırına yaklaşık 5 km mesafededir. İmar planı sınırları içerisinde en yüksek kot 585 m, en düşük kot ise proje alanının doğusunda, İslahiye–Hatay karayolunun batısında 478 m'dir.

İlçenin batısında, Kurtini Tepesi eteklerinden yaklaşık 710 m kotundan doğan ve içme-kullanma suyu olarak değerlendirilen Göz kaynağı suyu, serbest akışa geçerek Nikola veya Pınarbaşı olarak adlandırılan akarsuyu oluşturmaktadır. Pınarbaşı Deresi, imar planının batı sınırından ilçeyi terk ettikten sonra İslahiye Deresi adını almaktadır. Bu akarsu, ilçe merkezine yaklaşık 6 km uzaklıkta bulunan Güllühüyük Köyü'nün yaklaşık 1 km kuzeydoğusunda, Asi Nehri'nin kollarından biri olan Karasu Çayı ile birleşmektedir. İslahiye Deresi dışında ilçede çok sayıda kuru dere yatağı bulunmaktadır.

Proje sahasının yerini gösteren harita Şekil 1'de sunulmaktadır. Saha çalışması sırasında çekilen projeye alanına ait fotoğraflar ise Ek C'de sunulmuştur.

Şekil 2. İslahiye Atıksu Arıtma Tesisinin Genel Yerleşim Planı

2.2 Teknik Özellikler

PTD'de belirtildiği üzere, özgün tasarım 2014 yılında hazırlanmış olup, İLBANK teknik şartnameleri doğrultusunda tasarım projeksiyon yılı 2050 olarak kabul edilmiştir. 1. Aşama 2035 yılı, 2. Aşama ise 2050 yılı için planlanmıştır. Ancak, bu alt proje kapsamında yalnızca 1. Aşama (2035 tasarım kapasitesi) yer almaktadır. 2. Aşama (2050 tasarım kapasitesi) bu alt proje kapsamında bulunmamakta olup, gelecekteki ihtiyaçlar, onaylar ve finansman durumuna bağlı olarak ayrı bir faz halinde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Önerilen Proje, Gaziantep iline bağlı İslahiye ilçe merkezi (Atatürk, Aydınlık, Bahçeli, Behçelievler, Beyler, Burhaniye, Cevdetpaşa, Cumhuriyet, Çamlıca, Çay, Dervişpaşa, Erenler, Fevzi Çakmak, Hacı Ali Öztürk, Hürriyet, Pınarbaşı ve Yeni mahalleleri) için hizmet verecek şekilde tasarlanmıştır.

Tasarım Danışmanı, tasarımın hazırlandığı yıl (2014) dikkate alınarak, 1965–2013 yılları arasındaki TÜİK nüfus verilerini aşağıdaki tabloda sunulduğu şekilde değerlendirmiştir:

Tablo 1. Proje Alanına Ait Resmi TÜİK Nüfus Verileri

	1960	1965	1970	1975	1980	1985	1990	2000	2010	2011	2012	2013
İslahiye Merkez	11.560	13.775	16.892	20.683	22.082	29.031	34.607	38.770	30.942	31.468	32.342	33.312

GASKİ ile mutabakat sağlanarak, atıksu üretim oranı kişi başı günlük 120 l olarak belirlenmiştir. Hesaplanan su tüketiminin %90'ının atık su ve arıtma tesisine geri döneceği kabul edilmiştir. İslahiye imar planı kapsamında herhangi bir sanayi bölgesi planlanmamıştır. Yerleşim yeri çevresinde önemli miktarda proses atığı üretebilecek sanayi tesisleri bulunmamaktadır. Bu nedenle, atıksu arıtma tesisi tasarım hesaplamaları kapsamında endüstriyel debi dikkate alınmamıştır.

Boruların geçirimsiz olduğu varsayıldığından, sızma debisi projede dikkate alınmamıştır. Kontrol menhollerinden gelen yağmur suyu, toplam atık suyun %10'u olarak kabul edilmiştir. Buna göre günlük atık su debisi aşağıdaki tabloda hesaplanmıştır:

Tablo 2. Proje Alanına Ait Nüfus, Su Tüketimi ve Atıksu Debisi Hesap Tablosu (2035–2050)

	Birim	2035	2050
Nüfus	kişi	50.000	75.000
Kişi Başı Birim Su Tüketimi	lcd	120	120
Su Talebi	m ³ /d	6.000	9.000
Atıksu Geri Dönüş Oranı	%	90%	90%
Toplam Günlük Atıksu Oluşumu	m ³ /d	5.400	8.100
AAT İç Kaynaklı Atıksu	%	5%	5%
AAT Kapasitesi	m ³ /d	5.670	8.505

Çıkış suyu deşarj kriterleri, yürürlükteki çevre mevzuatına göre belirlenmiştir. 8 Nisan 2006 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan "Kentsel Atıksu Arıtımı Yönetmeliği", kentsel atıksuların

toplanması, arıtılması, deşarjı, izlenmesi ve raporlanmasına ilişkin teknik ve idari hususları ortaya koymaktadır. Bu yönetmelik, Avrupa Birliği mevzuatına (Kentsel Atıksu Direktifi – 91/27/EEC) uyumlu olarak hazırlanmıştır. Ayrıca, 31.12.2004 tarih ve 25687 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği” de evsel atıksuların alıcı ortamlara deşarjına ilişkin kriterleri belirlemektedir. Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği’nde yer alan kriterler 31.12.2017 tarihine kadar geçerli olmuştur. Tasarım Danışmanı, her iki yönetmeliği de değerlendirmiş ve aşağıdaki tabloda sunulduğu üzere her iki düzenleme ile uyumlu bir deşarj standardı belirlemiştir.

Tablo 3. Seçilen Deşarj Standartları ve Tasarım Çıkış Suyu Kalite Kriterleri

		Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği		Kentsel Atıksu Arıtma Yönetmeliği		Seçilen Çıkış Suyu Konsantrasyonu
		Konsantrasyon (2 saatlik numune alma)	Konsantrasyon (24 saatlik numune alma)	Konsantrasyon	Minimum Arıtma Verimi (%)	
BOİ₅	mg/l	50	45	25	70-90	25
KOİ	mg/l	140	100	125	75	125
AKM	mg/l	45	30	35	90	35
TN	mg/l	-	-	15	70-80	15
TP	mg/l	-	-	2	80	2

Proses hesaplamaları kapsamında, Kimyasal Oksijen İhtiyacı (KOİ), Biyolojik Oksijen İhtiyacı (BOİ₅), Askıda Katı Madde (AKM), Azot (N) ve Fosfor (P) parametrelerine ait kişi başı kirlilik yükleri; literatür verileri ve Türkiye’de gerçekleştirilen benzer projeler dikkate alınarak belirlenmiştir. İslahiye Atıksu Arıtma Tesisi’nin tasarımında kullanılan kirlilik yükleri aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

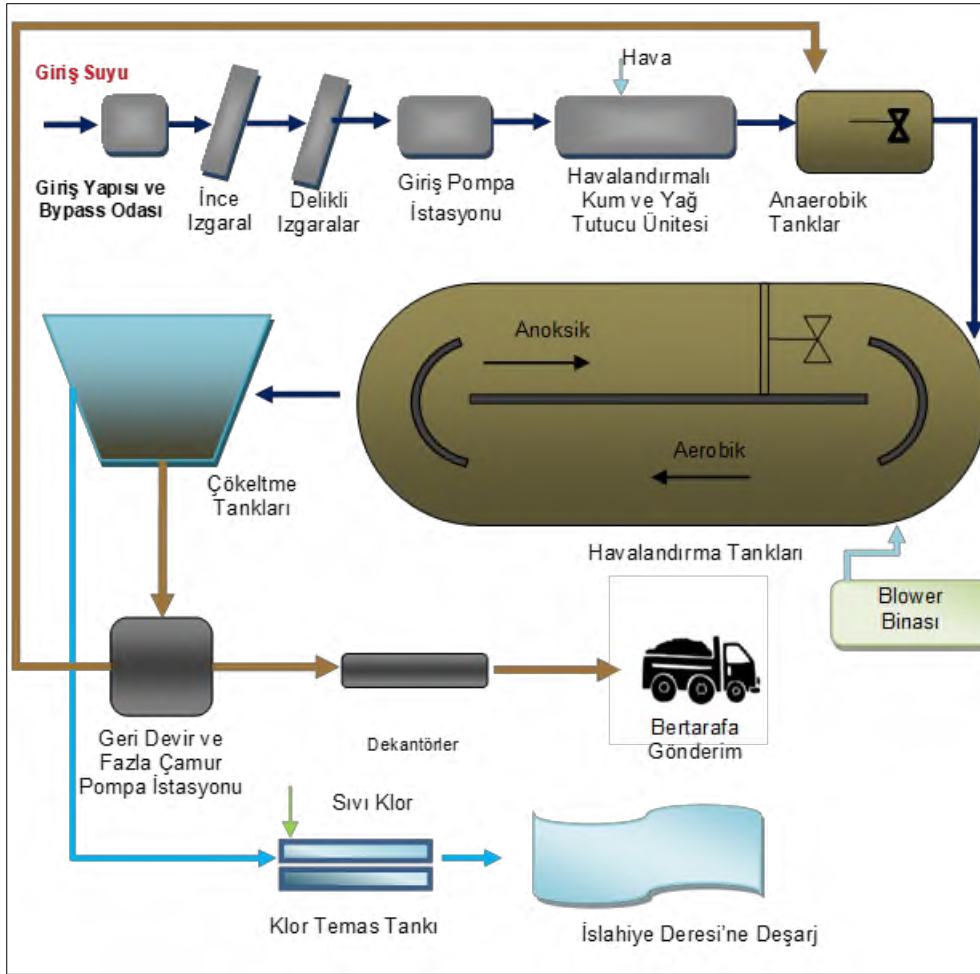
Tablo 4. Tasarım Esaslı Kişi Başlı Kirlilik Yükleri

	KOİ	BOİ ₅	AKM	N	P
2035	55	35	40	6	1
2050	55	35	40	6	1

Tablo 5. İslahiye Atıksu Arıtma Tesisi (AAT) Temel Tasarım Parametreleri

	Unit	2035	2050	
Nüfus	Kişi	50.000	75.000	
Birim Su Tüketimi	lcd	120	120	
Toplam Su Talebi	m ³ /gün	6.000	9.000	
Atıksu Geri Dönüş Oranı	%	90%	90%	
Toplam Evsel Atıksu (Q _e)	m ³ /gün	5.400	8.100	
AAT İç Kaynaklı Atıksu	%	5%	5%	
	m ³ /gün	270	405	
AAT Kapasitesi	m ³ /gün	5.670	8.505	
Yağmur Suyu Debisi (Q _{storm})	% Q _e	10	10	
	m ³ /gün	540	810	
KOİ	Kanalizasyon Sisteminden	gr/kişi-gün	55	55

		Unit	2035	2050
		kg/gün	2.750	4.125
	AAT Kaynaklı Atıksu (%5)	kg/gün	138	206
	Toplam KOİ Yükü	kg/gün	2.888	4.331
	Toplam Konsantrasyon	mgr/l	509	509
BOİ ₅	Kanalizasyon Sisteminden	gr/kişi-gün	35	35
		kg/gün	1.750	2.625
	AAT Kaynaklı Atıksu (%5)	kg/gün	88	131
	Toplam BOİ ₅ Yükü	kg/gün	1.838	2.756
	Toplam Konsantrasyon	mgr/l	324	324
AKM	Kanalizasyon Sisteminden	gr/kişi-gün	40	40
		kg/gün	2.000	3.000
	AAT Kaynaklı Atıksu (%5)	kg/gün	100	150
	Toplam AKM Yükü	kg/gün	2.100	3.150
	Toplam Konsantrasyon	mg/l	370	370
Toplam Azot (TN)	Kanalizasyon Sisteminden	gr/kişi-gün	6	6
		kg/gün	300	450
	AAT Kaynaklı Atıksu (%5)	kg/gün	15	23
	Toplam Toplam Azot (TN) Yükü	kg/gün	315	473
Toplam Konsantrasyon	mg/l	56	56	
Toplam Fosfor (TP)	Kanalizasyon Sisteminden	gr/kişi-gün	1	1
		kg/gün	50	75
	AAT Kaynaklı Atıksu (%5)	kg/gün	3	4
	Toplam Toplam Azot (TP) Yükü	kg/gün	53	79
	Toplam Konsantrasyon	mg/l	9	9

Şekil 3. Önerilen İslahiye Atıksu Arıtma Tesisi (AAT) Ön Akım Şeması

2.3 Proje Zaman Çizelgesi ve Çalışan Sayısı

Önerilen “İslahiye (Gaziantep) Atıksu Arıtma Tesisi İnşaatı Projesi”, teknik danışman (TA Consultant) seçimi, tasarım gözden geçirme ve revizyonları, yapım ihalesi ve inşaat aşamalarını kapsayacak şekilde toplam 4 yıllık bir süre içerisinde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

“İslahiye (Gaziantep) Atıksu Arıtma Tesisi Projesi”nin detaylı tasarımı 2015 yılında hazırlanmış, inşaat maliyetleri 2020 yılında revize edilmiş ve tasarım 16.12.2020 tarihinde İLBANK tarafından onaylanmıştır.

Proje ile etkilenen topluluklar için yerel ekonomik faydalar ve geçim olanakları sağlanması; aynı zamanda ulaşım sürelerinin ve buna bağlı maliyetlerin azaltılması hedeflenmektedir.

İş gücü yönetimine ilişkin önlemler kapsamında, tüm çalışanların sağlık, güvenlik ve refahının sağlanması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda; kişisel koruyucu donanım temini, iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri, yerel olmayan personel için uygun konaklama ve sanitasyon imkânları ile işyeri şikâyet mekanizması uygulanacaktır. Yüklenici ayrıca, cinsel istismar ve taciz (CSİ/CT)

risklerinin azaltılmasına yönelik önlemleri uygulayacak ve personel arasında her türlü ayrımcılığın önlenmesini sağlayacaktır.

İnşaat tamamlandıktan sonra, atıksu arıtma tesisinin mülkiyeti GASKİ'ye ait olacaktır. İnşaatın ardından başlayacak 12 aylık kusur sorumluluk süresi boyunca, yüklenici tesisin işletilmesi, performans/proses garantisinin sağlanması ve gerekli bakım-onarım faaliyetlerinden sorumlu olacaktır. Geçici kabul sonrasında yürürlükteki mevzuat çerçevesinde bu sorumluluklar devam edecek olup, kesin kabulün ardından tesisin işletme, bakım ve onarım sorumluluğu tamamen GASKİ'ye devredilecektir.

Projenin 4 yıllık uygulama süreci aşağıdaki tabloda sunulmaktadır:

3 Mevcut Durum

3.1 Etki Alanı

Uluslararası İyi Uygulamalar doğrultusunda, Proje için Etki Alanı (EA) aşağıdaki hususlar dikkate alınarak tanımlanmıştır:

- Projenin doğrudan etki alanı; bu alan, proje sahasının kendisi, çevredeki hava sahası, yüzey su kütleleri, yeraltı su kaynakları ve projeye ait olan, işletilen veya yönetilen ilgili ulaşım koridorlarını (örneğin, erişim yolları, malzeme alımı ve bertaraf alanları, inşaat kampları) kapsamaktadır,
- Proje tarafından tetiklenebilecek, planlanmamış ancak makul ölçüde öngörülebilir ve zaman veya mekân açısından farklılık gösterebilecek gelişmeler,
- Projenin, Etkilenen Toplulukların geçim kaynakları açısından kritik öneme sahip biyolojik çeşitlilik ve ekosistem hizmetleri üzerindeki dolaylı etkileri.

Yukarıda sunulan tanım, EA'nin ağırlıklı olarak çevresel bileşenlerini kapsamaktadır. Bununla birlikte, IFC Performans Standardı 1 (PS1) gereklilikleri doğrultusunda, Etki Alanı'nın sosyal alıcılar ve potansiyel etkiler açısından da tanımlanması gerekmektedir.

Sosyal Etki Alanı; arazi kullanım kısıtlamaları, erişim sınırlamaları, gürültü, trafik ve yol güvenliği riskleri, geçim kaynakları üzerindeki etkiler, toplum sağlığı ve güvenliği riskleri ile paydaş etkileşimleri gibi potansiyel etkiler dikkate alınarak belirlenmiştir. Sosyal Etki Alanı'na ilişkin detaylı tanım ve gerekçelendirme aşağıdaki bölümlerde sunulmaktadır.

Bu çerçeve ve projenin özellikleri ile mevcut bilgi düzeyi dikkate alınarak, İslahiye Atıksu Arıtma Tesisi (AAT) sahası etrafında 1 km yarıçaplı alan birincil Etki Alanı (EA) olarak tanımlanmıştır. Bu sınır, proje faaliyetleri ile ilişkili tüm doğrudan, dolaylı ve kümülatif etkilerin; çevredeki arazi kullanımları, su kaynakları ve yakın topluluklar üzerindeki etkiler de dahil olmak üzere, yeterli şekilde değerlendirilmesini sağlamaktadır.

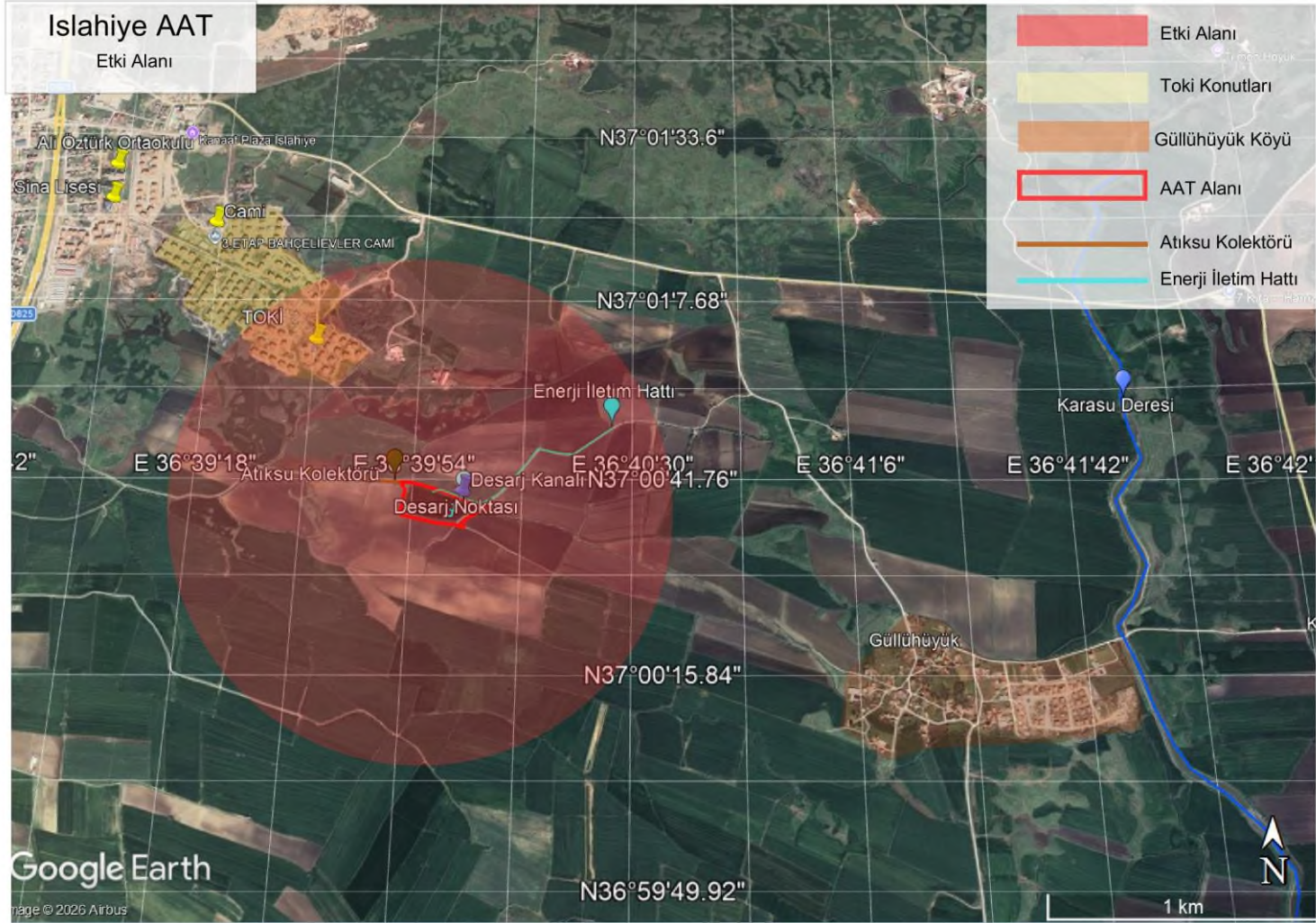
Şekil 4'te gösterildiği üzere, Birincil Etki Alanı (EA), Atıksu Arıtma Tesisi (AAT) parseli merkez alınarak belirlenen 1 km yarıçaplı alan olup, proje ayak izini, parsel sınırlarını ve çevredeki mevcut arazi kullanımlarını kapsamaktadır.

Proje alanı idari olarak Cevdetpaşa Mahallesi sınırları içerisinde yer almakla birlikte, mahallenin yerleşim alanı proje sahasına yaklaşık 2,28 km mesafede bulunmakta olup tanımlanan 1 km'lik EA sınırının dışında kalmaktadır. Bu nedenle, EA belirlenirken idari sınır bilgileri dikkate alınmış olmakla birlikte, yerleşim alanı EA kapsamına dâhil edilmemiştir.

Tanımlanan 1 km'lik Etki Alanı içerisinde baskın arazi kullanımı, dağınık tarımsal yapılar ile birlikte tarım alanlarından oluşmaktadır. Bu alan içerisindeki tek konut yerleşimi, deprem sonrası inşa edilen TOKİ konutlarından (TOKİ 4. Etap, 3. Bölge Projesi) oluşmaktadır. TOKİ 4. Etap 3. Bölge yöneticisi ile yapılan görüşmeden elde edilen bilgilere göre, söz konusu konutlar Atatürk, Güllühüyük ve Bahçelievler Mahallelerinin idari sınırlarının kesişim noktasında yer almaktadır. Ayrıca, proje kapsamında toplam 571 konut bulunduğu ve yaklaşık 2.000 kişinin

bu alanda yaşadığı ifade edilmiştir. Yapılan görüşmelerde, yerleşim alanı içerisinde bir cami inşaatının devam ettiği de belirtilmiştir.

Bununla birlikte, doğrudan Etki Alanı dışında yer almasına rağmen, deşarj noktasının alıcı ortamı olan dere boyunca konumlanan Güllühüyük Mahallesi, proje faaliyetlerinden dolayı olarak etkilenme potansiyeli nedeniyle değerlendirmeye dâhil edilmiştir. Mevcut koşulların ve toplumsal hassasiyetlerin daha iyi anlaşılması amacıyla Güllühüyük Mahallesi Muhtarı ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yapılan görüşmelerde, mahallenin yaklaşık 70 haneden oluştuğu ve toplam nüfusunun yaklaşık 500 kişi olduğu ifade edilmiştir.

Şekil 4. Etki Alanı

3.2 Fiziksel Çevre

İslahiye İlçesi, Gaziantep il sınırları içerisinde yer almakta olup, coğrafi olarak Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde konumlanmakla birlikte Akdeniz Bölgesi'nin doğu kesiminde de yer almaktadır.

İlçenin idari sınırları aşağıdaki gibidir:

- **Doğu:** Gaziantep Merkez İlçe
- **Doğu ve Güneydoğu:** Kilis İli
- **Güney ve Güneybatı:** Hatay İli
- **Batı:** Osmaniye İli
- **Kuzey ve Kuzeydoğu:** Kahramanmaraş İli
- **Güney:** Suriye Arap Cumhuriyeti

Başlıca yerleşim merkezlerine olan uzaklık açısından, İslahiye Gaziantep il merkezinin yaklaşık 90 km güneybatısında ve Ankara'ya yaklaşık 660 km mesafede bulunmaktadır.

İdari açıdan ilçe; biri merkez belediye olmak üzere toplam 5 beldeden oluşmakta olup, ayrıca 49 mahalle ve 15 mezraya ayrılmıştır.

3.2.1 İklim

İklim özellikleri açısından bölge, Akdeniz ve Karasal iklimler arasında bir geçiş özelliği göstermektedir. Bununla birlikte, bölge üzerinde ağırlıklı olarak Akdeniz ikliminin etkisi hissedilmektedir. Coğrafi konumu ve termal etkiler nedeniyle bazı yıllarda kışlar sert geçebilmekte olup, Aralık ve Ocak aylarında sıcaklıkların nadiren -1°C veya -2°C 'ye kadar düştüğü gözlemlenmektedir. Yaz ayları ise yüksek sıcaklıklar ve buna bağlı kuraklık ile karakterize edilmekte olup, tarımsal faaliyetler açısından sulama ihtiyacını zorunlu kılmaktadır.

Meteorolojik veriler, GAP (Güneydoğu Anadolu Projesi) İdaresi tarafından hazırlanan 1992 tarihli İçme Suyu Projesi Raporu'ndan temin edilmiş olup, aşağıda sunulmaktadır.

Sıcaklık

Bölgenin iklim yapısı ile uyumlu olarak, yılın önemli bir bölümünde ılıman koşullar hâkimdir. Yıllık ortalama sıcaklık $15,5^{\circ}\text{C}$ 'dir. Bugüne kadar kaydedilen en yüksek sıcaklık $43,5^{\circ}\text{C}$, en düşük sıcaklık ise $-15,0^{\circ}\text{C}$ 'dir.

Yağış

Yıllık ortalama yağış miktarı yaklaşık 438 mm'dir. En yağışlı ay ortalama 88,4 mm ile Aralık, en kurak ay ise ortalama 1,4 mm ile Eylül ayıdır.

Bitki örtüsü

Doğal bitki örtüsü, alçak kesimlerde maki formasyonlarından, yüksek kesimlerde ise iğne yapraklı ormanlardan oluşmaktadır. Yaz aylarında artan yüksek sıcaklıklar nedeniyle, Nur Dağları üzerinde yer alan Huzurlu, Karagöz ve Koççağız yaylaları rekreasyon alanı olarak kullanılmaktadır.

Özellikle Huzurlu Yaylası, 1800 m rakımda yer almasıyla dikkat çekmektedir. Yaz aylarında dahi sıkça yağış almakta olup, fındık ve ıhlamur gibi nem seven (higrofil) ağaç türlerinin yetişmesine olanak sağlamaktadır. Bu alan, yayla turizmi açısından önemli bir potansiyele sahiptir.

3.3 Coğrafya ve Topografya

İslahiye, 37° 1' 30" kuzey enlemi ve 36° 38' 4,2" doğu boylamında yer almaktadır. Coğrafi olarak Akdeniz Bölgesi'nin doğu kesiminde bulunmakla birlikte; Gaziantep, Kahramanmaraş, Kilis, Hatay ve Osmaniye illeri arasında konumlanmaktadır. İlçe, batıda Nur (Amanos) Dağları, doğuda ise Kartal–Kurt Dağları ile çevrilidir.

İlçenin, Hatay–Kahramanmaraş fay hattı (kırık hattı) üzerinde yer alması dikkat çekici olup, bu nedenle birinci derece deprem riski taşıyan bir bölge olarak sınıflandırılmaktadır. Ayrıca ilçe, Suriye ile yaklaşık 5 km uzunluğunda bir sınıra sahiptir.

Topografik açıdan değerlendirildiğinde, imar planı sınırları içerisinde en yüksek kot 585 m olup İslahiye–Hatay karayolunun batısında yer almaktadır. En düşük kot ise proje alanının doğu kesiminde bulunan 478 m seviyesidir.

İlçenin hidrolojisi incelendiğinde; ilçe merkezinin batısında, Kurtini Tepesi'nin eteklerinden (710 m) doğan Göz kaynağı (Göz menba) önemli bir su kaynağıdır. Bu kaynaktan içme ve kullanma suyu olarak değerlendirilmeyen kısmı serbest akışa geçerek Nikola veya Pınarbaşı Deresi olarak adlandırılan akarsuyu oluşturmaktadır. Söz konusu akarsu, imar planının güneydoğu sınırından çıkarak bu noktadan itibaren İslahiye Çayı adını almaktadır.

Bu akarsu, ilçe merkezinden yaklaşık 6 km mesafede, Güllühüyük Köyü'nün yaklaşık 1 km kuzeydoğusunda, Asi (Orontes) Nehri'nin bir kolu olan Karasu Çayı ile birleşmektedir. İslahiye Çayı'nın yanı sıra ilçe genelinde çok sayıda mevsimsel (kuru dere yatakları) akarsu yatağı da bulunmaktadır.

3.3.1 Doğal Tehlikeler ve Sismik Aktivite

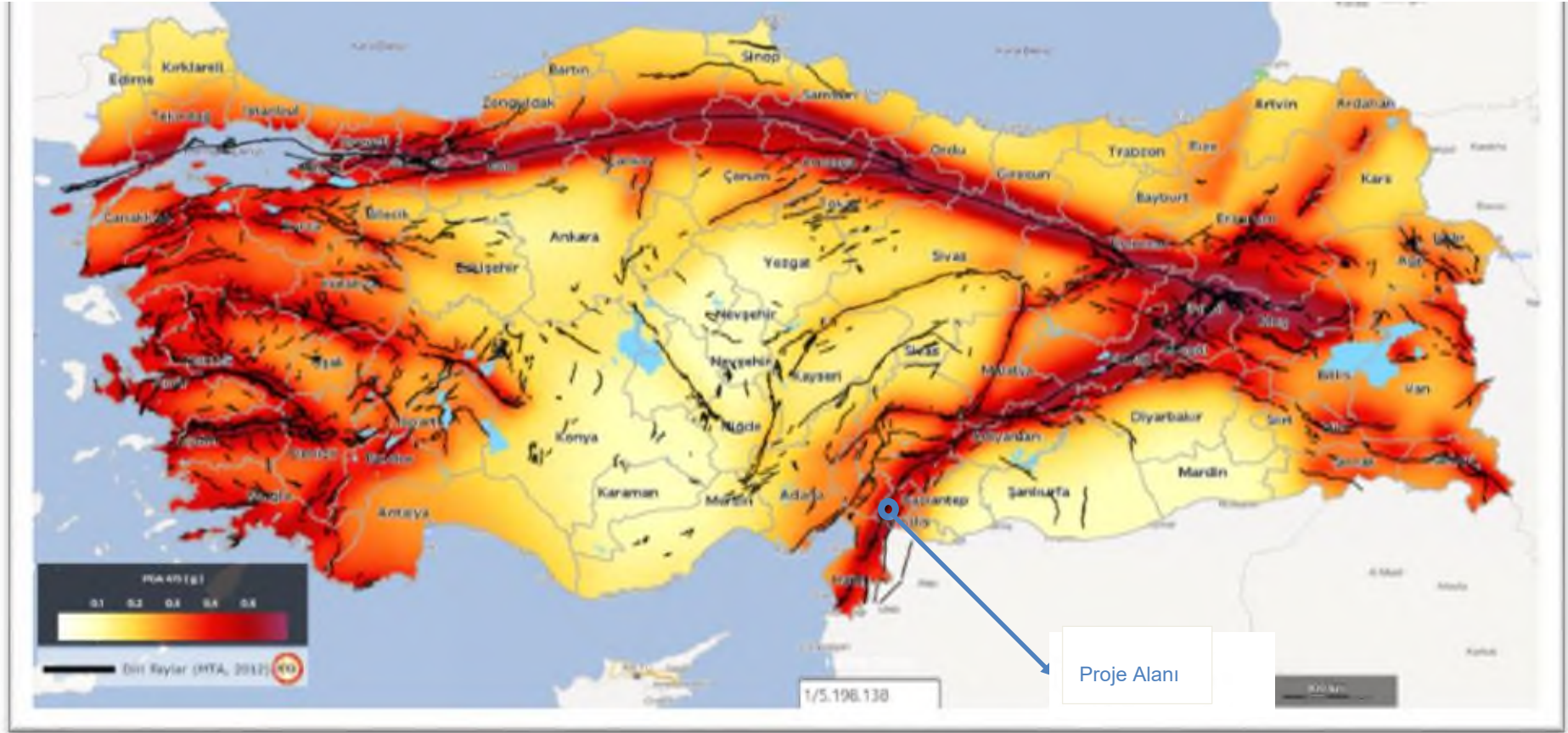
Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) Deprem Dairesi tarafından yayımlanan ve 1 Ocak 2019 tarihinde yürürlüğe giren Türkiye Deprem Tehlike Haritası'na göre, İslahiye, en yüksek yer ivmesi değerlerine göre Yüksek Tehlikeli Deprem Bölgesi içerisinde yer almaktadır (aşağıdaki şekilde gösterildiği üzere).

İslahiye, Doğu Anadolu Fayı ve Ölü Deniz Fayı'nın etkisi altındadır. Doğu Anadolu Fayı, sol yönlü aktif bir fay olup İskenderun'dan Karlıova'ya kadar uzanmaktadır. Fayın genel uzanım doğrultusu kuzeydoğu-güneybatı (NE-SW) yönündedir. Fay zonu yaklaşık 2–3 km genişliğinde

olup, çok sayıda paralel ve dallanan, süreklilik gösteren veya yer yer süreksiz ve kesişen fay izlerinden oluşmaktadır. Doğu Anadolu Fayı'nın oluşumu, geç Miyosen döneminde Arap ve Anadolu levhalarının çarpışması sonucunda gerçekleşmiştir.

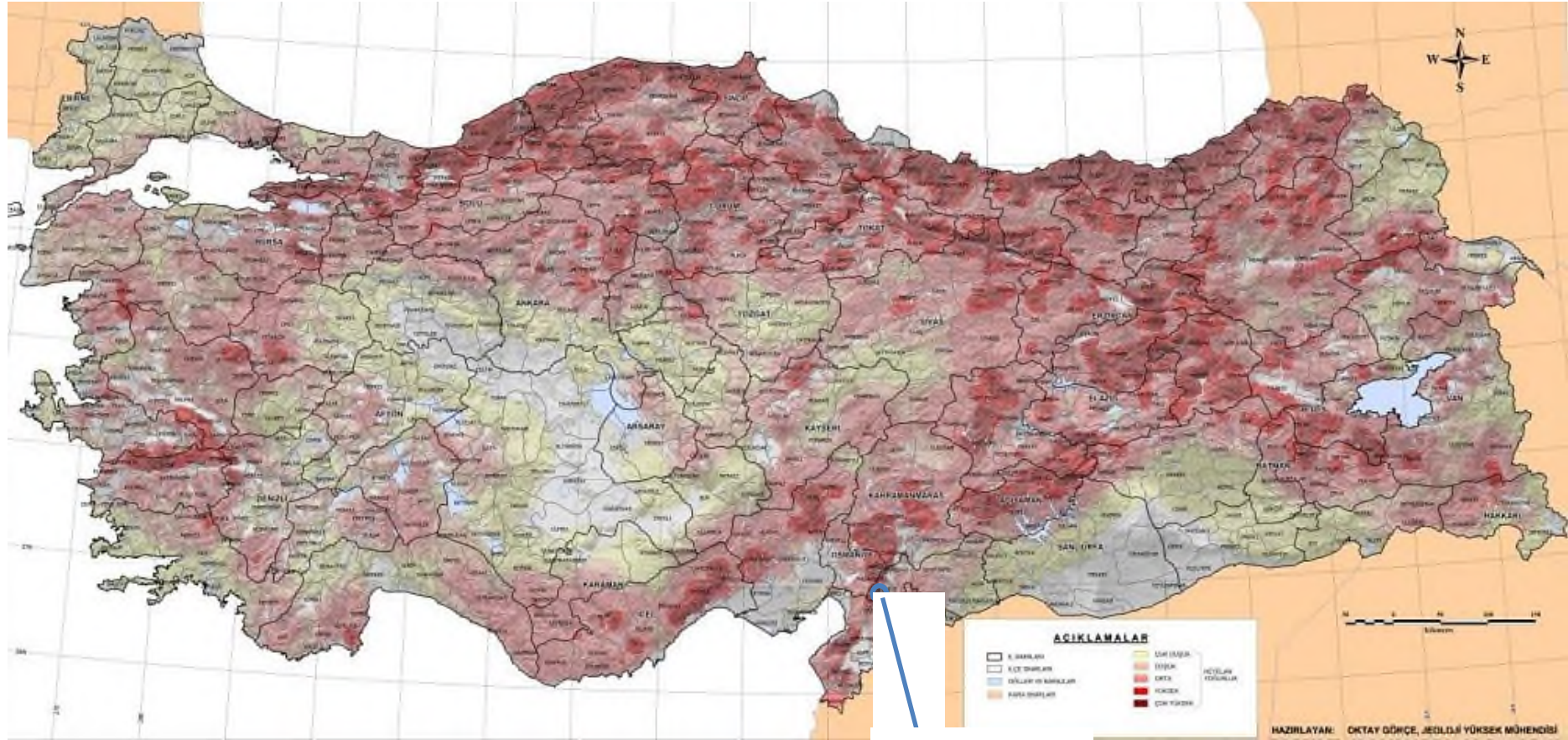
6 Şubat 2023 tarihinde, moment büyüklük ölçeğine göre 7,8 büyüklüğünde güçlü bir deprem, Türkiye'nin güney ve orta kesimleri ile Suriye'nin kuzey ve batı kesimlerini etkilemiştir. Depremi merkez üssü Gaziantep'in 37 km batı-kuzeybatısında yer almaktadır. 1939 yılından bu yana Türkiye'de meydana gelen en büyük depremlerden biri olan bu olay, merkez üssü ve Gaziantep çevresinde Maksimum Mercalli Şiddeti XII (Aşırı) seviyesine ulaşarak yıkıcı etkilere neden olmuştur. İlk depremin ardından, ilk merkez üssünün 95 km kuzey-kuzeydoğusunda yer alan 7,7 büyüklüğünde ikinci bir deprem meydana gelmiştir. Sığ odaklı doğrultu atımlı faylanma sonucu oluşan bu sismik hareketlilik, geniş çaplı hasara yol açmıştır. Yaklaşık 14 milyon kişi (Türkiye nüfusunun %16'sı) etkilenmiş ve tahminen 1,5 milyon kişi evsiz kalmıştır.

1979–2008 yılları arasındaki afet olaylarının zamansal ve mekânsal dağılımını gösteren Türkiye Heyelan Yoğunluk Haritası'na göre, ilçe genelinin önemli bir kısmı, özellikle bölgedeki dağlık ve engebeli alanlara karşılık gelen kesimler, yüksek heyelan duyarlılığına sahiptir.

Şekil 5. Türkiye Deprem Tehlike Haritasında Proje Alanı

Source: <https://tdth.afad.gov.tr/TDTH>

Şekil 6. Türkiye Heyelan Yoğunluk Haritası Üzerindeki Proje Alanı

Proje Alanı

Source: <https://www.afad.gov.tr/afet-haritalari>

3.3.2 Hidrojeoloji

İslahiye Ovası'nın hidrolojik rejimi, temel olarak çevreleyen bölgenin orografik yapısı tarafından belirlenmektedir. Batıda yer alan Nur Dağları ile doğuda bulunan Sof Dağları, önemli su kaynakları olarak işlev görmekte ve yoğun bir akarsu ve dere ağının oluşmasına neden olmaktadır. Bu su kütleleri yüksek kesimlerden ovaya doğru akarak, verimli alüvyal düzlüğün sulanmasında hayati rol oynamaktadır.

Bu su kütleleri arasında en önemlisi Karasu Çayı'dır. Karasu Çayı, havzanın ana drenaj hattını oluşturmakta olup, çok sayıda küçük akarsudan gelen suları toplayarak güney yönünde akış göstermektedir. Bu hidrolojik sistem dışı akışı (ekzoreik) bir yapıya sahiptir; zira Karasu Çayı, sınır aşan Asi Nehri ile birleşerek sularını dış ortama boşaltmaktadır.

Karasu Çayı'nın tarımsal sulama açısından taşıdığı önem ve mevsimsel taşkın riski nedeniyle, akış rejimi önemli ölçüde insan müdahalesi ile düzenlenmektedir. Bu kapsamda, söz konusu akarsu üzerinde Tahtaköprü Barajı inşa edilmiştir. Bu önemli altyapı yatırımı, hem bölgesel sulama için gerekli düzenli su teminini sağlamak hem de ova alanında meydana gelebilecek taşkınlara karşı koruma sağlamaktadır.

3.3.3 Su Kaynakları ve Kalitesi

İslahiye İlçe Merkezi'nin ilk içme suyu temini, 1954 yılında İller Bankası tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu sistem kapsamında, ilçe merkezinin 7 km batısında yer alan Fenk Kaynağı'ndan su temin edilerek iletim sağlanmıştır. İlk şebeke, 75–100 mm çapında dökme demir borular kullanılarak inşa edilmiştir. 1968 yılında ise İller Bankası tarafından şebekeye ilaveler yapılmış ve bu kapsamda 60 mm ve 200 mm çapında asbestli çimento borular kullanılmıştır.

1985 yılında gerçekleştirilen yeni bir şebeke projesi ile 1954 yılına ait ilk altyapı devre dışı bırakılmış, ancak 1968 yılında yapılan ilaveler sistemde korunmuştur. Bu proje, 2020 yılı hedef alınarak 83.750 kişilik nüfus ve 180 L/s debi ihtiyacına göre tasarlanmıştır. Şebeke, toplam 390 hektarlık alanı kapsayan tek basınç zonu şeklinde planlanmıştır.

Zaman içerisinde Fenk Kaynağı'nın yetersiz kalması nedeniyle Göz Kaynağı'ndan takviye sağlanmıştır. Ancak kaynak debilerindeki azalma, artan su ihtiyacı ve Göz Kaynağı'nda tespit edilen kirlilik nedeniyle yeni su kaynaklarının araştırılması zorunlu hale gelmiştir. Bu kapsamda, 1978 yılında İller Bankası tarafından Karapınar mevkiinde dört adet derin kuyu açılmıştır. İlçe merkezine yönelik bu sisteme ait şebeke projesi 1985 yılında onaylanmış ve 1990 yılında tamamlanmıştır. Sistem; dört kuyudan temin edilen 90 L/s debideki suyun, 200 m³ kapasiteli bir toplama deposuna (DY1; taban kotu = 494 m, taşma kotu = 497 m) pompalanmasını ve buradan 5000 m³ kapasiteli depoya (DY2) iletilmesini öngörmektedir. Ancak, 1985 onaylı projenin ikinci aşaması hariç olmak üzere tam olarak uygulanmadığı belirtilmektedir.

1992 yılında, GAP Bölge Kalkınma İdaresi tarafından “GAP Bölgesi Ulaşım ve Altyapı Geliştirme Projesi” kapsamında bir içme suyu proje raporu hazırlanmıştır. Bu raporda, 1975–1990 yılları nüfus verilerine dayanılarak 2020 yılı için 96.197 kişilik nüfus ve 209,50 L/s su ihtiyacı öngörülmüştür. Mevcut ve planlanan altyapının bu ihtiyacı karşılamada yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Bu doğrultuda, topografik koşullar dikkate alınarak şebeke iki basınç zonuna ayrılmış ve ikinci zonun, birinci zona ait depolardan beslenmesi planlanmıştır. Proje, 600 hektarı imarlı alan ve 305 hektarı gelişme alanı olmak üzere toplam 906 hektarlık bir alanı kapsamaktadır. Nüfus dağılımı ise imarlı alanlarda 67.000 kişi, gelişme alanlarında ise 29.197 kişi olarak öngörülmüştür.

Yukarıda belirtilen projelerin uygulanmasına rağmen, içme suyu temini ve dağıtımında yaşanan sorunların devam etmesi nedeniyle yeni bir çalışma ihtiyacı doğmuştur. Bu kapsamda, Ağustos 2014 tarihinde GASKİ tarafından yerleşimin içme suyu ihtiyacını bütüncül bir yaklaşımla karşılamaya yönelik kapsamlı bir İçme Suyu Şebeke Projesi ihale edilmiştir. Proje hâlen onay aşamasındadır. Toplam proje alanı 960 hektar olup, bunun 545,60 hektarı gelişme alanı olarak tanımlanmıştır. Bu alanlar dâhil olmak üzere toplam tasarım nüfusu 66.600 kişi olarak belirlenmiş ve proje debisi 129,65 L/s olarak öngörülmüştür.

Şekil 7. Su Temin Sistemi

3.3.4 Korunan Alanlar

Proje Alanı içerisinde ve çevresinde koruma altındaki alanların varlığını tespit etmek ve değerlendirmek amacıyla, yetkili kurumlara ait kamuya açık veri tabanları kullanılarak masaüstü çalışmalar ve literatür taramaları gerçekleştirilmiştir.

Masaüstü çalışması kapsamında, projenin ulusal düzeyde ilan edilmiş korunan alanlara, uluslararası düzeyde tanınan koruma bölgelerine ve Ramsar Sözleşmesi, Bern Sözleşmesi, Barcelona Sözleşmesi, UNESCO Dünya Mirası Sözleşmesi ile diğer ilgili Birleşmiş Milletler çevre çerçeveleri kapsamındaki kültürel ve doğal miras alanlarına olan yakınlığı değerlendirilmiştir.

Mevcut mekânsal veriler ve resmi kayıtların incelenmesi sonucunda, proje alanı merkez alınarak belirlenen 10 km yarıçaplı alan içerisinde herhangi bir Ramsar Alanı, Tabiat Koruma Alanı, Yaban Hayatı Geliştirme Sahası, Özel Çevre Koruma Bölgesi (ÖÇKB) veya UNESCO Dünya Mirası Alanı bulunmadığı tespit edilmiştir.

Benzer şekilde, Proje Etki Alanı içerisinde veya yakın çevresinde herhangi bir Önemli Biyolojik Çeşitlilik Alanı veya Önemli Kuş Alanı da tespit edilmemiştir. Proje güzergâhı ağırlıklı olarak tarım ve kırsal alanlardan geçmekte olup, herhangi bir milli park, tabiat anıtı veya tescilli arkeolojik sit alanı ile çakışmamaktadır.

3.3.5 Ekoloji ve Biyoçeşitlilik

Standart 4, ormanlar ve bu alanların barındırdığı biyolojik çeşitlilik dâhil olmak üzere doğal habitatların ve temel ekolojik işlevlerinin korunmasını vurgulamaktadır. Biyolojik çeşitlilik üzerindeki etkilerin önlenmesini önceliklendirir; etkilerden kaçınmanın mümkün olmadığı durumlarda ise Standart 1’de tanımlanan azaltım hiyerarşisinin uygulanması gerekmektedir.

Bern Sözleşmesi

Bern Sözleşmesi (1982), Avrupa genelinde yabani flora ve fauna ile bunların yaşam alanlarının korunmasını amaçlamaktadır. Türkiye’nin de taraf olduğu sözleşme, taraf ülkelerin biyolojik çeşitliliği koruyacak, habitat bozulmasını önleyecek ve sürdürülebilir arazi kullanımı ile araştırmayı teşvik edecek politikalar uygulamasını zorunlu kılmaktadır.

Sözleşme kapsamında korunan türler dört ek altında sınıflandırılmaktadır:

- Ek I: Kesin olarak korunan bitki türleri
- Ek II: Kesin olarak korunan hayvan türleri
- Ek III: Korunan hayvan türleri
- Ek IV: Öldürme, yakalama veya kullanıma ilişkin yasaklı yöntemler

Bu eklerde yer almayan türler doğrudan koruma kapsamında olmasa da, habitat temelli yaklaşım çerçevesinde dolaylı olarak korunabilmektedir.

CITES (Nesli Tehlike Altındaki Türlerin Uluslararası Ticareti Sözleşmesi)

CITES, Türkiye'nin 1996 yılından bu yana taraf olduğu ve 164 ülke tarafından imzalanmış çok taraflı bir anlaşmadır. Sözleşme, yabancı türlerin uluslararası ticaretini düzenleyerek türlerin neslinin tehlikeye girmesini önlemeyi amaçlamaktadır. CITES, çok çeşitli bitki, hayvan ve bunlardan elde edilen ürünleri kapsamaktadır.

CITES, türleri ticaret kısıtlamaları ve koruma durumlarına göre üç ek altında sınıflandırmaktadır:

- Ek I: Nesli tükenme tehlikesi altında olan türleri kapsar. Bu türlerin ticareti yalnızca istisnai durumlarda mümkündür.
- Ek II: Nesli tükenme tehlikesi altında olmayan ancak ticaretinin kontrol altına alınması gereken türleri kapsar.
- Ek III: En az bir ülkede koruma altında olan ve diğer taraf ülkelerden ticaretin kontrolü için destek talep edilen türleri kapsar.

IUCN Kırmızı Liste

Uluslararası Doğayı Koruma Birliği (IUCN) Kırmızı Liste, bitki ve hayvan türlerinin küresel koruma durumuna ilişkin kapsamlı bir değerlendirme sunmaktadır. Türler; popülasyon eğilimleri, tehditler ve koruma durumlarına göre değerlendirilmektedir. Kırmızı Liste, koruma planlaması açısından dünya genelinde yaygın olarak referans alınmaktadır.

IUCN kriterlerinde zaman içerisinde yapılan revizyonlar sonucunda mevcut sınıflandırma sistemi 2024 yılında güncellenmiştir. Güncel kategoriler aşağıdaki gibidir:

- EX: Nesli Tükenmiş
- EW: Doğada Tükenmiş
- CR: Kritik Derecede Tehlikede
- EN: Tehlikede
- VU: Hassas
- NT: Tehdit Altına Girmeye Yakın
- LC: Asgari Endişe
- DD: Veri Yetersiz
- NE: Değerlendirilmemiş

Biyolojik çevre, literatür taramaları, ulusal biyolojik çeşitlilik veri tabanları ve mevcut ekolojik çalışmaların incelenmesini içeren masaüstü analizler yoluyla değerlendirilmiştir. Değerlendirme; habitat yapıları, korunan alanların varlığı ve Proje alanı ile çevresindeki Önemli Biyolojik Çeşitlilik Alanları üzerine odaklanmıştır.

Proje, Gaziantep İli sınırları içerisinde, İslahiye İlçesi'nde yer almakta olup Türkiye'nin Akdeniz Bölgesi'nin doğu kesiminde konumlanmaktadır.

3.3.5.1 Flora

İslahiye proje alanının floristik bileşimini belirlemek amacıyla, öncelikle alanda bulunan farklı habitat tiplerini temsil edecek örnekleme noktaları belirlenmiştir. Bu kapsamda, proje kaynaklı potansiyel etkilerin değerlendirilmesi amacıyla saha çalışmaları gerçekleştirilmiş; belirlenen örnekleme noktalarında detaylı habitat incelemeleri yapılmış ve flora türlerinin taksonomik teşhisleri gerçekleştirilmiştir.

İslahiye proje alanında gerçekleştirilen saha çalışmaları sonucunda, 7 farklı bitki familyasına ait toplam 14 bitki taksonu tespit edilmiştir. Bu familyalar filogenetik sıralamaya göre sunulmuştur. Tespit edilen tüm türlere ilişkin kapsamlı envanter, aşağıdaki tabloda verilmiş olup; türlerin yaygın ve Türkçe adları, endemizm durumları, (endemik veya nadir türler için) Kırmızı Liste kategorileri ile Bern ve CITES sözleşmeleri kapsamındaki koruma durumları detaylandırılmıştır.

Saha araştırmalarına göre, proje sınırları içinde endemik veya nadir bir tür tespit edilmemiştir.

Tablo 7. Proje Etki Alanındaki Flora Türleri

Aile	Türler	Yaygın Ad	Türkçe Adı	Endemizm	IUCN	CITES	BERN
Cistaceae	<i>Cistus parviflorus</i>	Rock Rose	Domuz Karağanı	-	NE	-	-
Cistaceae	<i>Cistus salviifolius</i>	Sage-Leaved Rock-Rose	Kartli	-	NE	-	-
Fabaceae	<i>Medicago radiata</i>	Ray-Podded Medick	Hilâl Yonca	-	NE	-	-
Fabaceae	<i>Trifolium spumosum</i>	Mediterranean Clover	Kese Yonca	-	NE	-	-
Fabaceae	<i>Trifolium stellatum</i>	Star Clover	Yıldız Yonca	-	NE	-	-
Fabaceae	<i>Vicia cracca</i>	Tufted Vetch	Kuş Fiği	-	NE	-	-
Fabaceae	<i>Vicia crocea</i>	-	Safran Fiği	-	NE	-	-
Oleaceae	<i>Olea europaea</i>	Common Olive	Zeytin	-	DD	-	-
Pinaceae	<i>Pinus brutia</i>	Turkish pine	Kızıl Çam	-	LC	-	-
Polygonaceae	<i>Polygonum cognatum</i>	Madimak	Madimak	-	NE	-	-
Rosaceae	<i>Crataegus monogyna</i>	Hawthorn	Yemişen	-	LC	-	-
Rosaceae	<i>Prunus spinosa</i>	Blackthorn	Çakal Eriği	-	LC	-	-
Rubiaceae	<i>Galium haussknechtii</i>	-	Çit İplikçiği	-	NE	-	-
Rubiaceae	<i>Galium spurium</i>	Stickwilly	Arsız İplikçik	-	NE	-	-

3.3.5.2 Fauna

Koruma statüsü açısından, Bern Sözleşmesi Ek-II ve Ek-III listelerinde yer alan fauna türleri koruma kapsamı içerisinde değerlendirilmektedir. Bu türler, Sözleşme'nin 6. ve 7. maddelerinde belirtilen ilgili koruma tedbirlerine tabi olacaktır. Bern Sözleşmesi, fauna türlerini iki ana koruma rejimi altında sınıflandırmakta olup, bu eklerde yer alan tespit edilmiş türlerin söz konusu hükümler doğrultusunda korunması gerekmektedir.

Proje Etki Alanı (EA) kapsamında gerçekleştirilen masaüstü çalışmalar sonucunda, proje alanının faunistik özelliklerinin ağırlıklı olarak tarımsal kullanımın hâkim olduğu tipik bir kırsal çevreyi yansıttığı belirlenmiştir. Bu durum, doğal habitat çeşitliliğini sınırlamakta ve hassas veya koruma önceliği bulunan fauna türlerinin varlığı olasılığını azaltmaktadır.

Proje sahası ve etki alanı içerisinde potansiyel olarak bulunabilecek fauna unsurları, evrimsel gelişimlerine göre aşağıdaki şekilde sınıflandırılmıştır:

- Amphibia (Amfibiler)
- Reptilia (Sürüngenler)
- Aves (Kuşlar)
- Mammalia (Memeliler)

Karasal fauna listesi, türlerin ait olduğu fauna gruplarına göre hazırlanmıştır. Yapılan değerlendirmelere göre; 3 sürüngen, 8 kuş ve 3 memeli türü tespit edilmiştir. Bu türler arasında yalnızca kaplumbağa türü Hassas (VU) kategorisinde yer almaktadır. Söz konusu türün korunması amacıyla, inşaat öncesinde ve inşaat süresince uygun alanlara taşınması gerekmektedir.

Tablo 8. Proje Etki Alanındaki Fauna Türleri

Sınıf	Aile	Bilimsel Adı	Türkçe adı	Yaygın Ad	Endemizm	IUC N	CITE S	BER N	MAK K	Durum	RDB
Reptiles	Testudinidae	<i>Testudo graeca</i>	Tosbağa	Mediterranean Spur-Thighed Tortoise	-	VU	II	II			
Reptiles	Viperidae	<i>Macrovipera lebetina</i>	Koca Engerek	Levantine Viper, Blunt-Nosed Viper	-	NE	-	II			
Reptiles	Agamidae	<i>Stellagama stellio</i>	Dikenli Keler	Roughtail Rock Agama	-	LC	-	II			
Birds	Strigidae	<i>Athene noctua</i>	Kukumav	Little Owl	-	LC	II	II	-	Local	A.2
Birds	Passeridae	<i>Passer domesticus</i>	Serçe	House Sparrow	-	LC	-	-	II	Local	A.5
Birds	Accipitridae (Kartalgiller)	<i>Buteo rufinus</i>	Kızıl Şahin	Long-Legged Buzzard	-	LC	II	III	-	Local	A.3
Birds	Falconidae	<i>Falco tinnunculus</i>	Kerkenez	Common Kestrel	-	LC	II	II	-	Local	A.2
Birds	Accipitridae	<i>Milvus migrans</i>	Kara Çaylak	Black Kite	-	LC	II	III	-	Transit	A.3
Birds	Paridae (Baştankaragiller)	<i>Parus major</i>	Büyük Baştankara	Great Tit	-	LC	-	II	-	Local	A.3.1
Birds	Pycnonotidae	<i>Pycnonotus xanthopygos</i>	Arapbülbulü	White-Spectacled Bulbul	-	LC	-	III	-	Local	A.2
Birds	Sturnidae	<i>Sturnus vulgaris</i>	Sığırcık	Common Starling	-	LC	-	-	I	Winter Visitor	A.5
Mammals	Leporidae (Tavşan, tavşangiller)	<i>Lepus europaeus</i>	Yabani Tavşan	European Hare	-	LC	-	III	II	Local	
Mammals	Canidae (Köpekgiller)	<i>Vulpes vulpes</i>	Kızıl Tilki	Red Fox	-	LC	-	-	II	Local	
Mammals	Erinaceidae (Kirpigiller)	<i>Erinaceus concolor</i>	Kirpi	Southern White-Breasted Hedgehog	-	LC	-	-	-	Local	

3.4 Arazi Kullanımı ve Arazi Mülkiyeti

Proje, Cevdetpaşa Mahallesi sınırları içerisinde yer alan ve toplam 25.982 m² yüzölçümüne sahip 470/5 numaralı parsel üzerinde konumlanmaktadır. Resmî tapu kayıtlarına göre söz konusu parsel, GASKİ mülkiyetinde olup kamuya aittir. Bu nedenle, projenin uygulanması kapsamında herhangi bir özel mülkiyet edinimi, kamulaştırma veya zorunlu yeniden yerleşim gerekmemektedir. Atıksu Arıtma Tesisi (AAT) sahası ve önerilen deşarj noktası, şehir merkezinin batısında, İslahiye Çayı'nın sağ kıyısında yer almaktadır. Deşarj noktası ve proje sahasının imar planı içerisindeki konumu Ek J ve Ek K'da sunulmaktadır.

Parselin önceki kullanım durumu incelendiğinde, alanın tarım arazisi olarak kullanıldığı ve özel mülkiyete ait olduğu anlaşılmaktadır. Daha sonraki süreçte GASKİ tarafından gerekli kamulaştırma işlemleri gerçekleştirilmiş ve parsel, arıtma tesisi alanı olarak resmî kayıtlara geçirilmiştir. Halihazırda proje alanında herhangi bir tarımsal faaliyet yürütülmemektedir. İlgili görseller Ek L'de sunulmaktadır.

Proje alanının Atıksu Arıtma Tesisi (AAT) olarak kullanılabilmesi amacıyla, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında ilgili kurumdan Arazi Kullanım İzni alınmış olup, söz konusu izin Ek I'de sunulmaktadır. Projeye ilişkin onay yazısı Ek G'de, arazi kullanımına ilişkin tüm kurum görüşleri ise Ek M'de yer almaktadır.

Ayrıca, ilgili kurumlarla yapılan güncel yazışmalar sonucunda, proje alanında Atıksu Arıtma Tesisi kurulmasına ilişkin herhangi bir idari veya hukuki engelin bulunmadığı teyit edilmiştir. Bu kapsamda, söz konusu mevzuat çerçevesinde olumsuz bir görüş bulunmadığını belirten resmî yazılar Ek O'da sunulmaktadır.

3.5 Sosyo-Ekonomik Çevre

Bölgede yer alan kamu kurumlarının büyük çoğunluğu merkezi idari yapı altında faaliyet göstermekte olup İslahiye İlçe Merkezi'nde konumlanmıştır. Proje Etki Alanı (EA) ve yakın çevresinde sürekli hizmet veren herhangi bir kamu kurumu bulunmamakta, bu nedenle temel kamu hizmetlerine erişim ilçe merkezi üzerinden sağlanmaktadır. Bu hizmetler arasında PTT (Posta ve Telgraf Teşkilatı), Halk Eğitim Merkezi, İlçe Tarım Müdürlüğü, Milli Eğitim Müdürlüğü, Vergi Dairesi, İl Özel İdaresi, Müftülük, Tapu Müdürlüğü, Adliye ve Kaymakamlık yer almaktadır. Söz konusu tesisler EA'ye yaklaşık 10 km mesafede bulunmaktadır. Bu mesafe dikkate alındığında, projenin bu hizmetlere erişim üzerinde doğrudan bir etki yaratması beklenmemektedir. İnşaat ve işletme faaliyetlerinin, bu tesislere ulaşımı sağlayan yollar üzerinde kapanma, erişim kısıtı veya ulaşım aksaklığına neden olmayacağı öngörülmektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) 2024 verilerine göre, İslahiye'nin toplam nüfusu 65.208'dir. Bu nüfusun 31.312'si (%48,02) kadın, 33.896'sı (%51,98) erkektir. En yüksek nüfus yoğunluğu %8,58 ile 10–14 yaş grubunda görülmektedir. Çalışma çağındaki nüfus (15–64 yaş) toplam nüfusun yaklaşık %66,22'sini oluştururken, bağımlı nüfus (0–14 ve 65+) %33,78 oranındadır. Bu durum, nüfusun büyük bir bölümünün aktif iş gücüne katılabilecek yaş grubunda olduğunu göstermektedir.

İslahiye'nin ekonomik yapısı ağırlıklı olarak tarıma dayanmaktadır. Tarım alanlarında başlıca yetiştirilen ürünler arasında buğday, soğan, şeker pancarı, pamuk, arpa, biber, baklagiller, zeytin, sarımsak, soya fasulyesi, mısır, antepfıstığı ve üzüm yer almaktadır. Ayrıca bazı üreticiler, dere kenarlarında bahçe tarımı yapmaktadır. İlçenin dağlık kesimlerinde ise hayvancılık ve ormancılık faaliyetleri öne çıkmakta; büyükbaş, küçükbaş ve kıl keçisi yetiştiriciliği yapılmaktadır.

İlçenin başlıca ekonomik sorunlarından biri, verimli tarım arazilerine sahip olmasına rağmen su yetersizliği nedeniyle üretim maliyetlerinin yüksek olmasıdır. Tarımsal üretim sürecinin her aşamasında ihtiyaç duyulan yoğun su kullanımı, maliyetleri doğrudan artırmaktadır. Bu durum, nihai ürünlerin Çin, Hindistan ve Meksika gibi ülkelerde üretilen ürünlerle rekabet edebilirliğini azaltmaktadır.

İslahiye ve Nurdağı ilçelerinde toplam 505.419 dekar verimli tarım arazisi bulunmasına rağmen, bunun yalnızca 271.463 dekarı yerel halk tarafından kendi imkânlarıyla sulanmaktadır. Sulama faaliyetleri, yaklaşık 100 metre derinliğindeki yeraltı suyu kuyularından sağlanmaktadır. Bu kapsamda İslahiye'de 394, Nurdağı'nda ise 568 olmak üzere toplam 962 kuyu aktif olarak kullanılmakta olup, bu durum yüksek enerji tüketimine neden olmakta ve yeraltı su kaynaklarının hızla tükenmesine yol açmaktadır.

Bu kaynakların kontrolsüz tüketimi, tarıma dayalı bölge ekonomisi açısından kritik bir sorun teşkil etmektedir. Yaklaşık 30 yıldır planlanan Kılavuzlu Barajı Sulama Projesi'nin hayata geçirilmesiyle, 505.419 dekar tarım arazisinin tamamının ekonomik üretime kazandırılması hedeflenmektedir. Projenin; bölgesel işsizliğin azaltılması, tarımsal ürünlerin rekabet gücünün artırılması ve sulama için kullanılan elektrik enerjisinin azaltılması açısından önemli katkılar

sağlaması beklenmektedir. Tasarruf edilen enerji, yeni ve mevcut agro-endüstriyel tesislerde kullanılabilir. Ticaret Odası verilerine göre, projenin hayata geçirilmesiyle yaklaşık 20.000 kişilik istihdam yaratılması öngörülmektedir. Barajın tamamlanmasıyla bölge ekonomisinin önemli ölçüde canlanması beklenmektedir.

İlçe, aynı zamanda maden kaynakları açısından da zengindir ve bölgede çok sayıda aktif maden sahası bulunmaktadır. Çıkarılan en önemli maden kromdur. Ayrıca, BOTAŞ boru hattı ilçeyi doğu-batı doğrultusunda kat etmektedir.

Sanayi Tesisleri: Tarım faaliyetlerinin yanı sıra, ilçe genelinde küçük sanayi sitesinde yaklaşık 100 işletme faaliyet göstermektedir. Ayrıca İslahiye Ticaret Odası'na kayıtlı 650 firma bulunmaktadır. Bu işletmeler arasında; 31 adet entegre biber işleme tesisi, 1 yem fabrikası, 1 un fabrikası, 2 salça fabrikası, 1 bitkisel yağ (ayçiçek yağı) üretim tesisi, 1 hazır beton tesisi, 1 maden zenginleştirme tesisi, 1 kum ocağı işleme tesisi, 1 boksit işleme tesisi, 2 tuğla fabrikası, 1 süt işleme tesisi, 2 süt sığırcılığı ve besicilik tesisi, 1 sirke ve nar ekşisi üretim tesisi ile 1 içecek üretim tesisi yer almaktadır.

Proje Etki Alanı içerisinde yer alan Gaziantep İli, İslahiye İlçesi 4. Etap 3. Bölge TOKİ Konutları, idari olarak Atatürk, Güllühüyük ve Bahçelievler Mahalleleri sınırları içerisinde bulunmaktadır. Bu kapsamda, yerleşimin sosyo-ekonomik durumunun değerlendirilmesi amacıyla TOKİ 4. Etap 3. Bölge site yönetimi ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yapılan görüşmeler doğrultusunda, TOKİ konutlarında yaklaşık 2.000 kişinin yaşadığı, nüfusun ağırlıklı olarak orta yaş grubundan oluştuğu ve başlıca geçim kaynaklarının tarım ve hayvancılık olduğu belirlenmiştir. Söz konusu faaliyetlerin çevredeki kırsal mahallelerde yürütüldüğü ifade edilmiştir. Ayrıca yerleşimin İslahiye İlçe Merkezi'ne yakınlığı nedeniyle kamu çalışanları ve hizmet sektöründe çalışan bireylerin de TOKİ konutlarında ikamet ettiği belirtilmiştir. Bununla birlikte, yerleşimde genel eğitim seviyesinin görece düşük olduğu ifade edilmiştir.

Türkiye İstatistik Kurumu Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) 2024 verilerine göre Güllühüyük Mahallesi'nin nüfusu 496 olarak kaydedilmiştir. 2025 yılı verileri henüz yayımlanmamış olup, TÜİK veri setlerinde mahalle bazında engellilik durumu, hane sayısı gibi detaylı sosyo-demografik göstergelere yer verilmemektedir. Bu nedenle Güllühüyük Mahallesi Muhtarı ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Yapılan görüşmeler sonucunda, mahalle nüfusunun yaklaşık 500 kişi olduğu ve bu değer Tük verileri ile uyumlu olduğu belirtilmiştir. Ancak Muhtar, yaz aylarında ekim ve hasat dönemine bağlı olarak, farklı yerlerde yaşayan arazi sahiplerinin mahalleye dönmesiyle nüfusun geçici olarak yaklaşık 1.500 kişiye kadar arttığını ifade etmiştir. Bu durum, mahallede tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin aktif olarak sürdürüldüğünü göstermektedir.

Muhtar tarafından aktarılan bilgilere göre, Güllühüyük Mahallesi'nde başlıca geçim kaynakları tarım ve hayvancılıktır. Yetiştirilen temel tarım ürünleri arasında biber, mısır, buğday, karpuz ve kavun yer almakta olup, hayvancılık faaliyetleri kapsamında büyükbaş ve küçükbaş yetiştiriciliği yapılmaktadır.

İslahiye TOKİ 4. Etap 3. Bölge site yönetimi ve Güllühüyük Mahallesi Muhtarı ile yapılan görüşmelerden elde edilen bilgiler aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 9. İslahiye TOKİ 4. Etap 3. Bölge Konutları ve Güllühüyük Mahallesi Nüfus Özeti

Kategori	Yerleşim Alanları	
	İslahiye TOKİ 4. Etap 3. Bölge	Güllühüyük Mahallesi
Hane Sayısı	571	70
Nüfus	2000	500
Yaş Dağılımı	Ağırlıklı olarak orta yaş, kısmen çocuk nüfus	Ağırlıklı olarak yaşlı, kısmen çocuk nüfus
Kadın Hane Reisi Sayısı	20	6
Engelli Birey Sayısı	5	2
Okul Çağındaki Çocuk Sayısı	700	90
Düşük Gelirli Hane Sayısı	6	5

Turizm Alanları

İslahiye, Gaziantep ilinin en eski yerleşimlerinden biri olup zengin tarihi ve turistik değerlere sahiptir. Başlıca turizm varlıkları aşağıda sunulmaktadır:

- **Yesemek:** İlçe merkezine 23 km, proje sahasına ise yaklaşık 20 km mesafede bulunan Yesemek Açık Hava Müzesi, Orta Doğu'nun en büyük ve türünün tek açık hava heykel atölyesidir. 1890 yılında keşfedilen alan, her yıl binlerce ziyaretçi ağırlamaktadır. Alanda sfenksler, aslan heykelleri, dağ tanrıları, savaş arabaları ve çeşitli mimari parçalardan oluşan 500'den fazla eser ve taslak bulunmaktadır.
- **Tilmenhöyük:** İlçenin 5 km doğusunda yer alan ve yaklaşık 20 m yüksekliğe sahip olan bu höyük, bölgenin en büyük yerleşimlerinden biridir. Araştırmalar, buranın MÖ 3. binyılın sonlarına ait önemli bir şehir olduğunu ortaya koymuştur. İç ve dış kaleden oluşan yerleşimde, düzgün kesme taşlarla inşa edilmiş surlar bulunmaktadır. Proje sahasına yaklaşık 5 km mesafededir.
- **Zincirli (Sam'al):** İlçenin doğusunda, Zincirli Köyü'nde yer alan bu höyük, küçük bir Geç Hitit Krallığı'nın başkentidir. 19. yüzyılın sonlarında yapılan kazılarda önemli mimari kalıntılar ortaya çıkarılmıştır. Ayrıca bölgede bulunan Aramice yazıtlar açısından da büyük önem taşımaktadır. Proje sahasına yaklaşık 20 km mesafededir.
- **Cıncıklı Eserleri:** Boğaziçi beldesinde bulunan bu alan, Roma dönemine ait cam, seramik ve renkli taşlardan yapılmış figürleri içermektedir. Alan henüz Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından arkeolojik sit alanı olarak tescillenmemiş olup, bilimsel kazı çalışmalarını beklemektedir. Proje sahasına yaklaşık 18 km mesafededir.
- **Yılan Kalesi:** Çerçili Köyü yakınlarında bulunan ve kökeni tam olarak bilinmeyen bir kaledir. Proje sahasına yaklaşık 12 km mesafededir.

- **Örtülü Harabeleri:** Örtülü Köyü yakınlarında yer alan bu Hitit dönemine ait kalıntılar büyük ölçüde tahrip edilmiştir. Günümüzde yalnızca bir sütun ayakta kalmış olup, köy muhtarlığı tarafından koruma altına alınmıştır. Proje sahasına yaklaşık 10 km mesafededir.
- **Yayla Turizmi:** İlçe, özellikle Amanos Dağları'nın uzantıları üzerinde yer alan Huzurlu ve Karagöz yaylaları başta olmak üzere yayla turizmi açısından önemli bir potansiyele sahiptir. Alman Pınarı, Gözlen Geç Yaylası, Meydan Yaylası ve Fenk Kaynağı çevresi de yaz aylarında yoğun ziyaretçi çekmektedir.
- **Tahtaköprü Barajı:** Tahtaköprü Barajı çevresi, İslahiye, Kilis ve Hatay illerinden gelen ziyaretçiler için önemli bir rekreasyon alanıdır. Proje sahasına yaklaşık 25 km mesafededir.

4 HUKUKİ ÇERÇEVE

Bu bölüm, bu Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı'nın (ÇSYP) hazırlanmasına rehberlik eden yasal ve idari çerçeveyi özetlemektedir. Aşağıdaki alt bölümlerde açıklandığı gibi, hem ulusal hem de uluslararası çevre ve sosyal mevzuatlar, planlama, ön yapım, yapım ve işletme dâhil olmak üzere Projenin tüm aşamalarına uygulanmaktadır. Çerçeve, Türkiye'nin ulusal kanun ve yönetmeliklerine ve Avrupa Yatırım Bankası'nın (AYB) Çevre ve Sosyal standartlarına uyumu sağlamaktadır.

4.1 Ulusal Mevzuat

Türkiye'nin çevre ve sosyal mevzuatı, ülkenin AB'ye katılım öncesi çabalarının bir parçası olarak, ulusal ve uluslararası çerçevelere uygun şekilde ve Avrupa Birliği (AB) Direktiflerini de içerecek şekilde geliştirilmiştir. Birçok düzenleme, özellikle AB standartları olmak üzere, uluslararası standartlara uyumu artırmak amacıyla yakın zamanda revize edilmiştir.

2000'li yılların başından itibaren Türkiye, "Türkiye-AB Entegre Çevre Uyumlaştırma Stratejisi (2006-2023)" rehberliğinde, ulusal çevre mevzuatını AB müktesebatına uyumlu hale getirme konusunda aktif olarak çalışmaktadır.

2023'ten sonra resmi bir ulusal strateji belgesi yayınlanmamış olsa da, bu Projeye uygulanacak çevresel düzenlemelerin büyük çoğunluğu AB uyum süreci büyük ölçüde ilerledikten sonra yürürlüğe girmiş ve ilgili AB direktifleriyle uyumludur.

Bu nedenle, uyumluluk açısından önemli bir sorun veya gecikme beklenmemektedir ve Türkiye'nin AB uyum sürecinin devam eden durumunun, Projenin ilgili çevre mevzuatına uyma kabiliyetini olumsuz etkilemesi öngörülmemektedir.

Türk Çevre Kanunu (11 Ağustos 1983 tarihli ve 18132 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2872 sayılı Kanun), çevre koruma, kirliliğin önlenmesi ve kontrolü için kapsamlı bir çerçeve sunmaktadır. İş sağlığı ve güvenliği, işçi hakları ve sosyal güvenlik gibi ilgili konuları ele alan tamamlayıcı kanunlar arasında İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu (6331 sayılı Kanun), İş Kanunu (4857 sayılı Kanun) ve Sosyal Güvenlik ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu (5510 sayılı Kanun) yer almaktadır.

ÇED Yönetmeliği (Resmi Gazete No. 31907, 29 Temmuz 2022 tarihli), ÇED sürecine ilişkin idari ve Teknik prosedürleri özetlemekte ve büyük ölçüde AB ÇED Direktifi ile uyumludur. Bu yönetmeliğe göre, proje geliştiricileri, tesisin niteliğine, kapasitesine ve konumuna bağlı olarak, ÇED Raporu da dahil olmak üzere gerekli izinleri almakla yükümlüdür. Bölüm 1.3'te açıklandığı gibi, projenin hem 1. hem de 2. aşaması için ÇED muafiyeti verilmiştir. ÇED muafiyeti verilmiş olsa da, muafiyet belgesinde Çevre Kanunu ve bu kanun kapsamında çıkarılan tüm ilgili düzenlemelere uyulmasının zorunlu olduğu açıkça belirtilmiştir.

Proje ile ilgili faaliyetlerin ve yönetim planının uygulanmasında ulusal çevre ve sosyal düzenlemelere uyulmalı ve bunlarla tam uyumluluk sağlanmalıdır. Ulusal yasal gereklilikler. Bu düzenlemeler, resmi gazete (RG) tarihleri ve sayıları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 10. Proje ile İlgili Ulusal Mevzuat

Mevzuat	Tarih	Sayı	Etkiler / Amaçlar
Çevre İzinleri, Yönetimi ve Planlaması			
Çevre Kanunu	11.08.1983	18132	Sürdürülebilir çevre ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda çevrenin korunmasını amaçlar.
Plansız Alanlar İmar Yönetmeliği	02.11.1985	18916	Onaylı imar planı bulunmayan alanlarda yapılaşma, arazi kullanımı ve gelişmeye ilişkin esasları belirler; kontrolsüz gelişimi önlemeyi ve çevresel ile sosyal değerleri korumayı amaçlar.
Belediye Kanunu	13.07.2005	25874	Belediyelerin kentsel planlama, altyapı hizmetleri, çevre koruma, halk sağlığı, atık yönetimi ve yerel paydaş katılımına ilişkin görev, yetki ve sorumluluklarını tanımlar.
Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği	03.07.2017	30113	Planlı kentsel alanlarda planlama, tasarım, yapılaşma ve izin süreçlerini düzenler; düzenli kentleşmeyi, arazi kullanım uyumunu ve kamu yararının korunmasını sağlar.
Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği	29.07.2022	31907	ÇED sürecinde izlenecek idari ve teknik usul ve esasları belirler.
Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği	10.09.2014	29115	Projenin tüm aşamalarında gerekli olan çevre izin ve lisanslarını düzenler.
Çevre Denetimi Yönetmeliği	12.06.2021	31509	Çevrenin korunmasına yönelik tesis ve faaliyetlerin denetimine, denetim personelinin niteliklerine, ihlallerin tespitine ve idari yaptırımların uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirler.
Atık Yönetimi			
Atık Yönetimi Yönetmeliği	02.04.2015	29314	Arazi hazırlığı, inşaat ve işletme aşamalarında tüm atıkların yönetimi
Sıfır Atık Yönetmeliği	12.07.2019	30829	Tüm aşamalarda malzeme ve doğal kaynakların etkin yönetimi
Atık Yağların Yönetimi Yönetmeliği	21.12.2019	30985	Tüm aşamalarda oluşan atık yağların yönetimi

Mevzuat	Tarih	Sayı	Etkiler / Amaçlar
Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği	06.06.2015	29378	Tüm aşamalarda oluşan bitkisel atık yağların yönetimi
Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği	26.06.2021	31523	Tüm aşamalarda oluşan ambalaj atıklarının yönetimi
Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği	25.01.2017	29959	Tüm aşamalarda oluşan tıbbi atıkların yönetimi
Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Yönetmeliği	30.12.2009	27448	Tüm aşamalarda oluşan ömrünü tamamlamış araçların yönetimi
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği	26.12.2022	32055	Tüm aşamalarda oluşan atık elektrikli ve elektronik ekipmanların yönetimi
Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği	25.11.2006	26357	Tüm aşamalarda oluşan ömrünü tamamlamış lastiklerin yönetimi
Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği	31.08.2004	25569	Tüm aşamalarda oluşan atık pil ve akümülatörlerin yönetimi
Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği	18.03.2004	25406	Özellikle projenin inşaat aşamasında hafriyat toprağı ve inşaat atıklarının oluşumu
Evsel ve Kentsel Atıksu Arıtma Çamurlarının Toprakta Kullanılmasına Dair Yönetmelik	03.08.2010	27661	İşletme aşamasında oluşan nihai çamurun yönetimi
Atıkların Yakılmasına İlişkin Yönetmelik	06.10.2010	27721	İşletme aşamasında oluşan nihai çamurun yönetimi
Atıkların Düzenli Depolanmasına İlişkin Yönetmelik	26.03.2010	27533	İşletme aşamasında oluşan nihai çamurun yönetimi
Su ve Atıksu Kalite Kontrolü ve Yönetimi			
Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği	31.12.2004	25687	Yeraltı ve yüzey suyu kaynaklarının korunması ve optimum kullanımı amacıyla su kirliliğinin önlenmesini sağlamak
Su Verimliliği Yönetmeliği	27.12.2024	32765	GASKİ'nin su verimliliği sisteminin kurulması, izlenmesi ve belgelendirilmesi
İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik	17.02.2005	25730	Tüm aşamalarda personele sağlanan içme ve kullanım suyuna ilişkin düzenlemeler

Mevzuat	Tarih	Sayı	Etkiler / Amaçlar
Su Ortamında ve Çevresinde Tehlikeli Maddelerden Kaynaklanan Kirliliğin Kontrolü Yönetmeliği	26.11.2005	26005	Su ve çevresinde tehlikeli maddelerden kaynaklanan kirliliğin tespiti, önlenmesi ve kademeli olarak azaltılması
Kentsel Atıksu Arıtımı Yönetmeliği	08.01.2006	26047	İşletme aşamasında sağlanması gereken deşarj suyu kalitesi ve arıtma verimleri
Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Yönetmeliği	07.04.2012	28257	Yeraltı sularının iyi durumunun korunması ve kirlenme ile bozulmanın önlenmesi
Yüzeysel Su Kalitesi Yönetmeliği	30.11.2012	28483	İşletme aşamasında arıtılmış atıksu deşarjı ile inşaat ve işletme personelinin kaynaklanan atıksuların yönetimi
Yüzeysel Sular ve Yeraltı Sularının İzlenmesine Dair Yönetmelik	11.02.2014	28910	Ülke genelindeki yüzeysel ve yeraltı sularının miktar, kalite ve hidromorfolojik açıdan mevcut durumunun belirlenmesi, ekosistem bütünlüğüne dayalı izleme, izleme standartlarının sağlanması ve ilgili kurumlar arasında koordinasyonun sağlanmasına ilişkin usul ve esaslar
Hassas Su Kütleleri ile Bu Kütleleri Etkileyen Alanların Belirlenmesi ve Su Kalitesinin İyileştirilmesi Yönetmeliği	23.12.2016	29927	Besin maddelerine duyarlı su kütlelerinin ve bunları etkileyen kentsel ve nitrat hassas alanların belirlenmesi, ilgili ilke ve esasların oluşturulması ve su kalitesinin iyileştirilmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi
Atıksu Toplama ve Bertaraf Sistemleri Yönetmeliği	06.01.2017	29940	Atıksu toplama ve bertaraf sistemlerinin planlanması, tasarımı, projelendirilmesi, inşası ve işletilmesi
Atıksu Arıtma Tesislerinde Teknik Usuller Tebliği	20.03.2010	27527	Yerleşimlerden kaynaklanan atıksuların arıtılmasına yönelik temel teknik usul ve esaslar; arıtma tesisi teknoloji seçimi, tasarım kriterleri, dezenfeksiyon, yeniden kullanım ve çamur bertarafı
Atıksu Arıtma Tesislerinde Çalışan Teknik Personele İlişkin Tebliğ	23.05.2019	30782	Atıksu arıtma tesislerinin etkin, verimli ve mevzuata uygun işletilmesini sağlamak üzere görev yapacak teknik personelin nitelikleri, belgelendirilmesi, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esaslar

Mevzuat	Tarih	Sayı	Etkiler / Amaçlar
Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği İdari Usuller Tebliği	10.10.2009	27372	Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği kapsamında belirlenen sorumluluklar ve izin gerekliliklerine ilişkin idari usul ve uygulamalar
Hava Kalitesi Kontrolü ve Yönetimi			
Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği	06.06.2008	26898	İnşaat ve işletme aşamalarında hava kalitesi
Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği	03.07.2009	27277	İnşaat ve işletme aşamalarında hava kalitesi
Koku Oluşturan Emisyonların Kontrolü Yönetmeliği	19.07.2013	28712	İşletme aşamasında oluşan kokulu emisyonlar
Egzoz Gazı Emisyonu Kontrolü Yönetmeliği	11.03.2017	30004	Proje araçları, makine ve ekipmanlarından kaynaklanan egzoz gazı emisyonları
Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği	13.01.2005	25699	Isınma kaynaklı hava emisyonları
Gürültü Kontrolü ve Yönetimi			
Çevresel Gürültünün Kontrolü Yönetmeliği	30.11.2022	32029	Çevresel gürültünün çevre ve insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerinin önlenmesi ve çevresel gürültünün azaltılmasına yönelik kontrol tedbirlerinin uygulanması
Açık Alanlarda Kullanılan Ekipmanlardan Kaynaklanan Çevresel Gürültü Emisyonları Yönetmeliği	30.12.2006	26392	Açık alanlarda kullanılan ekipmanlardan kaynaklanan gürültüye ilişkin emisyon standartlarının uygulanması, teknik doküman ve bilgilerin toplanması, uygunluk değerlendirme prosedürleri ve işaretlemeye ilişkin düzenlemeler
Toprak Kalitesi Kontrolü ve Yönetimi			
Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik	08.06.2010	27605	Toprağın alıcı ortam olarak kirlenmesinin önlenmesi, mevcut veya potansiyel kirlenmiş saha ve sektörlerin belirlenmesi ile kirlenmiş toprak ve sahaların iyileştirilmesi ve izlenmesine ilişkin esasların belirlenmesi
Kimyasal ve Tehlikeli Madde Yönetimi			
Maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Hakkında Yönetmelik	11.12.2013	28848	Proje süresi boyunca kullanılacak kimyasallar ve karışımlar

Mevzuat	Tarih	Sayı	Etkiler / Amaçlar
Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik	18.06.2022	31870	Proje süresi boyunca taşınacak tehlikeli maddeler
Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanması Hakkında Yönetmelik (KKDİK)	23.06.2017	30105	İnşaat ve işletme aşamalarında insan sağlığı ve çevrenin yüksek düzeyde korunmasını sağlamak, kullanılan maddelerin zararlarını değerlendirmek ve bu kimyasalların kayıt, değerlendirme, izin ve kısıtlanmasına ilişkin bilgi sağlamak
Biyçeşitlilik ve Ekosistem Koruma Yönetimi			
Kara Avcılığı Kanunu	11.08.2003	25165	Biyçeşitlilik ve ekosistem korumasına ilişkin genel kurallar
Su Ürünleri Kanunu	04.04.1971	13799	
Av ve Yaban Hayatının Korunması ile Zararlı Türlerle Mücadele Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	24.10.2005	25976	
Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği	04.04.2014	28962	
Orman Kanunu	08.09.1956	9402	
Kültürel Miras			
Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu	23.07.1983	18113	Korunması gerekli taşınır ve taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarına ilişkin tanımların yapılması, bu kapsamda yürütülecek işlem ve faaliyetlerin düzenlenmesi ile gerekli ilke ve uygulama kararlarını alacak kurumun kuruluş ve görevlerinin belirlenmesi
Trafik ve Toplum Sağlığı ve Güvenliği Yönetimi			
Karayolları Trafik Kanunu	18.10.1983	18195	Karayollarında can ve mal güvenliği açısından trafik düzenini sağlamak ve trafik güvenliğine ilişkin tüm konularda alınacak tedbirleri belirlemek
Karayolları Trafik Yönetmeliği	18.07.1997	23053	Projenin tüm aşamalarında karayollarında trafik düzeninin sağlanmasına yönelik hükümler
Trafik İşaretleri Hakkında Yönetmelik	19.06.1985	18789	Projenin tüm aşamalarında trafik düzeni ve güvenliğinin sağlanması amacıyla trafik işaretlerine ilişkin hükümler

Mevzuat	Tarih	Sayı	Etkiler / Amaçlar
Hazırlama, Tamamlama ve Temizleme İşleri Yönetmeliği	28.04.2004	25446	İşyerinde asıl işin düzenli, sağlıklı ve güvenli şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla zorunlu olan hazırlama, tamamlama ve temizleme işlerine ilişkin çalışma koşulları
Umumi Hıfzıssıhha Kanunu	06.05.1930	1489	Projenin tüm aşamalarında sağlık ve hijyen tedbirlerinin alınmasına ilişkin hükümler
İş Sağlığı ve Güvenliği			
İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu	30.06.2012	28339	Proje süresi boyunca alınacak iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine ilişkin hükümler
Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik	19.12.2007	26735	İnşaat ve işletme aşamalarında yangından korunmaya yönelik alınacak tedbirler
Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği	18.03.2018	30364	Deprem etkisi altındaki yapıların tasarım ve yapımı ile mevcut yapıların performanslarının değerlendirilmesi ve güçlendirilmesine ilişkin gerekli kurallar ve asgari şartlar
İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği	26.12.2012	28509	İşyerlerinin tehlike sınıflarının belirlenmesine ilişkin hükümler
İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği	29.12.2012	28512	İş sağlığı ve güvenliği risk değerlendirmesinin hazırlanması ve uyulması gereken esaslar
İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	25.04.2013	28628	Kullanılacak iş ekipmanlarının sağlık ve güvenlik şartlarının sağlanması
Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği	24.07.2013	28717	Elle taşıma faaliyetleri sırasında alınacak sağlık ve güvenlik tedbirleri
İşyerlerinde Kişisel Koruyucu Donanımların Kullanılması Hakkında Yönetmelik	02.07.2013	28695	Proje süresi boyunca kullanılacak kişisel koruyucu donanımlara ilişkin hükümler
Kişisel Koruyucu Donanım Yönetmeliği	01.05.2019	30761	İnşaat ve işletme aşamalarında kullanılacak kişisel koruyucu donanımlar
Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik	30.04.2013	28633	Ön inşaat ve inşaat aşamalarında patlayıcı ortam oluşması durumunda alınacak tedbirler

Mevzuat	Tarih	Sayı	Etkiler / Amaçlar
İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	18.06.2013	28681	Acil durumlarda alınacak tedbirler
Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	12.08.2013	28733	Kimyasalların kullanımı ve gerekli güvenlik önlemleri
Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	15.05.2013	28648	Verilecek iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerine ilişkin esaslar
Çalışanların Gürültü ile İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	28.07.2013	28721	Gürültü etkilerine karşı alınacak sağlık ve güvenlik tedbirleri
Çalışanların Titreşimle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	22.08.2013	28743	Titreşim etkilerine karşı alınacak sağlık ve güvenlik tedbirleri
Tozla Mücadele Yönetmeliği	05.11.2013	28812	Ön inşaat ve inşaat aşamalarında oluşacak tozun yönetimi
Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği	11.09.2013	28762	Proje yaşam döngüsü boyunca kullanılacak sağlık ve güvenlik işaretleri
Geçici veya Belirli Süreli İşlerde İş Sağlığı ve Güvenliği Hakkında Yönetmelik	23.08.2013	28744	Proje süresi boyunca geçici çalışanlar için alınacak sağlık ve güvenlik tedbirleri
Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği	05.10.2013	28786	İnşaat aşamasında alınacak iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri
İlkyardım Yönetmeliği	29.07.2015	29429	İnşaat ve işletme aşamalarında ilkyardım gereksinimi durumunda uygulanacak hükümler
İşçi ve Çalışma Koşulları			
İş Kanunu	10.06.2003	25134	İş sözleşmesine dayalı olarak çalışan işçilerin hak ve sorumlulukları ile proje süresi boyunca çalışma koşulları ve çalışma ortamına ilişkin hükümler
Uluslararası İşgücü Kanunu	13.08.2016	29800	Yabancıların çalışma izinleri ve çalışma izni muafiyetlerine ilişkin hükümler
İş Mahkemeleri Kanunu	25.10.2017	30221	Türkiye'de iş mahkemelerinin iş ilişkilerinden doğan uyuşmazlıkları çözmeye yetkili olmasına ilişkin hükümler
Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu	07.11.2012	28460	İşçi ve işveren sendikaları ile konfederasyonlarının kurulması,

Mevzuat	Tarih	Sayı	Etkiler / Amaçlar
			yönetimi, işleyişi, denetimi ve örgütlenmesine ilişkin usul ve esaslar
Çocuk ve Genç İşçilerin Çalıştırılma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	06.04.2004	25425	Çocuk ve genç işçilerin sağlık ve güvenlikleri ile fiziksel, zihinsel, ahlaki ve sosyal gelişimleri ve eğitimleri tehlikeye atılmadan çalışma koşullarının belirlenmesi ve ekonomik sömürünün önlenmesi
Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu	16.06.2006	26200	Bireylerin sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası kapsamında korunmasının sağlanması
Geçici Koruma Altındaki Yabancıların Çalışma İzinlerine Dair Yönetmelik (2016/8375)	26.04.2016	29695	04.04.2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun 91. maddesi uyarınca geçici koruma altındaki yabancıların istihdamına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi
Uluslararası Koruma Başvuru Sahipleri ve Uluslararası Koruma Statüsü Sahiplerinin Çalıştırılmasına Dair Yönetmelik	26.04.2016	29695	04.04.2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun 91. maddesi uyarınca yabancıların istihdamına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi
Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu	11.04.2013	28615	Türkiye'de yabancıların ülkeye giriş, kalış ve çıkışlarına ilişkin usul ve esaslar ile koruma talep eden yabancılara sağlanacak korumanın kapsamı ve uygulanmasının düzenlenmesi
Paydaş Katılımı			
Bilgi Edinme Hakkı Kanunu	24.10.2003	25269	Türkiye'de ikamet eden vatandaşlar ve yabancılar, karşılıklılık ilkesi gözetilmek kaydıyla, kendileriyle veya kamu ile ilgili talep ve şikâyetler dâhil olmak üzere kişisel veya kamusal konular hakkında ilgili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazılı başvuruda bulunma hakkına sahiptir. Proje kapsamında, Etki Alanı içerisinde bulunan vatandaşlar ve yabancılar, kendileriyle veya kamu ile ilgili talep ve şikâyetleri hakkında İLBANK'a ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazılı başvuruda bulunma hakkına sahiptir.
Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun	10.11.1984	18571	
Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu	29.06.2012	28338	

Mevzuat	Tarih	Sayı	Etkiler / Amaçlar
			Bireylerin kendileriyle veya kamu ile ilgili talep ve şikâyetlerini yetkili makamlara yazılı olarak iletmesine ilişkin usul ve esaslar İdarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmak üzere Kamu Denetçiliği Kurumu'nun görev ve yetkilerine ilişkin hükümler
Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği	29.07.2022	31907	Yatırımcı kamuoyu, proje hakkında görüş ve önerilerini almak amacıyla düzenlenen Halkın Katılımı Toplantısı aracılığıyla bilgilendirilir; katılımcılar projeye ilişkin endişelerini ifade edebilir ve görüş bildirebilir. Ancak, proje ÇED sürecinden muaf olduğu için Halkın Katılımı Toplantısı gerçekleştirilmemiştir.
Diğer Mevzuat			
Kamulaştırma Kanunu	04.11.1983	18215	1. aşama öncesindeki tüm kamulaştırma işlemleri bu kanuna uygun olarak gerçekleştirilmiştir
Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu	19.07.2005	25880	Projenin planlama aşamasında arazi kullanımındaki değişimin yönetimi
Tarım Arazilerinin Korunması, Kullanılması ve Planlanmasına Dair Yönetmelik	09.12.2017	30265	Projenin planlama aşamasında arazi kullanımındaki değişimin yönetimi. Ayrıca Büyük Ova Koruma Alanları içerisindeki arazilerin korunmasına ilişkin hükümler de bu Yönetmelikte yer almaktadır
Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik	07.10.2004	25606	İnşaat ve işletme aşamalarında kullanılacak özel güvenlik hizmetlerine ilişkin hükümler
Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik	27.10.2011	28097	Enerjinin etkin kullanımı, enerji israfının önlenmesi ve enerji kaynaklarının kullanımında verimliliğin artırılması ile çevrenin korunmasına yönelik usul ve esaslar
Ozon Tabakasını İncelten Maddelere İlişkin Yönetmelik	07.05.2017	30031	İnşaat ve işletme aşamalarında kullanılacak ozon tabakasını incelten maddelere ilişkin hükümler

Mevzuat	Tarih	Sayı	Etkiler / Amaçlar
Florlu Sera Gazlarına İlişkin Yönetmelik	15.10.2024	32693	Ürün ve ekipmanlarda bulunanlar dâhil olmak üzere florlu sera gazları ve diğer florlu maddelerin etiketlenmesi, veri toplama, sızıntı kontrolü ve raporlanmasına ilişkin düzenlemeler
Türk Medeni Kanunu	01.01.2002	24607	Kadın ve erkek arasında eşitliği sağlayan, cinsiyete dayalı ayrımcılığı ortadan kaldıran ve kadınlara aile ve toplum hayatında eşit haklar tanıyan hükümler
Türk Ceza Kanunu	01.06.2005	25611	Toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddet konularında modern düzenlemeleri içeren hükümler
Tarım Kanunu	18.05.2006	26149	Tarım sektörünün ve kırsal alanların geliştirilmesi ve desteklenmesine yönelik politika ve düzenlemeleri belirler

22 Mayıs 2003 tarihinde yürürlüğe giren ve 10 Haziran 2003 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 4857 sayılı Türk İş Kanunu, iş sözleşmeleri kapsamında işveren ve çalışanların hak ve yükümlülüklerini düzenlemektedir. Kanun, 4. maddede belirtilen bazı faaliyetler hariç olmak üzere, işletmenin niteliğine bakılmaksızın tüm işyerleri, işverenler ve çalışanlar için geçerlidir. Bu istisnalar arasında deniz ve hava taşımacılığı, aile ekonomisi kapsamındaki tarımsal işler, ev hizmetleri ve profesyonel sporcular yer almaktadır.

4.2 Avrupa Yatırım Bankası'nın Çevre ve Sosyal Standartları

Avrupa Yatırım Bankası (AYB), 2022 yılında kalkınma projeleriyle ilişkili çevresel, sosyal, iklimsel ve insan hakları etkilerini sağlam bir şekilde değerlendirmek ve yönetmek üzere tasarlanmış kapsamlı Çevre ve Sosyal Standartlarını (Ç&S Standartları) tanıttı. Bu gelişmiş standartlar, olumsuz etkileri en aza indirirken faydalı sonuçları aktif olarak teşvik etmeyi amaçlayan ayrıntılı prosedürler içermektedir.

Özünde, bu standartlar çevresel ve sosyal risklerin titizlikle değerlendirilmesini, potansiyel olumsuz etkilerin proaktif olarak önlenmesini ve azaltılmasını, insan haklarına sarsılmaz bağlılığı ve projelerden doğrudan veya dolaylı olarak etkilenen topluluklar için faydaların artırılmasını vurgulamaktadır.

Proje yürütücülerinin, kapsamlı bir Çevre ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP) uygulamak, proaktif, şeffaf ve etkili paydaş katılımını sürdürmek ve etkilenen tüm bireyler ve gruplar için erişilebilir şikayet ve geri bildirim mekanizmalarını kolaylaştırmak da dâhil olmak üzere kritik sorumlulukları vardır.

Çevre ve Sosyal Standartlar 11 temel standarttan oluşmaktadır

- **Standart 1 – Çevresel ve Sosyal Etkiler ve Riskler:** Bu Standart, çevresel, iklimsel, sosyal ve insan haklarına ilişkin hususların ele alınmasını ve karar alma süreçlerinde dikkate alınmasını sağlayarak, etki değerlendirmesi ve risk yönetimine bütünlük bir yaklaşımı teşvik eder.
- **Standart 2 – Paydaş Katılımı:** Bu Standart, bilgiye erişim hakkına saygı gösterilmesini, karar alma süreçlerine kamu katılımını ve adalete erişimi sağlamak amacıyla paydaş katılımının önemini kabul eder.
- **Standart 3 – Kaynak Verimliliği ve Kirliliğin Önlenmesi:** Bu Standart, kaynak verimliliğinin çevre ve iklim değişikliği üzerindeki baskıları azaltmaya katkısını kabul ederken, aynı zamanda artan verimlilikten sağlanan maliyet tasarrufları, yeniliğin ticarileştirilmesi ve kaynakların tüm yaşam döngüsü boyunca daha iyi yönetilmesi yoluyla rekabet gücünün artırılmasına katkı sağladığını kabul eder.
- **Standart 4 – Biyoçeşitlilik ve Ekosistemler:** Bu Standart, biyolojik çeşitliliğin ve ekosistemlerin korunması ile bu ekosistemlerin ekolojik işlev ve süreçlerinin sürdürülmesinin çevresel ve sosyal sürdürülebilirlik açısından temel olduğunu kabul eder.
- **Standart 5 – İklim Değişikliği:** Bu Standart, küresel ölçekte büyük bir tehdit oluşturan ve insanlığın ortak sorunu olan iklim değişikliği ile mücadele etmenin önemini ve aciliyetini kabul eder; artan sıcaklıkların insanlar, ekonomik faaliyetler, ekosistemler ve gezegenin yenilenme kapasitesi üzerinde giderek daha şiddetli, yaygın ve geri döndürülemez olumsuz etkiler yarattığını vurgular.
- **Standart 6 – Zorunlu Yeniden Yerleşim:** Bu Standart, proje yürütücüsünün zorunlu yeniden yerleşimden kaynaklanan risk ve etkileri yönetmeye yönelik sorumluluklarını ortaya koyar. Bu Proje için uygulanabilir değildir; ancak gerekli olması durumunda ilgili standart hükümleri doğrultusunda önlemler alınacaktır.
- **Standart 7 – Hassas Gruplar, Yerli Halklar ve Toplumsal Cinsiyet:** Bu Standartın temel amacı, AYB projeleri kapsamında toplumsal cinsiyete dayalı olanlar dâhil eşitsizlikleri ve kırılganlık, marjinalleşme ve/veya ayrımcılığa katkıda bulunan diğer faktörleri ele almak ve projeden etkilenen bireyler ve gruplar için etkili azaltım ve/veya tazmin önlemleri ile proje faydalarına eşit erişimi sağlamaktır.
- **Standart 8 – İşgücü Hakları:** Bu Standart, projelerle ilişkili işgücü kaynaklı etkiler ve risklerin değerlendirilmesi, yönetimi ve izlenmesine ilişkin proje yürütücüsünün sorumluluklarını ortaya koyar. Çalışanları ve işverenleri hem hak sahibi hem de yükümlülük sahibi olarak kabul eder.
- **Standart 9 – Sağlık, Güvenlik ve Emniyet:** Bu Standart, proje faaliyetleri, ekipmanları ve altyapısının çalışanları ve toplumu iş sağlığı ve güvenliği ile kamu sağlığı, güvenliği ve emniyeti açısından tehlike, risk ve etkilere maruz bırakabileceğini kabul eder.
- **Standart 10 – Kültürel Miras:** Bu Standart, değerli tarihsel ve bilimsel bilgi kaynağı olan, ekonomik ve sosyal kalkınma açısından bir varlık teşkil eden ve insanların kültürel haklarının, kimliğinin ve uygulamalarının ayrılmaz bir parçası olan kültürel mirasın korunması ve muhafaza edilmesinin çevresel ve sosyal sürdürülebilirlik açısından temel olduğunu kabul eder.
- **Standart 11 – Aracılı Finansman:** Bu Standart, alt projelerden kaynaklanan çevresel, iklimsel ve sosyal etkiler ile risklerin; ilgili gereklilikler doğrultusunda ve alt projenin büyüklüğü, niteliği, sosyoekonomik bağlamı, konumu ve sektörel hassasiyeti ile orantılı

olacak şekilde nasıl belirleneceğini, önemlerinin nasıl değerlendirileceğini, nasıl yönetileceğini ve izleneceğini ortaya koyar.

Projelerin yalnızca ulusal mevzuata değil, aynı zamanda Avrupa Yatırım Bankası'nın (AYB) yüksek standartlarına da uyması gerekmektedir. Uyarlanabilir yönetimi sağlamak için Çevresel ve Sosyal Yönetim Planları (ÇSYP) geliştirilmeli ve periyodik olarak iyileştirilmelidir.

Ayrıca, proje yürütücülerinin projenin tüm yaşam döngüsünü kapsayan sağlam çevresel ve sosyal yönetim sistemleri kurmaları gerekmektedir. Etkilenen topluluklar ve ilgili paydaşlarla düzenli, şeffaf ve anlamlı iletişim ve istişare, hesap verebilirliği sağlamak ve güveni geliştirmek için hayati önem taşımaktadır.

Türkiye'de çevresel etki değerlendirme süreçleri, öncelikle ÇED Yönetmeliği kapsamında ulusal mevzuat çerçevesinde yürütülmektedir. Avrupa Yatırım Bankası (AYB) ise finanse ettiği projelerin sürdürülebilir kalkınma ilkeleriyle uyumlu olmasını sağlamak için kendi Çevre ve Sosyal Standartlarını uygulamaktadır. Bu bölümde, Türkiye'deki ilgili yasal çerçeve ile AYB'nin politikaları ve standartları karşılaştırılacak ve iki sistem arasındaki benzerlikler ve farklılıklar vurgulanacaktır.

Tablo 11. Avrupa Yatırım Bankası'nın Çevre ve Sosyal Standartlarının Projeye Uygulanabilirliği

Çevresel ve Sosyal Standartlar (ÇSS)	Uygulanabilirlik
Standart 1 – Çevresel ve Sosyal Etkiler ve Riskler	Evet
Standart 2 – Paydaş Katılımı	Evet
Standart 3 – Kaynak Verimliliği ve Kirliliğin Önlenmesi	Evet
Standart 4 – Biyoçeşitlilik ve Ekosistemler	Evet
Standart 5 – İklim Değişikliği	Evet
Standart 6 – Zorunlu Yeniden Yerleşim	Hayır
Standart 7 – Hassas Gruplar, Yerli Halklar ve Toplumsal Cinsiyet	Evet
Standart 8 – İşgücü Hakları	Evet
Standart 9 – Sağlık, Güvenlik ve Emniyet	Evet
Standart 10 – Kültürel Miras	Evet
Standart 11 – Aracılı Finansman	Evet

Mevcut proje tasarımında zorunlu yeniden yerleşim (Standart 6) öngörülmektedir. Proje kapsamında herhangi bir değişiklik olması durumunda, AYB Standardı 6'nın gereklilikleri uygulanacaktır.

4.3 Türkiye'nin taraf olduğu Uluslararası Çevre Sözleşmeleri

Türkiye'nin özellikle kültürel mirasın korunması ve biyolojik kaynakların muhafaza edilmesi konusundaki milli politikası, ülkenin ulusal kanun ve yönetmeliklerle onayladığı veya katıldığı uluslararası anlaşmalara dayanmaktadır. Bu anlaşmalar doğrultusunda, doğal yaşam alanlarının, yaban hayatının ve kültürel mirasın korunmasına yönelik çeşitli ulusal kanun ve yönetmelikler de bulunmaktadır.

Türkiye'nin bu Proje ile ilgili olarak biyoçeşitlilik, kültürel miras, çevre ve sosyal konuların korunmasına ilişkin olarak onayladığı başlıca uluslararası anlaşma ve sözleşmeler şunlardır:

- Yabani Hayvanların Göçmen Türlerinin Korunmasına İlişkin Sözleşme (Bonn Sözleşmesi) – 1979
- Nesli Tehlike Altındaki Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES) – 1973 (1975 yılında yürürlüğe girmiştir)
- Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi (CBD / Rio Sözleşmesi) – 1992 (1993 yılında yürürlüğe girmiştir)
- Avrupa Yaban Hayatı ve Doğal Yaşam Ortamlarının Korunmasına İlişkin Bern Sözleşmesi – 1979 (Türkiye’de 1982 yılında yürürlüğe girmiştir)
- Uluslararası Önem Sahip Sulak Alanlar Hakkında Sözleşme (Ramsar Sözleşmesi) – 1971 (Türkiye’de 1994 yılında yürürlüğe girmiştir)
- Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme (UNESCO / Paris Sözleşmesi) – 1972
- Avrupa Kültür Sözleşmesi – 1954
- Silahlı Çatışma Halinde Kültür Varlıklarının Korunmasına Dair Lahey Sözleşmesi – 1954
- Kültür Varlıklarının Yasadışı İthal, İhraç ve Mülkiyet Transferinin Önlenmesine İlişkin UNESCO Sözleşmesi – 1970 (Türkiye’de 1979 yılında onaylanmıştır)
- Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi (UNESCO) – 2003 (Türkiye’de 2006 yılında onaylanmıştır)
- Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesi (UNESCO) – 2005
- Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme (UNESCO) – 1972 (Türkiye’de 1983 yılında onaylanmıştır)
- Uzun Menzilli Sınır Ötesi Hava Kirliliği Sözleşmesi – 1979
- CLRTAP kapsamında EMEP’in Finansmanına İlişkin Protokol – 1984
- Ozon Tabakasının Korunmasına Dair Viyana Sözleşmesi – 1985
- Ozon Tabakasını İncelten Maddelere İlişkin Montreal Protokolü – 1987 (Türkiye’de 1990 yılında yürürlüğe girmiştir)
- Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi – 1992 (Türkiye’de 2004 yılında yürürlüğe girmiştir)
- Kyoto Protokolü – 1997 (Türkiye tarafından 2009 yılında onaylanmıştır)
- Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi – 1994 (Türkiye’de 1996 yılında yürürlüğe girmiştir)
- Avrupa Peyzaj Sözleşmesi – 2000
- Tehlikeli Atıkların Sınırlar Ötesi Taşınımının ve Bertarafının Kontrolüne İlişkin Basel Sözleşmesi – 1989 (Türkiye’de 1994 yılında yürürlüğe girmiştir)
- Kalıcı Organik Kirleticiler Hakkında Stockholm Sözleşmesi – 2001
- Belirli Tehlikeli Kimyasallar ve Pestisitler İçin Önceden Bilgilendirilmiş Onay Prosedürüne İlişkin Rotterdam Sözleşmesi – 1998 (Türkiye’de 2004 yılında yürürlüğe girmiştir)
- Nükleer Zararların Hukuki Sorumluluğuna İlişkin Sözleşme – 1960
- Nükleer Sorumluluk Sözleşmesine İlişkin Protokol – 1964
- Radyolojik Koruma Sözleşmesi – 1960
- Sınır Ötesi Endüstriyel Kazaların Etkilerine İlişkin Sözleşme (UNECE) – 1992 (Türkiye’de 2000 yılında onaylanmıştır)

- Aarhus Sözleşmesi: Çevresel Konularda Bilgiye Erişim, Karar Alma Süreçlerine Katılım ve Adalete Erişim – 1998 (Türkiye’de 2001 yılında onaylanmıştır)
- İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme – 1950
- ILO 29 No’lu Zorla Çalıştırma Sözleşmesi – 1930
- ILO 87 No’lu Sendika Özgürlüğü Sözleşmesi – 1948
- ILO 98 No’lu Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı Sözleşmesi – 1949
- ILO 100 No’lu Eşit Ücret Sözleşmesi – 1951
- ILO 105 No’lu Zorla Çalıştırmanın Kaldırılması Sözleşmesi – 1957
- ILO 111 No’lu Ayrımcılık (İş ve Meslek) Sözleşmesi – 1958
- ILO 138 No’lu Asgari Yaş Sözleşmesi – 1973
- ILO 182 No’lu Çocuk İşçiliğinin En Kötü Biçimleri Sözleşmesi – 1999

5 Projenin Çevresel ve Sosyal Etkileri

İslahiye (Gaziantep) Atıksu Arıtma Tesisi Projesi'nin inşası için geliştirilmiş Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP), proje kapsamında ortaya çıkabilecek tüm flaşlar ve sosyal risklerin inşaat ve işletme aşaması boyunca etkin bir şekilde çoğaltılması amacıyla hazırlanmıştır. ÇSYP, proje geliştirme mevcut stratejisi ve sosyo-ekonomik temel kaynakların maliyeti dikkate alınarak, proje faaliyetlerinden kaynaklanabilecek potansiyel üretimler ortaya çıkmaktadır.

5.1 Çevresel Etkiler (Fiziksel ve Biyolojik Çevre)

5.1.1 Hava Kalitesi

5.1.1.1 İnşaat Aşaması

Atıksu Arıtma Tesisi Projesi'nin inşası sırasında, kazı, hendek açma, geri dolgu, yol düzenleme ve arazi tesviyesi çalışmaları nedeniyle kısa süreli toz emisyonlarının oluşması beklenmektedir. Bu emisyonlar yerel hava kalitesini etkileyebilir, yakın çevredeki sakinler için geçici rahatsızlık oluşturabilir ve bitişik tarım alanlarında ürün performansını etkileyebilir.

İnşaat faaliyetleri, saha içi kazı ve toprak malzemelerinin taşınması, ağır ekipmanların zeminle teması ve toprak stoklarının rüzgâra maruz kalması gibi nedenlerin birleşimi sonucunda toz emisyonlarına yol açabilir. Oluşan partikül maddelerin insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerine ek olarak, bu durum sabit yapılarda ve bitki örtüsü üzerinde potansiyel olarak zararlı birikimlere neden olabilir.

Kazı faaliyetlerinden kaynaklanan toz emisyonlarının hesaplanmasında kullanılan ve Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği'nde belirtilen emisyon faktörleri Tablo 12'de sunulmuştur.

Tablo 12. Toz Emisyonu Kütle Akışı Hesaplamalarında Kullanılacak Emisyon Faktörleri

Faaliyet	Önem Olmadan Emisyon	Önem Alınmış Emisyon
Kazı	0.025 kg/ton	0.0125 kg/ton
Yükleme	0.010 kg/ton	0.005 kg/ton
Boşaltma	0.010 kg/ton	0.005 kg/ton

Kazı toprağının yoğunluğu 1600 kg/m^3 olarak alınmıştır. Hesaplamalar, günde 8 saat çalışma yapılacağı ve kazı çalışmalarının 5 ay süreceği varsayımıyla yapılmıştır.

- **Toz Emisyonları:**

İnşaat sırasında salınacak tozun saatlik miktarı aşağıdaki formüller kullanılarak hesaplanmıştır:

Toplam İnşaat Süresi: 24 ay

Toplam hafriyat hacmi: yaklaşık 16.500 m³

Toprak İşleri Aşaması Süresi: Toprak işlerinin projenin ilk 5 ayında tamamlanacağı varsayılmıştır (ağır inşaat işleri için gerçekçi bir süre).

Çalışma Programı: Ayda 22 iş günü, günde 8 saat.

Toplam Çalışma Saati (Toprak İşleri için): 880 saat

Tahmini toplam kazı miktarı (kg) = 16.500 m³ x 1600 kg/m³ = 26,4 x 10⁶ kg

Tablo 13. Kazı Çalışmaları Sırasında Saatlik Toz Emisyonu

Makine – Ekipman	Önlem Olmadan Emisyon	Önlem Alınmış Emisyon
Kazı	0.75 kg/saat	0.375 kg/saat
Yükleme	0.30 kg/saat	0.15 kg/saat
Boşaltma	0.30 kg/saat	0.15 kg/saat
Toplam	1.35 kg/saat	0.675 kg/saat

Toz oluşumunu azaltmak için standart kontrol önlemleri uygulanacaktır. Bunlar arasında toprak ve inşaat malzemeleri taşıyan kamyonların kasalarının örtülmesi ve toprağı nemli tutmak için kazı ve stok alanlarına düzenli olarak su püskürtülmesi yer almaktadır. Özellikle kuru ve rüzgarlı havalarda, asfaltlanmamış erişim yollarına ve aktif inşaat bölgelerine su püskürtmek için su tankerleri kullanılacaktır. Ayrıca, özellikle sıcak dönemlerde toz önleme önlemlerinin etkinliğini artırmak için, yüksek hava sıcaklıkları nedeniyle su püskürtme işlemi daha serin saatlerde (sabah erken veya akşam geç saatlerde) yapılmalıdır. Kalsiyum klorür veya lignosülfonat gibi çevre dostu, toksik olmayan nem tutucu kimyasallar uygun konsantrasyonlarda suya karıştırılmalıdır. Ek olarak, şikayet değerlendirmelerine göre rüzgar kırıcılar veya toz bariyerleri kurulmalıdır.

Malzeme depolama alanlarından (örneğin çakıl, kum) kaynaklanan toz oluşumu, düzenli nemlendirme ve mümkün olduğunda kapalı depolama yoluyla en aza indirilecektir. Ayrıca, malzemelerin yüklenmesi ve boşaltılması, fırlatma veya dağıtma yapılmadan gerçekleştirilecektir. Düşen malzemelerin düşme yüksekliğini sınırlamaya yönelik prosedürler uygulanacaktır.

Toza ek olarak, ağır makinelerden ve araçlardan kaynaklanan azot oksitler (NOX) ve partikül madde (PM10) gibi emisyonlar da beklenmektedir. Bu emisyonlar, iyi bakımlı ve düzenli olarak servisi yapılan ekipman kullanılarak en aza indirilecektir. Çalışmalar sırasında yalnızca güncel emisyon sertifikalarına sahip ve iyi çalışma koşullarında olan araçlar kullanılacaktır.

Yakın çevredeki topluluklardan hava kalitesine ilişkin şikâyetlerin ortaya çıkması durumunda, ortam tozu ve egzoz emisyonu ölçümleri gerçekleştirilecektir. Ölçüm sonuçları AYB'nin Çevresel ve Sosyal Standartları doğrultusunda değerlendirilecektir. Tüm personel, hava kalitesi yönetimi konusunda gerekli eğitimleri alacaktır.

Yüklenici, ulusal mevzuat ve AYB'nin Çevresel ve Sosyal Standartları doğrultusunda bir Toz Yönetim Planı hazırlayacaktır.

5.1.1.2 Operasyon Aşaması

İslahiye (Gaziantep) Atıksu Arıtma Tesisi'nin işletme aşamasında, hava kalitesi üzerindeki potansiyel etkiler esas olarak biyolojik arıtma ünitelerinden kaynaklanan koku emisyonları ve havalandırma ekipmanları ve çamur işleme tesisleri gibi yardımcı sistemlerden kaynaklanan partikül ve gaz emisyonlarıyla ilişkilidir.

Arıtma işlemi, uzun bekleme süreli biyolojik reaktörler ve ikincil çöktürme tanklarını içeren Genişletilmiş Havalandırılmalı Aktif Çamur sistemine dayanmaktadır. Bu üniteler genellikle atmosfere açıktır ve bu nedenle, özellikle yüksek ortam sıcaklıkları ve düşük rüzgar dağılımı koşullarında koku emisyonu potansiyel kaynaklarıdır. Koku kaynakları arasında, özellikle giriş yapıları, havalandırma tankları ve çamur yoğunlaştırma/susuzlaştırma alanlarından kaynaklanan uçucu organik bileşikler (VOC'ler) ve indirgenmiş kükürt bileşikler (örneğin, hidrojen sülfür, merkaptanlar) yer alabilir.

Uzun süreli havalandırma işleminde havalandırma için kullanılan üfleyici sistemler, enerji tüketimi ve mekanik havalandırma nedeniyle yerel hava emisyonlarına katkıda bulunabilir. Bununla birlikte, yakıtla çalışmadıkları veya bacalara bağlı olmadıkları sürece önemli atmosferik kirleticiler üretmeleri beklenmez. Elektrikle çalışan üfleyicilerin kullanıldığı tipik konfigürasyonlarda, hava emisyonları minimum düzeydedir ve standart çalışma koşullarında ihmal edilebilir olarak kabul edilir.

Normal çalışma sırasında toz, NO_x, SO₂ veya partikül madde (PM₁₀ ve PM_{2.5}) seviyelerinde önemli bir artış beklenmemektedir. Koku veya hava kalitesiyle ilgili etkiler yerel olacak ve büyük ölçüde rüzgâr yönü, sıcaklık ve nem gibi meteorolojik koşullara bağlı olacaktır.

Koku gazı emisyonları için hassasiyet orta düzeyde kabul edilse de, etkinin büyüklüğü ve önemi düşüktür ve koku kontrol önlemlerinin uygulanmasıyla genel etki düzeyi düşük olarak değerlendirilmektedir.

Egzoz gazı emisyonları açısından, çevresel faktörlerin düşük hassasiyeti ve çalışma sırasında beklenen minimum egzoz emisyonları nedeniyle, uygulanan önlemlerle etkinin düşük seviyede kalacağı düşünülmektedir.

5.1.2 Gürültü ve Titreşim

5.1.2.1 İnşaat Aşaması

İslahiye (Gaziantep) Atıksu Arıtma Tesisi inşaatı sırasında gürültü, öncelikle kazı çalışmaları, ağır makinelerin kullanımı, malzeme taşıma ve nakliye faaliyetlerinden kaynaklanacaktır. Kaynaklar arasında damperli kamyon, ekskavatör, yükleyici ve mobil vinç bulunmaktadır.

Bu tür gürültü emisyonları, proje çevresindeki yerleşimciler ve tarım işçileri için kısa süreli rahatsızlıklara neden olabilir. Makineler ve gürültü yoğunluk seviyeleri Tablo 14'te sunulmuştur.

Tablo 14. Makineler ve Gürültü Yoğunluk Seviyeleri

Makine ve Ekipman	Sayı	Gürültü Şiddet Seviyesi* (dBA)
Damperli Kamyon	1	108
Ekskavatör	1	104
Yükleyici	1	115

İnşaat faaliyetlerinin kısa süreli ve aralıklı olması beklenmektedir. Projenin arazi hazırlığı ve inşaat aşamalarında ortaya çıkabilecek potansiyel gürültü etkilerini değerlendirmek için en kötü senaryo yaklaşımı benimsenmiştir. Bu yaklaşım, tüm makine ve ekipmanların proje alanı içindeki tek bir noktada aynı anda ve en yüksek gürültü yoğunluğu seviyelerinde çalışacağını varsaymaktadır.

Dört makinenin aynı anda maksimum gürültü seviyelerinde çalışması durumunda gürültü hesaplaması:

Lwt: Kaynaktaki toplam gürültü seviyesi

Lpt: Belirli bir mesafedeki gürültü seviyesi

Q: Yönelim katsayısı/atmosferik zayıflama faktörü (1 olarak kabul edilmiştir)

r: Kaynağa olan uzaklık (m)

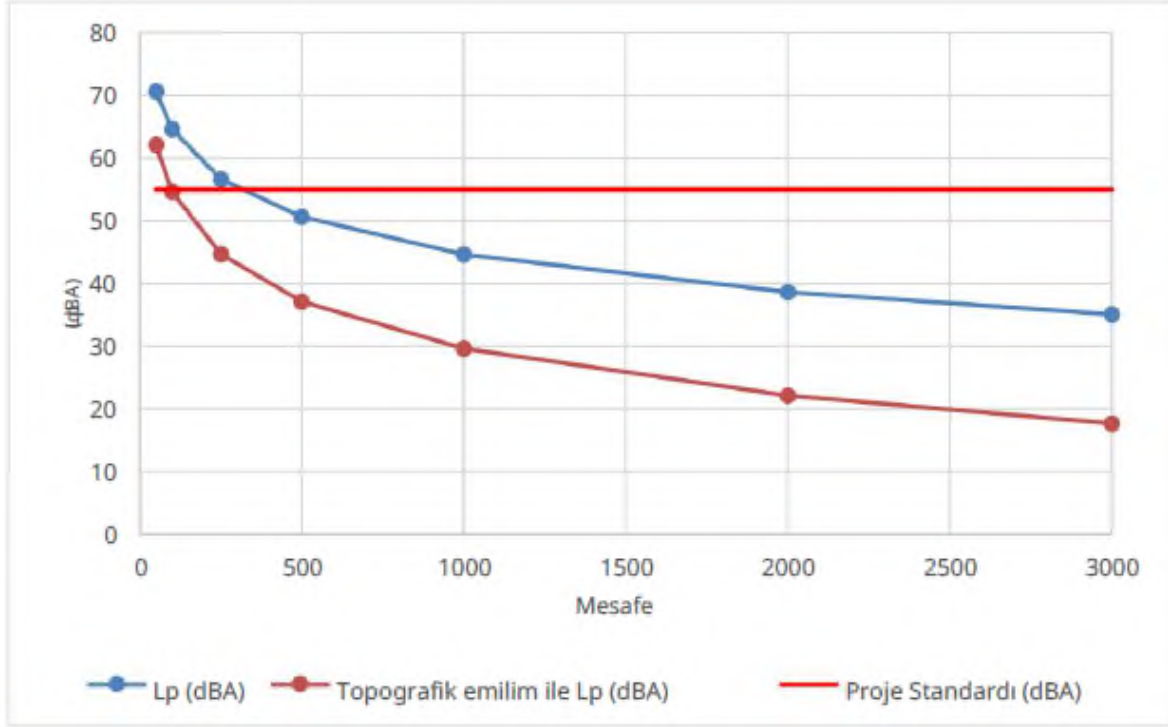
C1: Topografik emilim

d: Mesafe (m)

Kullanılan denklemler ve varsayımlar:

- $Lwt = 10 \log_{10} (\sum 10^{(Lwi/10)})$
- $Lpt = Lwt + 10 \log_{10}(Q / 4\pi r^2)$
- $C1 = 5 \log_{10}(d_0 / d)$
- $Q = 1$ (varsayılan)
- $d_0 = 1$ m (reference distance)

Buna göre, en kötü durum senaryosu varsayımı kullanılarak aşağıda bir gürültü emisyonu hesaplaması yapılmıştır. Bu senaryo, Proje Alanı içinde, özellikle atıksu arıtma tesisi sahasının sınırında, tüm makine ve ekipmanların aynı anda maksimum gürültü yoğunluğu seviyelerinde çalıştığını varsaymaktadır.

Şekil 8. Gürültü Seviyesi ve Mesafe Grafiği

Çevresel Gürültünün Kontrolüne İlişkin Yönetmeliğe göre gürültüyle ilgili yönergeler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 15. Gürültü Seviyesi Yönergeleri

Alıcı	Gündüz (07:00-19:00) (Leq) (dBA)	Akşam (19:00-23:00) (Leq) (dBA)	Gece (23:00-07:00) (Leq) (dBA)
Proje Standardı	65	60	55

Toplumun gürültüye maruz kalmasını en aza indirmek için:

- Tüm inşaat faaliyetleri gündüz saatleriyle (08:30 ile 18:30 arasında) sınırlandırılacaktır. Düşük gürültülü makineler ve uygun şekilde bakımı yapılmış ekipmanlar kullanılacaktır. Gerekli durumlarda (etki alanı içerisindeki yakın yerleşimlerde aktif çalışmalar sırasında yapılan kısa süreli anlık ölçüm sonuçlarına veya en yakın yerleşim alanına maksimum 300 metre mesafede bulunan çalışma alanlarına ilişkin gürültü modelleme sonuçlarına bağlı olarak) ekipmanların ve/veya inşaat sahasının etrafına taşınabilir bariyerler ve akustik muhafazalar kurulacaktır. İnşaat faaliyetleri sırasında gürültü bariyerleri oluşturmak amacıyla doğal topoğrafyadan mümkün olduğunca yararlanılacaktır. Kamp alanları ve diğer sabit tesislerdeki yardımcı bileşenler, gürültüye duyarlı alıcılar dikkate alınarak konumlandırılacaktır. İnşaat araçlarının yerleşim alanlarından geçişi mümkün olduğunca önlenecektir.
- İnşaat sahasında araçların rölantide çalıştırılması yasaklanacaktır. Özellikle yerleşim alanlarına yakın bölgelerde inşaat araçları için hız limitleri sıkı şekilde

uygulanacaktır.

İnşaat araçlarının bakımı, üretici tarafından önerilen bakım ve onarım programına uygun olarak düzenli şekilde gerçekleştirilecektir.

- Yerel topluluklarla iletişim kurularak gürültü ve titreşimle ilgili endişeler anlaşılacak ve geri bildirimler toplanacaktır. Şikâyet alınması durumunda gürültü ölçümleri yapılacak ve sonuçlar hem ulusal mevzuattaki limitler hem de AYB'nin Çevresel ve Sosyal Standartları ile karşılaştırılacak, daha sıkı olan limit esas alınacaktır. Tüm personel, gürültü yönetimi konusunda gerekli eğitimleri alacaktır.

Kazı, hendek açma veya pompa istasyonu gibi kalıcı tesislerin inşası sırasında da titreşim etkileri meydana gelebilir. Proje alanı büyük ölçüde kırsal olduğundan, yapısal hasar olasılığı beklenmemektedir.

Titreşim risklerini yönetmek için:

- Fotoğrafik dokümantasyon ve mülk sahipleri ile imzalanmış tutanaklar muhafaza edilecektir.
- Hasarın doğrulanması durumunda, yürürlükteki protokoller doğrultusunda yüklenici tarafından tazminat sağlanacaktır.

Yüklenici, ulusal mevzuata ve Avrupa Yatırım Bankası'nın Çevre ve Sosyal Standartlarına uygun olarak bir Gürültü Yönetim Planı hazırlayacaktır.

5.1.2.2 Operasyon Aşaması

Projenin aşamaları boyunca önemli titreşim oluşturan faaliyetler öngörülmemektedir. Bu nedenle, titreşim etkilerinin oluşması beklenmemekte olup, ilave bir değerlendirme gerekli görülmemiştir.

Öte yandan, İslahiye (Gaziantep) Atıksu Arıtma Tesis'i'nin işletme aşamasında, gürültü esas olarak motorlar, kompresörler, pompalar ve blowerlar gibi atıksu arıtma ekipmanlarından kaynaklanacaktır. Tesisin sürekli olarak (günde 24 saat) çalışacak olması nedeniyle, ekipmanlardan yayılan gürültü seviyelerinin gün ve gece boyunca nispeten sabit kalması beklenmektedir.

Gürültü oluşturan ekipmanlar kapalı ve akustik olarak yalıtılmış binalar içerisinde yer alacak olup, bazı bileşenler (belirli mekanik üniteler gibi) atıksu içerisinde batık halde bulunacaktır; bu durum havaya yayılan gürültü emisyonlarının azaltılmasına katkı sağlayacaktır.

İyi uygulama kapsamında, yeni ekipmanların tedarik sürecinde teknik veri sayfalarında belirtilen gürültü seviyeleri incelenecek ve tesisin işletme kaynaklı gürültü profilinin kabul edilebilir sınırlar içerisinde kalmasının sağlanması amacıyla dikkate alınacaktır.

Yakındaki alıcıların işletme gürültüsüne duyarlılığı orta düzeyde kabul edilse de, atıksu arıtma tesisinden beklenen gürültü emisyonları düşük seviyededir ve uygulanan azaltma önlemleriyle birlikte genel etki düşük olarak değerlendirilmektedir.

5.1.3 Toprak ve Arazi Kullanımı

5.1.3.1 İnşaat Aşaması

İslahiye (Gaziantep) Atıksu Arıtma Tesis'i'nin inşaat öncesi ve inşaat aşamalarında toprak ve arazi kaynakları üzerindeki potansiyel etkilerin doğrudan ve proje alanı içinde sınırlı olması beklenmektedir. Bu etkiler öncelikle toprak taşıma faaliyetlerinden ve inşaat makinelerinin kullanımından kaynaklanmaktadır. Tanımlanan proje alanı dışında herhangi bir etki beklenmemekle birlikte, bitişik tarım arazilerini korumak için ek önleyici tedbirler uygulanacaktır.

Toprakla ilgili aşağıdaki etkiler meydana gelebilir:

- Üst toprağın sıyırılması, tesviye, kazı ve geri dolgu faaliyetleri nedeniyle doğal toprak profilinin ve arazi şeklinin bozulması
- Toprak bozulmasını en aza indirmek amacıyla, kazıdan önce üst toprak yaklaşık 15–30 cm derinliğe kadar sıyırılacak ve alt toprakla karışmasını önlemek için hendeklerin bir tarafında ayrı olarak depolanacaktır.
- Toprak katmanlarının karışması, bu durum verimliliği azaltabilir veya infiltrasyon özelliklerini değiştirebilir
- Yakıt, yağlayıcılar, hidrolik yağlar ve inşaat kimyasallarının (örn. boya, çözücüler) olası sızıntı ve dökülmelerinden kaynaklanan toprak kirliliği riski
- Katı ve sıvı atıkların uygunsuz şekilde yönetilmesi veya bertaraf edilmesi sonucu yerel toprak kirliliği oluşma ihtimali
- Kazılmış toprağın yanlış şekilde geri yerleştirilmesi veya sıkıştırılması, bitki örtüsünün yeniden gelişimini veya gelecekteki peyzaj çalışmalarını engelleyebilir
- Üst toprağın kaldırılması, şev stabilitesinin bozulması veya inşaat sırasında yüzey örtüsünün yetersiz olması nedeniyle oluşabilecek toprak erozyonu

Ayrıca, inşaat aşamasında oluşan tüm tehlikeli ve tehlikesiz atıklar, GASKİ onaylı depolama alanlarında geçici olarak depolanacak ve kazara deşarj veya toprağa sızmayı önlemek için uygun önlemler alınacaktır.

Ayrıca GASKİ, yüklenicinin aşağıdaki önlemleri içerecek bir Toprak Yönetim Planı hazırlamasını ve uygulamasını sağlayacaktır:

- Üst toprağın sıyırılması, depolanması ve yeniden kullanımı prosedürleri
- Kazı toprağı yönetimi
- Dökülme önleme ve müdahale
- Uygun atık yönetimi ve bertarafı
- Erozyon ve sediment kontrolü
- İnşaat sonrası saha stabilizasyonu

Yükleniciden, Toprak Yönetim Planı'nda proje alanının hassasiyetini özellikle ele alması ve hem şantiye alanındaki hem de bitişik tarım arazilerindeki toprakların kalitesini korumayı amaçlayan geliştirilmiş yönetim uygulamalarını benimsemesi istenecektir.

İnşaat aşamasında, üst toprak kaybı, erozyon ve kirlenme gibi toprak üzerindeki potansiyel etkiler orta düzeyde hassasiyet ve orta düzeyde şiddettedir. Bununla birlikte, üst toprak yönetimi, erozyon kontrolü ve inşaat malzemelerinin uygun şekilde kullanımı gibi azaltma önlemlerinin uygulanmasıyla, toprak ve arazi kalitesi üzerindeki genel etkinin düşük seviyede kalması beklenmektedir.

5.1.3.2 Operasyon Aşaması

Projenin işletme aşamasında, tesisin faaliyetlerinin niteliği gereği toprak veya arazi ile önemli bir fiziksel etkileşim beklenmemektedir. Proje sahası tamamen mühendislik altyapısı ile kaplı olup, tüm arıtma faaliyetleri özel olarak tasarlanmış, geçirimsiz alanlar içerisinde gerçekleştirilecektir. Bununla birlikte, rutin işletme koşullarında, işletme ekipmanlarından (örneğin çamur işleme ekipmanları veya servis araçları) kaynaklanabilecek yakıt, yağ veya diğer akışkanların kazara sızıntı veya dökülmeleri nedeniyle lokal düzeyde sınırlı bir toprak kirliliği riski söz konusu olabilir. Bu tür riskler, iyi saha düzeni uygulamaları, ikincil sızdırmazlık önlemleri ile düzenli kontrol ve bakım faaliyetleri sayesinde en aza indirilecektir.

Projenin Büyük Ova Koruma Alanı içerisinde yer alması nedeniyle, işletme faaliyetlerinin çevredeki tarım arazileri veya toprak kaynakları üzerinde istenmeyen etkilere yol açmamasına özel önem verilecektir. Rutin görsel izleme çalışmaları kapsamında, proje sınırına bitişik alanlarda olası sızıntı veya toprak kirliliği açısından kontroller gerçekleştirilecektir. GASKİ, ilgili tüm işletme personelinin dökülme önleme ve hızlı müdahale prosedürleri konusunda eğitim almasını sağlayacaktır.

5.1.4 Peyzaj ve Görsel Konfor

5.1.4.1 İnşaat Aşaması

İnşaat aşaması boyunca, inşaat makinelerinin hareketi, hendek kazıları, malzeme depolanması ve proje alanındaki ilgili inşaat faaliyetleri nedeniyle geçici görsel etkilerin oluşması beklenmektedir. Bu faaliyetler, açık peyzajların görsel açıdan daha hassas olduğu ağırlıklı olarak kırsal ve tarımsal alanların görsel karakterini etkileyebilir.

Bununla birlikte, bakım çalışmaları sırasında belirli çalışma alanları tanımlanacak ve faaliyetler bu alanlarla sıkı şekilde sınırlandırılarak çevredeki peyzaj unsurlarına verilebilecek rahatsızlık en aza indirilecektir. Geçici bozulmalar, bakım çalışmalarının tamamlanmasının ardından derhal giderilecek ve alanın görsel bütünlüğünün korunması sağlanacaktır. Tesis sınırları içindeki peyzaj alanlarının bakımı, tesisin çevresel sürdürülebilirlik hedeflerini desteklemek ve alanın genel görsel görünümüne katkıda bulunmak amacıyla düzenli olarak sürdürülecektir.

5.1.4.2 Operasyon Aşaması

Sahaya 800 metre mesafede bulunan en yakın yerleşim üzerindeki görsel etkinin düşük ila ihmal edilebilir düzeyde olduğu değerlendirilmiştir.

Bu sonuç iki faktöre dayanmaktadır:

1. **Mesafe:** 800 metrelik mesafe, görsel etkinin önemli ölçüde azalmasını sağlamaktadır. Bu mesafede tesis, peyzaj içerisinde baskın bir unsur olmayacaktır.
2. **Tesis Profili:** Atıksu arıtma tesisleri, önemli bir düşey etki oluşturmayan düşük profilli yapılar (örneğin havuzlar, tek katlı destek binaları) ile karakterizedir.

Başlıca görsel etki, tarım arazisinin yerel ölçekte endüstriyel bir altyapı kullanımına dönüşmesi olacaktır; ancak bunun, uzaktaki yerleşim alanlarının görsel konforunu olumsuz etkilemesi beklenmemektedir.

Bununla birlikte, bakım çalışmaları sırasında belirli çalışma alanları tanımlanacak ve faaliyetler bu alanlarla sıkı şekilde sınırlandırılarak çevredeki peyzaj unsurlarına verilebilecek rahatsızlık en aza indirilecektir. Geçici bozulmalar, bakım çalışmalarının tamamlanmasının ardından derhal giderilecek ve alanın görsel bütünlüğünün korunması sağlanacaktır.

Tesis sınırları içerisindeki peyzaj alanları, tesisin çevresel sürdürülebilirlik hedeflerini desteklemek ve sahadaki genel görsel görünümü iyileştirmek amacıyla düzenli olarak bakımı yapılmaya devam edilecektir.

5.1.5 Su Kaynakları ve Atıksu

5.1.5.1 İnşaat Aşaması

Projenin inşaat aşamasında su, başlıca iki amaç için gerekli olacaktır:

- i. inşaat personelinin evsel ihtiyaçlarının karşılanması ve
- ii. kaplanmamış yüzeylerde toz bastırma.

Proje sahasına su temini mevcut belediye su şebekesi aracılığıyla sağlanacak olup, bu yöntem inşaat süresi boyunca kullanılmaya devam edecektir.

Günlük evsel su ihtiyacı, inşaatın yoğun döneminde beklenen çalışan sayısı ve kişi başına ortalama günlük su tüketimi esas alınarak hesaplanmıştır. 20 çalışan olduğu varsayımıyla, personel için tahmini günlük su ihtiyacı:

$$20 \text{ kişi} \times 150 \text{ L/kişi/gün} = 3.000 \text{ L/gün} = 3 \text{ m}^3/\text{gün}$$

Evsel kullanıma ek olarak, özellikle kuru ve rüzgârlı koşullarda kazı ve malzeme taşıma faaliyetleri sırasında toz bastırma amacıyla günlük yaklaşık 10 m³ suya ihtiyaç duyulacaktır.

Bu durumda, inşaat aşamasındaki toplam tahmini su ihtiyacı yaklaşık 13 m³/gün'dür.

Personel için içme suyu şişelenmiş su olarak temin edilecek olup, su kalitesi İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik ile DSÖ ve AB standartlarına uygun olacaktır.

Su temini tamamen mevcut belediye dağıtım sistemine dayandığından ve tüm kullanım ölçülüp kontrol edileceğinden, bölgesel yüzey veya yeraltı su kaynakları üzerinde önemli bir etki beklenmemektedir.

İnşaat sırasında toz bastırma amacıyla kullanılan su, toprak tarafından emilecek veya buharlaşma yoluyla kaybolacaktır. Bu nedenle, sulama faaliyetleri sonucunda yüzey akışı veya atıksu oluşumu beklenmemektedir.

İnşaat sırasında toz bastırma amacıyla kullanılan su, toprak tarafından emilecek veya buharlaşma yoluyla kaybolacaktır. Bu nedenle, sulama faaliyetleri sonucunda yüzey akışı veya atıksu oluşumu beklenmemektedir.

Bununla birlikte, dizel yakıt, hidrolik akışkanlar ve yağlayıcılar gibi petrol türevli ürünlerin kullanımı, taşınması veya depolanmasını içeren inşaat faaliyetleri, kazara dökülme veya sızıntı riski taşımaktadır. Toprak, yüzey suyu ve yeraltı suyunun kirlenme riskini en aza indirmek amacıyla, yakıt tankları ve tehlikeli sıvı atık kapları dâhil olmak üzere tüm kimyasal depolama kapları geçirimsiz ve sızdırmazlık havuzlu platformlar üzerinde bulundurulacaktır.

İnşaatın bazı aşamalarında, bağlantı veya modifikasyon çalışmaları nedeniyle arıtma ünitelerinin kısmi veya tamamen devre dışı bırakılması gerekebilir. Bu tür faaliyetler sırasında, Karasu Deresi'ni besleyen akarsuya kısa süreli arıtılmamış veya kısmen arıtılmış atıksu deşarjı riski bulunmaktadır. Ancak bu etkinin önemi yüksek olarak değerlendirilmemiştir. Mevcut durum verileri, deşarj noktasının yukarı ve aşağı kesimleri arasında fizikokimyasal su kalitesi parametreleri açısından önemli bir fark olmadığını göstermektedir. Bu tür deşarjların kısa süreli ve düşük olasılıklı olması ile planlanan azaltım önlemlerinin etkinliği dikkate alındığında, toplam etkinin yönetilebilir olduğu ve yüksek önem arz etmediği değerlendirilmektedir.

Bununla birlikte, bu riski önlemek veya en aza indirmek için aşağıdaki önlemler uygulanacaktır:

- Tüm durdurma gereklilikleri yüklenici tarafından en az bir hafta önceden planlanacaktır.
- Uygun işletme düzenlemelerinin (örneğin debi yönlendirmesi, geçici depolama) yapılabilmesi için GASKİ'ye önceden bildirimde bulunulacaktır.
- Çalışma programları, mümkün olduğu ölçüde durdurma işlemlerinin düşük debili veya yoğun olmayan saatlerde gerçekleştirilmesini sağlayacak şekilde düzenlenecektir.
- Durdurma ve yeniden devreye alma aşamalarında herhangi bir bozulmayı tespit etmek amacıyla çıkış suyu kalitesi izleme çalışmaları yoğunlaştırılacaktır.

Çevre korumasını sağlamak amacıyla, ulusal mevzuata ve Avrupa Yatırım Bankası'nın Çevre ve Sosyal Standartlarına uygun olarak, inşaata başlamadan önce Su Kaynakları Yönetim Planı ve Kirlilik Önleme Yönetim Planı geliştirilecektir.

İnşaat aşamasında, hem yüzey hem de yeraltı suyu kalitesi üzerindeki potansiyel etkiler orta düzeyde hassasiyet ve düşük büyüklüktedir. Uygun akış yönetimi ve dökülme önleme gibi azaltıcı önlemlerin uygulanmasıyla, su kalitesi üzerindeki etkilerin düşük seviyede kalması beklenmektedir.

5.1.5.2 Operasyon Aşaması

Projenin işletme aşamasında, su ihtiyacı başlıca personel kullanımı ve arıtma tesisinin işletme ihtiyaçlarından kaynaklanacaktır.

Toplam 4.34 l/s su ihtiyacı aşağıdaki şekilde hesaplanmıştır:

Personel su ihtiyacı : $8 \text{ kişi} \times 150 \text{ L/kişi-gün} / 8 \text{ saat/gün} = 0.15 \text{ m}^3/\text{saat} = 0.04 \text{ l/s}$

PE hazırlama : $0.50 \text{ m}^3/\text{saat} = 0.14 \text{ l/s}$

Genel temizlik : $7 \text{ m}^3/\text{saat} = 1.94 \text{ l/s}$

Çamur üniteleri : 2.22 l/s

Toplam : $15.65 \text{ m}^3/\text{saat} \approx 4.34 \text{ l/s}$

Tesis, pH ayarlaması için asitler ve bazlar gibi çeşitli kimyasalların yanı sıra pompalar, motorlar ve mekanik üniteler için bakım kimyasallarını kullanacak ve depolayacaktır. Tüm kimyasallar, Güvenlik Bilgi Formu (GBF) uygun olarak, uygun ikincil muhafaza ve havalandırmaya sahip beton tabanlı depolama alanlarında saklanacaktır. Olası sızıntıları önlemek için dökülme kitleri, emici pedler ve emici kumlar yakınlarda bulundurulacaktır.

Tüm bu önlemler, atıksu arıtma tesisinin işletimi sırasında toprak, yüzey suyu veya yeraltı suyu kirlenmesi riskini en aza indirmek için tasarlanmıştır.

İşletme aşamasında oluşan tüm atıksular İslahiye Atıksu Arıtma Tesisinde arıtılacak ve nihai deşarj, geçerli tüm deşarj standartlarına uygun olacaktır. Tesisin tamamen kapatılması öngörülmektedir. Olası bir aksaklık durumunda (örneğin, arıza veya doğal afet nedeniyle), tesis, gelen atıksuyu geçici olarak tutmak için yeterli tampon kapasitesine sahip olacak ve kontrolsüz deşarjı önlemek için acil önlemler alınacaktır.

GASKİ, sahaya özgü bir Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planının hazırlanmasını ve uygulanmasını sağlayacaktır. Herhangi bir acil durum meydana gelmesi halinde, etkinin kontrol altına alınması ve azaltılması amacıyla düzeltici faaliyetler derhal başlatılacaktır.

Bakım çalışmalarının yürütüldüğü yerel alanlarda, yağ veya yakıtın kazara sızması ya da atıkların uygunsuz şekilde yönetilmesi nedeniyle yeraltı suyu kirliliği açısından sınırlı bir risk oluşabilir. Bu gibi durumlarda aşağıdaki uygun azaltım önlemleri uygulanacaktır:

- Personelin dökülmelere müdahale konusunda eğitilmesi,
- Dökülme kontrol prosedürlerinin uygulanması,
- Büyük çaplı olaylar durumunda toprak ve/veya yeraltı suyu izleme çalışmalarının yapılması.

Sonuç olarak, atıksu arıtma tesisinin işletme aşamasının su kaynakları üzerindeki genel etkisinin olumlu olduğu değerlendirilmektedir; zira atıksu deşarj öncesinde gerekli standartlara uygun olarak arıtılmakta olup, arıtılmış çıkış suyunun yeniden kullanım potansiyeli bulunmakta ve bu durum sürdürülebilir su yönetimine katkı sağlamaktadır.

5.1.6 Atık Yönetimi

5.1.6.1 İnşaat Aşaması

İnşaat aşamasında, beton, donatı çeliği, yapısal çelik, ferrokement, öngerilmeli beton, enerji ve benzeri malzemelerin tüketimi gerekecektir. Sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunmak için bu kaynakların verimli bir şekilde kullanılması şarttır. Çeşitli çalışmalar, bir atıksu arıtma tesisinin inşaat aşamasının, yaşam döngüsü boyunca toplam çevresel yüke ihmal edilebilir düzeyde (yani %1'den az) katkıda bulunduğunu ve en önemli etkinin işletme aşamasında meydana geldiğini göstermiştir. Bu nedenle, inşaat aşamasındaki kaynak tüketimiyle ilgili çevresel etkiler ihmal edilebilir olarak kabul edilir.

İnşaat aşaması faaliyetleri; bitki örtüsünün temizlenmesi, tesviye çalışmaları, ana işletme üniteleri ve yardımcı tesislerin inşası ve kurulumu, ünitelerin ve ekipmanların temini, taşınması ve montajını içerecektir. Bu faaliyetler sırasında oluşması beklenen atık türleri arasında evsel atıklar, sistem ekipmanlarından kaynaklanan ambalaj atıkları (örneğin ahşap, karton, plastik), tehlikeli atıklar, özel atıklar, hafriyat ve inşaat atıkları (örneğin hurda metal, ahşap, beton atıkları) ile atık sistem ekipmanları (örneğin paneller, kablolar, elektronik bileşenler) yer almaktadır.

Atık yönetimi kapsamında aşağıda verilen atık yönetimi hiyerarşisi izlenecektir. Bu hiyerarşiye göre öncelik, atık oluşumunun önlenmesidir. Bu amaca ulaşmak için biyolojik olarak parçalanabilir ve geri dönüştürülebilir ambalaj malzemelerinin kullanımı, mümkün olan en az ambalaj malzemesinin tercih edilmesi ve biyolojik olarak parçalanamayan ambalajlar ile artık ürünlerin üretici veya malzeme tedarikçileri tarafından geri alınması sağlanabilecektir.

Atık oluşumunun önlenmesinin mümkün olmaması durumunda, kaynağında azaltım yoluyla minimum atık oluşumu tercih edilecektir. Kaynağında atık miktarının azaltılması, atık yönetimi uygulamalarının önemli bir felsefesidir. İsrafın ve gereksiz kullanımın ortadan kaldırılması ile oluşan atık miktarı azaltılabilecektir.

Oluşan atıkların yeniden kullanımı ve geri dönüşümü, enerji ve doğal kaynak tüketiminin azaltılması açısından büyük önem taşımaktadır. Mevcut atığın enerji geri kazanımı açısından değerlendirilebilir olup olmadığına karar verildikten sonra, bertaraf (imha) işlemi son çare olarak uygulanacaktır.

İnşaat süresince oluşan tüm atıklar, atık yönetimi hiyerarşisi ve aşağıda belirtilen ilgili ulusal mevzuat doğrultusunda yönetilecektir:

- Atık Yönetimi Yönetmeliği (RG No: 29314, 02.04.2015 tarihli),
- Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği (RG No: 25406, 18.03.2004 tarihli),
- Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği (RG No: 31523, 26.06.2021 tarihli),

- Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği (RG No: 30985, 21.12.2019 tarihli),
- Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği (RG No: 29959, 25.01.2017 tarihli),
- Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği (RG No: 25755, 14.03.2005 tarihli; 2015 yılı itibarıyla yürürlükten kaldırılmış ve yeni mevzuat ile birleştirilmiştir),
- Sıfır Atık Yönetmeliği (RG No: 30829, 12.07.2019 tarihli),
- Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik (RG No: 27533, 26.03.2010 tarihli).

Atık yönetimi hiyerarşisi ve kaynak verimliliği stratejisi doğrultusunda, aşırı malzeme kullanımını önlemek için yeniden kullanım/geri dönüşüm/geri kazanım adımları izlenecek/önceliklendirilecektir. "Toprak ve Arazi Kullanımı" bölümünde belirtildiği gibi, atıkları en aza indirmek için kazı çalışmaları sırasında bir dolgu ve kesme program uygulanacaktır.

Atıklar ayrıştırılacak (tehlikeli/tehlikesiz, geri dönüştürülebilir/geri dönüştürülemez) ve belirlenmiş alanlarda geçici olarak depolanacaktır. Hiçbir atık çevreye deşarj edilmeyecek veya yakılmayacaktır.

İnşaat sahasında, çevresel kirlenmeyi önlemek amacıyla geçirimsiz zemin, drenaj sistemi ve hava koşullarına dayanıklı muhafaza (tehlikeli atıklar için tamamen kapalı) özelliklerine sahip bir Geçici Atık Depolama Alanı kurulacaktır. Tüm inşaat kaynaklı atıklar, geri dönüştürülebilir, geri dönüştürülemez ve tehlikeli atıklar olarak kaynağında ayrıştırılacak ve ulusal atık yönetimi mevzuatına uygun olarak açıkça etiketlenmiş, renk kodlu kaplarda depolanacaktır.

Toprak kirliliğini önlemek amacıyla gerekli tüm önlemler alınacaktır. Tehlikeli maddelerin kazara dökülmesi veya sızması durumunda anında müdahale ve yayılımın kontrol altına alınabilmesi için, emici malzemeler ve kişisel koruyucu ekipmanları içeren dökülme müdahale kitleri her atık depolama alanında bulundurulacaktır.

Saha personeline, atıkların doğru ayrıştırılması, etiketlenmesi ve tehlikeli maddelerin güvenli şekilde yönetilmesi dâhil olmak üzere atık yönetimi prosedürlerine yönelik düzenli ve göreve özel eğitimler verilecektir. Eğitimler ayrıca dökülme ve kazara salımlar ile ilgili acil durum müdahale prosedürlerini de kapsayacaktır.

İnşaat ölçeği orta düzeyde olmakla birlikte ve atık oluşumu tipik boru hattı ve tesis inşaatı faaliyetleri ile sınırlı olsa da, uygun şekilde yönetilmemesi durumunda atıklar çevresel bozulmaya, görsel kirliliğe veya sağlık ve güvenlik risklerine yol açabilir.

İnşaat yüklenicisi, ulusal mevzuat ve AYB'nin Çevresel ve Sosyal Standartları doğrultusunda bir Atık Yönetim Planı hazırlayacaktır.

5.1.6.2 Operasyon Aşaması

İnşaat aşamasında olduğu gibi, işletme aşamasında da atık yönetimi hiyerarşisi uygulanacak ve önceliklendirme şu şekilde olacaktır: atık miktarının en aza indirilmesi, yeniden kullanım, geri dönüşüm, enerji geri kazanımı ve son çare olarak bertaraf.

Projenin işletme aşamasında, evsel atıklar esas olarak çalışanların günlük faaliyetlerinden kaynaklanacaktır.

Tipik evsel atıklara ek olarak, ambalaj atıkları, kâğıt, karton, plastikler ve hurda metaller gibi geri dönüştürülebilir atık akışlarının da oluşması beklenmektedir. Bu atıklar ağırlıklı olarak rutin idari faaliyetler ve bakım çalışmaları sonucunda ortaya çıkacaktır.

İşletme aşamasında oluşacak evsel atık miktarını tahmin etmek amacıyla aşağıdaki hesaplama yapılmıştır. Daha önce belirtildiği üzere, kişi başına günlük ortalama evsel atık üretimi TÜİK (2022) verilerine göre 1.03 kg/kişi/gün olarak kabul edilmiştir.

İşletme aşaması için planlanan personel sayısı 8 kişidir. Buna göre, tahmini günlük evsel atık miktarı:

$$8 \text{ kişi} \times 1.03 \text{ kg/kişi/gün} = 8.24 \text{ kg/gün}$$

Bu miktar, biyobozunur fraksiyonların yanı sıra kâğıt, karton, cam, metaller ve plastikler gibi ayrı toplanan geri dönüştürülebilir fraksiyonları da kapsamaktadır.

Periyodik bakım ve onarım çalışmaları sırasında veya mekanik arızalar durumunda, hasar görmüş, yıpranmış veya kullanım ömrünü tamamlamış ekipman ve malzemelerden de sınırlı miktarda atık oluşacaktır. Ayrıca, yeni ekipman, yedek parça ve kimyasallar (örneğin, topaklaştırıcılar, dezenfektanlar) gibi malzemelerin temini ve kullanımından da ambalaj atığı ortaya çıkacaktır.

Ayrıca, düzenli bakım faaliyetleri sırasında kişisel koruyucu ekipman (KKD), iş kıyafetleri ve temizlik kıyafetlerinin kullanımından sınırlı miktarda atık oluşacaktır.

Üfleyiciler gibi bazı ekipmanlarda periyodik yağ değişimleri gerektiğinden, az miktarda atık yağ da oluşacaktır.

İşletme aşamasında oluşacak en önemli atık türü, atıksu arıtma proseslerinden kaynaklanan çamur olacaktır. Çamurun katı madde içeriği, çamur susuzlaştırma üniteleri aracılığıyla artırılacaktır. Arıtma sürecinin bir yan ürünü olarak oluşan susuzlaştırılmış çamur, lisanslı araçlarla bir çimento fabrikasına taşınacak ve birlikte yakma (co-processing) kapsamında alternatif yakıt olarak kullanılacaktır. Çamurun taşınması ve yönetimi işletmeci GASKİ tarafından düzenli olarak izlenecek olup, bu nedenle kontrolsüz bertaraf veya buna bağlı toprak kirliliği beklenmemektedir.

İşletme aşamasında, kaynak tüketimi ve atık oluşumuna bağlı potansiyel etkilerin önem derecesinin değişkenlik göstermesi beklenmektedir. Genel atık oluşumu orta düzeyde hassasiyet ile ilişkili olup düşük büyüklükte olduğundan, düşük seviyede bir etki oluşturmaktadır. Buna karşılık, çamur oluşumu üretilen hacim ve güvenli yönetim ile bertarafının önemi nedeniyle yüksek hassasiyet ve orta büyüklük ile karakterize edilmektedir. Bununla birlikte, lisanslı taşıyıcılar tarafından düzenli olarak uzaklaştırılması ve enerji geri kazanımında kullanılması gibi yerleşik işletme prosedürlerinin uygulanmasıyla, kalan etkinin düşük seviyede kalması beklenmektedir. Ayrıca, elektrik ve kimyasallar gibi kaynakların kullanımı sınırlı ölçekte olup, verimlilik önlemlerinin uygulanmasıyla birlikte genel etkinin düşük olduğu değerlendirilmektedir. İşletme aşamasında Proje, başlıca filtre değişimleri, küçük çaplı mekanik onarımlar ve kimyasal kapların (örneğin dezenfektan varilleri) bertarafı gibi bakım

faaliyetleriyle ilişkili sınırlı miktarda atık üretecektir. Tüm işletme atıkları belirlenmiş depolama alanlarında muhafaza edilecek ve lisanslı firmalar tarafından yönetilecektir; böylece ulusal mevzuat ve AYB'nin Çevresel ve Sosyal Standartları ile tam uyum sağlanacaktır.

İnşaat aşaması için başlangıçta hazırlanan Atık Yönetim Planı, işletme ve bakım gereksinimlerini kapsayacak şekilde güncellenecek ve ayrıca bir Bakım Yönetim Planı hazırlanacaktır.

5.1.7 Biyolojik Çevre

5.1.7.1 İnşaat Aşaması

İnşaat aşaması sırasında biyolojik çevre üzerinde bazı doğrudan veya dolaylı etkilerin oluşması beklenmektedir. Proje alanı büyük ölçüde tarım alanlarının ve dağınık kırsal yerleşimlerin hâkim olduğu, doğal bitki örtüsünün sınırlı olduğu değiştirilmiş peyzajlardan oluşmaktadır.

Flora, ağırlıklı olarak bozulmaya dayanıklı ve kozmopolit türleri içermektedir. Benzer şekilde fauna, küçük memeliler, kuşlar ve sürüngenler gibi insan varlığına uyum sağlamış, Anadolu'nun kırsal alanlarında yaygın bulunan genelci türlerden oluşmaktadır.

Proje alanı, sulak alanlar veya geniş açık bozkırlar gibi önemli konaklama habitatlarını içermemektedir. Bu nedenle, göçmen kuşlar açısından önemli bir risk beklenmemektedir.

İnşaat faaliyetleri, özellikle kazı çalışmaları, makine hareketleri ve bitki örtüsünün temizlenmesi, fauna üzerinde geçici rahatsızlıklara ve sınırlı habitat değişikliklerine neden olabilir. Bununla birlikte, bu etkilerin yerel, kısa süreli ve düşük önem düzeyinde olması beklenmektedir. Bitki örtüsünün mümkün olduğunca korunması, inşaat sonrasında üst toprağın geri serilmesi, gereksiz arazi tahribatından kaçınılması ve sahanın uygun şekilde rehabilite edilmesi gibi azaltım önlemleri, biyolojik çeşitlilik üzerindeki kalıcı etkilerin azaltılmasına katkı sağlayacaktır.

İnşaat faaliyetlerine başlanmadan önce, GASKİ gözetiminde çevresel ve sosyal ekip tarafından bir ön-inşaat çalışması gerçekleştirilmeli; bu kapsamda inşaat alanında bulunan yuvalar, fauna ve diğer hassas türler tespit edilerek uygun şekilde taşınmalıdır.

5.1.7.2 Operasyon Aşaması

İşletme aşamasında biyolojik çevre üzerinde önemli bir etki öngörülmemektedir.

Rutin faaliyetler sınırlı kapsamda olacak olup, anlamlı bir ekolojik bozulmaya yol açması beklenmemektedir. Gerekli bakım çalışmaları, toprak veya bitki örtüsüne gereksiz zarar verilmesini önlemek amacıyla inşaat aşamasında uygulanan iyi çevresel uygulamalar doğrultusunda gerçekleştirilecektir.

5.1.8 İklim Değişikliği

5.1.8.1 İnşaat Aşaması

İnşaat aşaması sırasında Proje, esas olarak inşaat makineleri ve ekipmanlarının kullanımı sonucu oluşan sera gazı (GHG) emisyonları aracılığıyla iklim değişikliğine katkıda bulunacaktır. Başlıca sera gazı emisyonları, içten yanmalı motorlarda dizel ve benzin gibi petrol türevli yakıtların yanması sonucu oluşan karbondioksit (CO₂) şeklinde olacaktır. CO₂'ye ek olarak, yakıt kullanımının yan ürünleri olarak daha düşük miktarlarda metan (CH₄) ve diazot monoksit (N₂O) emisyonları da meydana gelecektir.

Projenin inşaat çalışmaları sırasında kullanılacak araçlardan kaynaklanabilecek olası emisyon miktarlarının hesaplanmasında, Amerika Birleşik Devletleri Çevre Koruma Ajansı (USEPA) tarafından hazırlanan "İnşaat Araçları İçin Egzoz Emisyonları" ("Exhaust Emission Factors for Non-road Engine Modeling - Compression-Ignition (Report No. NR-009A)") dokümanında verilen emisyon faktörleri kullanılmıştır.

Tablo 16. Kazı ve İnşaat İşlerinde Kullanılacak Makine ve Ekipmanlara İlişkin Emisyon Bilgileri

Makine – Ekipman	Sayı	Motor gücü (HP)	Emisyon Katsayısı (g/HP-saat)			
			HC	CO	NOX	PM
Kamyon	1	235	0.4	1	4.5	0.4
Bekolu Yükleyici	1	200	0.4	1	4.5	0.4
Ekskavatör	1	260	0.4	1	4.5	0.4
Yükleyici	1	220	0.4	1	4.5	0.4
Toplam*	-	-	1.6	4	18	1.6

*Tüm makinelerin aynı anda ve aynı noktada çalışacağı varsayımıyla.

İnşaat kapsamında kullanılacak araçların düzenli bakımı yapılacak, egzoz emisyonları yetkili kurumlar tarafından ölçülüp kaydedilecek ve Egzoz Gazı Emisyon Kontrolü ile Benzin ve Dizel Kalite Yönetmeliği hükümlerine uyulacaktır.

Bu emisyonlar, kullanılan inşaat araçları ve ekipmanlarının sınırlı sayıda olması nedeniyle ölçek olarak büyük olmamakla birlikte, yine de bölgesel sera gazı seviyelerine doğrudan ve olumsuz bir katkı oluşturacaktır. Etkinin kısa vadeli, bölgesel ölçekte olması beklenmekte olup, iklimle ilişkili alıcıların orta düzeyde hassasiyeti ve faaliyetin geçici niteliği dikkate alındığında düşük önem derecesinde sınıflandırılmaktadır.

5.1.8.2 Operasyon Aşaması

EC CBA Rehberi, iklim değişikliği dışsallıklarının ekonomik değerlendirmeye entegrasyonunu önermekte olup, bu yaklaşım kısmen aşağıdaki adımlardan oluşan AYB Karbon Ayak İzi Metodolojisine dayanmaktadır:

Atmosfere ilave olarak salınan veya tasarruf edilen emisyon hacminin nicel olarak belirlenmesi;

- Küresel Isınma Potansiyelleri kullanılarak toplam CO₂-eşdeğeri (CO₂e) emisyonların hesaplanması; ve

- CO₂-eşdeğeri için birim maliyet kullanılarak dışsallığın değerlendirilmesi.

Yukarıdakilere ulaşmak amacıyla aşağıdaki yaklaşım benimsenmiştir:

- Projeli ve projersiz durumlar için atıksu arıtımı ve deşarjlardan kaynaklanan sera gazı emisyonlarının hesaplanması ve CO₂-eşdeğeri cinsinden artan (ilave) sera gazı emisyonlarının belirlenmesi;
- Projeli ve projersiz durumlar için su temini ve atıksu toplama hizmetlerinden kaynaklanan toplam enerji tüketiminin hesaplanması ve artan enerji tüketiminden kaynaklanan ilave CO₂ emisyonlarının belirlenmesi;
- EC CBA Rehberinde önerilen birim maliyet kullanılarak önlenecek toplam CO₂ emisyonlarının parasal olarak ifade edilmesi.

AYB Karbon Ayak İzi Metodolojisi, atıksu arıtımından kaynaklanan önemli CH₄ emisyonlarının yalnızca prosesin anaerobik kısmından ortaya çıktığını kabul etmektedir. Bununla birlikte, aerobik sistemlerden elde edilen arıtma çamuru, anaerobik koşullarda düzenli depolama sahalarında bertaraf edilebilir ve bu durum CH₄ emisyonlarının oluşmasına neden olabilir. Söz konusu doküman, atıksu ve çamur arıtma yöntemine bağlı olarak değişen bir dizi emisyon faktörü önermekte olup, bu faktörler AYB tarafından Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli İyi Uygulama Kılavuzu'ndan türetilmiştir.

İslahiye Atıksu Arıtma Tesisi'nden kaynaklanan CO₂ eşdeğeri emisyonlar, GASKİ'nin birincil çöktürme olmaksızın aerobik atıksu arıtımı uygulayacağı, fazla çamurun aerobik çürütme, yoğunlaştırma ve susuzlaştırma işlemlerine tabi tutulacağı ve çamurun düzenli depolama sahasında bertaraf edileceği varsayımı altında hesaplanmıştır.

5.2 Sosyo-Ekonomik Çevre Üzerindeki Etkiler

5.2.1 Toplum Sağlığı ve Güvenliği

5.2.1.1 İnşaat Aşaması

Projenin inşaat aşamasında toplum sağlığı ve güvenliğine yönelik potansiyel riskler, başlıca artan araç trafiği, toz ve gürültü emisyonları, hendek kazılarından kaynaklanan tehlikeler ve yerel olmayan işgücünün varlığı ile ilişkilidir. Projenin inşaat aşamasında toplum sağlığı ve güvenliğine yönelik potansiyel riskler, başlıca artan araç trafiği, toz ve gürültü emisyonları, hendek kazılarından kaynaklanan tehlikeler ve yerel olmayan işgücünün varlığı ile ilişkilidir. Buna ek olarak, işgücü akını ve geçici erişim kısıtlamalarına ilişkin riskler de dikkate alınmalıdır. İnşaat aşamasında yaklaşık 20–25 çalışanın istihdam edilmesi beklenmektedir. İşgücü akını riski düşük olarak değerlendirilmektedir, çünkü işgücünün büyük bir kısmı proje alanındaki yerel topluluklardan temin edilecektir. Yalnızca sınırlı sayıda yerel olmayan işçi, uzmanlık gerektiren işler için görevlendirilebilir; bu personel yükleniciye ait saha tesisleri içerisinde yer alan geçici konaklama alanlarında barındırılacaktır. İşgücünün sınırlı büyüklüğü, inşaat süresinin kısa olması ve yerel istihdama öncelik verilmesi dikkate alındığında, işgücü akınına bağlı önemli sosyal etkiler beklenmemektedir. Bununla birlikte, risklerin en aza indirilmesi amacıyla Davranış Kurallarının uygulanması, CSI/CT farkındalık eğitimleri ve işçi-

toplum etkileşimlerinin izlenmesi gibi önlemler hayata geçirilecektir. Boru hattı güzergâhı boyunca evlerin, küçük işletmelerin veya tarım arazilerinin girişlerinde geçici ve kısa süreli erişim kısıtlamaları da meydana gelebilir; bu durumlar önceden bilgilendirme yapılması, mümkün olduğu durumlarda alternatif erişim sağlanması ve çalışmalar tamamlandığında alanın hızla eski haline getirilmesi yoluyla en aza indirilecektir.

Bu riskleri Standart 9'a uygun olarak ele almak için Yüklenici, bu Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı'nda (ÇSYP) belirtilen azaltma önlemini uygulamakla yükümlüdür. Bunlar arasında trafik yönetim planlarının sağlanması, çalışmalar öncesinde halka önceden bildirimde bulunulması, fiziksel güvenlik bariyerleri, yeterli işaretleme ve aydınlatma ve yerel sakinlerin güvenliğini ve hareketliliğini sağlamak için belirlenmiş yaya geçidi ekipmanları yer almaktadır. Ayrıca, çevresel ve sağlıkla ilgili etkileri azaltmak için hava kalitesi, gürültü ve titreşim kontrol önlemleri uygulanacaktır. Topluluk üyeleri acil durum prosedürleri hakkında bilgilendirilecek ve periyodik acil durum tatbikatlarına katılacaklardır. İşçiler, saygılı topluluk etkileşimi konusunda eğitim alacak ve olumsuz davranışları önlemek için bir Davranış Kuralları uygulanacaktır. Atanması halinde silahlı güvenlik personeli, AYB'nin Çevre ve Sosyal Standartlarına uygun olarak insan hakları ve güç kullanımı protokolleri konusunda eğitilecektir. İnşaat aşamasında, inşaat araçlarının, ekipman taşımacılığının ve malzeme teslimatlarının proje alanlarına taşınması nedeniyle yerel trafik hacminde geçici bir artış beklenmektedir. Bu faaliyetler kısmi yol kapanmalarına veya sapsmalara neden olabilir. Bu gibi durumlarda, aksaklıkları en aza indirmek ve kamu güvenliğini sağlamak amacıyla, bölgeye özgü bir Trafik Yönetim Planı hazırlanarak kontrollü erişim ve trafik yönetimi önlemleri uygulanacaktır.

Şantiye alanında yetersiz koruma önlemleri, uyarı levhalarının eksikliği veya inşaat alanları çevresinde zayıf trafik yönetimi, trafik kazası riskini artırarak hem çalışanlar hem de halk için tehlike oluşturabilir. Bu riskleri azaltmak amacıyla aşağıdaki önlemler uygulanacaktır:

- İnşaat programları ve olası yol kapatmaları yerel topluluklara ve ilgili kurumlara önceden bildirilecektir.
- Aktif çalışma alanlarında, özellikle yerleşim yerlerine yakın bölgelerde ve yaygın olarak yayaların kullandığı köy yollarında araç ve yaya yollarının fiziksel olarak ayrılmasını sağlamak amacıyla uyarı levhaları, trafik konileri ve bariyerler yerleştirilecektir. Bu önlemler, trafik akışını açık şekilde belirleyerek ve araç-yaya etkileşiminin olduğu alanlarda kaza riskini azaltarak güvenliği artırmayı amaçlamaktadır.
- İnşaat çalışanları ve makine operatörlerine sahaya özgü trafik güvenliği prosedürleri hakkında eğitim verilecektir.
- Erişim yolları ile giriş/çıkış noktaları açık şekilde işaretlenecek ve güvenli araç hareketini sağlamak amacıyla izlenecektir.
- İnşaat programları ve erişim kısıtlamaları hakkında yerel topluluklarla iletişim sürdürülecektir.

- Sürücüler ve operatörler, trafik risklerini en aza indirmek ve güvenli taşıma uygulamalarını sağlamak amacıyla eğitilecektir.
- Alternatif güzergâhların mevcut olduğu durumlarda, inşaat trafiğinin yerleşim alanlarından geçmesi engellenecektir.
- Tüm şantiye alanlarında hız limitleri belirlenecek ve sıkı şekilde uygulanacaktır.
- Mahalle içi ulaşım yollarında herhangi bir hasar meydana gelmesi durumunda, yolların rehabilitasyonundan yüklenici sorumlu olacak ve bu yükümlülüğün yerine getirilmesi GASKİ tarafından sağlanacaktır.
- İşgücü akını ve buna bağlı riskleri en aza indirmek amacıyla çalışanlar öncelikli olarak yerel topluluklardan temin edilecek; yerel olmayan çalışanlar ise yeterli yaşam koşullarına sahip yükleniciye ait belirlenmiş tesislerde konaklatılacaktır.
- Tüm çalışanlar için Davranış Kuralları uygulanacak ve topluluk üyeleriyle saygılı etkileşimi sağlamak amacıyla CSİ/CT farkındalık eğitimleri verilecektir.
- Konutlara, işletmelere veya tarım arazisi girişlerine geçici erişim kısıtlamaları olması durumunda, etkilenen kişilere önceden bildirim yapılacak, mümkün olduğu ölçüde alternatif erişim sağlanacak ve çalışmalar tamamlandıktan hemen sonra eski erişim koşulları yeniden tesis edilecektir.

Öte yandan, su/atıksu iletim hatlarının döşenmesi amacıyla 2 m derinlikte ve 1 m genişlikte gerçekleştirilecek hendek kazıları sırasında, mevcut yeraltı altyapılarına, özellikle de doğalgaz hatlarına zarar verilmesi riski bulunmaktadır. Bu tür bir hasar durumunda kontrolsüz doğalgaz sızıntısı meydana gelebilir ve bu durum yangın, patlama ve tehlikeli gazlara maruz kalma riski dâhil olmak üzere toplum sağlığı ve güvenliği açısından önemli tehditler oluşturabilir. Bu risklerin azaltılması ve toplum sağlığı, güvenliği ve emniyetinin korunması amacıyla aşağıdaki önlemler uygulanacaktır:

- Herhangi bir kazı faaliyetine başlanmadan önce, GASKİ ve/veya yüklenici tarafından doğalgaz hatları, enerji hatları ve haberleşme kabloları dâhil olmak üzere tüm mevcut yeraltı altyapısının belirlenmesine yönelik kapsamlı bir altyapı haritalama ve koordinasyon süreci yürütülecektir.
- İlgili altyapı sahipleri/işletmecileri, özellikle doğalgaz altyapısını yöneten kuruluşlar, varlıklarının konumunu doğrulamak ve koruyucu önlemleri koordine etmek amacıyla resmi olarak bilgilendirilecek ve sürece dâhil edilecektir.
- Kazara altyapıya zarar verilmesi durumunda izlenecek adımlara ilişkin açık prosedürler oluşturulacak ve tüm saha personeline iletilecek; özellikle acil tahliye prosedürleri ile yerel otoriteler ve altyapı işletmecileri ile acil durum koordinasyonu vurgulanacaktır.

- İşçiler ve yakın çevredeki topluluklar için, özellikle yeraltı altyapısının yoğun olduğu alanlarda, farkındalık artırıcı ve güvenlik eğitimleri gerçekleştirilecektir.
- Kazı alanlarına yetkisiz erişimi önlemek amacıyla bariyerler, uyarı levhaları ve gözetim etkin şekilde kullanılacak; böylece olası bir olay durumunda yaralanma veya panik riski azaltılacaktır.
- İnşaat süresince yaya yolları ve otobüs durakları dâhil olmak üzere kamu altyapısına erişimin sürdürülmesi için gerekli çabalar gösterilecektir. Hassas gruplara yönelik kesintilerin en aza indirilmesine özel önem verilecektir. Topluluk şikâyetleri erişilebilir ve gizli bir şikâyet mekanizması aracılığıyla izlenecek ve ele alınacaktır.
- Kazı çalışmalarının topluluk erişim güzergâhları ile kesiştiği yerlerde güvenli yaya geçişleri ve geçici yürüyüş yolları oluşturulacaktır.
- Kazı alanları teknik olarak gerekli olandan daha uzun süre açık bırakılmayacak; boru hattı döşeme işlemleri tamamlanır tamamlanmaz geri dolgu ve saha rehabilitasyonu gerçekleştirilecektir.
- Özellikle yerleşim alanlarına, erişim yollarına ve tarımsal yollara yakın bölgelerde, kazı alanları boyunca uyarı levhaları, reflektif bantlar ve tehlike işaretlemeleri yerleştirilecektir.
- İnşaat personeline, yerel halkla etkileşim ve kamu güvenliği olaylarına müdahale konularını da kapsayan toplum güvenliği farkındalık eğitimleri verilecektir.

Fiziksel sağlık ve güvenlik risklerine ek olarak, proje özellikle geçici iş gücünün yerel toplulukların yakınında bulunabileceği inşaat aşamasında Cinsel Sömürü ve İstismar (CSİ), Cinsiyete Dayalı Şiddet (GBV) ve Cinsel Taciz (CT) gibi sosyal riskleri de dikkate almaktadır. Bu proje için CSİ/CT riski düşük olarak değerlendirilse de (işçi-topluluk etkileşiminin sınırlı olması, işlerin kısa vadeli ve doğrusal yapısı ve ağırlıklı olarak erkek iş gücünün ayrı konaklama yerlerinde barındırılması gibi faktörler nedeniyle), bu tür olayları önlemek, izlemek ve bunlara müdahale etmek için proaktif önlemler alınacaktır. Bunlar şunları içerir:

- Tüm yükleniciler ve alt yükleniciler için, CSİ/CT'yi kesin olarak yasaklayan bir Davranış Kurallarına uyma yükümlülüğünün sözleşmeye bağlanması ve tüm saha çalışanları tarafından zorunlu olarak imzalanması
- Tüm çalışanlar ve yöneticiler için CSİ/CT farkındalık ve önleme eğitimlerinin verilmesi
- CSİ/CT olaylarının bildirilmesi için özel ve gizli kanalları içeren bir şikâyet mekanizmasının oluşturulması
- Topluluk üyeleriyle—özellikle kadınlar ve hassas gruplarla—hakları, mevcut destek hizmetleri ve gizli bildirim mekanizmaları hakkında açık iletişim kurulması
- CSİ/CT koruma önlemlerine uyumun sağlanması amacıyla çevresel ve sosyal ekip tarafından izleme yapılması ve alınan her türlü şikâyetin derhal bildirilmesi ve araştırılması

Proje faaliyetlerinden kaynaklanan acil durumlar söz konusu olduğunda, projeye özgü bir Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı uygulanacaktır. İnşaat sahalarındaki bu tür acil durumlar

veya olaylar yerel halk için risk oluşturuyorsa, halk uygun yollarla (örneğin, telefon ağları, araçlara monte edilmiş hoparlörler) bilgilendirilecektir. Özellikle inşaat kamp alanlarından kaynaklanan hastalık bulaşma riskini en aza indirmek için:

- Tüm personel, sağlık ve genel hijyen uygulamaları konusunda eğitim alacaktır.
- Personel için periyodik sağlık kontrolleri yapılacak, gerekli aşular uygulanacak ve ihtiyaç halinde ilave azaltım önlemleri geliştirilecektir.
- IFC İşçi Konaklama Standartları doğrultusunda, işçilerin yaşam alanları hastalıkların yayılmasını önleyecek şekilde düzenlenecek, asgari alan gerekliliklerini karşılayacak ve mevcut hava koşullarına uygun yeterli iklimlendirme ve havalandırma sağlanacaktır.

İnşaat yüklenicisi, ulusal mevzuat ve AYB'nin Çevresel ve Sosyal Standartları doğrultusunda bir Toplum Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Planı ile bir Trafik Yönetim Planı hazırlayacaktır.

Bu önlemlerin uygulanmasıyla, proje; inşaat koridoru içinde ve çevresinde bulunan toplulukların sağlık, güvenlik ve refahı üzerindeki olası olumsuz etkileri önlemeyi, en aza indirmeyi ve yönetmeyi amaçlamaktadır ve bu süreçte Standart 9 ile İyi Uluslararası Endüstri Uygulamalarına (GIIP) tam uyum sağlanacaktır. Bu çabaların bir parçası olarak, çalışanlara yerel topluluklarla saygılı etkileşim konusunda eğitim verilecek, özellikle kültürel hassasiyet ve topluluk etkileşimlerinde uygun davranışa odaklanılacaktır.

5.2.1.2 Operasyon Aşaması

İşletme aşamasında toplum sağlığı ve güvenliğine yönelik başlıca riskler; atıksu deşarjlarının tarım çalışanlarını potansiyel sağlık risklerine maruz bırakması, yetersiz atık ve çamur yönetimi uygulamaları, taşıma faaliyetlerinden kaynaklanan artan trafik ve tesiste meydana gelebilecek beklenmedik arızalar ile ilişkilidir.

İnşaat aşamasına benzer şekilde, atıkların uygunsuz şekilde yönetilmesi veya bertaraf edilmesi kamu sağlığı açısından olumsuz sonuçlara yol açabilir. Bununla birlikte, işletme aşamasındaki riskler daha çok çamurun sürekli yönetimi ile doğrudan ilişkilidir; çamurun uygun şekilde yönetilmemesi veya kontrollü biçimde bertaraf edilmemesi önemli sağlık ve çevresel riskler oluşturabilir. Ancak, çamurun düzenli olarak uzaklaştırılması ve lisanslı tesislerde bertaraf edilmesine sıkı şekilde uyulması ile kalan etkinin orta düzeyde kalması beklenmektedir.

Atık ve çamur taşımacılığı, yerel trafik hacminde küçük artışlara neden olabilir; ancak bu hareketlerin düşük sıklıkta ve kontrollü olması dikkate alındığında, etkinin düşük düzeyde olduğu değerlendirilmektedir.

İşletme aşamasında risk düzeyi genel olarak inşaat aşamasına kıyasla daha düşük olmakla birlikte, CDŞ ve CSİ/CT riskleri, özellikle atık veya çamur taşımacılığı ya da saha bakımında görev alan taşeron hizmet sağlayıcılar aracılığıyla yine de ortaya çıkabilir. Bu nedenle, inşaat aşamasında uygulanan önleyici tedbirler işletme aşamasında da uygulanmaya devam edecektir.

5.2.2 İşçi ve Çalışma Koşulları

5.2.2.1 İnşaat Aşaması

İnşaat aşamasında işgücü temini ve işgücü yönetimi, MSIP kapsamında hazırlanan İşgücü Yönetim Prosedürü (İYP), ulusal iş mevzuatı, Standart 8 ve İyi Uluslararası Endüstri Uygulamaları (GIIP) doğrultusunda yürütülecektir.

Yüklenici, LMP, Standart 8, GIIP ve ulusal mevzuata uygun olarak sahaya özgü bir İşgücü Yönetim Planı (İY Planı) hazırlamakla yükümlüdür. Bu plan, yüklenicinin Davranış Kurallarını ile Davranış Kuralları, CSİ/CT ve şikâyet mekanizmasına (ŞM) ilişkin eğitimleri içerecektir. Çocuk işçiliği ve zorla çalıştırma kesinlikle yasaktır. Ayrımcılık yapılmaması, sendika kurma özgürlüğü ve toplu pazarlık hakkı gibi ilgili ulusal ve uluslararası iş standartlarına uyum zorunludur.

GASKİ'nin doğrudan faaliyetleri kapsamında, ulusal iş mevzuatına tabi bir kamu kurumu olması nedeniyle bu tür bir risk tespit edilmemiştir. Ancak, inşaat faaliyetlerinde alt yükleniciler görev alacağından, alt yüklenici çalışanları arasında düşük de olsa uyumsuzluk riski bulunmaktadır. Bu nedenle, çocuk işçiliği ve zorla çalıştırmanın yasaklanması hem İşgücü Yönetim Planı'nda hem de alt yüklenicilerle yapılan sözleşmelerde açık bir gereklilik olarak yer almalıdır.

Yüklenici, tüm konaklama tesislerinin güvenli, hijyenik ve çalışanların onuruna saygılı olmasını sağlamaktan sorumlu olacak ve bu tesisler inşaat süresi boyunca Proje Uygulama Birimi (PUB) tarafından düzenli olarak izlenecektir.

Toplumsal faydaların en üst düzeye çıkarılması ve işgücü akınına bağlı risklerin en aza indirilmesi amacıyla yerel işgücünün istihdamına öncelik verilecektir. Sözleşme yönetimi, çalışma saatleri, şikâyet mekanizmaları ve iş sağlığı ve güvenliği gibi işgücü ile ilgili idari süreçler, Türk İş Kanunu (4857 sayılı) ve ILO sözleşmeleri ile tam uyumun sağlanması amacıyla yakından izlenecektir.

5.2.2.2 Operasyon Aşaması

İşletme aşamasında işgücü ve çalışma koşullarına ilişkin önemli bir etki beklenmemektedir. İşletme faaliyetleri, yerleşik işgücü prosedürleri ve ulusal mevzuat doğrultusunda belediye veya yüklenici personeli tarafından yürütülecektir.

İşletme aşamasında çalışan haklarının korunmasının devamını sağlamak amacıyla, Çalışan Şikâyet Mekanizması GASKİ'nin iç sistemleri aracılığıyla sürdürülecektir.

5.2.3 İş Sağlığı ve Güvenliği

5.2.3.1 İnşaat Aşaması

İslahiye Atıksu Arıtma Tesisi Projesi kapsamında gerçekleştirilecek inşaat faaliyetleri; kazı çalışmaları (örneğin havuzlar ve temeller için), arıtma tesisi üniteleri ve boru hatlarının montajı

ile ağır iş makineleri ve ekipmanlarının kullanımını içerecektir. Bu çalışmalar, yüksekte çalışma, hendeklerde çalışma, enerjili ekipmanlarla çalışma ve kapalı alanlarda çalışma gibi potansiyel tehlikeler dâhil olmak üzere çeşitli iş sağlığı ve güvenliği (İSG) riskleri barındırmaktadır.

Bu risklerin yönetilmesi amacıyla, Yüklenici tarafından hem şantiye hem de kamp alanları için sahaya özgü bir Risk Değerlendirme Rehberi, İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Planı (İSGYP) ve Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı hazırlanacaktır. Bu planlar, Türk mevzuatına (6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu) ve AYB'nin Çevresel ve Sosyal Standartlarına, özellikle Standart 8'e uygun olacaktır. Yüksekte çalışma, kazı faaliyetleri ve kapalı alanlara giriş gibi yüksek riskli tüm faaliyetler için çalışma izin sistemleri oluşturulacak ve sıkı şekilde uygulanacaktır.

İlgili mevzuat doğrultusunda, güvenlik prosedürlerinin etkin şekilde uygulanmasını sağlamak amacıyla sahada yetkin bir İSG uzmanı bulundurulacaktır. Olay kayıtları tutulacak ve düzenli İSG denetimleri Yüklenici, Kontrollük Müşaviri ve İLBANK tarafından birlikte gerçekleştirilecektir. Baret, eldiven, maske ve reflektif yelek gibi kişisel koruyucu donanımlar (KKD), üçüncü taraflar ve ziyaretçiler dâhil olmak üzere tüm personele sağlanacak ve kullanımı zorunlu olacaktır.

Tüm çalışanların görevlerine başlamadan önce temel ve teknik iş sağlığı ve güvenliği eğitim programlarını tamamlamaları gerekecektir. Bu eğitim oturumları, tehlike tespiti, güvenli çalışma uygulamaları, kişisel koruyucu ekipman kullanımı, acil durum müdahale prosedürleri ve rollerine ilişkin işe özgü güvenlik protokolleri gibi kritik konuları kapsayacaktır.

Önemli olaylarda (örneğin, çevresel, sosyal, iş gücü, toplumsal veya iş kaybına yol açan kazalar), Yüklenici derhal GASKİ'yi bilgilendirmelive GASKİ de 24 saat içinde İLBANK'ı bilgilendirmelidir. Olayın temel nedenleri ve düzeltici önlemlerine ilişkin kapsamlı bir rapor 15 gün içinde İLBANK'a sunulacaktır. Kök Neden Analizi bulguları, düzeltici önlemler ve tazminat dahil olmak üzere her olaya ilişkin ayrıntılı bilgiler sağlanacaktır.

5.2.3.2 Operasyon Aşaması

İşletme riskleri, inşaat risklerinden çok farklıdır. Tesis personelini tehdit eden başlıca tehlikeler şunlardır:

Biyolojik Tehlikeler: Ham atık su ve biyoaerosollerdeki patojenlere (bakteriler, virüsler, parazitler) günlük maruz kalma. Bu durum, sıkı hijyen protokolleri ve kişisel koruyucu donanım (KKD) kullanımını gerektirir.

Atmosferik Tehlikeler:

Zehirli Gaz: Hidrojen sülfür (H₂S, "çürük yumurta kokusu") alçak alanlarda veya kapalı mekanlarda birikebilir. Son derece zehirlidir ve ölümcül olabilir.

Boğulma: Kapalı tanklarda veya kanalizasyon menhollerinde oksijen eksikliği (anoksi) veya yüksek konsantrasyonlarda metan (CH₄) ya da karbondioksit (CO₂).

Patlama: Anaerobik çürütme sırasında oluşan metan (CH₄) son derece yanıcıdır.

Fiziksel Tehlikeler:

Boğulma: Açık, derin ve genellikle çalkantılı havalandırma veya arıtma tanklarına düşme riski. Güvenlik korkulukları ve bariyerleri çok önemlidir.

Kayma, Takılma ve Düşme: Yüzeyler sürekli ıslaktır ve kaygan olabilir.

Kapalı Alanlar: Personel, bakım için tanklara, karterlere ve borulara girmek zorundadır; bu da sıkı giriş izinleri, gaz izleme ve kurtarma planları gerektirir.

Kimyasal Tehlikeler: Klor (dezenfeksiyon için) veya ferrik klorür (fosfor giderimi için) gibi yüksek derecede aşındırıcı veya toksik olan su arıtma kimyasallarının kullanımıyla ilişkili riskler. İşletme aşamasındaki tüm faaliyetler, güvenlik planlaması, İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Planı ile Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planının uygulanmasının sağlanması, KKD kullanımı ve şantiyeye erişim kontrolü dahil olmak üzere, inşaat aşamasında uygulanan prosedürlere ve risk azaltma önlemlerine uyacaktır. GASKİ, risk, kaza ve acil durum yönetimi konusunda Türkiye İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu (6331) ve AYB'nin Çevre ve Sosyal Standartlarına uyumu sağlayacaktır.

5.2.4 Arazi Edinimi

5.2.4.1 İnşaat Aşaması

Atıksu Arıtma Tesisi (AAT) için planlanan alan, resmi Tapu kayıtları ile teyit edildiği üzere yasal olarak GASKİ'ye aittir. 470/5 numaralı parsel için ilgili Tapu belgesi, mülkiyet durumunu ve parsel detaylarını doğrulayan Ek E altında sunulmuştur. Tapu kaydında yer alan mevcut şerhler idari nitelikte olup, Projenin uygulanmasını kısıtlamamaktadır (Ek M ve O).

5.2.4.2 İşletme Aşaması

İşletme aşamasında ilave arazi edinimi öngörülmemektedir. Bununla birlikte, gelecekteki bakım çalışmaları veya öngörülemeyen genişleme ihtiyaçları kapsamında ilave arazi edinimi veya arazi kullanımında kısıtlama gerekmesi durumunda, Yeniden Yerleşim Çerçevesi ve Standart 6'da belirtilen aynı ilkeler uygulanacaktır.

5.2.5 Geçim Kaynakları Üzerindeki Etkilerin Değerlendirilmesi

İslahiye TOKİ 4. Etap, 3. Bölge konut yerleşimi, Projenin Etki Alanı içerisinde yer alan tek yerleşim alanıdır. Güllühüyük Köyü doğrudan Proje Etki Alanı dışında yer almakla birlikte, deşarj noktasının alıcı ortamını oluşturan akarsu üzerinde bulunması ve proje sahasına yaklaşık 2 km mesafede olması nedeniyle proje faaliyetlerinden kaynaklanabilecek dolaylı etkiler potansiyeli doğrultusunda değerlendirmeye dâhil edilmiştir. Ayrıca, proje alanına

yaklaşık 3 km mesafede bulunan İslahiye İlçe Merkezi, bölgenin ana idari, ticari ve hizmet merkezi olarak işlev görmektedir.

Proje kapsamında, Gaziantep ili, İslahiye ilçesi 4. Etap, 3. Bölge TOKİ Konut Geliştirme Alanı ve Güllühüyük Mahallesi'nde geçim kaynaklarının ağırlıklı olarak tarım ve hayvancılığa dayalı olduğu tespit edilmiştir.

Gaziantep İli, İslahiye İlçesi 4. Etap, 3. Bölge TOKİ Konut Yerleşimi: Yerleşik nüfusun temel geçim kaynakları ağırlıklı olarak tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Bununla birlikte, yerleşimde kamu görevlileri ve özel sektör çalışanları da yaşamaktadır. Tarım ve hayvancılık faaliyetleri, konut alanına yakın konumda bulunan çevre kırsal mahallelerde yürütülmektedir. Güllühüyük Mahallesi: Temel geçim kaynakları başlıca tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca tarım ürünleri arasında biber, kavun, karpuz ve buğday yer almakta olup, hayvancılık faaliyetleri kapsamında ağırlıklı olarak küçükbaş ve büyükbaş hayvan yetiştiriciliği yapılmaktadır.

Ayrıca, Güllühüyük Mahallesi Muhtarı ile yapılan görüşmelerde, yerel sakinlerin artılmamış atıksuların dereye deşarj edilmesi nedeniyle koku sorunları yaşadığı bildirildi. Muhtar ve mahalle sakinlerinin bu konuyla ilgili olarak CİMER sistemi üzerinden şikayette buldukları da öğrenildi. Muhtar ayrıca, dere ve çevresindeki kirliliğin tarım ve hayvancılık faaliyetlerini olumsuz etkilediğini belirtti. Bu nedenle Muhtar, projenin bölge için önemli bir çevre yatırımı olduğunu ve mevcut çevre sorunlarını hafifletme potansiyeli taşıdığını değerlendirdi.

Toplulukların tarım ve hayvancılığa bağımlı olmasına rağmen, Projenin inşaat faaliyetleri sonucunda geçim kaynakları üzerinde önemli bir olumsuz etkinin oluşması beklenmemektedir. Bu değerlendirme, saha gözlemleri, paydaş görüşmeleri ve boru hattı güzergâhının mekânsal analizi temel alınarak yapılmıştır.

5.2.6 Kültürel Miras

5.2.6.1 İnşaat aşaması

Kazı veya inşaat faaliyetleri sırasında herhangi bir arkeolojik kalıntı, eser veya kültürel öneme sahip buluntuların tespit edilmesi durumunda, yüklenici buluntu sahasında çalışmalarını durduracak ve durumu derhal Proje Uygulama Birimi (PUB) ile İLBANK'a bildirecektir. Etkilenen alandaki inşaat faaliyetleri, Türk mevzuatı ve AYB'nin Çevresel ve Sosyal Standartları (Standart 10) kapsamındaki tüm gereklilikler yerine getirilmeden yeniden başlatılmayacaktır. Bu kapsamda, projeye özgü Rastlantısal Buluntu Prosedürü uygulanacaktır (Ek H).

5.2.6.2 Operasyon Aşaması

Projenin işletme aşamasında kültürel miras üzerinde herhangi bir etki öngörülmemektedir. Herhangi bir yeni kazı veya bakım çalışması sırasında rastlantısal buluntuların ortaya çıkması durumunda, yukarıda belirtilen aynı prosedürler uygulanacaktır.

6 ETKİ AZALTMA YÖNETİMİ VE İZLEME PLANI

İnşaat öncesi, inşaat ve işletme aşamalarına ait çevresel ve sosyal etki yönetim planları ile izleme planları Tablo 17, 18, 19 ve 20'de sunulmuştur.

6.1 Çevresel ve Sosyal Etki Yönetim Planı

Tablo 17. İnşaat Öncesi ve İnşaat Aşamaları için Çevresel ve Sosyal Etki Yönetim Planı

No	Konu	Potansiyel Etkinin Tanımı	Azaltma Önlemleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	Temel Performans Göstergesi
PC1	Proje için gerekli olan yüklenicinin çevre ve sosyal yönetim konusundaki farkındalığı	Yüklenicinin çevre ve sosyal yeterliliğinin eksikliği	<p>Bu ÇSYP, ihale dosyalarına dahil edilecektir. İnşaat yüklenicisi, GASKİ ve Müşavir'in onayına sunulmak üzere aşağıdaki planları hazırlayacak ve uygulayacaktır:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toprak Yönetim Planı • Toz Yönetim Planı • Gürültü Yönetim Planı • Su Kaynakları Yönetim Planı • Atık Yönetim Planı • Trafik Yönetim Planı • Toplum Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Planı • İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) Planı • Kaza/ Olay Soruşturma ve Raporlama Prosedürü • Uygunsuzluk/ Düzeltici-Önleyici Eylem Prosedürü • Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı • Davranış Kurallarını içeren İşgücü Yönetim Planı (İY Plan) • Şikâyet Mekanizması Prosedürü • CSİ/CT Aksiyon Planı • Paydaş Katılım Planı 	Yüklenici Çevre ve Sosyal Yönetim Planlarının hazırlanması ve uygulanmasından sorumludur/ GASKİ bu planların uygulanmasını sağlamaktan sorumludur	İnşaat maliyetine dahil	Onaylanmış planlar ve prosedürler hazır ve uygulanmaktadır
PC2	Proaktif ve etkili ÇSSG yönetimi	Çevresel ve sosyal konuların yönetiminde başarısızlık	Yüklenici, ÇSYP'nin uygulanmasını ve ÇSSG gerekliliklerine uyumu sağlamak üzere nitelikli bir Çevre, Sosyal, Sağlık ve Güvenlik (ÇSSG) Müdürü/Ekibi atayacaktır.	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	ÇSSG Müdürü/Ekibinin Atanması

No	Konu	Potansiyel Etkinin Tanımı	Azaltma Önlemleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	Temel Performans Göstergesi
PC3	ÇSSG uyumunun izlenmesi	Yüklenicinin ÇSSG performansının yetersiz denetimi	GASKİ, inşaat aşaması boyunca inşaat yüklenicisi tarafından ÇSYP'nin uygulanmasını izlemek üzere nitelikli personel görevlendirecektir.	GASKİ	Öz Kaynak	Saha denetim raporları ve uygunluk kayıtları
PC4	İzin verme	İzin veya onayların eksikliğinden kaynaklanan yasal uyumsuzluk	GASKİ, inşaat faaliyetleri başlamadan önce gerekli tüm izin, onay ve ruhsatların alınmasını sağlayacaktır.	GASKİ	Öz Kaynak	Geçerli izin, onay ve resmi yazışmaların sayısı
C1	Raporlama	ÇSSG konularının yetersiz izlenmesi ve raporlanması	Aylık ve üç aylık ESHS izleme raporlarını da içeren yapılandırılmış bir Çevresel ve Sosyal İzleme ve Raporlama (ÇSİR) sistemi geliştirmek ve uygulamak. Raporların içeriği, ÇSYP'ye uygunluğu, olayları, saha gözlemlerini, etki azaltma izlemesini ve düzeltici eylemleri yansıtmalıdır. Saha İSG raporları ve çalışma izinleri günlük olarak raporlanacaktır.	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	Zamanında hazırlanıp sunulan izleme raporları
C2	Acil olayların bildirilmesi	Acil Ç&S olaylarının iletilmesinde gecikme veya başarısızlık	Ciddi olaylar (örneğin, ölümcül kazalar, büyük çaplı sızıntılar) meydana geldiğinde, 24 saat içinde Müşavir ve GASKİ aracılığıyla İLBANK'a bildirimde bulunulmalıdır. 15 gün içinde, temel neden analizi ile birlikte alınan düzeltici ve tazminat tedbirlerini içeren bir olay raporu sunulmalıdır.	Yüklenici, Müşavir, GASKİ	İnşaat, Denetim, ve Öz Kaynak	Zamanında hazırlanıp sunulan izleme raporları
C3	İzinler	Eksik izinler nedeniyle yasalara uyulmaması	Yüklenici, ilgili faaliyetlere başlamadan önce inşaat için gerekli tüm izinleri, lisansları ve onayları almalıdır. Belgeler, denetim için dosyalanmalı ve sunulmalıdır.	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	Alınan ve doğrulanmış izin ve lisansların tam seti
C4	Erişim kesintisi	Yeterli bildirimde bulunulmadan topluluk erişiminde kesinti	Yüklenici, planlanan erişim kısıtlamaları, kazı çalışmaları veya hendek açma çalışmaları hakkında toplumu en az 5 gün önceden tabelalar ve şantiyede yapılacak duyurular yoluyla bilgilendirecektir. GASKİ ayrıca, erişimi etkileyebilecek çalışmalar öncesinde resmi internet sitesinde ve/veya yerel kanallarda kamu duyuruları yayınlayacaktır.	Yüklenici, GASKİ	İnşaat ve Öz Kaynak	Zamanında yapılan açıklamaların ve kamu duyurularının sayısı; erişim kesintileriyle ilgili şikayetler

No	Konu	Potansiyel Etkinin Tanımı	Azaltma Önlemleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	Temel Performans Göstergesi
C5	İnsan kaynakları ve işgücü yönetimi	Yetersiz insan kaynakları ve işgücü uygulamaları	<ul style="list-style-type: none"> Proje İY Planı'ndan alınan İşgücü Yönetimi Prosedürünü (Davranış Kuralları dahil) uygulanması Ulusal iş kanununa ve 8. Standart'a uygun olarak tüm çalışanlarla sözleşme imzalanması. Sözleşme kopyaları, eğitim kayıtları, imzalanmış Davranış Kuralları, acil durum iletişim bilgileri ve sağlık raporlarını içeren personel veri dosyalarını tutulması. Tüm çalışanlar, alt yükleniciler ve gündelik işçilere ait kapsamlı bir veri tabanı tutulması. Tüm ücretlerin tam ve zamanında ödenmesinin sağlanması. 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	İmzalanan sözleşme sayısı; Personel dosyası sayısı; Maaş bordrosu ve Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) mevzuatına uygunluk kayıtları; Davranış Kurallarının kabul edildiğine dair kayıtlar
C6	Genel İSG yönetimi	İSG riskleri; kazalar ve uygunsuzluklar	<ul style="list-style-type: none"> İş Sağlığı ve Güvenliği Planını Türk mevzuatına ve AYB'nin Çevre ve Sosyal Standartlarına uygun olarak uygulanması. Tüm personele işe başlamadan önce İş Sağlığı ve Güvenliği Oryantasyon Eğitimi verilmesi. Yönetmeliklere uygun olarak hazırlanmış çalışma talimatlarını kullanarak düzenli güncelleme eğitimleri ve göreve özel iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri düzenlenmesi. Yüksekte çalışma, kazı çalışmaları ve kapalı alanlara giriş dahil olmak üzere tüm yüksek riskli faaliyetler için çalışma izni sistemleri oluşturulmalı ve bu sistemler sıkı bir şekilde uygulanmalıdır. Çalışma İzni sistemi resmi olarak belgelendirilmeli ve izin formları, yetkilendirme sorumlulukları, onay iş akışları, geçerlilik süreleri ve kapanış prosedürleri açıkça tanımlanmalıdır. Ayrıntılı izin formları ve uygulama prosedürleri geliştirilmeli, İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) belgelerine dahil edilmeli ve tüm proje faaliyetlerinde tutarlı bir şekilde uygulanmalıdır. 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	<ul style="list-style-type: none"> Verilen eğitim sayısı; Kaza, olay ve ramak kala kaza raporları; Alınan düzeltici/önleyici tedbirler; Yapılan risk değerlendirmeleri; Tedarikçi/alt yüklenicilerin iş sağlığı ve güvenliği performansının takibi

No	Konu	Potansiyel Etkinin Tanımı	Azaltma Önlemleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	Temel Performans Göstergesi
			<ul style="list-style-type: none"> Kaza kayıtlarını tutmak ve kök neden analizleri de dahil olmak üzere olay soruşturmalarının yürütülmesi. Uygunsuzluk ve düzeltici eylem prosedürlerini uygulanması. Denetim kontrol listelerinin ve risk değerlendirmelerinin düzenli olarak tamamlanması. Alt yükleniciler ve tedarikçilerin iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyumunu izlenmesi ve gerekirse düzeltici önlemler alınması. Önemli olaylar (örneğin, çevre, sosyal, işgücü ve toplumla ilgili olaylar veya iş gücü kaybına yol açan kazalar) meydana geldiğinde 24 saat içinde GASKİ'ye bildirimde bulunulması. Temel nedenleri ve düzeltici önlemleri ayrıntılı olarak içeren kapsamlı bir raporu 15 gün içinde GASKİ'ye sunulması. 			
C7	İSG ile İlgili Özel Konular	İSG ile ilgili uyumsuzluklar kazalar/olaylar	<ul style="list-style-type: none"> Hendeklerin ve çalışma alanlarının çevresine, aralarında boşluk kalmayacak şekilde güvenlik bariyerleri ve uyarı levhaları yerleştirilmesi. Gece saatlerinde kazı alanlarının çevresinde uyarı ışıkları kullanılması. Çalışmaya başlamadan önce her gün iş güvenliği toplantıları düzenlenmesi. İlgili yönetmeliklere uygun olarak her çalışma alanına en az bir set yangın söndürme ekipmanı bulundurulması. Çalışanlara yangın güvenliği konusunda eğitim verilmesi ve özel yangınla mücadele ekiplerinin oluşturulması. Tüm iş ekipmanlarının sertifikalı uzmanlar tarafından periyodik olarak denetlenmesini ve operatörler tarafından günlük kontrollerinin yapılmasını sağlanması. 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	<ul style="list-style-type: none"> Kurulan güvenlik bariyerleri ve ışıkların sayısı Gerçekleştirilen iş güvenliği toplantılarının sayısı Yangın güvenliği ve ilk yardım eğitim kayıtları Kişisel koruyucu donanım dağıtım kayıtları Ekipman denetim formları Olay raporları

No	Konu	Potansiyel Etkinin Tanımı	Azaltma Önlemleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	Temel Performans Göstergesi
			<ul style="list-style-type: none"> Her takıma ilk yardım çantalarının temin edilmesi ve ilgili yönetmelikte belirtilen sayıya uygun olarak sertifikalı ilk yardım görevlilerin atanması. Her çalışana görevine uygun kişisel koruyucu ekipman sağlanması ve bu ekipmanın doğru şekilde kullanıldığının takip edilmesi. 			
C8	Acil Durum	Acil durumların yetersiz yönetimi nedeniyle meydana gelen olaylar ve tehlikeler	<ul style="list-style-type: none"> Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planını uygulanması Bir acil durum müdahale ekibinin kurulması ve görev dağılımının yapılması Acil durum müdahale ekiplerine eğitim verilmesi Her çalışana ve operatöre işe alım sırasında bir Acil Durum Bilgi Formu verin (iletişim numaraları, ambulans hizmetleri, yerel acil durum birimleri vb. dahil) Tüm çalışma alanlarında Acil Durum Bilgi Formlarını asılması Her çalışma alanında toplanma noktaları belirlenmesi Yönetmeliklere uygun olarak acil durum tatbikatları düzenlenmesi 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	<ul style="list-style-type: none"> Belirlenmiş toplanma noktalarının sayısı Acil durum ekibinde görevlendirilmiş personel sayısı Acil durum müdahale eğitimlerinin sayısı Katılım kayıtları Acil Durum Bilgi Formlarının revizyon numarası ve erişilebilirliği Acil durum tatbikatlarının sayısı
C9	Çalışan Şikayet Mekanizması	Uygun olmayan çalışma koşulları, mutsuz çalışanlar ve çalışanlardan gelen geri bildirimlerin yetersizliği	<ul style="list-style-type: none"> Çalışanlar için Şikayet Mekanizması Prosedürünü uygulanması Tüm sözlü ve yazılı şikayetleri kayda geçirilmesi Şikayetlere zamanında yanıt vermek ve gerekirse düzeltici önlemler alınması Çalışanlara işe alım sırasında ve işe başlamadan önce şikayet mekanizması konusunda Proje Oryantasyon Eğitimi verilmesi Şikayet mekanizmasını tüm çalışanlara duyurulması 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	<ul style="list-style-type: none"> Alınan şikayet sayısı Tamamlanan düzeltici eylem sayısı Açık şikayet sayısı Şikayet mekanizması konusunda eğitim alan çalışan sayısı

No	Konu	Potansiyel Etkinin Tanımı	Azaltma Önlemleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	Temel Performans Göstergesi
C10	Çalışan Konaklama Yerleri	Uygun olmayan çalışma koşulları, memnuniyetsiz çalışanlar ve geri bildirim eksikliği	<ul style="list-style-type: none"> Prefabrik veya konteyner tipi konaklama tesisleri kurulması durumunda, "İşçi Konaklama Tesisleri: Süreçler ve Standartlar, IFC, EBRD, 2009" belgesine uygun bir İnşaat Kampı Yönetim Prosedürü hazırlanması Prosedüre denetim formlarını, hijyen ve güvenlik hükümlerini dahil edilmesi 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	<ul style="list-style-type: none"> İç denetim formlarının sayısı Kontrol listelerinin sayısı GASKİ ve Müşavir ile birlikte gerçekleştirilen denetimlerin sayısı
C11	Alt yükleniciler	Başarısız alt yüklenici ÇSSG performansı	<ul style="list-style-type: none"> GASKİ'nin incelemesinden geçen onaylı alt yüklenicilerin bir listesini hazırlanması Alt yüklenicilerin ÇSYP, İSG Planı ve İşgücü Yönetimi Prosedürüne uymalarını ve İşçi Şikâyet Mekanizmasını uygulamalarını sağlanması Alt yüklenicilerin performansını düzenli olarak izlenmesi 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	<ul style="list-style-type: none"> İmzalanan sözleşme sayısı Alt yüklenici sayısı Alt yüklenici personel sayısı ÇSSG eğitimlerine katılan personel sayısı
C12	Malzeme Tedariği	Malzeme tedariki ve tedarik zinciri Ç&S risklerinin yetersiz yönetimi	<ul style="list-style-type: none"> GASKİ tarafından onaylanmış bir tedarikçi listesi hazırlanması Malzemeleri mümkün olduğunca yerel tedarikçilerden temin edilmesi Tedarikçilerin sertifikalı ve lisanslı olmasını ve ulusal yasal gereklilikleri karşıladığından emin olunması Çocuk işçiliği, zorla çalıştırma veya iş sağlığı ve güvenliği ihlallerini önlemek/gidermek amacıyla tedarikçi ve tedarik zinciri gerekliliklerini İşgücü Yönetimi Prosedürlerine dahil edilmesi Mümkün olduğunda çevre dostu ve düşük karbon sertifikalı malzemeleri tercih edilmesi 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	<ul style="list-style-type: none"> Onaylanmış tedarikçi sayısı Alınan lisans/sertifika sayısı Tedarikçilere gönderilen uyum bildirimlerinin sayısı
C13	Enerji Kullanımı	Kaynak tüketimi	<ul style="list-style-type: none"> Tüm makine ve ekipmanların düzenli denetim ve bakımını yapılması Motorların gereksiz rölantide çalışmasını önleyin ve enerji kullanımını optimize edilmesi Aydınlatma kullanımını optimize edilmesi ve gereksiz aydınlatmayı önlenmesi 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	<ul style="list-style-type: none"> İç denetim kayıtlarının sayısı Bakım raporlarının sayısı

No	Konu	Potansiyel Etkinin Tanımı	Azaltma Önlemleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	Temel Performans Göstergesi
C14	İnsan Tüketimine Yönelik Su Kullanımı	Kaynak tüketimi	<ul style="list-style-type: none"> • Şantiye ofislerini mevcut içme suyu şebekelerine bağlanması; mevcut değilse, geçici, izole edilmiş ve sızdırmaz su depoları kullanılması • İçme suyu kaynağını belirlenmesi ve İnsan Tüketimine Yönelik Su Yönetmeliği ve/veya AYB'nin Çevre ve Sosyal Standartları ile Dünya Sağlık Örgütü'nün İçme Suyu Kalitesi Kılavuzları uyarınca kalite analizi yapılması. • Kaynak değişikliği durumunda suyu yeniden analiz edilmesi • Su, su kütlelerinden temin ediliyorsa izinleri alınması • Personele onaylı şişelenmiş içme suyu sağlanması 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	<ul style="list-style-type: none"> • Su analiz raporlarının sayısı • Kaynak belgeler • İzin kayıtları (varsa)
C15	Toz Bastırma Amaçlı Su Kullanımı	Kaynak tüketimi	<ul style="list-style-type: none"> • Toz bastırma için su kaynağını belirlenmesi • Su kaynaklarından temin ediliyorsa ilgili çekim izinlerini alınması • Fıskiye sistemli su tankerleri kullanılması 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	<ul style="list-style-type: none"> • Kullanılan su tankerlerinin sayısı • Püskürtme için kat edilen toplam mesafe (km/gün)
C16	Basınç Testi için Su Kullanımı ve Deşarj Suyu Kalitesi	Su tüketimi ve olası kirlenme	<ul style="list-style-type: none"> • Basınç testi için su kaynağını önceden belirlenmesi ve DSİ'den izin alınması • Deşarj noktalarını belirlenmesi ve izinleri alınması • Etkilenecek toplulukları 5 gün önceden bilgilendirilmesi • Kuru mevsimde su çekiminden kaçının veya en az %30 taban akış bırakılması • Deşarjdan önce hidrottest suyunu analiz edilmesi (en azından SS, pH, EC, yağ/gres açısından) • Deşarj kalitesi standartlarını karşılamıyorsa, suyu arıtma tesisinde arıtıp ardından deşarj edilmesi 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	<ul style="list-style-type: none"> • Alınan izinler • Yapılan topluluk bildirimleri • Hidro test su analiz sonuçları • Atıksu Arıtma Tesisine yapılan deşarj sayısı (gerekirse)

No	Konu	Potansiyel Etkinin Tanımı	Azaltma Önlemleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	Temel Performans Göstergesi
C17	Hammaddeler	Kaynak tüketimi	<ul style="list-style-type: none"> Hendek tasarım şartnamelerine uygun olarak, ruhsatlı taş ocaklarından yataklama, örtme ve dolgu malzemeleri temin edilmesi Tüm hammaddelerin ruhsatlı ve onaylı tedarikçilerden temin edilmesini sağlanması Atık azaltma hiyerarşisi ve kaynak verimliliği stratejisi doğrultusunda aşırı malzeme kullanımını önlemek için yeniden kullanım/geri dönüşüm/geri kazanım adımlarını uygulanması Belirlenen plan ve programa uygun olarak gereksiz enerji ve yakıt tüketimini önlenmesi 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	<ul style="list-style-type: none"> Geçerli taş ocağı ruhsatları ve izinleri Malzeme teslimat belgeleri Kaynak ve enerji kullanımındaki azalma oranı
C18	Hava Kirliliği	Hava emisyonlarının çevre ve sağlık üzerindeki etkileri	<ul style="list-style-type: none"> Toz Yönetimi Planını uygulanması Tüm inşaat makineleri için düzenli egzoz emisyon denetimleri gerçekleştirilmesi Çalışanlara hava kalitesi yönetimi ve toz bastırma teknikleri konusunda eğitim verilmesi Çalışmadıkları zamanlarda motorların rölantide çalışmasını önlenmesi Kamyon yüklerini branda ile örtülmesi Dökülmeleri önlemek için malzemelerin dikkatli bir şekilde yüklenip boşaltılmasını sağlanması Kamyonlar için hız sınırlarını uygulanması Kamyon lastiklerini çıkıştan önce temizlenmesi Toprağı nemli tutmak için kazı ve stok alanlarındaki açıkta kalan yüzeylere düzenli olarak su püskürtülmesi. Sıcak dönemlerde, daha serin saatlerde (sabahın erken saatlerinde veya akşamın geç saatlerinde) su püskürtme işlemi yapılması. Gerekirse, uygun konsantrasyonlarda çevre dostu, toksik olmayan nem tutucu katkı maddeleri (ör. kalsiyum klorür veya lignosülfonat) kullanılması. Toz bastırma yöntemlerini etkili bir şekilde uygulanması Şikayet değerlendirmelerine göre rüzgar kırıcılar veya toz bariyerleri kurulması 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	<ul style="list-style-type: none"> Tozla ilgili şikayet sayısı (hedef: azalma) Egzoz denetimleri ve bakım kayıtlarının sayısı Düzenlenen eğitimlerin sayısı Toz ölçüm sonuçları (PM₁₀, PM_{2,5} ve/veya çöken toz) Hava kalitesi ölçümleri sırasında hava kalitesi sınır değerlerinin aşılmamasının sağlanması Şikayetler için alınan düzeltici/önleyici önlemlerin sayısı

No	Konu	Potansiyel Etkinin Tanımı	Azaltma Önlemleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	Temel Performans Göstergesi
C19	Atıksu	Atıksuların kötü yönetilmesinden kaynaklanan çevre ve sağlık üzerindeki etkiler	<ul style="list-style-type: none"> Arıtılmamış atıksu ve atıkların alıcı ortamlara (toprak ve yüzey suları), drenaj alanlarına, kurutma kuyularına veya ayrı yağmur suyu drenaj ve toplama kanallarına boşaltılmasını önlenmesi İnşaat faaliyetlerinden kaynaklanan evsel atık suları geçirimsiz septik tanklarda/depolama ünitelerinde toplayın ve yeterli kapasiteye sahip lisanslı atıksu altyapı sistemlerine sahip belediyelerle belirlenen protokoller doğrultusunda, vakumlu kamyonlarla atık suları düzenli aralıklarla boşaltılması 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	<ul style="list-style-type: none"> Atıksu toplama sisteminin varlığı Üretilen ve ruhsatlı atıksu arıtma tesisine gönderilen evsel atık su miktarı Resmi atıksu teslim kayıtlarının sayısı
C20	Tehlikeli Olmayan Atıkların Yönetimi – Kazı Toprakları	Kazı malzemesinin yetersiz yönetimi/bertarafı ve çevre kirliliği	<ul style="list-style-type: none"> Atık Yönetim Planını uygulanması Şantiyede kazı malzemesinin birikmesini önlenmesi Mümkün olduğunca kazı malzemesini dolgu ve peyzaj çalışmaları için yeniden kullanılması; bu sırada üst toprağın ayrıştırılarak ayrı bir şekilde yeniden kullanılmasını sağlanması Kullanılmayan kazı malzemesini düzenli olarak kaldırılması Atık nakliyesi için ruhsatlı kazı kamyonları kullanılması Çıkarılan malzemeyi Gaziantep Büyükşehir Belediyesi tarafından belirlenen izinli kazı depolama alanına bertaraf edilmesi Fazla kazı malzemelerinin geçici olarak depolanması için arazi sahiplerinden veya ilgili yetkililerden izin alınması, depolama için atıl alanlara öncelik verin ve gerekirse karşılaştırmalı numune alma yoluyla depolama sonrası kirlenme kontrolleri yapılması 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	<ul style="list-style-type: none"> Toplam kazı malzemesi hacmi ve yeniden kullanılan kısmı Kazı malzemesinin nakliyesi için kullanılan ruhsatlı kamyon sayısı Belediye izin ve teslimat formları Üst toprağın uygun şekilde sıyırılması, belirlenen alanlarda geçici depolanması ve uygun şekilde yeniden kullanılması Geçici arazi kullanım izni/izinleri
C21	Tehlikesiz Atıkların Yönetimi –	Uygunsuz atık yönetimi ve çevre kirliliği	<ul style="list-style-type: none"> Atık Yönetim Planını uygulanması Ofisler ve şantiye alanları dahil olmak üzere tüm çalışma alanlarında evsel atıklar ve geri 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	<ul style="list-style-type: none"> Sağlanan ayrı çöp kutusu/konteyner sayısı

No	Konu	Potansiyel Etkinin Tanımı	Azaltma Önlemleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	Temel Performans Göstergesi
	Evsel ve Geri Dönüştürülebilir Atıklar (ambalaj atıkları dahil)		<ul style="list-style-type: none"> dönüştürülebilir atıklar için ayrı konteynerler sağlanması Geçici alanlarda etiketli çöp torbaları kullanması Çalışanlara atık ayrıştırma, atık yönetimi, sıfır atık ilkeleri ve kaynak verimliliği konularında eğitim verilmesi Evsel atıkları belediyenin evsel atık toplama hizmeti aracılığıyla teslim edilmesi Geri dönüştürülebilir atıkları, imzalanmış protokoller veya anlaşmalar yoluyla belediyenin geri dönüştürülebilir atık toplama hizmetine ve/veya lisanslı atık toplama, ayırma ve geri kazanım tesislerine teslim edilmesi. Tüm atıklar için teslimat kayıtlarını ve fişlerini tutulması 			<ul style="list-style-type: none"> Atık yönetimi konusunda eğitilen çalışan sayısı Atık türüne göre teslimat kayıtlarının sayısı (evsel, geri dönüştürülebilir)
C22	Tehlikeli atıkların, tıbbi atıkların ve atık yağların yönetimi (Atık Yönetimi Yönetmeliği uyarınca)	Atıkların yetersiz yönetimi/bertarafı ve çevre kirliliği	<ul style="list-style-type: none"> Atık Yönetim Planını Uygulanması Yeterli havalandırma ve uygun bir drenaj sistemine sahip, güvenli, üstü kapalı, sızdırmaz bir geçici tehlikeli atık depolama alanı oluşturulması Her bir tehlikeli atık türü için ikincil muhafaza sistemleri ve sızdırmaz, ayrı etiketli kaplar (ör. atık yağlar için variller) ile birlikte bir yangın söndürücü sağlanması Depolama alanını kilitleyin ve eğitimli ve yetkin bir atık sorumlusu atanması Farklı türdeki tehlikeli atıkları birbirine karıştırmayın veya tehlikeli atıkları tehlikesiz atıklarla karıştırılmaması Kirlenmiş tehlikesiz atıkları tehlikeli atık olarak değerlendirilmesi Tüm tehlikeli atıkları günlük olarak toplayın ve güvenli bir şekilde depolanması Ulusal sistem aracılığıyla yıllık atık beyannamelerini sunulması (Entegre Çevre Bilgi Sistemi/Atık Yönetimi Uygulaması aracılığıyla) 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	<ul style="list-style-type: none"> Geçici tehlikeli atık depolama alanlarının sayısı İkincil koruma sistemlerinin sayısı Etiketli tehlikeli atık konteynerlerinin sayısı Tıbbi atık/kesici-delici atık konteynerlerinin sayısı Eğitim almış personel sayısı Atık bertaraf kayıtlarının sayısı Atık yağ geri dönüşüm formlarının sayısı

No	Konu	Potansiyel Etkinin Tanımı	Azaltma Önlemleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	Temel Performans Göstergesi
			<ul style="list-style-type: none"> Tıbbi atıkları kırmızı torbalarda, kesici aletleri ise özel kutularda toplanması Tüm tehlikeli/tıbbi atıkları ve atık yağı lisanslı tesisler aracılığıyla bertaraf edin ve bertaraf kayıtlarını saklanması (Mobil Atık Takip Sistemi (MoTAT) aracılığıyla) Çalışanlara tehlikeli atık yönetimi konusunda eğitim verilmesi Tehlikeli atık kayıtlarını tutulması 			
C23	Kimyasalların ve tehlikeli maddelerin yönetimi	Yetersiz tehlikeli madde yönetimi; İSG kazaları; çevre kirliliği	<ul style="list-style-type: none"> Güvenli, üstü kapalı, havalandırmalı ve sızdırmaz bir kimyasal depolama alanı oluşturulması Her malzeme türü için ikincil muhafaza sistemi kullanılması Tüm kimyasalları açıkça etiketleyin ve Güvenlik Bilgi Formları ile birlikte depolanması Depoyu kilitleyin ve eğitimli bir kimyasal sorumlusu atanması Farklı malzemelerin karıştırılmasını önlenmesi ve kontamine olmuş maddeleri tehlikeli atık olarak bertaraf edilmesi Günün sonunda tüm kimyasal maddeleri toplanması ve güvenli depolama alanına taşınması Çalışanları güvenli kimyasal madde kullanımı ve dökülme müdahalesi konusunda eğitilmesi Malzeme hareketlerini özel bir kayıt defterine kaydedilmesi Boş kapları lisanslı firmalar aracılığıyla tehlikeli atık olarak bertaraf edilmesi Depolama alanına uyarı işaretleri ve yangın söndürücüler yerleştirilmesi Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Azaltılmasına İlişkin Yönetmeliğin Ek-1, Bölüm 1 ve Bölüm 2'sinde listelenen tehlikeli maddelerin 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	<ul style="list-style-type: none"> Kimyasal depolama alanlarının sayısı Güvenlik Bilgi Formu sayısı Etiketli kapların sayısı Görevlendirilmiş kimyasal sorumlularının sayısı Eğitim almış personel sayısı Kayıt defterleri ve bertaraf kayıtlarının sayısı Düzeltilen eylem ve kaza raporlarının sayısı BEKRA bildirim durumu

No	Konu	Potansiyel Etkinin Tanımı	Azaltma Önlemleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	Temel Performans Göstergesi
			<p>depolandığı durumlarda BEKRA Bildirim Sistemine bildirimde bulunun</p> <ul style="list-style-type: none"> Dökülmeleri, sızıntıları veya tehlikeli maddelerin dahil olduğu diğer olayları yönetmek ve temizlemek için Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı geliştirilmesi ve uygulanması 			
C24	Onarım bakım ve	Verimsiz ekipman kullanımı; İSG riski; kirlilik	<ul style="list-style-type: none"> Tüm iş ekipmanları ve araçların bir listesini tutulması Her bir öge için bakım faaliyetlerini kaydedilmesi ve takip edilmesi Mümkün olduğunda yetkili servislerde onarım yaptırmayı tercih edilmesi Yerinde onarımlarda, yağ/yakıt sızıntılarını önlemek için uygun ikincil sızıntı önleme önlemleri alın ve yakındaki su kütlelerinin konumlarını göz önünde bulundurarak geçirimsiz yüzeyleri öncelikli olarak kullanılması. Onarımların yalnızca eğitilmiş teknisyenler tarafından yapılmasını sağlanması Talep üzerine GASKİ veya danışmanına sertifikalı onarım personelinin listesini sunulması 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	<ul style="list-style-type: none"> Eğitim almış ve görevlendirilmiş onarım personeli sayısı Bakım kayıtlarının sayısı Tesis içinde yapılan onarımlar sırasında ikincil koruma sistemlerinin kullanım sayısı Ekipman ve araç envanter listesinin tutulması ve güncellenmesi
C25	Toprak, yüzey suyu ve yeraltı sularının korunması	Çevre kirliliği	<ul style="list-style-type: none"> Toprak Yönetim Planı ve Su Kaynakları Yönetim Planını uygulanması Kazı çalışmalarından önce üst toprağı kazıp ayrı olarak depolayın Yüzey akışına maruz kalmayı en aza indirmek için topografyaya göre çalışma alanı içinde üst toprak depolama alanları belirlenmesi Rüzgar ve su erozyonunu önlemek için depolanan üst toprağı jeotekstil örtülerle ve/veya setlerle çevreleyerek korunması Alt toprak ile üst toprağın karışmasını her zaman önlenmesi Yeniden düzenleme ve peyzaj çalışmaları sırasında üst toprağı yeniden kullanılması 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	<ul style="list-style-type: none"> Üst toprak depolama alanlarının sayısı ve yeniden kullanım vakaları Dökülme müdahale kitlerinin sayısı ve görevlendirilmiş personel sayısı Dökülme müdahalesi konusunda eğitim almış personel sayısı

No	Konu	Potansiyel Etkinin Tanımı	Azaltma Önlemleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	Temel Performans Göstergesi
			<ul style="list-style-type: none"> • İnşaat alanlarında bozulmuş yüzey drenajını onarılması • Tüm çalışma alanlarında dökülme kitleri bulundurulması • Tüm çalışanları dökülme müdahale prosedürleri konusunda eğitilmesi • Her çalışma ekibine eğitilmiş dökülme müdahale personeli atanması • Dökülme olayları için kaza/olay kayıtları tutulması • Büyük dökülmeler (>10 litre) durumunda, TOX, TPH, As, Cd, Cr, Cu, Hg, Ni, Pb, Zn için toprak testi yapılması • Geçici yakıt veya tehlikeli madde depolama alanlarının yerlerini belirlerken yüzey su kaynaklarının konumlarının dikkate alınması • Yakıt, yağ, çimento vb. gibi tehlikeli maddelerin kazara dökülmesinin derhal kontrol altına alınması • Dizel yakıt ve tehlikeli sıvı atık tankları dahil tüm kimyasal tankları, depolanan hacmin %110'u kapasiteli ikincil muhafaza yapıları içinde depolanması • Özellikle eğimli arazilerde (örn. tünel bölümleri), şiddetli yağışa maruz kalan alanlarda veya yüzey su kütlelerinin yakınında erozyonu ve sediment taşınmasını önlemek için sediman çitleri, silt tutucular, saman balyaları gibi geçici erozyon kontrol önlemleri uygulanması • Hendek açma faaliyetleri sırasında yeraltı suyuna rastlanırsa, ek ayrıntılı jeoteknik araştırmalar yapın ve kazı alanından suyu uzaklaştırmak için pompalar kullanarak bir su tahliye sistemi uygulanması. Gerekirse, kazı güvenliğini sağlamak, eğim dengesizliğini önlemek ve boru hattı yapılarının yükselmesine 			<ul style="list-style-type: none"> • Dökülme kayıtlarının ve olay raporlarının sayısı • Onarılan drenaj hatlarının sayısı • Büyük ölçekli dökülmelere ilişkin toprak izleme sonuçlarının sayısı • Su kalitesiyle ilgili şikayetlerin sayısı

No	Konu	Potansiyel Etkinin Tanımı	Azaltma Önlemleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	Temel Performans Göstergesi
			neden olabilecek hidrostatik basınca karşı koruma sağlamak için kazık (geçici istinat yapıları) ve palplanş duvarları gibi destek sistemleri kurulması			
C26	Gürültü	Gürültü oluşumunun çevre ve sağlık üzerindeki etkileri	<ul style="list-style-type: none"> Gürültü Yönetim Planını uygulanması Çalışma saatlerini 08:30–18:00 ile sınırlanması Düşük gürültülü makineler ve kaliteli inşaat ekipmanları kullanılması Şantiyede araç hız sınırlarını uygulayın ve bunlara uyulmasını sağlanması Çalışanlara gürültünün azaltılmasına yönelik iş güvenliği bilgilendirme toplantıları düzenlenmesi İnşaat araçlarının yerleşim alanlarından geçişini mümkün olduğunca önlenmesi İnşaat alanında duran araçların motorlarının rölantide çalışmasını yasaklanması Gerektiğinde ekipman ve şantiye çevresine taşınabilir bariyerler ve akustik muhafazalar kurulması (aktif çalışmalar sırasında etki alanı içindeki yakın yerleşim yerlerinde yapılan kısa süreli anlık ölçümlerin sonuçlarına göre veya en yakın yerleşim alanından maksimum 300 metre uzaklıkta bulunan çalışma alanları için gürültü modeli sonuçlarına göre) İnşaat araçlarının bakımını, üretici tarafından önerilen bakım ve onarım programına uygun olarak düzenli olarak yapılması Yerel topluluklarla iletişime geçerek endişelerini anlayın ve gürültü ve titreşimle ilgili konularda geri bildirim toplanması Gürültü şikayetleri ortaya çıkarsa, AYB'nin Çevre ve Sosyal Standartlarına göre gürültü seviyesi ölçümleri yapılması Gürültü seviyeleri sınırları aşarsa, düzeltici önlemler alınması (ör. akustik bariyerler kurmak veya çalışma programlarını değiştirmek) 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	<ul style="list-style-type: none"> Gürültüyle ilgili şikayet sayısı ve çözüm durumu Kaydedilen hız ihlali sayısı Gürültü konusunda yapılan iş güvenliği toplantılarının sayısı Alınan düzeltici önlemlerin sayısı Yapılan gürültü ölçümlerinin sayısı Gürültü sınır değerlerinin aşılmadığından emin olmak için yapılan gürültü ölçümleri

No	Konu	Potansiyel Etkinin Tanımı	Azaltma Önlemleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	Temel Performans Göstergesi
C27	Titreşim	Titreşimden kaynaklanan çevresel ve sağlık etkileri	<ul style="list-style-type: none"> Tüm proje araçlarının belirlenen hız sınırlarına uymasının sağlanması Titreşime duyarlı işleri, özellikle konut binalarının yakınında dikkatli bir şekilde yürütülmesi GASKİ veya denetim danışmanının gözetiminde, çevredeki binaların/varlıkların inşaat öncesi durum değerlendirmelerini yapmak ve belgelemek (mal sahibinin imzası ile) İnşaatın ardından durumu yeniden değerlendirmek ve inşaat sonrası durum raporu üzerinde imza atılması Hasar meydana gelmesi durumunda, imzalanan protokollere ve Standart 6'ya uygun olarak mağdur taraflara tazminat ödenmesi. 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	<ul style="list-style-type: none"> Araç hız sınırı ihlallerinin sayısı Durum öncesi ve sonrası raporların sayısı Sakinlerle imzalanan protokollerin sayısı Yapısal hasara ilişkin şikayetlerin sayısı Gerçekleştirilen tazminatların sayısı
C28	İnşaat çalışmalarıyla ilgili toplum sağlığı ve güvenliği	Proje çalışmaları nedeniyle toplum sağlığı ve güvenliği üzerinde ortaya çıkabilecek olası olumsuz etkiler Proje çalışmaları nedeniyle toplum sağlığı ve güvenliği üzerinde ortaya çıkabilecek olası olumsuz etkiler; bunlara işgücü akını ve erişim kısıtlamalarıyla ilgili geçici riskler de dahildir	<ul style="list-style-type: none"> Toplum Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Planı ile Trafik Yönetim Planını uygulanması Bu ÇSYP'de tanımlandığı şekilde hava, gürültü emisyonları ve titreşimin kontrolü ile toprak yönetimi ve su kaynaklarının korunmasına yönelik önlemlerin alınmasını sağlanması İşgücüne toplum sağlığı ve güvenliğinin önemi ve ilgili önlemler konusunda eğitim verilmesi Çalışma alanındaki toplumu, işin başlamasından 5 gün önce bilgilendirme levhaları yerleştirilerek bilgilendirilmesi Gerekirse, her çalışma alanı için alternatif güzergâhları, uyarı, bilgi ve yön levhalarını gösteren trafik planları hazırlanması ve çalışmalar başlamadan önce bunları yerleştirilmesi Trafiğin yoğun olduğu bölgelerde nakliye işlerini trafiğin yoğun olmadığı saatlerde gerçekleştirilmesi 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	<ul style="list-style-type: none"> Yerleştirilen işaretlerin sayısı Kurulan aydınlatma sistemlerinin sayısı Yerleştirilen güvenlik bariyerlerinin sayısı Hazırlanan ulaşım programlarının sayısı Toplum sağlığı ve güvenliği ile Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı gereklilikleri konusunda eğitilen personel sayısı Topluma yönelik bilgilendirme faaliyetlerinin sayısı Acil durumların sayısı

No	Konu	Potansiyel Etkinin Tanımı	Azaltma Önlemleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	Temel Performans Göstergesi
			<ul style="list-style-type: none"> Hendek ve malzeme depolama alanı çevresine güvenlik bariyerleri, levhalar ve aydınlatma yerleştirilmesi Yaya geçişlerinin güvenli olması için şantiyeye yaya geçit ekipmanı sağlanması Günlük yaşam akışına ve yaya güvenliğine etkisini en aza indirecek şekilde çalışma programını planlanması GASKİ ile koordineli olarak su kesintisini planlayın ve toplumu önceden bilgilendirilmesi Gaz boru hatları, elektrik hatları ve iletişim kabloları dahil olmak üzere mevcut tüm yer altı altyapısını tespit etmek için kazı faaliyetlerine başlamadan önce kapsamlı bir altyapı haritalama ve koordinasyon süreci yürütülmesi Personel için periyodik sağlık kontrolleri yapın, gerekli aşıları uygulayın ve gerektiğinde ek risk azaltma önlemleri geliştirilmesi Hastalıkların yayılmasını önlemek için işçilerin barınma koşullarını düzenleyin; minimum alan gereksinimlerinin karşılanmasını sağlayın ve mevcut iklim koşullarına göre uygun iklim kontrolü ve havalandırma sağlanması Proje faaliyetlerinden kaynaklanan acil durumlar için projeye özgü bir Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı geliştirilmesi ve uygulanması Mahallenin iç erişim yollarında herhangi bir hasar meydana gelmesi durumunda, yolların onarımından yüklenici sorumlu olacaktır ve GASKİ bu yükümlülüğün yerine getirilmesini sağlayacaktır. Yol koşulları düzenli olarak izlenecek ve şikayetler ŞM sistemi aracılığıyla ele alınacaktır. İşgücü akışını ve buna bağlı riskleri en aza indirmek için işçileri öncelikle yerel topluluklardan işe alınması; yerel olmayan 			<ul style="list-style-type: none"> Şikayetlerin sayısı Kullanılan mevcut yolların durumu İşçi konaklama yerlerinin durumu Yerel topluluklardan işe alınan işçi sayısı Yüklenici tesislerinde konaklayan işçi sayısı Davranış Kuralları'nı imzalayan işçi sayısı Gerçekleştirilen CSİ/CT eğitimlerinin sayısı ve eğitilen katılımcı sayısı Erişim kısıtlamalarıyla ilgili şikayet sayısı

No	Konu	Potansiyel Etkinin Tanımı	Azaltma Önlemleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	Temel Performans Göstergesi
			<p>işçileri, yeterli yaşam koşullarına sahip, belirlenmiş yüklenici tesislerinde barındırılması.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toplum üyeleriyle saygılı bir ilişki kurulmasını sağlamak için tüm çalışanlara İşçi Davranış Kuralları'nı uygulayacak ve CSİ/CT ve CDŞ farkındalık, ŞM ve Davranış Kuralları eğitimi verilmesi • Evlere, dükkanlara veya tarım arazilerine girişlerin geçici olarak kısıtlanması durumunda, etkilenen kişilere önceden bildirimde bulunacak, mümkün olduğunda alternatif erişim imkânları sağlanması ve çalışmaların tamamlanmasının hemen ardından orijinal erişimi yeniden sağlanması 			
C29	İşçilerin tutumu ve CSİ/CT riskleri ile ilgili toplum sağlığı ve güvenliği	Proje çalışmaları nedeniyle toplum sağlığı ve güvenliği üzerinde ortaya çıkabilecek olumsuz etkiler; bunlara Cinsel Sömürü ve İstismar (CSİ) ile Cinsel Taciz (CT) riskleri de dahildir	<ul style="list-style-type: none"> • Yerel topluluklara karşı saygılı davranışların sağlanması amacıyla, çalışanlara uygun iletişim yöntemleri ve projenin sosyal boyutları konusunda eğitim verilmesi. • Kültürel duyarlılık ve toplulukla etkileşim protokollerini içeren iş güvenliği toplantıları ve işe alım eğitimi düzenlenmesi. • Tüm çalışanların, CSİ/CT konularını açıkça ele alan bir Davranış Kuralları belgesini imzalaması zorunlu kılınması. • Şikâyet mekanizmasının, gizlilik kanalları ve CSİ/CT şikâyetlerinin mağdur odaklı bir şekilde ele alınmasını içermesi sağlanması. • Çalışan oryantasyonu ve devam eden araç kutusu toplantılarının bir parçası olarak CSİ/CT farkındalık ve sıfır tolerans eğitimi verilmesi. 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	<ul style="list-style-type: none"> • Toplum üyeleriyle birlikte davranış kuralları konusunda eğitilen personel sayısı • Yerel halkın işçilerin tutumuna ilişkin şikâyet sayısı (hedef: azalan eğilim) • Cinsel istismar ve taciz (CSİ/CT) konusunda farkındalık ve önleme eğitimi alan personel sayısı • Gizli ŞM kanalıyla alınan CSİ/CT ile ilgili şikâyet sayısı (hedef: sıfır veya azalan eğilim)

No	Konu	Potansiyel Etkinin Tanımı	Azaltma Önlemleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	Temel Performans Göstergesi
C30	Güvenlik	Proje çalışmaları sırasında güvenli olmayan koşullar	<ul style="list-style-type: none"> Yeterli sayıda, yetkin ve güvenlik incelemesinden geçmiş güvenlik personeli bulundurulması. Topluluk üyelerine karşı her türlü sindirme veya güç kullanımından kaçınılması. Güvenlik personeline projeye özgü davranış kuralları, insan hakları ve güç kullanımından kaçınmaya yönelik protokoller konusunda eğitim verilmesi. 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	<ul style="list-style-type: none"> Yetki belgesine sahip güvenlik personeli sayısı Güç kullanımı ve davranış kuralları konusunda eğitim almış güvenlik personeli sayısı
C31	Arazi kullanımına ilişkin kısıtlamalar	Toplulukların arazi kullanımına yönelik olumsuz etkiler	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat faaliyetlerinin yerel halkın sosyo-ekonomik faaliyetlerini engellememesini sağlanması. Kesintisiz erişim için hendeklerin üzerine yaya geçitleri veya taşınabilir köprüler kurulması Sakinlerin ve hayvanların hareketini kolaylaştırmak için hendeklerin maksimum uzunluğunu 200 metre ile sınırlandırılması. Geçici erişim yollarını açıkça işaretleyin ve toplulukları önceden bilgilendirilmesi 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	<ul style="list-style-type: none"> Arazi kullanımı ve erişimine ilişkin kaydedilen kısıtlamaların sayısı Topluluk üyelerinden gelen şikayetlerin sayısı (hedef: azalma) Çözülen şikayetlerin sayısı
C32	Biyçeşitlilik	Proje çalışmalarının flora ve fauna türleri üzerindeki olumsuz etkileri	<ul style="list-style-type: none"> Baraj gölü alanları ve kamu/orman arazileri gibi bölgelerde inşaat öncesi biyolojik çeşitlilik araştırmaları yapılması. Araştırma ekibine bir harita mühendisi, biyolog ve/veya arkeolog dahil edilmesi. Tüm araştırma bulguları için GASKİ ve Müşavirin onayının alınması. Bitki örtüsüne gereksiz zarar verilmemesi. Yeniden düzenleme amacıyla üst toprak tabakası ayrı olarak kaldırılmalı ve depolanması. Ağaçlar kesilmişse yeniden dikilmelidir. İşçilerin çöp atmasını önleyin ve bozulmuş habitatların tamamen eski haline getirilmesini sağlanması. 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	<ul style="list-style-type: none"> Üst toprak depolama alanlarının sayısı İnşaat öncesi biyolojik çeşitlilik araştırma raporlarının sayısı Kesilen ağaçların yerine dikilen ağaç sayısı Yeniden oluşturulan habitatların sayısı

No	Konu	Potansiyel Etkinin Tanımı	Azaltma Önlemleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	Temel Performans Göstergesi
C33	Kültürel Miras	Olası rastlantısal buluntular durumunda kültürel mirasa verilen zarar	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat çalışmaları sırasında fiziksel tahribattan kaçının; rastlantısal buluntularla karşılaşılması durumunda derhal GASKİ ve Gaziantep Müzeler Müdürlüğü'ne haber verilmesi Şantiye hazırlığı ve inşaat sırasında herhangi bir rastlantısal buluntu tespit edildiğinde Rastlantısal Buluntular Prosedürünü (bkz. Ek H) uygulanması Tüm personele Rastlantısal Buluntular Prosedürünün uygulanmasına ilişkin eğitim verilmesi 	Yüklenici	İnşaat maliyetine dahil	<ul style="list-style-type: none"> Rastlantısal buluntu sayısı Kültürel miras konulu eğitim sayısı Müze Müdürlüğü'ne yapılan resmi bildirim sayısı Kayıt altına alınan rastlantısal buluntu raporlarının sayısı
C34	Paydaş İletişimi ve Bilgilendirme	Proje faaliyetleri hakkında paydaşlara sağlanan bilgilerin yetersiz olması	<ul style="list-style-type: none"> Paydaş Katılım Planını (PKP) uygulanması Sorumlu personelin isimleri ve iletişim bilgileri dahil olmak üzere, paydaş şikayet mekanizmasını kamuoyuna açık bir şekilde duyurulması. Şikayet mekanizmalarının erişilebilir ve gizli olmasını sağlamak ve özellikle CSİ/CT ve CDŞT konularında isimsiz bildirim yapılmasına imkan tanımak. Tüm paydaş şikayetlerini ve bilgi paylaşımlarını bir şikayet kayıt defterine kaydedilmesi Paydaşlara zamanında ve duyarlı geri bildirim sağlanmasını PKP ve ÇSYP'yi kamuya açıklayın ve sürekli erişilebilir olmasını sağlanması. Her alanda çalışmaya başlamadan 5 gün önce bildirimde bulunulması. Savunmasız gruplar için geçici altyapının erişilebilir olmasını sağlanması. PKP ile uyumlu bir proje düzeyinde Şikayet Mekanizmasının kurulması ve sürdürülmesi 	GASKİ	Öz Kaynak	<ul style="list-style-type: none"> Paydaş katılımı faaliyetlerinin sayısı Açıklanan şikayet mekanizmalarının sayısı Alınan şikayetlerin sayısı (hedef: azalma) Tamamlanan düzeltici eylemlerin sayısı Çözülmemiş şikayetlerin sayısı

Tablo 18. İşletme Aşaması için Çevresel ve Sosyal Etki Yönetim Planı

No	Konu	Potansiyel Etkinin Tanımı	Azaltma Önlemleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	Temel Performans Göstergesi
O1	Raporlama	ÇSSG sorunlarının izlenmesi ve raporlanmasında başarısızlık	<ul style="list-style-type: none"> ÇSSG ile ilgili üç aylık raporlar hazırlamak 	GASKİ	Öz Kaynak	<ul style="list-style-type: none"> Çeyrek dönemlik izleme raporlarının sayısı
O2	Proje için gerekli olan çevresel ve sosyal yönetim bilinci	GASKİ'nin çevresel ve sosyal yeterlilik eksikliği	<p>GASKİ, projenin işletme ve bakım gerekliliklerini karşılamak ve bu belgelerin etkin bir şekilde uygulanmasını sağlamak amacıyla, aşağıda listelenen ve başlangıçta hazırlanmış olan çevresel ve sosyal belgeleri hazırlayacak veya revize edecektir:</p> <ul style="list-style-type: none"> Toz Yönetimi Planı Gürültü Yönetimi Planı Atık Yönetimi Planı Su Kaynakları Yönetimi Planı Bakım Yönetimi Planı İSG Yönetimi Planı Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı Şikayet Mekanizması Prosedürü CSİ/CT Eylem Planı Paydaş Katılım Planı İşgücü Yönetimi Planı 	GASKİ	Öz Kaynak	<ul style="list-style-type: none"> Onaylanmış planlar ve prosedürler yürürlükte ve uygulanma aşamasındadır.
O3	Acil bilgiler için raporlama	Acil sorunların izlenmesi ve raporlanmasında yaşanan başarısızlık	<ul style="list-style-type: none"> Projeyle ilgili herhangi bir önemli olay (çevresel, sosyal, işgücü, toplulukla ilgili, cinsiyete dayalı şiddet veya işgücü kaybına yol açan kazalar) meydana gelmesi durumunda, GASKİ tarafından 24 	GASKİ	Öz Kaynak	<ul style="list-style-type: none"> Acil durum bildirimlerinin sayısı

No	Konu	Potansiyel Tanımı	Etkinin	Azaltma Önlemleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	Temel Göstergesi	Performans
				<p>saat içinde İLBANK bilgilendirilecek ve kök neden analizi, önlemler ve tazminat tedbirlerini içeren olay raporu 15 gün içinde sunulacaktır. Kök Neden Analizi bulguları, acil veya planlanan düzeltici eylemler, ödenen tazminatlar ve yükleniciler ile denetim danışmanlarının ilgili görüşleri dahil olmak üzere, herhangi bir olay veya kaza hakkında ayrıntılı bilgi sağlanacaktır. Bankanın talebi üzerine, olayı ve tekrarını önlemek için alınacak önlemleri özetleyen bir takip raporu hazırlanması</p> <ul style="list-style-type: none"> Ayrıca, toplulukla ilgili endişeler, cinsiyete dayalı şiddet ve arazi tazminatı dahil olmak üzere çevre, sosyal, sağlık ve güvenlik konularıyla ilgili şikayetler de aynı süre içinde İLBANK'a bildirilmesi 				
O4	Atık Yönetimi	Uygunsuz atık yönetimi ve çevre kirliliği		<ul style="list-style-type: none"> Ulusal mevzuata ve AYB'nin Çevre ve Sosyal Standartlarına uygun olarak hazırlanan Atık Yönetimi Planını uygulanması Çalışanlara katı atık yönetimi konusunda çevre bilinci eğitimi verilmesi Tüm faaliyet kaynaklı atıkları, uygun şekilde etiketlenmiş ve ayrıştırılmış olarak belirlenen atık depolama alanlarında toplamak ve depolanması; atık yönetimi hiyerarşisine uygun olarak geri 	GASKİ	Öz Kaynak	<ul style="list-style-type: none"> Geçici atık depolama alanları/konteynerlerinin durumu Atık kayıtları Atık bertaraf sözleşmeleri ve kayıtları 	

No	Konu	Potansiyel Etkinin Tanımı	Azaltma Önlemleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	Temel Göstergesi	Performans
			dönüşüm, geri kazanım ve yeniden kullanıma öncelik vererek, lisanslı atık yönetimi şirketleri aracılığıyla bertaraf edilmesini sağlanması				
O5	Hava Kalitesi Yönetimi	Hava emisyonlarının çevre ve sağlık üzerindeki etkileri	<ul style="list-style-type: none"> • Ulusal mevzuata ve AYB'nin Çevre ve Sosyal Standartlarına uygun olarak hazırlanan Toz Yönetimi Planını uygulanması. • Kazı ve dolgu gibi faaliyetlerden kaynaklanan tozu en aza indirmek için, özellikle ilkbahar ve yaz aylarında çalışma alanlarının düzenli olarak sulanması da dahil olmak üzere, sulama ve süpürme gibi toz bastırma yöntemlerini yeterli sıklıkta uygulaması • Bitki örtüsünün kaldırıldığı alanlarda erozyon kontrol önlemlerini uygulanması • Toz yayılmasını ve dökülmesini önlemek için nakliye sırasında kazılan malzemeleri naylon branda veya benzeri bir malzeme ile örtün ve tüm çalışma sahalarında yükleme ve boşaltma işlemlerinin toz yayılmadan gerçekleştirilmesini sağlanması • Şantiyede araç ve makinelerin rölantide çalışmasını önleyin ve mümkün olduğunca yerleşim yerlerinden geçmekten kaçınılması 	GASKİ	Öz Kaynak	<ul style="list-style-type: none"> • Hava kalitesiyle ilgili şikayet sayısı • Alınan önleyici ve düzeltici tedbirler 	

No	Konu	Potansiyel Etkinin Tanımı	Azaltma Önlemleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	Temel Göstergesi	Performans
O6	Gürültü Yönetimi	Gürültü oluşumunun çevre ve sağlık üzerindeki etkileri	<ul style="list-style-type: none"> Ulusal mevzuata ve AYB'nin Çevre ve Sosyal Standartlarına uygun olarak hazırlanan Gürültü Yönetim Planını uygulanması Pompa istasyonu için ekipman ve makine alımında, ayrıca işletme ve bakım faaliyetleri sırasında kullanılacak ekipman ve makinelerde teknik şartnamelerde veya veri sayfalarında belirtilen ses seviyelerini dikkate alınması Mevcut rüzgar/gürültü bariyeri ağaçlarının bakımını yapmak ve pompa istasyonu çevresine yeni ağaçlar dikilmesi İşletmedeki tüm ekipman, makine ve araçlar için düzenli onarım ve bakım faaliyetlerinin yürütülmesini sağlanması 	GASKİ	Öz Kaynak	<ul style="list-style-type: none"> Gürültü/titreşimle ilgili şikayet sayısı Alınan önleyici ve düzeltici tedbirler 	
O7	İSG Yönetimi	İSG ile ilgili ve uyumsuzluklar kazalar/olaylar	<ul style="list-style-type: none"> Ulusal mevzuata ve AYB'nin Çevre ve Sosyal Standartlarına uygun olarak hazırlanan İSG Yönetim Planını uygulanması. Varsa, hem proje alanı hem de kamp alanları için proje işletme süresi risklerine özgü risk değerlendirme raporu hazırlanması Onarım ve bakım ekiplerine zorunlu İSG eğitimleri verilmesi Herhangi bir kaza sonrasında kaza/olay formlarını doldurmak ve kök neden analizi yapılması Düzenli olarak doldurulan kontrol listeleri, denetim formları ve takip kayıtları aracılığıyla geçerli ulusal 	GASKİ	Öz Kaynak	<ul style="list-style-type: none"> İSG konusunda eğitim alan personel sayısı Risk değerlendirmesi sayısı Kaza/olay bildirim formu sayısı Kontrol listesi/denetim formu sayısı Kişisel koruyucu donanım kullanımına uyum düzeyi 	

No	Konu	Potansiyel Tanımı	Etkinin	Azaltma Önlemleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	Temel Göstergesi	Performans
				<p>İSG mevzuatına uyumu sağlanması</p> <ul style="list-style-type: none"> Personel ve işçilere acil durum bilgilerini sağlamak; işaretleme ve KKD kullanım gerekliliklerinin açıkça ilan edilmesini ve bunlara uyulmasını sağlanması 				
O8	Onarım ve Bakım için İSG	İSG ile uyumsuzluklar kazalar/olaylar	ilgili ve	<ul style="list-style-type: none"> Onarım alanının çevresine güvenlik bariyerleri ve işaretleri yerleştirilmesi Onarım alanının çevresine uyarı ışıkları yerleştirilmesi Her gün işe başlamadan önce iş güvenliği toplantıları düzenlenmesi Her onarım sahasında yangın söndürme ekipmanları bulundurulması Yangın güvenliği eğitimi ve ekip görevlendirmelerinin yapılması Ekipmanların periyodik ve günlük denetimlerinin yapılması İlk yardım çantaları ve sertifikalı personel Göreve özel KKD temin edilmesi Rögar ve Boru Hattı Temizleme Prosedürünü geliştirilmesi ve uygulanması 	GASKİ	Öz Kaynak	<ul style="list-style-type: none"> İş güvenliği bilgilendirme toplantılarının sayısı Yangın söndürme ekipmanlarının sayısı ve eğitimli personel sayısı Kontrol formlarının sayısı Sertifikalı ilk yardım personelinin sayısı Dağıtılan KKD sayısı Temizlik prosedürlerinin uygulanması 	
O9	Acil Durum	Yetersiz acil durum yönetimi nedeniyle meydana gelen olaylar ve tehlikeler		<ul style="list-style-type: none"> Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı hazırlanması ve uygulanması Bir acil durum müdahale ekibi kurulması ve bu ekibi eğitilmesi İşe alım sırasında Acil Durum Bilgi Formu verilmesi 	GASKİ	Öz Kaynak	<ul style="list-style-type: none"> Toplanma noktalarının sayısı Görevlendirilmiş acil durum personelinin sayısı Acil durum eğitimlerinin sayısı 	

No	Konu	Potansiyel Etkinin Tanımı	Azaltma Önlemleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	Temel Göstergesi	Performans
			<ul style="list-style-type: none"> Tüm çalışma ve onarım alanlarında Acil Durum Bilgi Formlarını asılması Uygun senaryolara göre acil durum tatbikatları yapılması 			<ul style="list-style-type: none"> Eğitim almış katılımcıların sayısı Güncellenen Acil Durum Bilgi Formlarının sayısı Acil durum tatbikatlarının sayısı 	
O10	İşçi Şikâyet Mekanizması	Uygun olmayan çalışma koşulları, mutsuz çalışanlar, geri bildirim eksikliği	<ul style="list-style-type: none"> İşçi şikâyet mekanizmasını uygulanması ve duyurulması Tüm şikâyetleri kayıt edilmesi ve yanıtlanması (sözlü ve yazılı) Şikâyet prosedürü hakkında oryantasyon eğitimi verilmesi Düzeltilici önlemler alınması ve kayıt tutulması GASKİ'nin iç personeli aracılığıyla işletme sırasında şikâyet mekanizmasını sürdürmek ve bunu belediye hizmet süreçlerine entegre edilmesi. İşletme sırasında, İşçi Şikâyet Mekanizması GASKİ'nin 185 ASKOM sistemi üzerinden yönetilecek, projeye ilgili şikâyetler sınıflandırılacak ve günlük iç değerlendirmeler yoluyla PUB'a iletilecektir 	GASKİ	Öz Kaynak	<ul style="list-style-type: none"> Alınan şikâyet sayısı (hedef: azalma) Çözülen şikâyet sayısı Beklemede olan şikâyet sayısı Eğitim alan çalışan sayısı 	
O11	Su Kalitesi – Klorlama	Kötü su kalitesi ve bunun sağlığa etkileri	<ul style="list-style-type: none"> Sürekli klorlama kontrolü ve izleme sistemi kurulması Klorlama ekipmanlarının bakım, depolama ve acil durum müdahale prosedürlerini uygulanması İzleme görevini yerine getirecek yetkili personeli atanması 	GASKİ	Öz Kaynak	<ul style="list-style-type: none"> Klorlama kontrol formlarının sayısı Belgelenmiş prosedürlerin sayısı Eğitim almış ve yetkili personelin sayısı Alınan su kalitesi şikâyetlerinin sayısı 	

No	Konu	Potansiyel Etkinin Tanımı	Azaltma Önlemleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	Temel Göstergesi	Performans
			<ul style="list-style-type: none"> • Klorklama alanlarına erişimi yalnızca yetkili personelle sınırlandırılması 				
O12	Kimyasallar ve Tehlikeli Maddelerin Yönetimi	Tehlikeli maddelerin yetersiz yönetimi, iş sağlığı ve güvenliği kazaları, çevre kirliliği	<ul style="list-style-type: none"> • Güvenlik bilgi formlarına uygun olarak klor dahil kimyasalların güvenli nakliyesi, depolanması, taşınması ve dökülme durumlarına müdahale prosedürlerini geliştirilmesi ve uygulanması • Dökülen maddeleri derhal kontrol altına alınması ve temizlenmesi • Her dökülme olayı için bir kaza/olay soruşturma raporu hazırlanması ve bunu kaza/olay kayıt defterine kaydedilmesi • İlgili GASKİ personelini güvenli prosedürler konusunda eğitilmesi • Tüm eğitimleri katılım listesi ve kayıt defterleri ile kayıt edilmesi 	GASKİ	Öz Kaynak	<ul style="list-style-type: none"> • Kimyasal ve tehlikeli madde depolama alanlarının sayısı • İkincil koruma sistemlerinin sayısı • Kimyasal kapların sayısı • Güvenlik bilgi formlarının sayısı • Eğitimli personel sayısı • Dökülme olay raporlarının sayısı 	
O13	Su Kalitesi – Analizler	Kötü su kalitesi ve sağlık üzerindeki etkileri	<ul style="list-style-type: none"> • Standartlara uygunluk sağlamak amacıyla içme suyu sisteminin son noktalarından (en az 5 nokta) aylık su analizleri yapılması • Rutin izleme yapılmayan her içme suyu kaynağından üç ayda bir su analizleri yapılması • Mühürlü ve damgalı su numunelerinin yetkili kurumlar tarafından alınması sağlanması • Standartlara uygun olmayan su sonuçları için, kamuoyuna duyuru ve uyarı önlemlerini de içeren bir Acil Durum Prosedürü geliştirilmesi ve uygulanması 	GASKİ	Öz Kaynak	<ul style="list-style-type: none"> • Yapılan su analizlerinin sayısı • Oluşturulan acil durum prosedürü • Uygunsuzluk durumunda yapılan bildirimlerin sayısı 	

No	Konu	Potansiyel Etkinin Tanımı	Azaltma Önlemleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	Temel Göstergesi	Performans
O14	Onarım ve Bakım Çalışmalarında Toplum Sağlığı ve Güvenliği	Saha çalışmalarının toplum sağlığı ve güvenliği üzerinde yaratabileceği olası olumsuz etkiler	<ul style="list-style-type: none"> • Çalışanlara toplum sağlığı ve güvenliği konusunda eğitim verilmesi • Onarım alanlarının çevresine güvenlik bariyerleri, uyarı levhaları ve aydınlatma tesisatı kurulması • Yaya geçitleri ve otobüs duraklarının erişilebilir ve güvenli kalmasının sağlanması • Gerekli yerlere yaya geçit yapıları kurulması • GASKİ ile koordineli olarak su kesintileri planlanması ve halkın önceden bilgilendirilmesi 	GASKİ	Öz Kaynak	<ul style="list-style-type: none"> • Alınan güvenlik önlemlerinin sayısı (işaretler, bariyerler, aydınlatma) • Düzenlenen eğitimlerin sayısı • Halka yönelik bilgilendirme faaliyetlerinin sayısı • Halkın şikayet sayısı (hedef: azalan eğilim) 	

6.2 Çevresel ve Sosyal İzleme Planı

Tablo 19. İnşaat Öncesi ve İnşaat Aşamaları için Çevresel ve Sosyal Etki İzleme Planı

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenebilir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenmelidir?	Parametre neden izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
PC1	ÇSSG Yönetimi	ÇSYP, Yönetim Planları ve Prosedürleri	Yüklenicinin şantiye ofisleri	<ul style="list-style-type: none"> GASKİ ve Müşavir, yüklenici tarafından sunulan belgeleri incelenmesi 	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat başlamadan önce Üç ayda bir (değişiklik olması halinde) 	Çevresel ve sosyal yönetim çerçevesinin oluşturulması ve güncellenmesini sağlamak	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir
PC2	ÇSSG Yönetimi	Yüklenicinin ÇSSG Müdürü/Ekibinin görevlendirme ve istihdam kayıtları	Yüklenicinin şantiye ofisleri	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici, görev ve istihdam kayıtlarını incelemesi. GASKİ ve Müşavir, bu kayıtların eksiksizliğini ve geçerliliğini kontrol etmesi 	İnşaat başlamadan önce ve üç ayda bir	Nitelikli ÇSSG personelinin görev başında olmasını sağlamak	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir
PC3	ÇSSG Yönetimi	Denetim danışmanının görevlendirme ve istihdam kayıtları	GASKİ'nin Ofisleri	<ul style="list-style-type: none"> GASKİ, Müşavirin niteliklerini ve yetkinliklerini onaylamaktadır. 	İnşaat başlamadan önce	İnşaat müteahhidinin proje standartlarına uygun şekilde çalışmasını sağlamak	Öz Kaynak	GASKİ

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenebilir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenmelidir?	Parametre neden izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
PC4	İzin Verilmesi	İzinler / Onaylar / Kabuller / Resmi Yazışmalar	GASKİ'nin Ofisleri	<ul style="list-style-type: none"> Müşavir, GASKİ tarafından alınan izin ve onayları incelenmesi 	İnşaat başlamadan önce	Uygulamaya geçmeden önce yasalara uygunluğu teyit edilmesi	Denetim Maliyetine Dahil	Müşavir
PC5	DSİ ile işbirliği	Protokol, temsilci atama kayıtları, iletim hattı programları	GASKİ'nin Ofisleri	<ul style="list-style-type: none"> Müşavir, DSİ ile GASKİ arasında imzalanmış protokolü kontrol edilmesi İlgili tesisler için temsilci atamalarını ve zamanlama koordinasyonunu doğrulanması 	İnşaat başlamadan önce	Kümülatif etkilerin ortaklaşa yönetilmesini ve inşaatın eşzamanlı olarak yürütülmesini sağlanması	Öz Kaynak	GASKİ
PC6	ÇSSG Eğitimleri	Gerçekleştirilen ESHS eğitimlerinin sayısı Eğitim alan işçi sayısı Eğitim katılım oranı Eğitim konularının kapsamı (İş Sağlığı ve Güvenliği, acil durum müdahalesi, şikayet mekanizması, toplum sağlığı ve güvenliği, çevre koruma)	Yüklenicinin şantiye ofisleri	<ul style="list-style-type: none"> Eğitim kayıtlarının ve katılım listelerinin incelenmesi Eğitim materyallerinin ve içeriğinin doğrulanması İşçiler ve operasyonel personel ile görüşmeler yapılması 	İnşaat başlamadan önce	Çalışanların ÇSYP risklerini yönetme ve kazaları ile çevresel etkileri önleme konusundaki farkındalık ve kapasitelerini geliştirerek ÇSSG, ulusal mevzuat ve IFC Performans Standartlarına	Öz Kaynak	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenebilir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenmelidir?	Parametre neden izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
						uyumu sağlamak		
C1	Raporlama	<ul style="list-style-type: none"> Üç aylık ilerleme raporlarının sayısı 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenicinin şantiye ofisleri İLBANK ofisleri 	<ul style="list-style-type: none"> GASKİ ve Müşavir, yüklenici tarafından hazırlanan aylık ve üç aylık raporları incelemesi. İLBANK, üç aylık raporları inceler ve ÇSSG konularına ilişkin altı aylık izleme raporlarını AYB'ye sunulması. 	<ul style="list-style-type: none"> Her ayın ilk haftası (aylık raporlar) Üç ayda bir Yılda iki kez 	<p>Raporlama gerekliliklerinin yerine getirilmesini ve raporların doğru bir şekilde sunulmasını sağlamak</p>	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir
C2	Acil durum bilgi sistemi	<ul style="list-style-type: none"> Acil durum bildirimlerinin sayısı 	Yüklenicinin şantiye ofisleri	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici, acil durum kayıtlarını tutulması GASKİ ve Müşavir, acil durum bilgilendirme sürecinin ve belgelendirmenin eksiksizliğini ve etkinliğini izlenmesi 	<ul style="list-style-type: none"> Her kaza/olayın hemen ardından İnşaat süresince her ayın ilk haftası 	<p>Kaza ve olayların derhal bildirilmesini ve ele alınmasını sağlamak</p>	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir
C3	İzin Verme	<ul style="list-style-type: none"> İzinler / Onaylar / Kabuller / Resmi Yazışmalar 	Yüklenicinin şantiye ofisleri	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici, izin ve onay belgelerini düzenlenmesi ve incelenmesi. GASKİ ve Müşavir, Yüklenici 	İnşaat süresince her ayın ilk haftası	Yasalara uygunluğun sağlanması	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenebilir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenmelidir?	Parametre neden izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
				tarafından sunulan belgelerin geçerliliğini doğrulaması				
C4	Erişimin kesintiye uğraması	<ul style="list-style-type: none"> Asılan afiş sayısı Yapılan sözlü bildirimler Gerçekleştirilen paydaş katılımı GASKİ web sitesinde yapılan duyurular 	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Sahası Yüklenicinin şantiye ofisleri GASKİ'nin websitesi 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici, kullanılan tüm iletişim araçlarını belgelendirilmesi ve arşivlenmesi GASKİ ve Denetim Danışmanı, afişleri yerinde inceler, yerel muhtarlarla yapılan sözlü bilgilendirme çalışmalarını teyit edilmesi ve GASKİ'nin web sitesinde yer alan çevrimiçi duyuruları kontrol edilmesi 	Her kesinti/hendek açma/alan inşaatı öncesinde en az 5 gün	Etkilenen kişilerin erişim kısıtlamaları hakkında bilgilendirilmesini sağlanması	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir
C5	İnsan kaynakları ve işgücü yönetimi	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenicinin İYP İşçi sözleşmelerinin sayısı Personel kayıtlarının sayısı Çalışan sayısı 	Yüklenicinin şantiye ofisleri	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici, iş sözleşmelerini, çalışan kayıtlarını ve maaş bordrolarını arşivlemesi GASKİ ve bu Müşavir, belgelerin kurallara 	İnşaat süresince her ayın ilk haftası	İşgücü mevzuatına uyumu ve adil çalışma koşullarını sağlanması	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenebilir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenmelidir?	Parametre neden izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
		<ul style="list-style-type: none"> Ödeme kayıtları 		uygunluğunu ve eksiksizliğini kontrol edilmesi				
C6	Genel İşG Yönetimi	<ul style="list-style-type: none"> İş güvenliği toplantıları Yangınla mücadele kayıtları İlk yardım sertifikaları KKD temin kayıtları Olaylara ilişkin zamanında ve ayrıntılı bildirimler İş kazalarının ve ramak kala olayların sayısı ve türü İş Kaybına Neden Olan Yaralanma Sıklığı Oranı Olayların ciddiyet derecesi Uygulanan düzeltici ve önleyici tedbirler Saha denetim ve gözlem raporlarından 	Yüklenicinin şantiye ofisleri	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici, eğitim ve denetim kayıtlarını tutar. GASKİ ve Müşavir, İşG Planını, kaza raporlarını, denetimleri ve risk değerlendirmelerini inceler. Kaza ve olay raporlarının incelenmesi Kaza istatistikleri ve eğilimlerinin analizi Düzenli şantiye denetimleri ve saha gözlem raporları İşçiler ve amirlerle görüşmeler 	İnşaat süresince her ayın ilk haftası	İş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin uygulanmasını ve belgelenmesini sağlanması	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenebilir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenmelidir?	Parametre neden izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
		elde edilen bulgular						
C7	İSG ile İlgili Özel Önlemler	<ul style="list-style-type: none"> Güvenlik bariyerlerinin sayısı Önlem amaçlı aydınlatma sistemlerinin sayısı İş güvenliği toplantılarının sayısı Yangınla mücadele kontrol listelerinin sayısı Yangınla mücadele eğitimi almış personel sayısı Görevlendirilmiş yangınla mücadele ekibi üyelerinin sayısı Günlük/dönemsel kontrol formlarının sayısı Sertifikalı ilk yardım personelinin sayısı 	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat sahaları Yüklenici şantiye ofisleri ve inşaat kampı 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici, katılım ve ekipman kayıtlarını arşivler GASKİ ve Denetim Danışmanı aşağıdakileri gözle kontrol eder: <ul style="list-style-type: none"> Güvenlik bariyerleri, aydınlatma, KKD İş güvenliği toplantısı katılım listeleri Yangınla mücadele ve ilk yardım ekiplerinin görev dağılımı Günlük ve periyodik kontrol listeleri ile denetim kayıtları Aylık olarak incelenen olay raporları 	<ul style="list-style-type: none"> Sürekli görsel inceleme Belge incelemesi: aylık 	İş sağlığı ve güvenliğine özgü saha önlemlerinin alınmış ve etkin bir şekilde işliyor olmasını sağlanması	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenebilir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenmelidir?	Parametre neden izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
		<ul style="list-style-type: none"> • KKD temin kayıtlarının sayısı • Kaza raporlarının sayısı 						
C8	Acil Durum	<ul style="list-style-type: none"> • Belirlenmiş toplanma noktalarının sayısı • Görevlendirilmiş acil durum müdahale personelinin sayısı • Acil durum eğitimlerinin sayısı • Eğitim almış personel sayısı • Acil Durum Bilgi Formu revizyon numarası 	<ul style="list-style-type: none"> • Şantiyeler • Yüklenici şantiye ofisleri ve şantiye kampı 	<ul style="list-style-type: none"> • Yüklenici, ekip görev dağılımları, eğitim kayıtları ve Acil Durum Formları ile ilgili kayıtları tutulması • GASKİ ve Denetim Danışmanı, toplanma noktası tabelalarını yerinde kontrol edilmesi • Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı ile planın uygulanışını gözden geçirilmesi 	<ul style="list-style-type: none"> • Sürekli görsel inceleme • Belge inceleme: aylık 	Acil durum hazırlık sistemlerinin işler durumda olmasını ve personelin gerekli eğitimi almış olmasını sağlamak	<ul style="list-style-type: none"> • İnşaat Maliyetine Dahil • Öz Kaynak • Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> • Yüklenici • GASKİ • Müşavir
C9	İşçi Şikâyet Mekanizması	<ul style="list-style-type: none"> • Alınan şikâyet sayısı • Tamamlanan düzeltici eylem sayısı • Açık şikâyet sayısı 	<ul style="list-style-type: none"> • İnşaat sahaları • Yüklenici şantiye ofisleri ve inşaat kampı 	<ul style="list-style-type: none"> • Yüklenici, şikâyet kayıtlarını ve eğitim kayıtlarını arşivler • GASKİ ve Müşavir tarafından inceleme: 	<ul style="list-style-type: none"> • Aylık (ilk hafta) • Yönetici ve GASKİ tarafından aylık olarak gözden geçirilir 	Tüm şikâyetlerin kaydedildiğinden, ele alındığından ve çalışanların uygun şekilde	<ul style="list-style-type: none"> • İnşaat Maliyetine Dahil • Öz Kaynak • Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> • Yüklenici • GASKİ • Müşavir

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenebilir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenmelidir?	Parametre neden izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
		<ul style="list-style-type: none"> Şikayet mekanizması konusunda eğitim alan çalışan sayısı 		<ul style="list-style-type: none"> Şikayet Kaydı (yanıt süreleri ve düzeltici önlemlerle birlikte) Eğitim kayıtları ve uygulama kayıtları 		eğitildiğinden emin olmak		
C10	İşçi Konaklama Yerleri	<ul style="list-style-type: none"> İç denetim formlarının sayısı Kontrol listelerinin sayısı GASKİ ve Denetim Danışmanının katıldığı denetimlerin sayısı 	Yüklenici kamp alanları	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici aylık iç denetimler gerçekleştirir ve kayıt tutar GASKİ ve Müşavir: Kontrol listesi ve denetim formlarını uygunluk ve doğruluk açısından incelemesi İki ayda bir denetimlere katılması 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici tarafından aylık olarak Aylık inceleme GASKİ/Danışman: iki ayda bir 	Konaklama tesislerinin standartlara uygunluğunu sağlamak ve denetimlerin usulüne uygun şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir
C11	Alt Yükleniciler	<ul style="list-style-type: none"> Alt yüklenicilerle yapılan sözleşme sayısı Alt yüklenici sayısı ve personel sayısı Alt yüklenici personeline verilen ÇSSG ve şikayet eğitimlerinin sayısı 	Yüklenicinin şantiye ofisleri	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici, alt yüklenicilerle ilgili tüm kayıtları saklar GASKİ ve Müşavir tarafından inceleme yapılması: Sözleşmeler ve onaylanmış alt yüklenici listesi Personel dosyaları 	<ul style="list-style-type: none"> Aylık (ilk hafta) Aylık olarak gözden geçirin 	Alt yüklenicilerin performansının ÇSYP'ye uygunluğunu sağlamak ve kayıtların eksiksiz olmasını sağlamak	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenebilir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenmelidir?	Parametre neden izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
		<ul style="list-style-type: none"> Kaza soruşturma raporlarının sayısı Uygunsuzluk ve düzeltici/önleyici eylemlerin sayısı 		<ul style="list-style-type: none"> Eğitim kayıtları (ÇSSG ve şikayet mekanizması) Kaza kayıtları, uygunsuzluklar ve alınan önlemler 				
C12	Malzeme Tedariği	<ul style="list-style-type: none"> Tedarikçi sayısı Tedarikçilerin sahip olduğu izin/lisans/sertifika sayısı Tedarikçilere aktarılan işlem sayısı 	Yüklenicinin şantiye ofisleri	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici, onaylanmış tedarikçi listesini arşivler İzin, ruhsat ve sertifikaya kayıtları Tedarikçilere iletilen tanıtım ve bilgilendirme prosedürlerinin kayıtları 	<ul style="list-style-type: none"> Aylık (ilk hafta) Aylık olarak gözden geçirin 	Tedarik zinciri kayıtlarının eksiksiz ve mevzuata uygun olmasını sağlamak	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir
C13	Enerji Kullanımı	İç periyodik muayene kayıt formlarının sayısı Periyodik bakım kayıtlarının sayısı	<ul style="list-style-type: none"> Şantiyeler Şantiye ofisleri ve şantiye kamp alanı 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici, denetim ve bakım kayıtlarını arşivlemek GASKİ ve Müşavir tarafından yapılan gözlemsel denetimler, gereksiz rölantinin önlenmesini sağlamak Her bir ekipman ve araç için 	<ul style="list-style-type: none"> Aylık (ilk hafta) Sürekli gözle muayene 	Enerji kullanımının etkin bir şekilde izlenmesini ve yönetilmesini sağlamak	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenebilir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenmelidir?	Parametre neden izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
				kayıtların incelenmek				
C14	İnsanın Tüketimine Yönelik Su Kullanımı	Su analizlerinin sayısı (İnsan Tüketimine Yönelik Su Yönetmeliği Ek-2 ve/veya AYB'nin Çevre ve Sosyal Standartları / Dünya Sağlık Örgütü İçme Suyu Kalitesi Kılavuzları uyarınca)	Yüklenicinin şantiye ofisleri ve inşaat kamp alanı	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici, analiz sonuçlarını arşivlemesi GASKİ ve Müşavirin, analiz sonuçlarını, çekilen su için izin belgelerini (varsa) ve şişelenmiş su kullanımına ilişkin kanıtları kontrol etmesi 	Aylık (ilk hafta)	İçme suyunun sağlık standartlarına uygunluğunu sağlamak	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir
C15	Toz Önleme Amaçlı Su Püskürtme	<ul style="list-style-type: none"> İlaçlama araçlarının sayısı İlaçlama araçlarının günlük toplam kilometre performansı 	İnşaat şantiyeleri ve inşaat kamp alanı	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici günlük kayıt tutulması GASKİ ve Müşavir tarafından toz bastırma sıklığına ilişkin sahada yapılan gözlemsel kontrol edilmesi 	<ul style="list-style-type: none"> Günlük izleme Aylık kontrol 	Toz önleme uygulamalarının etkin bir şekilde yürütüldüğünden emin olmak	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir
C16	Basınç Testi için Su Kullanımı	<ul style="list-style-type: none"> Resmi izin sayısı Gerçekleştirilen topluluk bilgilendirme faaliyetlerinin sayısı Varsa, İl Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenicinin şantiye ofisleri İnşaat şantiyeleri 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici, resmi izin belgelerini arşivlemesi Topluma yapılan bildirimlerin kaydını tutması Basınç testi başlamadan önce ve deşarj noktasında parametre değişikliklerini 	<ul style="list-style-type: none"> Her basınç testinden en az 10 gün önce Aylık olarak gözden geçirin 	Hidro test suyunun kalitesinin kontrol edildiğinden, deşarjın güvenli olduğundan ve halkın uygun şekilde bilgilendirildiği	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenebilir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenmelidir?	Parametre neden izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
		Müdürlüğü tarafından talep edilen parametrelere uygun olarak yapılan su basınç testi analiz sonuçları. Yoksa: en azından askıda katı maddeler, pH, iletkenlik, yağ ve gres değerlerini hem su giriş hem de çıkış noktalarında izlenmesi		değerlendirmek üzere su analizi yapması • Deşarjin uygunluğunu sağlamak ve önlem alınmasının gerekip gerekmediğini belirlemek amacıyla kayıtlar GASKİ ve Müşavir tarafından incelenmesi		nden emin olmak		
C17	Hammadde tedariki	• Seçilen taş ocağına lisans/izin sayısı	Yüklenicinin şantiye ofisleri	• Yüklenici, izin ve ruhsatların kayıtlarının tutulması • GASKİ ve Müşavirin, malzemelerin yasal ve ruhsatlı tesislerden temin edildiğinden emin olmak için taş ocağı izinlerini incelenmesi	İnşaat süresince her ayın ilk haftası	Hammaddelerin lisanslı ve yetkili kaynaklardan temin edilmesini sağlamak	• İnşaat Maliyetine Dahil • Öz Kaynak • Denetim Maliyeti	• Yüklenici • GASKİ • Müşavir

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenebilir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenmelidir?	Parametre neden izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
C18	Hava kirliliği	<ul style="list-style-type: none"> Toz emisyonu ile ilgili şikayet sayısı Egzoz emisyon denetimlerinin sayısı Periyodik bakım kayıtlarının sayısı Hava kalitesi ile ilgili eğitimlerin sayısı Alınan düzeltici/önleyici önlemlerin sayısı Açık şikayetlerin sayısı PM10, PM2,5 ve/veya çökmüş toz ölçümlerinin sayısı 	<ul style="list-style-type: none"> Şantiyeler ve inşaat kamp alanları Şikâyetlerin geldiği yerlerde 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici tüm kayıtları arşivler GASKİ ve Müşavir tarafından tozun görsel olarak izlenmesi Bakım kayıtları ve eğitim kayıtlarının incelenmesi Şikayetler üzerine yapılan PM10, PM2.5 ve/veya çökmüş toz ölçümleri 	<ul style="list-style-type: none"> Görsel: Sürekli İnceleme: Aylık Ölçümler: Şikâyet üzerine 	Toz ve hava kalitesine yönelik etkilerin en aza indirilmesini ve kayıtların düzgün bir şekilde tutulmasını sağlamak amacıyla	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir
C19	Atıksu	<ul style="list-style-type: none"> Atıksu bağlantı izni Resmi atıksu tahliye kayıtlarının sayısı 	<ul style="list-style-type: none"> Şantiyeler Yüklenicinin şantiye ofisleri 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici kayıtları tutar GASKİ ve Müşavir tarafından atıksu şebekesi bağlantı iznini ve vakumlu kamyon teslimat kayıtlarını kontrol edilmesi 	İnşaat süresince her ayın ilk haftası	Çevresel riskleri önlemek amacıyla atıksuların uygun şekilde toplanması, taşınması ve bertaraf	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenebilir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenmelidir?	Parametre neden izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
						edilmesini sağlamak		
C20	Tehlikesiz atık – Kazı toprağı	<ul style="list-style-type: none"> Kazı nakliyesi için kullanılan ruhsatlı kamyon sayısı Belediye onayı Teslimat formu sayısı Geçici malzeme depolama alanları için izin sayısı 	<ul style="list-style-type: none"> Şantiyeler Müteahhit şantiye ofisleri ve şantiye kamp alanı Geçici depolama alanları 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici, parametreleri kaydeder ve raporlar GASKİ ve Müşavirin, şantiyede birikim seviyesini yerinde gözle kontrol etmesi Lisanslı kamyonların listesini, belediye izin belgelerini ve teslimat formlarını incelenmesi 	<ul style="list-style-type: none"> Her ayın ilk haftası Sürekli görsel inceleme 	Haçkalı atıkların çevreye ve topluma zarar vermeden uygun şekilde yönetilmesini sağlamak	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir
C21	Tehlikesiz atık – Evsel ve geri dönüştürülebilir atık	<ul style="list-style-type: none"> Şantiyelerde bulunan atık konteynerlerinin sayısı Atık yönetimi konusunda eğitim almış personel sayısı Atık türüne göre teslimat kayıtlarının sayısı 	<ul style="list-style-type: none"> Şantiyeler Yüklenicinin şantiye ofisleri ve şantiye kamp alanı 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici parametreleri arşivlenmesi GASKİ ve Müşavirin, konteyner ayrıştırmasını gözle kontrol etmesi Eğitim kayıtlarını, teslimat kayıtlarını ve geri dönüştürülebilir atık toplama fişlerini incelemesi 	<ul style="list-style-type: none"> Her ayın ilk haftası Sürekli görsel inceleme 	Evsel ve geri dönüştürülebilir atıkların çevreye ve topluma zarar vermeden yönetilmesini sağlamak	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenebilir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenmelidir?	Parametre neden izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
C22	Tehlikeli atıklar, tıbbi atıklar ve atık yağ	<ul style="list-style-type: none"> Geçici tehlikeli atık depolama alanlarının sayısı Kullanılan ikincil koruma sistemlerinin sayısı Depolama ve çalışma alanlarındaki atık konteynerlerinin sayısı Yangın söndürücülerin sayısı Eğitim almış ve görevlendirilmiş personel sayısı Tehlikeli atık, tıbbi atık ve yağ bertaraf kayıtları 	<ul style="list-style-type: none"> Şantiyeler Yüklenicinin şantiye ofisleri ve şantiye kamp alanı 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici, gerekli tüm parametreleri kayıt altına alınması GASKİ ve Müşavir, tehlikeli atık alanlarını, etiketlemeyi, muhafaza önlemlerini, ayırtırmayı ve işaretlemeyi yerinde incelemesi Eğitim kayıtlarını, tehlikeli atık kayıtlarını, bertaraf kayıtlarını ve yağ geri dönüşüm formlarını incelemesi 	<ul style="list-style-type: none"> Her ayın ilk haftası Sürekli görsel inceleme 	Tehlikeli, tıbbi ve yağlı atıkların güvenli bir şekilde yönetilmesi, ayırtırılması ve bertaraf edilmesini sağlamak	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir
C23	Kimyasallar ve tehlikeli maddeler	<ul style="list-style-type: none"> Kimyasal ve tehlikeli madde depolama alanlarının sayısı İkincil koruma sistemlerinin sayısı Kimyasal/tehlikeli madde 	<ul style="list-style-type: none"> Şantiyeler Yüklenicinin şantiye ofisleri ve şantiye kamp alanı 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici, parametreleri kaydeder ve ilgili kanıtları saklaması GASKİ ve Müşavirin, depolama alanlarını, sızıntı önleme 	<ul style="list-style-type: none"> Her ayın ilk haftası Sürekli görsel inceleme 	Kimyasalların ve tehlikeli maddelerin çevreye zarar vermeden uygun şekilde depolanmasını, kullanılmasını ve	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenebilir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenmelidir?	Parametre neden izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
		kaplarının sayısı • Güvenlik bilgi formlarının sayısı • Yangın söndürücülerin sayısı • Eğitimli/görevlendirilmiş personel sayısı • Kaza soruşturma raporlarının sayısı		sistemlerini, işaretlemeleri, etiketleri ve yangın söndürücüleri gözle incelemesi • Kayıt defterlerini, eğitim kayıtlarını, kaza raporlarını ve tehlikeli madde teslimat ve yönetim belgelerini incelemesi		yönetilmesini sağlamak		
C24	Onarım bakım ve	• Eğitimli onarım personeli sayısı • İş ekipmanı ve araç sayısı • Bakım kayıtlarının sayısı • Sağlanan ikincil koruma sistemlerinin sayısı	• Şantiyeler • Yüklenicinin şantiye ofisleri ve şantiye kamp alanı	• Yüklenici, ilgili tüm kayıtları arşivlemesi • GASKİ ve Müşavir tarafından muhafaza sistemlerinin kullanımını yerinde kontrol edilmesi • Onarım/bakım faaliyetlerinin uygun şekilde yönetildiğini doğrulamak için ekipman listesini, onarım personeli listesini ve bakım kayıtlarını incelemesi	• Her ayın ilk haftası • Sürekli görsel inceleme	Onarım ve bakım çalışmalarının güvenli bir şekilde ve çevresel riskler yaratmadan gerçekleştirilmesini sağlamak	• İnşaat Maliyetine Dahil • Öz Kaynak • Denetim Maliyeti	• Yüklenici • GASKİ • Müşavir

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenebilir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenmelidir?	Parametre neden izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
C25	Toprak, yüzey suyu, yeraltı suyu	<ul style="list-style-type: none"> Belirlenmiş üst toprak depolama alanlarının sayısı Yeniden kullanılan üst toprak alanlarının sayısı Çalışma alanlarındaki sızıntı müdahale kitlerinin sayısı Eğitim almış ve görevlendirilmiş sızıntı müdahale personelinin sayısı Sızıntı olay raporlarının sayısı Onarılan yüzey drenajlarının sayısı Büyük çaplı bir sızıntı durumunda izlenecek parametreler (TOX, TPH, As, Cd, Cr, Cu, 	<ul style="list-style-type: none"> Şantiyeler Yüklenicinin şantiye ofisleri ve şantiye kamp alanı 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici tüm verileri kaydeder ve arşivlemesi GASKİ ve Müşavirin, üst toprak işlemlerinin, ekipman yerleştirilmesinin ve drenajın eski haline getirilmesinin uygunluğunu yerinde incelemesi Eğitim ve görev kayıtlarını, olay kayıtlarını, eski haline getirme yöntem açıklamalarını ve izleme sonuçlarını incelemesi 	<ul style="list-style-type: none"> Her ayın ilk haftası Sürekli görsel inceleme 	<p>İnşaat faaliyetleri sırasında toprağın, yüzey sularının ve yeraltı sularının kirlenmeye karşı korunmasını sağlamak</p>	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenebilir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenmelidir?	Parametre neden izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
		Hg, Ni, Pb, Zn (>10L) • Su kalitesiyle ilgili şikayet sayısı						
C26	Gürültü	<ul style="list-style-type: none"> Hız sınırlarını ihlal eden proje araçlarının sayısı İş ekipmanı ve araçlarının sayısı Gürültüyle ilgili şikayetlerin sayısı Düzeltilici/önleyici eylemlerin sayısı Kapsamda kalan şikayetlerin sayısı Gerçekleştirilen gürültü ölçümlerinin sayısı ve analiz sonuçlarının proje standartlarına uygunluğu 	<ul style="list-style-type: none"> Şantiyeler Yüklenici şantiye ofisleri ve şantiye kampı Şikâyetlerin geldiği yerlerde 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici tüm kayıtları arşivlemesi GASKİ ve Müşavirin, çalışma saatlerine ve hız sınırlarına uyumu denetlemesi Şikâyet üzerine yüklenici tarafından yapılan gürültü ölçümleri, denetim kurumları tarafından incelenmesi 	<ul style="list-style-type: none"> Her ayın ilk haftası Şikâyet üzerine Sürekli görsel izleme 	Gürültü emisyonlarının izlenmesini, şikâyetlerin ele alınmasını ve hassas alıcıların olumsuz etkilenmemesini sağlamak	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir
C27	Titreşim	<ul style="list-style-type: none"> Hız sınırlarını ihlal eden proje araçlarının sayısı 	<ul style="list-style-type: none"> Şantiyeler Yüklenicinin şantiye ofisleri ve 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici, parametreleri kaydeder ve 	<ul style="list-style-type: none"> Her ayın ilk haftası Sürekli görsel inceleme 	İnşaat alanına bitişik yapıların ve konutların	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenebilir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenmelidir?	Parametre neden izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
		<ul style="list-style-type: none"> Evlerin durumuna ilişkin raporların sayısı Mal sahibi ile yüklenici arasında imzalanan tutanakların sayısı Titreşimle ilgili şikayetlerin sayısı 	şantiye kamp alanı	<ul style="list-style-type: none"> kanıtları arşivlemesi GASKİ ve Müşavir tarafından yapılan gözlemsel incelemeler Durum raporlarının incelenmesi ve mal sahipleriyle imzalanan protokoller Şikayet üzerine yüklenici tarafından yapılan titreşim ölçümleri 	Şikayet üzerine	titreşimlerden olumsuz etkilenmemesini sağlamak	<ul style="list-style-type: none"> Denetim Maliyeti 	
C28	Toplum Sağlığı ve Güvenliği İnşaat Çalışmaları	<ul style="list-style-type: none"> Yerleştirilen işaret ve güvenlik bariyerlerinin sayısı Kurulan aydınlatma sistemlerinin sayısı Hazırlanan ulaşım çalışma programlarının sayısı Toplum bilgilendirme faaliyetlerinin sayısı Toplum sağlığı ve güvenliği ile 	<ul style="list-style-type: none"> Şantiyeler Yüklenicinin şantiye ofisleri ve şantiye kamp alanı 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici, tüm parametreleri kaydeder ve arşivlenmesi Tabelalar, aydınlatma, güvenlik bariyerleri, mevcut erişim yollarının durumu ve yaya güvenliği düzenlemelerinin izlenmesi Eğitim kayıtları, acil durum raporları ve topluma yönelik faaliyet 	<ul style="list-style-type: none"> Her ayın ilk haftası Sürekli görsel inceleme 	İnşaat faaliyetlerinin halk sağlığını ve güvenliğini tehlikeye atmaması için	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenebilir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenmelidir?	Parametre neden izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
		Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı'nın gereklilikleri konusunda eğitilen personel sayısı <ul style="list-style-type: none"> Acil durumların sayısı Şikâyetlerin sayısı Kullanılan mevcut yolların durumu İşçilerin konaklama koşulları 		günlüklerinin incelenmesi				
C29	Toplum Sağlığı ve Güvenliği - Çalışanların Davranışları	<ul style="list-style-type: none"> Saygılı toplumsal etkileşim konusunda eğitim alan işçi sayısı İşçilerin tutumuna ilişkin yerel halkın şikâyet sayısı 	<ul style="list-style-type: none"> Şantiyeler Yüklenicinin şantiye ofisleri ve şantiye kamp alanı 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici, eğitim kayıtlarını ve şikâyet kayıtlarını tutulması GASKİ ve Müşavirin, yerinde gözlemler yapması ve kayıtları incelemesi 	<ul style="list-style-type: none"> Her ayın ilk haftası Sürekli görsel inceleme 	Çalışanların saygılı davranış sergilemelerini sağlamak ve personel davranışlarından kaynaklanan toplumsal rahatsızlıkları azaltmak	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir
C30	Güvenlik	<ul style="list-style-type: none"> Yetki belgesine sahip güvenlik personeli sayısı 	<ul style="list-style-type: none"> Şantiyeler Yüklenici ofisi ve 	<ul style="list-style-type: none"> Yükleniciyle ilgili belgeleri kayıt ve arşivlemesi 	<ul style="list-style-type: none"> Aylık Sürekli görsel inceleme 	To ensure security staff behavior does not pose risks	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenebilir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenmelidir?	Parametre neden izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
		<ul style="list-style-type: none"> Güç kullanımı ve davranış kuralları konusunda eğitim almış güvenlik personeli sayısı 	şantiye kampı	<ul style="list-style-type: none"> GASKİ ve Müşavirin, güvenlik prosedürlerine ilişkin gözlemsel kontroller gerçekleştirilmesi ve eğitim kayıtları ile kimlik belgelerini incelemesi 		to workers or the public	<ul style="list-style-type: none"> Denetim Maliyeti 	
C31	Arazi Kullanımına İlişkin Kısıtlamalar	<ul style="list-style-type: none"> Kaydedilen kısıtlama sayısı İlgili topluluk şikayetlerinin sayısı Kapanan ve açık şikayetlerin sayısı 	<ul style="list-style-type: none"> Şantiyeler Yüklenici ofisi ve şantiye kampı 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici, kısıtlama kayıtlarını ve şikayet kayıtlarını tutulması GASKİ ve Müşavirin görsel denetimler gerçekleştirilmesi ve erişim ile arazi kullanım kısıtlamalarına ilişkin kayıtları incelemesi 	<ul style="list-style-type: none"> Aylık Sürekli görsel inceleme 	Toplumların engelsiz erişimini sağlamak ve inşaat sırasında çatışmaları azaltmak	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir
C32	Biyçeşitlilik	<ul style="list-style-type: none"> Üst toprak depolama alanlarının sayısı İnşaat öncesi biyolojik çeşitlilik araştırma 	<ul style="list-style-type: none"> Şantiyeler Yüklenici ofisi ve şantiye kampı 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici ölçüm sonuçlarını ve üst toprak işleme planlarını kayıt altına alır ve arşivlemesi GASKİ ve Müşavirin saha denetimleri 	<ul style="list-style-type: none"> Aylık Sürekli görsel inceleme 	Hassas ekolojik alanların korunmasını ve biyolojik çeşitlilik kaybının en aza	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat Maliyetine Dahil Öz Kaynak Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ Müşavir

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenebilir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenmelidir?	Parametre neden izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
		<p>raporlarının sayısı</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toplam alana göre korunan doğal bitki örtüsü alanının oranı 		<p>gerçekleştirilmesi ve ölçüm haritaları ile ekolojik bulguları içeren belgeleri incelemesi</p>		<p>indirilmesini sağlamak</p>		
C33	Kültürel Miras	<ul style="list-style-type: none"> • Rastlantısal buluntu sayısı • Kültürel mirasın korunmasına yönelik eğitim sayısı • Rastlantısal buluntularla ilgili resmi yazışmaların sayısı 	<ul style="list-style-type: none"> • Şantiyeler • Yüklenici ofisi ve şantiye kampı 	<ul style="list-style-type: none"> • Yüklenici, kayıt tutması ve kanıtları arşivlemesi • Rastlantısal buluntular durumunda İl Müze Müdürlüğü ile yapılan resmi yazışmaları incelenmesi • Kültürel miras ve rastlantısal buluntu prosedürlerine ilişkin eğitim kayıtlarını ve günlüklerini incelenmesi 	<ul style="list-style-type: none"> • Aylık • Sürekli görsel inceleme 	<p>Arkeolojik rastlantısal buluntuların ulusal ve AYB prosedürlerin e uygun şekilde yönetilmesini sağlamak</p>	<ul style="list-style-type: none"> • İnşaat Maliyetine Dahil • Öz Kaynak • Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> • Yüklenici • GASKİ • Müşavir
C34	Paydaş İletişimi ve Bilgilendirme	<ul style="list-style-type: none"> • Paydaş katılımı faaliyetlerinin sayısı • Şikayet mekanizmasının duyurulmasına 	<ul style="list-style-type: none"> • Şantiyeler • Yüklenici ofisi ve şantiye kampı 	<ul style="list-style-type: none"> • Yüklenici, tüm paydaş katılımı ve şikayet süreçlerini belgelendirmesi • GASKİ ve Müşavirin, paydaş katılım kayıtlarını, bilgilendirme 	<ul style="list-style-type: none"> • Aylık • Sürekli görsel inceleme 	<p>Paydaşlar ve etkilenen topluluklarla anlamlı bir etkileşim ve şeffaf bir iletişim sağlamak</p>	<ul style="list-style-type: none"> • İnşaat Maliyetine Dahil • Öz Kaynak • Denetim Maliyeti 	<ul style="list-style-type: none"> • Yüklenici • GASKİ • Müşavir

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenebilir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenmelidir?	Parametre neden izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
		ilişkin faaliyetlerin sayısı • Alınan ve çözülen şikayetlerin sayısı		faaliyetlerini, şikayet kayıtlarını ve şikayet mekanizmasının duyurulmasına yönelik araçları (afişler, bilgilendirme toplantıları vb.) incelmesi • Afişler ve sözlü bilgilendirme dahil olmak üzere sahadaki iletişim yöntemlerine yönelik görsel kontrollerin yapılması				
C35	ÇSSG Eğitimleri	• Düzenlenen ÇSSG eğitimlerinin sayısı • Eğitim alan çalışan sayısı • Eğitim katılım oranı • Eğitim konularının kapsamı (İş Sağlığı ve Güvenliği, acil durum müdahalesi, şikayet mekanizması,	• Yüklenici ofisi ve şantiye kampı	• Eğitim kayıtlarının ve katılım çizelgelerinin incelenmesi • Eğitim materyallerinin ve içeriğinin doğrulanması • İşçiler ve operasyonel personel ile görüşmeler	İnşaat süresince üç ayda bir	Çalışanların ÇSSG risklerini yönetme ve kazaları ile çevresel etkileri önleme konusundaki farkındalık ve kapasitelerini geliştirerek ÇSYP, ulusal mevzuat ve IFC Performans Standartlarına	• Öz Kaynak	• Yüklenici • GASKİ

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenebilir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenmelidir?	Parametre neden izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
		toplum sağlığı ve güvenliği, çevre koruma)				uyumu sağlamak		

Tablo 20. İşletme Aşaması için Çevresel ve Sosyal Etki İzleme Plan

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenir?	Neden parametre izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
O1	Raporlama	<ul style="list-style-type: none"> Üç aylık ilerleme raporlarının sayısı 	İLBANK ofis	<ul style="list-style-type: none"> İLBANK, GASKİ tarafından hazırlanan üç aylık raporları inceler. İLBANK, ÇSSG ile ilgili hususlara ilişkin altı aylık İzleme Raporlarını AYB'ye sunar. 	Ger i ödeme süresi boyunca üç ayda bir, altı ayda bir	Raporların hazır ve uygun şekilde düzenlenmiş olmasını sağlamak için	Öz Kaynak	GASKİ, İLBANK
O2	Çevre ve Sosyal Sorumluluk Yönetimi Farkındalığı	<ul style="list-style-type: none"> Onaylanmış planlar ve prosedürler hazır ve uygulanmaktadır 	GASKİ ofisleri	GASKİ, ilk olarak hazırlanan çevresel ve sosyal belgeleri düzenler veya revize eder ve bunları onay için İLBANK'a sunar.	Uygulama aşamasından önce	Raporların hazır ve uygun şekilde düzenlenmiş olmasını sağlamak için	Öz Kaynak	GASKİ, İLBANK
O3	Acil durum bildirimleri	<ul style="list-style-type: none"> Acil durum bildirimlerinin sayısı Çevre, sosyal, sağlık ve güvenlikle ilgili şikayet kayıtları 	GASKİ ofisleri	GASKİ, acil durum bilgilendirme sürecini ve raporlarını inceler ve denetler.	Herhangi bir kaza/olayın hemen ardından, geri ödeme süresi boyunca üç ayda bir	Acil raporlarının eksiksiz ve zamanında sunulmasını sağlamak	Öz Kaynak	GASKİ
O4	Atık Yönetimi	<ul style="list-style-type: none"> Geçici atık depolama alanları/konteynerlerinin durumu- Atık kayıtları Atık bertaraf sözleşmeleri ve kayıtları 	Şantiye	GASKİ, atık yönetimi uygulamalarını, teslimat kayıtlarını ve geri dönüştürülebilir atık toplama fişlerini incelemesi	Ger i ödeme süresi boyunca üç ayda bir	Tehlikeli ve tehlikesiz atıkların çevreye ve topluma risk oluşturmadan yönetilmesini sağlamak	Öz Kaynak	GASKİ

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenir?	Neden parametre izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
O5	Hava Kalitesi Yönetimi	<ul style="list-style-type: none"> Hava kalitesiyle ilgili şikayet sayısı Alınan önleyici ve düzeltici tedbirler 	Şantiye	GASKI'nin, sahada toz bastırma ve emisyon kontrol uygulamalarını ve bitki örtüsünün kaldırıldığı alanlardaki erozyon önleme tedbirlerini denetlemesi ve incelemesi	Geri ödeme süresi boyunca üç ayda bir	Toz ve hava kalitesine yönelik etkilerin en aza indirilmesini ve kayıtların düzgün bir şekilde tutulmasını sağlamak	Öz Kaynak	GASKİ
O6	Gürültü Yönetimi	<ul style="list-style-type: none"> Gürültü/titreşimle ilgili şikayet sayısı Alınan önleyici ve düzeltici tedbirler 	Şantiye	GASKİ, kullanılan araç ve ekipmanların durumunu kontrol edip incelemenin yanı sıra, yerleşim yerlerine yakın çalışma alanlarının çevresinde rüzgâr ve gürültü bariyerlerinin bulunup bulunmadığını da kontrol etmektedir	Geri ödeme süresi boyunca üç ayda bir	Gürültü emisyonlarının izlenmesini, şikayetlerin ele alınmasını ve hassas alıcıların olumsuz etkilenmemesini sağlamak amacıyla	Öz Kaynak	GASKİ
O7	İSG Yönetimi	<ul style="list-style-type: none"> İş sağlığı ve güvenliği konusunda eğitim alan personel sayısı Risk değerlendirme sayısı Kaza/olay bildirim formu sayısı 	Şantiye ve GASKİ ofisleri	GASKI'nin kontrol ve incelemeleri: <ul style="list-style-type: none"> İş Sağlığı ve Güvenliği Planı Risk değerlendirme raporu Eğitim kayıtları ve günlükleri Kaza/olay formları 	Geri ödeme süresi boyunca üç ayda bir	İş sağlığı ve güvenliği belgelerinin ve uyum önlemlerinin yürürlükte ve etkili olmasını sağlamak	Öz Kaynak	GASKİ

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenir?	Neden parametre izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
		<ul style="list-style-type: none"> Kontrol listesi/denetim formu sayısı 		<ul style="list-style-type: none"> Denetim ve kontrol listesi günlükleri 				
O8	Onarım ve Bakım için İş Sağlığı ve Güvenliği	<ul style="list-style-type: none"> Güvenlik bariyerlerinin sayısı Uyarı ışıklarının sayısı İş güvenliği toplantılarının sayısı Yangınla mücadele kontrol listelerinin sayısı Yangınla mücadele eğitimi almış personel sayısı Görevlendirilmiş yangınla mücadele personelinin sayısı İlk yardım sertifikalarının sayısı Kişisel koruyucu donanım dağıtım kayıtlarının sayısı 	Şantiye ve GASKİ ofisleri	<p>GASKİ şu unsurları gözle kontrol eder:- Onarım alanlarındaki güvenlik bariyerleri ve aydınlatma GASKİ şu belgeleri inceler: İş güvenliği toplantı katılım listeleri: Yangın söndürme ekipmanı kontrol listeleri Eğitim ve görevlendirme kayıtları İlk yardım sertifikaları Kişisel koruyucu donanım kayıtları</p>	<ul style="list-style-type: none"> Gerektiğinde görsel inceleme Geri ödeme süresi boyunca üç ayda bir yapılan inceleme 	Onarım ve bakım çalışmaları sırasında iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınmasını ve personelin hazır bulunmasını sağlamak	Öz Kaynak	GASKİ
O9	Acil Durumlar	<ul style="list-style-type: none"> Belirlenmiş toplanma noktalarının sayısı 	GASKİ ofisleri	<p>GASKİ incelemeleri:</p> <ul style="list-style-type: none"> Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı 	Geri ödeme süresi boyunca üç ayda bir	Acil durum hazırlık ve müdahale tedbirlerinin yürürlükte ve	Öz Kaynak	GASKİ

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenir?	Neden parametre izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
		<ul style="list-style-type: none"> Acil durum müdahale ekibine atanan personel sayısı Acil durum ekibi eğitimlerinin sayısı Acil durum müdahale eğitimlerine katılanların sayısı Acil Durum Bilgi Formu'nun revizyon numarası Acil durum tatbikatlarının sayısı 		<ul style="list-style-type: none"> Acil durum müdahale ekibi üyelerinin görev kayıtları Acil durum eğitim kayıtları Acil Durum Bilgi Formu güncellemeleri 		güncel olmasını sağlamak		
O10	İşçi Şikâyet Mekanizması	<ul style="list-style-type: none"> Alınan şikâyet sayısı Tamamlanan düzeltici eylem sayısı Açık şikâyet sayısı Şikâyet mekanizması konusunda eğitim alan çalışan sayısı 	GASKİ ofisleri	<p>GASKİ değerlendirmeleri:</p> <ul style="list-style-type: none"> Yanıt süreleri ve alınan önlemleri içeren şikâyet kaydı Eğitim kayıtları ve uygulama günlükleri 	Geri ödeme süresi boyunca üç ayda bir	İşçilerin şikâyetlerinin doğru bir şekilde belgelenmesini ve ele alınmasını sağlamak	Öz Kaynak	GASKİ
O11	Şikâyet Mekanizması	<ul style="list-style-type: none"> Alınan şikâyet sayısı 	GASKİ ofisleri	<p>GASKİ değerlendirmeleri:</p> <ul style="list-style-type: none"> Yanıt süreleri ve alınan önlemleri 	Geri ödeme süresi boyunca üç ayda bir	Halkın şikâyetlerinin doğru bir şekilde belgelenmesini ve	Öz Kaynak	GASKİ

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenir?	Neden parametre izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
		<ul style="list-style-type: none"> Tamamlanan düzeltici eylem sayısı Halen devam eden şikayet sayısı 		<p>içeren şikayet kaydı</p> <ul style="list-style-type: none"> Eğitim kayıtları ve uygulama günlükleri 		ele alınmasını sağlamak		
O12	Su Kalitesi – Klorlama	<ul style="list-style-type: none"> Klorlama kontrol formlarının sayısı Bakım, depolama ve acil durum prosedürlerinin sayısı Klorlama için görevlendirilmiş personel sayısı Su kalitesi konusunda eğitim almış personel sayısı 	Şantiye GASKİ ofisleri ve	<p>GASKİ şu hususları görsel olarak kontrol eder:</p> <ul style="list-style-type: none"> Klorlama tesislerinin fiziksel güvenliği ve erişilebilirliği <p>GASKİ şu hususları inceler:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kontrol ve izleme kayıtları Bakım ve acil durum müdahale prosedürleri Yetkili personelin görevlendirme ve eğitim kayıtları 	<ul style="list-style-type: none"> Gerektiğinde görsel izleme Üç aylık inceleme 	Su kalitesinin güvence altına alınması amacıyla sürekli ve güvenli klorlama sağlamak	Öz Kaynak	GASKİ
O13	Kimyasallar ve Tehlikeli Maddeler	<ul style="list-style-type: none"> Depolama alanı sayısı İkincil koruma bölmesi sayısı Konteyner sayısı Güvenlik bilgi formu sayısı Yangın söndürücü sayısı Eğitilmiş personel sayısı 	Şantiye GASKİ ofisleri ve	<p>GASKİ şu hususları görsel olarak kontrol eder:</p> <ul style="list-style-type: none"> Depolama koşulları, etiketleme, işaretleme, yangın güvenliği <p>GASKİ şu hususları inceler:</p>	<ul style="list-style-type: none"> Gerektiğinde görsel inceleme Üç ayda bir yapılan inceleme 	Çevreye veya topluma herhangi bir risk oluşturmadan kimyasalların ve tehlikeli maddelerin güvenli ve mevzuata uygun şekilde yönetilmesini sağlamak	Öz Kaynak	GASKİ

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenir?	Neden parametre izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
		<ul style="list-style-type: none"> Görevlendirilmiş personel sayısı Olay sayısı ve düzeltici/önleyici tedbirler 		<ul style="list-style-type: none"> Personel eğitim kayıtları Tehlikeli Madde Kaydı Kaza raporları ve düzeltici eylem kayıtları 				
O14	Su Kalitesi – Analizler	<ul style="list-style-type: none"> İnsan Sağlığına İlişkin Su Tüketimi Yönetmeliği Ek 2'de tanımlanan parametreler için yapılan su analizlerinin sayısı Uygunsuzluk bildirimlerinin sayısı Acil Durum Prosedürü 	GASKİ ofisleri	<p>GASKİ raporları:</p> <ul style="list-style-type: none"> Aylık su analiz raporları Üç aylık kaynak analiz raporları Mühür ve damga ile onaylanmış analiz sonuçları Uygunsuzluk durumunda acil durum prosedürleri ve ilgili bildirimler 	Geri ödeme süresi boyunca üç ayda bir	Topluma güvenli ve yönetmeliklere uygun içme suyu sağlanmasını sağlamak	Öz Kaynak	GASKİ
O15	Onarım ve Bakım Çalışmalarında Toplum Sağlığı ve Güvenliği	<ul style="list-style-type: none"> Yerleştirilmiş işaretlerin sayısı Çalışma alanlarının çevresindeki aydınlatma sistemlerinin sayısı Güvenlik bariyerlerinin sayısı Acil durum tatbikatlarının sayısı 	Şantiye ve GASKİ ofisleri	<p>GASKİ şu unsurları gözle kontrol eder:</p> <ul style="list-style-type: none"> Yönlendirme levhaları, aydınlatma, güvenlik bariyerleri, yaya geçitleri <p>GASKİ şu belgeleri inceler:</p> <ul style="list-style-type: none"> Eğitim kayıtları Acil durum tatbikat raporları 	<ul style="list-style-type: none"> Gerektiğinde görsel inceleme Geri ödeme süresi boyunca üç ayda bir yapılan inceleme 	Operasyonel onarım/bakım çalışmalarında toplum sağlığı ve güvenliğinin korunmasını sağlamak	Öz Kaynak	GASKİ

No	Konu	Hangi parametre izlenmelidir?	Parametre nerede izlenir?	Parametre nasıl izlenir? / İzleme ekipmanının türü	Parametre ne zaman izlenir?	Neden parametre izlenmelidir?	Maliyet / Finansman Kaynağı	Kurumsal Sorumluluk
		<ul style="list-style-type: none"> Toplum sağlığı ve güvenliği konusunda eğitim almış personel sayısı Topluma bilgi aktarımı faaliyetlerinin sayısı 		<ul style="list-style-type: none"> Topluma dağıtılan iletişim ve bilgilendirme materyalleri 				
O16	ÇSSG Eğitimleri	<ul style="list-style-type: none"> Gerçekleştirilen ESHS eğitimlerinin sayısı Eğitim alan işçi sayısı Eğitim katılım oranı Eğitim konularının kapsamı (İş Sağlığı ve Güvenliği, acil durum müdahalesi, şikayet mekanizması, toplum sağlığı ve güvenliği, çevre koruma) 	Yüklenicinin şantiye ofisleri	<ul style="list-style-type: none"> Eğitim kayıtlarının ve katılım listelerinin incelenmesi Eğitim materyallerinin ve içeriğinin doğrulanması İşçiler ve operasyonel personel ile görüşmeler 	<ul style="list-style-type: none"> Her yıl, faaliyet süresince ve yeni personelin işe alımı sırasında 	Çalışanların ÇSSG risklerini yönetme ve kazaları ile çevresel etkileri önleme konusundaki farkındalık ve kapasitelerini geliştirerek ÇSYP, ulusal mevzuat ve IFC Performans Standartlarına uyumu sağlamak	Öz Kaynak	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici GASKİ

7 KURUMSAL DÜZENLEMELER VE KAPASİTE GELİŞTİRME

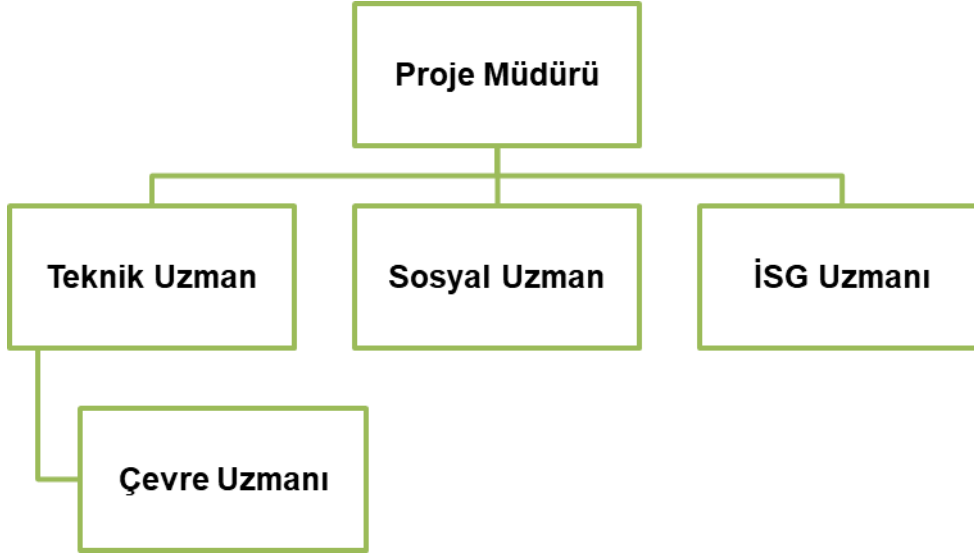
7.1 Çevresel ve Sosyal Yönetim Yapısı

İslahiye Atıksu Arıtma Tesisi Projesi'nin çevresel ve sosyal boyutlarının uygulanması ve denetimi, öncelikle GASKİ bünyesinde kurulan Proje Uygulama Birimi (PUB) tarafından yönetilecektir. Bu birim, İLBANK bünyesindeki Proje Yönetim Birimi (PYB) ve Denetim Danışmanı tarafından desteklenecektir. Çevresel ve sosyal risklerin yönetimi ile risk azaltma tedbirleri, aşağıdakilerden oluşan yapılandırılmış bir çerçeveye göre yürütülecektir:

- Etki Azaltma Önlemleri ve Yönetim Planlarının Uygulanması
- İzleme ve Raporlama Protokolleri
- Kapasite Geliştirme ve Eğitim Programları
- Şikayet Mekanizmasının Uygulanması

Genel yapı, inşaat ve işletme aşamaları boyunca projenin çevresel ve sosyal performansına ilişkin tüm sorumluluğu üstlenen GASKİ tarafından koordine edilecektir. Yüklenicilere özgü sorumluluklar ve gerekli alt planlar ihale belgelerinde tanımlanacak olup, ulusal mevzuata ve AYB'nin Çevre ve Sosyal Standartlarına uyumu da içerecektir.

Oluşturulacak projeye özgü organizasyon yapısı, projeyi koordine edecek ve yönetecek yöneticileri, projenin inşaat ve işletme aşamalarından sorumlu olacak teknik ve mali uzmanları ile en az bir sosyal uzman, bir çevre uzmanı ve bir iş sağlığı ve güvenliği (İSG) uzmanını içerecektir. Temel çevresel ve sosyal sorumluluklar net bir şekilde tanımlanmalı ve ilgili personele iletilmelidir. Ayrıca, personel, ÇSYP kapsamında gerekli olan belirli önlemleri ve eylemleri yetkin ve verimli bir şekilde alabilmek için yeterli bilgi, beceri ve deneyime sahip olmalıdır.

Şekil 9. Proje Uygulama Biriminin Organizasyon Şeması

7.2 Görev ve Sorumluluklar

Proje, Proje Sahibi tarafından açılacak ihale yoluyla bir Yükleniciye verilecektir. Projenin organizasyonel yönetiminden sorumlu tarafların rol ve sorumlulukları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir. Proje Sahibi, inşaat öncesinde yüklenicinin faaliyetlerini denetlemek üzere çeşitli uzmanlık alanlarına sahip bir Müşavir atayacaktır.

Tablo 21. Proje Organizasyonel Yönetimi ve Sorumlulukları

Sorumlu Taraf	Görev Tanımı
GASKİ (Proje Sahibi/ PUB)	<ul style="list-style-type: none"> - Proje Sahibi, bu Projenin uygulayıcısı ve yararlanıcısıdır. - Proje Sahibi, Projenin genelindeki çevresel ve sosyal performans konusunda nihai sorumluluğu üstlenir, - Proje Sahibi, yüklenicilerin denetimi sırasında teknik ve veri desteği sağlamaktan ve projelerle ilgili teknik ve mali fizibilite raporlarının hazırlanmasından sorumlu olacaktır. - Proje Sahibi, uygulama sırasında ihale belgelerinin hazırlanmasından, Kamu İhale Kurumu tüzüğüne ve yasal gerekliliklere uygun olarak ihale süreçlerinin yürütülmesinden sorumlu olacaktır. - Proje Sahibi, inşaat çalışmalarından önce yükleniciye ÇSYP ve PKP'de belirtilen unsurların uygulanması konusunda ve işletme döneminden önce işletme sırasında çalışacak personele eğitim verecektir. - Proje Sahibi, PUB Organizasyon Şemasında yer alacak Çevre, Sosyal ve İSG Uzmanları (en az bir Sosyal Uzman, Çevre Uzmanı ve tam zamanlı İSG Uzmanı) ile birlikte, sözleşme paketlerinin hem teknik hem de idari ilerlemesini ve ÇSYP ile PKP'de belirtilen hususların sahada uygulanmasını kontrol edecektir. PUB bünyesinde, atanmış bir Şikayet Mekanizması (ŞM) Koordinatörü görevlendirilecektir. ŞM Koordinatörü, proje çalışanları, etkilenen topluluklar ve diğer paydaşlar tarafından sunulan tüm şikayetleri almak, kaydetmek, değerlendirmek ve yanıt vermekten sorumlu olacaktır. ŞM Koordinatörü ayrıca, ÇSYP izleme ve raporlama çerçevesinin bir parçası olarak şikayetlerin zamanında takip edilmesini, belgelenmesini ve raporlanmasını sağlayacaktır.

Sorumlu Taraf	Görev Tanımı
	<ul style="list-style-type: none"> - Proje Sahibi, saha denetimlerine ek olarak, yükleniciler tarafından aylık olarak sunulacak Çevresel ve Sosyal İzleme Raporlarını (ÇSİR'ler) inceleyecektir.
Müşavir	<p>Proje Sahibi, inşaat öncesinde yüklenicinin faaliyetlerini denetlemek üzere çeşitli uzmanlık alanlarına sahip bir Müşavir atayacaktır. Müşavir, aşağıda belirtilen personeli atayacaktır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Müşavir Yöneticisi, Proje bilgilendirme paketinde belirtilen öneri ve şartların yerine getirildiğinden emin olmak üzere yükleniciyi denetlemekle sorumlu olacaktır. Bu görevli, yüklenici tarafından yürütülen süreçleri ve faaliyetleri sürekli olarak izlemekle ve herhangi bir uygunsuzluk durumunu gidermek için yüklenicinin alması gereken önlemleri belirlemekle yükümlüdür. Aynı zamanda, inşaat aşamasında çalışacak personele gerekli eğitimin verilip verilmediğini de kontrol eder. Bu, proje alanları veya şantiyelerde periyodik denetimler, teftişler ve/veya yerinde kontroller ile yükleniciler tarafından derlenen kayıt ve raporları içerir. - Çevre Uzmanı, Proje tanıtım dosyasında belirtilen tüm çevre ve biyolojik çeşitlilik önlemlerinin uygulanmasını denetlemek ve Proje Sahibine düzenli olarak rapor vermekle sorumlu olacaktır. Çevre uzmanının, ilgili disiplinlerde bir üniversite veya benzeri bir kurumdan mezun olması (yüksek lisans derecesi tercih sebebidir) ve İngilizce ile Türkçe dillerini (hem yazılı hem sözlü olarak) akıcı bir şekilde kullanabilmesi beklenmektedir. - Tam zamanlı İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanı, proje faaliyetleri boyunca sağlık ve güvenlik önlemlerinin denetlenmesinden sorumlu olacaktır. İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanı, örneğin Ulusal Genel İş Sağlığı ve Güvenliği Sertifikası veya eşdeğeri gibi, tanınmış uluslararası güvenlik yeterlilik sertifikasına sahip olmalıdır. İlgili bir alanda bir üniversite veya benzer bir kurumdan mezun olmak tercih sebebidir. - Sosyal/İnsan Kaynakları Uzmanı, Proje bilgilendirme paketinde belirtilen toplumsal sağlık ve güvenlik ile sosyal önlemlerin uygulanmasının yanı sıra PKP'in ve ÇSYP'nin sosyal boyutlarının (çalışma koşulları, işgücü akışı yönetimi, CSİ/CT hükümleri, kültürel miras, şikayet çözüm sistemi vb. dahil) uygulanmasını denetlemekle sorumlu olacaktır. Uzman, Proje Sahibine düzenli olarak rapor verecek, Şikayet Mekanizmasını yönetecek, yüklenicinin performansını izleyecek, gerektiğinde uyarılar ve talimatlar verecek ve paydaş katılım faaliyetlerine katılacaktır. Uzmanın, ilgili disiplinlerde bir üniversite veya benzer bir kurumdan mezun olması (yüksek lisans derecesi tercih sebebidir) ve İngilizce ve Türkçe'yi (hem yazılı hem sözlü) akıcı bir şekilde konuşması beklenmektedir. Uzman, Proje Sahibine düzenli rapor vermekten sorumludur.. - Müşavir ayrıca, Yüklenicinin ÇSYP, PKP ve ŞM ile ilgili yükümlülüklerinin usulüne uygun olarak yerine getirildiğinden emin olacak ve gerekli kayıtların ÇSYP/PKP gerekliliklerine uygun olarak tutulup raporlandığından emin olacaktır.
Yüklenici	<ul style="list-style-type: none"> - ÇSYP kapsamına dahil edilen ihale paketleri kapsamındaki inşaat işleri, yükleniciler tarafından yürütülecektir. - Yükleniciler, ÇSYP'de belirtilen yükümlülükleri yerine getirmekle sorumludur. ÇSYP'nin uygulanmasına ilişkin hususlar, teklif hazırlığı sırasında yüklenici tarafından incelenecek ve İhale Makamı tarafından hazırlanan ÇSYP dikkate alınarak teklifler sunulacaktır. - ÇSYP, projenin inşaat aşamasında gerçekleştirilecek faaliyetlerin olası olumsuz etkilerini, bu etkileri en aza indirmek için alınacak önlemleri ve bu önlemlerin hayata geçirilmesi için gerekli koşulları açıklayan izleme tablolarını içermektedir.

Sorumlu Taraf	Görev Tanımı
	<p>Ayrıca, söz konusu tablolar, yukarıda belirtilen hususlardan sorumlu kurum ve kuruluşları (proje paydaşları) da içermektedir.</p> <ul style="list-style-type: none"> - İnşaat aşamasında yüklenici, çevre, iş ve işçi sağlığı ve güvenliği, halk sağlığı ve güvenliği ile sosyal konularda farkındalığı artırmak amacıyla, ÇSYP kapsamındaki tedbirler de dahil olmak üzere, projeye katılacak personele eğitim verecektir. - Yüklenici, ÇSYP gerekliliklerinin sahada günlük olarak uygulanmasını ve izlenmesini sağlamak üzere, en az bir Çevre Uzmanı, bir Sosyal Uzman ve bir İSG Uzmanından oluşan kendi çevre, sosyal ve İSG ekibini (Ç&S ekibi) atayacaktır. Bu Ç&S ekibi, PUB uzmanlarıyla yakın işbirliği içinde çalışacak ve uyum konularında düzenli olarak rapor verecektir. - Çevresel, sosyal ve işgücü sorunları veya kaza ya da zaman kaybı gibi beklenmedik durumlar ortaya çıkması halinde, yüklenici derhal Proje sahibini bilgilendirecek ve Proje sahibi de 24 saat içinde ILBANK ve AYB'yi bilgilendirecektir. Olayın temel nedenleri ve alınacak düzeltici önlemler hakkında bir rapor, 15 iş günü içinde ILBANK ve AYB'ye sunulacaktır.
<p>ILBANK (PYB)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - İnşaat ve işletme aşamalarında, ILBANK yetkilileri, Proje Sahibinin ÇSYP ve PKP'te belirtilen hükümlere uyumuna ilişkin performansını denetleyecektir. Bu bağlamda, yükleniciler Proje Sahibine aylık Çevresel ve Sosyal İzleme Raporları (ÇSİRler) sunacak ve Proje Sahibi de ILBANK'a altı ayda bir ÇSİR sunacaktır. - ILBANK, projenin çevresel ve sosyal değerlendirmesine ilişkin belgeleri inceleyecek, danışmanlara görüşlerini iletcek ve bu belgeler ile prosedürlere AYB koruma önlemleri gerekliliklerine uygun olarak resmi onay verecektir. - Çalışmalar ve raporlama faaliyetleri konusunda, ILBANK Uluslararası İlişkiler Grubu, Proje Sahibi tarafından hazırlanan izleme raporları aracılığıyla bilgilendirilecektir.

7.3 Kapasite Geliştirme ve Eğitim

Türk mevzuatının gereklilikleri ile uluslararası çevresel ve sosyal standartlara (özellikle AYB'nin Çevre ve Sosyal Standartları) uygun olarak, Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı'nın (ÇSYP) etkin ve mevzuata uygun bir şekilde uygulanmasını sağlamak amacıyla yapılandırılmış bir eğitim ve kapasite geliştirme programı yürütülecektir.

İnşaat ve işletme aşamalarında görev alan tüm çalışanlar için İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) eğitimi zorunlu olacaktır. Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik (RG No. 28648, 15.05.2013) uyarınca, eğitim genel İSG sorumluluklarını, mesleğe özgü tehlikeleri, acil durum hazırlığını ve güvenli çalışma prosedürlerini kapsayacaktır. Eğitim programı, çalışanın rolüne ve şantiyeye özgü risklere (ör. kazı güvenliği, kapalı alanlara giriş, yüksekte çalışma ve makine kullanımı) göre uyarlanacaktır. Eğitim oturumları, mobilizasyon öncesinde düzenlenecek ve risklerin yeniden değerlendirilmesine bağlı olarak veya iş/görev değişiklikleri, ekipman yükseltmeleri ya da inşaat yöntemlerindeki değişiklikler durumunda periyodik olarak tekrarlanacaktır.

İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) kurallarına ek olarak, tüm yüklenici personeli, ÇSYP'de belirtilen çevresel ve sosyal etki azaltma tedbirleri konusunda eğitilecektir. Bunlar arasında şunlar yer

almaktadır ama bunlarla sınırlı değildir: atık yönetimi, gürültü ve toz kontrolü, su kaynaklarının korunması, toplum sağlığı ve güvenliği, şikayet mekanizması, Davranış Kuralları ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ile cinsel sömürü ve istismara ilişkin farkındalık.

Eğitim modülleri, özellikle yerel halkla etkileşimde bulunan personel için, toplumla ilişkilerde ortaya çıkabilecek riskleri de ele alacaktır. Yüklenici, katılım listeleri, içerik ve geri bildirimler dahil olmak üzere tüm eğitim faaliyetlerini belgelemeli ve kayıtlarını tutmalıdır.

Hesap verebilirliği ve ölçülebilir sonuçları sağlamak amacıyla, yüklenici, personel özgeçmişleri ve işe başlamadan önceki eğitim kayıtları gibi doğrulanabilir yöntemler aracılığıyla işgücünün yeterliliklerini kanıtlamalıdır. Etkinliği değerlendirmek üzere eğitim sonrası değerlendirmeler yapılacaktır. Herhangi bir eksiklik tespit edilmesi halinde, tazeleme kursları veya eğitmen değişikliği gibi düzeltici önlemler alınacaktır.

Denetim Danışmanı ve Proje Sahibi/PUB, ulusal mevzuat ve ÇSYP hükümlerine sürekli uyumun sağlanması amacıyla eğitim kayıtlarını düzenli olarak denetleyecek ve sahadaki uyum durumunu izleyecektir. Çevresel ve Sosyal İzleme Raporları, eğitim faaliyetleri, içeriği, sıklığı ve katılım bilgilerine ilişkin güncellemeleri içerecektir.

Eğitim, özellikle çalışmaların yerleşim alanları, tarım arazileri veya kamu yollarının yakınında yürütülecek olması nedeniyle, halk sağlığı ve güvenliğini korumaya yönelik önlemleri de kapsayacaktır.

7.4 Çevresel ve Sosyal İzleme Raporu

Çevresel ve Sosyal İzleme Raporları (ÇSİR), bu ÇSYP kapsamında tanımlanan azaltım ve izleme önlemlerinin uygulama performansını belgelemek ve değerlendirmek için gerekli araçlardır.

İslahiye Atıksu Arıtma Tesisi Projesi kapsamında, yüklenici inşaat aşaması boyunca aylık ÇSİR'leri hazırlamakla yükümlüdür. Bu raporlar, içeriği inceleyecek, gerekli saha doğrulamalarını yapacak ve GASKİ'ye aylık olarak sunulmak üzere kendi özet izleme raporlarını hazırlayacak olan Müşavire sunulacaktır. GASKİ ise üç aylık raporları birleştirerek İLBANK'a iletacaktır. İşletme aşamasında, ÇSİR'ler altı ayda bir hazırlanacaktır.

Tüm ÇSİR'ler Türkçe ve İngilizce olarak hazırlanacak ve aşağıdakileri içerecektir:

ÇSYP'nin etki azaltma ve izleme planlarında belirtilen çevresel, sosyal ve İSG parametrelerine ilişkin izleme sonuçları;

Ölçülen veya gözlemlenen sonuçların Türk mevzuatındaki eşik değerler ve AYB'nin Çevre ve Sosyal Standartları ile karşılaştırılması,

Hem iyi uygulamalar hem de uyumsuzluklar için fotoğrafik kanıtlarla desteklenen görsel gözlem kayıtları;

Uygun olduğu durumlarda analiz sonuçları, laboratuvar raporları veya saha ölçümleri;

Herhangi bir kaza veya kaza tehlikesinin açıklamaları ile birlikte uygulanan veya önerilen düzeltici eylemler ve çözüm için son tarihler,

Halk şikayetleri ve işçi şikayetlerini içeren şikayet kayıtları.

Her bir uygunsuzluk durumuna, tanımlanmış bir düzeltici eylem planı, uygulama takvimi ve belirlenen sorumluluklar eşlik etmelidir.

Müşavir, sunulan raporların doğruluğunu ve yeterliliğini kontrol edecek ve önemli sapmaların derhal müdahale edilebilmesi için belirlenmesini sağlayacaktır. Gerektiğinde, GASKİ, ÇSİR'ler de sunulan bulgulara istinaden bu ÇSYP revize edebilir veya güncelleyebilir; böylece ÇSYP'yi dinamik ve uyarlanabilir bir yönetim aracı olarak sürdürülebilir.

Bu yapılandırılmış izleme ve raporlama çerçevesi, proje döngüsü boyunca çevresel ve sosyal performansta şeffaflığı, hesap verebilirliği ve sürekli iyileşmeyi sağlayacaktır.

8 PAYDAŞLARLA İSTİŞARE

“İSLAHİYE (GAZİANTEP) ATIKSU ARITMA TESİSİ İNŞAATI” Projesi kapsamında, Kali Enerji tarafından 17 ve 18 Aralık 2025 tarihlerinde Güllühüyük Mahalle Muhtarı ile Gaziantep İli, İslahiye İlçesi 4. Aşama, 3. Bölge TOKİ Konut Sitesi yönetimi arasında telefon toplantıları gerçekleştirilmiştir. Bu toplantılar sırasında proje hakkında bilgi verildi ve proje faaliyetlerine ilişkin görüş ve geri bildirimler toplandı.

Paydaşlar, çevre kirliliği, özellikle de derenin kirlenmesinden kaynaklanan koku ile ilgili etkiler konusunda ciddi endişelerini dile getirdiler. Atık su arıtımının önemini vurguladılar ve projenin bölgedeki mevcut çevre kirliliğini giderme potansiyeli nedeniyle projeyi genel olarak desteklediklerini belirttiler.

Bu toplantılar ayrıca, erişim kısıtlamaları ve şikayetlerin ele alınması da dahil olmak üzere, inşaatla ilgili olası etkiler konusunda paydaşların beklentilerinin toplanmasına ve savunmasız grupların belirlenmesine katkıda bulunmuştur. Bu süreçte, paydaşların endişeleri belgelenmiş olup, Şikayet Mekanizması (GM) da dahil olmak üzere proje uygulama stratejilerine dahil edilecektir.

Alt projenin uygulanmasından önce, proje hakkında detaylı bilgi vermek ve etkilenen topluluklardan geri bildirim, yorum ve öneriler toplamak amacıyla bir Halkın Katılımı Toplantısı 07 Mayıs 2026 tarihinde saat 11.00’da düzenlenmiştir. Yaklaşık 1 saat süren toplantıya toplam 10 kişi katılmış olup, katılımcıların 8’i erkek ve 2’si kadındır. Toplantı sırasında paydaşlar tarafından projeye ilişkin herhangi bir şikayet veya olumsuz görüş iletilmemiş; projenin bölge açısından önemli ve faydalı bir yatırım olduğu ifade edilmiştir.

Bu istişarenin kapsayıcı ve erişilebilir olmasını sağlamak için çok yönlü bir strateji uygulanmıştır. Tüm halka açık toplantıların tarihi, saati ve yeri, en az bir ulusal ve bir yerel gazetede yayınlanacak kamu duyuruları ve mahalle muhtarlarının ofislerinde asılacak bilgilendirme ilanları/broşürler aracılığıyla 10 takvim günü önceden duyurulmuştur. Paydaşların iyi bilgilendirilmesini sağlamak için, Çevre ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP) dahil olmak üzere ilgili tüm proje belgelerinin taslak versiyonları, istişare toplantılarından önce GASKİ’nin resmi web sitesinde ve/veya ILBANK’ın platformlarında kamuya açık olarak yayınlanmıştır. Proje ayrıca, gerekirse erişilebilir çevrimiçi platformlar kullanarak gelecekteki toplantıları sanal olarak gerçekleştirme esnekliğini de korumaktadır.

Geri bildirimleri yönetmek ve hesap verebilirliği sağlamak için sistematik bir süreç kullanılacaktır. Toplantı tutanakları, katılımcı listeleri ve fotoğraflar da dahil olmak üzere tüm katılım faaliyetleri resmi olarak kaydedilecek ve arşivlenecektir. Projenin yaşam döngüsü boyunca inşaat etkileri, erişim kısıtlamaları veya diğer konularla ilgili paydaş endişelerini belgelemek ve yönetmek için resmi bir Şikayet Mekanizması (ŞM) kurulacaktır. Paydaşlardan toplanan geri bildirimler analiz edilecek ve projenin uygulama stratejilerine dahil edilecektir. Danışmaların ardından, Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP) bu geri bildirimlere göre güncellenecektir. Bu son, güncellenmiş sürümler daha sonra aynı platformlar aracılığıyla kamuoyuna açıklanacak ve projenin tüm yaşam döngüsü boyunca kamuya açık kalacaktır.

Proje yaşam döngüsü boyunca paydaş katılım süreci, aşağıda belirtilen stratejilere uygun olarak yürütülecek ve sosyal ve çevresel etkilerin etkin bir şekilde yönetilmesi sağlanacaktır:

- Sözlü veya yazılı tüm bildirimler, şikayetler, öneriler veya paydaşlardan gelen talepler, müdahale, baskı veya yıldırma olmaksızın, açık bir istişare yaklaşımıyla değerlendirilecektir.
- Proje ile ilgili bilgiler, paydaşların sosyo-kültürel iletişim ihtiyaçlarına uygun formatlarda sunulacak ve böylece net, erişilebilir ve kapsayıcı bir iletişim sağlanacaktır.
- PKP Çerçevesi, alt projelerin genel özelliklerine ve ihtiyaçlarına göre uyarlanmış bir paydaş yönetimi yaklaşımı tanımlar ve bir şikayet mekanizması prosedürü içerir.
- İlgili tüm paydaşların ve Projeden Etkilenen Kişilerin (PEK) aktif katılımını sağlamak için araçlar ve eylemler kullanılacak olup, özellikle kadınlar, engelliler, yaşlılar, göçmen/mülteci nüfusu ve işçiler gibi savunmasız gruplara özel önem verilecektir.
- Hassas grupların proje fırsatlarından ve istişarelerden dışlanmasını önlemek için proaktif bir iletişim stratejisi benimsenecektir.
- Paydaş analizi, değişen dinamikleri yansıtacak şekilde gerektiğinde güncellenecek ve tüm tarafların etkin katılımını sağlamak için gerekli önlemler alınacaktır.

ILBANK Çerçevesi PKP'nin uygulanması ve gerekirse Projeye Özgü bir PKP'nin geliştirilmesi yoluyla, Proje, AYB Standardı 2 gerekliliklerine uygun olarak, yaşam döngüsü boyunca kapsayıcı, katılımcı ve şeffaf bir paydaş katılım sürecini sürdürecektir.

Proje paydaşları aşağıdaki gruplara ayrılmıştır:

Paydaş	Açıklamalar
Doğrudan Etkilenen Taraflar	Projenin etki alanındaki (şu anda veya potansiyel olarak) projeden doğrudan etkilenen bireyler, gruplar veya kuruluşlar ya da projenin getireceği değişikliklere karşı özellikle hassas olanlar. Bu taraflar, etkilerin belirlenmesi, hafifletme önlemleri ve yönetim eylemleriyle ilgili karar alma süreçlerinde kilit rol oynayacaklardır.
Diğer İlgili Taraflar	Projenin doğrudan etkilemediği ancak çıkarlarının projeden veya uygulama sürecinden etkilendiğine inanan veya bunu algılayan bireyler, gruplar veya kuruluşlar. Bu tarafların projeyi etkileme veya projeden etkilenme yeteneği de olabilir.
Hassas Gruplar	Bu gruplar, kırılganlıkları nedeniyle orantısız şekilde etkilenebilecek veya daha büyük dezavantajlarla karşılaşabilecek kişilerdir. Bu grupların proje ile ilgili istişare ve karar alma süreçlerinde eşit şekilde temsil edilmelerini sağlamak için özel katılım çabalarına ihtiyaç duyulabilir.

8.1 Şikayet Mekanizması

8.1.1 İLBANK'ın Şikayet Mekanizması

İLBANK, Uluslararası Finans Kurumları tarafından finanse edilen projeler için kendi Genel Müdürlük Prosedürüne sahiptir ¹. İLBANK Şikayet Mekanizması, ulusal mevzuata ve Uluslararası Finans Kurumları standartlarına uygun olarak, projenin kredi süresi boyunca uygulanacaktır. Mekanizma, alt projelerin potansiyel riskleri ve etkileriyle orantılı, adil, erişilebilir ve kapsayıcı bir çerçeve içinde, proje hazırlık aşamasında kurulur ve yeterli insan ve mali kaynaklarla desteklenir. Şikayet Mekanizması kapsamında, projeden etkilenen tüm paydaşlara şikayet, öneri ve taleplerini iletme hakkı tanınır; anonimlik sağlanır ve gizlilik ilkesine riayet edilir. Sunulan şikayetler, belirlenen süreler içinde, kültürel olarak uygun, objektif ve hassas bir yaklaşımla ele alınır.

Bu prosedür kapsamında üç ayrı mekanizma tanımlanmıştır:

- Toplum için ŞM
- Çalışanlar için ŞM
- Hassas Şikâyetlerin Yönetimi için ŞM

İLBANK'ın ŞM uygulamasına ilişkin görev ve sorumlulukları Tablo 22'de sunulmuştur.

Tablo 22. İLBANK'ın ŞM için Görev ve Sorumlulukları

Parti	Rol	Başlıca Sorumluluklar
İLBANK Genel Müdürlüğü (GM)		
Üst Düzey Yönetici Yönetmek Temsilciler	Genel Müdür Yardımcısı Müdür	<ul style="list-style-type: none"> • Uluslararası Finans Kurumları aracılığıyla finanse edilen İLBANK alt projesinde ŞM'nin etkin bir şekilde uygulanmasını sağlamak için nihai yetkiye ve sorumluluğa sahip olunması. • İLBANK Genel Müdürü tarafından imzalanmadan önce, İLBANK web sitesinde açıklanacak olan Genel Müdürün ön onayını alınması • İLBANK'ta Çevre ve Sosyal Risklerin Yönetimi için geliştirilecek yazılım sistemine (Çevrimiçi Çevre ve Sosyal Risk Yönetim Sistemi – İLBANK Çevresel ve Sosyal Risk Yönetim Sistemi) ŞM süreçlerinin ve veri tabanının entegrasyonu ve gerekli eğitim oturumları için kaynak tahsis edilmesi. • İLBANK'ta Uluslararası İlişkiler Departmanı Başkanı'nın desteğiyle, ŞM'nin etkin bir şekilde

¹https://www.ilbank.gov.tr/userfiles/files/Grievance_Mechanism.pdf

Parti	Rol	Başlıca Sorumluluklar
		uygulanması için gerekli olan yeterli Çevre ve Sosyal kapasitenin sürdürülmesi amacıyla gereken mali ve insan kaynaklarının sağlanmasını ve ilgili idari süreçlerin kolaylaştırılmasını temin edilmesi.
	Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı	<ul style="list-style-type: none"> • ILBANK'ın uluslararası finans kuruluşları aracılığıyla finanse edilen tüm alt projelerinde Genel Müdürün etkin bir şekilde uygulanmasını sağlamaktan nihai yetki ve sorumluluğu üstlenilmesi • ESMS Koordinatörü tarafından belirlenen kapasite geliştirme ve kaynak gereksinimlerini (ŞM uygulamasıyla ilgili kaynaklar dahil) gözden geçirin ve önceliklendirin ve kaynak tahsisinin değerlendirilmesi ve onaylanması için Genel Müdür Yardımcısına bilgi verilmesi • Kredi veren finans kuruluşlarına gönderilmeden önce, Periyodik Çevre ve Sosyal Performans Raporlarını (ILBANK tarafından ŞM uygulamasına ilişkin bilgi ve analizler dahil) onaylanması • Genel Müdür Yardımcısı ile istişare edilerek, ILBANK internet sitesinde açıklanacak olan Genel Müdürün önceden onaylanması. • ŞM'ye yapılacak tüm güncellemeleri onaylayın. • ILBANK bünyesindeki ilgili idari süreçlerde Genel Müdür Yardımcısına destek vererek, Genel Müdürün hedeflerini etkin bir şekilde uygulamak için yeterli Çevre ve Sosyal kapasitenin korunması amacıyla yeterli mali ve insan kaynaklarının tahsis edilmesini sağlanması • ŞM ile ilgili görev ve sorumlulukların, IFI Kredi Riski Birimi bünyesindeki tüm ilgili ILBANK personeline ve uygun olduğu durumlarda diğer departman yönetimlerine ve personeline (örn. Planlama ve Koordinasyon Departmanı, Bilgi Teknolojileri Departmanı, Hukuk Danışmanlığı) açık bir şekilde iletilmesini sağlanması (bu konuda Genel Müdür Yardımcısından ve IFI Kredi Riski Birimi – Ç&S Ekibinden destek talep edilmesi gerekmektedir)Sosyal Koordinatörün koordinasyonunda Etik Kurulu üyesi olarak hassas şikayetlerin çözümlenmesinde görev almak ve hassas şikayetlere ilişkin şikayet kapatma sürecinin yürütülmesini sağlanması
Uluslararası İlişkiler Bölümü – IFI Kredi Riski Birimi	Teknik Müdür	<ul style="list-style-type: none"> • Alt projenin GM düzeyindeki genel uygulamasını koordine edilmesi ve denetlenmesi • Şikayetlerin soruşturulması ve/veya çözümlenmesi için çok boyutlu veya kurumlar arası çalışma gerektiğinde, ilgili iç ve/veya dış taraflar arasında koordinasyonu sağlanması. • Alt proje kapsamında ŞM uygulaması sırasında tespit edilen kritik çevresel ve sosyal sorunları

Parti	Rol	Başlıca Sorumluluklar
		<p>(medyanın dikkatini çekebilecek şikayetler, kredi veren uluslararası finans kuruluşlarına iletilmesi gereken durumlar, iş veya itibar riskleri vb.) Üst Düzey Yönetim Temsilcilerine bildirilmesi</p> <ul style="list-style-type: none"> ILBANK'ta Çevre ve Sosyal Risklerin Yönetimi için geliştirilen yazılım sistemine (Çevrimiçi Çevre ve Sosyal Risk Yönetim Sistemi – ILBANK Çevresel ve Sosyal Risk Yönetimi Sistemi) Genel Müdürlük kapsamındaki süreçlerin entegrasyonunu koordine edilmesi. Sosyal Koordinatörün koordinasyonunda Etik Kurulu (EK) üyesi olarak hassas şikayetlerin çözümlenmesinde görev almak ve hassas şikayetlere ilişkin şikayet kapatma sürecinin yürütülmesini sağlanması
Uluslararası İlişkiler Departmanı – IFI Kredi Riski Birimi – Teknik ve Çevre ve Sosyal Ekip	Sosyal İrtibat Noktası (Sosyal Uzman)	<p>Uygulama öncesi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ILBANK (şu anda) veya belediyeler/altyapı kuruluşları (gelecekte) tarafından atanan harici danışmanlık şirketleri/danışmanlar tarafından her alt proje için hazırlanan alt proje düzeyindeki genel planları, Ar-Ge sosyal personelinin desteğiyle Proje doğrultusunda incelenmesi IFI Kredi Risk Birimi - Finansal Yönetim Ekibi ile alt kredi sözleşmelerine dahil edilecek ŞM ile ilgili hükümler konusunda mutabakata varılması. Alt projelere uygulanabilir olan ŞM ile ilgili gerekliliklerin başvuru sahibi GASKİ'ye (ÇSAP anlaşması sırasında ve alt proje uygulaması öncesinde veya sırasında gerektiği gibi) iletilmesini sağlayın ve GASKİ'ye, alt proje düzeyinde ŞM uygulamasıyla ilgili olarak kredi veren IFI'ların Çevre ve Sosyal gerekliliklerini karşılayacak şekilde alt projenin nasıl yapılandırılacağı konusunda tavsiyelerde bulunulması İhale belgelerine dahil edilen sosyal gerekliliklerin, alt proje düzeyindeki ŞM uygulamasına ilişkin gereklilikleri yeterince kapsadığından emin olunması. <p>Şikayet Yönetimi/Çözümü:</p> <ul style="list-style-type: none"> ILBANK'ın uluslararası finans kuruluşları aracılığıyla finanse ettiği tüm projelerin ve alt projelerin günlük yönetimini sağlamak amacıyla, ILBANK sosyal ekiplerinin (sosyal uzmanlar ve GM ve RD personeline sosyal görevleri yerine getirmek üzere görevlendirilmiş bireysel danışmanlar) genel koordinasyonundan ve liderliğinden sorumlu olmak. ILBANK GM IFI Kredi Risk Birimi'nin sosyal uzmanları ve harici bireysel sosyal danışmanlarıyla

Parti	Rol	Başlıca Sorumluluklar
		<p>ŞM uygulamasının koordinasyonunu sağlamak, GASKİ personelinin denetimini ve izlenmesini de kapsaması</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gerektiğinde ve/veya talep üzerine, şikayetlerin başarılı bir şekilde çözümlenmesini sağlamak için gerekli uygun önlemlerin geliştirilmesinde GASKİ'ye rehberlik ve uygulama desteği sağlanması • Çevre konularıyla ilgili şikayetlerin yönetimi ve çevre ve sağlık ve güvenlik ekibinden gerekebilecek GDO uygulama desteği (izleme dahil) için Çevre Koordinatörü ile koordinasyon sağlanması. Diğer departmanlardaki (örneğin Planlama ve Koordinasyon Departmanı, Bilgi Teknolojileri Departmanı, Hukuk Danışmanlığı) personeli, farklı platformlar (örneğin CIMER, YIMER, sosyal medya vb.) aracılığıyla aldıkları geri bildirimler veya şikayetler hakkında düzenli olarak bilgilendirmek için gerektiği şekilde koordine edilmesi (Uluslararası İlişkiler Departmanı Başkanı'ndan talep edilecek destekle). • Periyodik (yıllık) güncellemeler dışındaki ŞM güncelleme gereksinimleri hakkında Teknik Müdürü ve Üst Düzey Yönetim Temsilcilerini bilgilendirilmesi. • Veritabanına kaydedilen şikayetleri Sosyal ve Çevresel Uzmanların desteğiyle periyodik olarak gözden geçirin ve alt projelerde ŞM uygulaması sırasında tespit edilen kritik Çevre ve Sosyal sorunları Teknik Müdüre bildirilmesi (örneğin, hassas şikayetler, medyanın dikkatini çekebilecek şikayetler, kredi veren uluslararası finans kuruluşlarına iletilmesi gereken şikayetler, iş veya itibar riskleri, bu ŞM'de tanımlanan zaman çerçeveleri içinde çözülemeyen şikayetler vb.). • ŞM uygulamasının, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (6698 sayılı Kanun, 2016) tarafından öngörülen geçerli gerekliliklere uyularak, (Bilgi Teknolojileri, Planlama ve Koordinasyon Departmanı vb. diğer ILBANK ekipleriyle koordinasyon içinde gerektiği şekilde) yeterince belgelendirilmesini, kaydedilmesini ve saklanmasını sağlanması • Bölge müdürlerinden gelen gerekli bilgilerle şikayet kayıtlarının ve alt projeler veritabanının düzenli olarak güncellenmesini sağlanması • Şikayetlerin başarılı bir şekilde çözümlenmesi için gerektiğinde arabuluculuk rolünü üstlenin veya GD veya RD'den bu rol için personel görevlendirilmesi <p>Hassas Şikayetlerin Yönetimi:</p>

Parti	Rol	Başlıca Sorumluluklar
		<ul style="list-style-type: none"> • Hassas şikayetlerin çözümünde Etik Komitesi'ni (EC) koordine edilmesi • Alt proje veritabanlarında, hassas şikayetlerin yönetimiyle ilgili yetkili mercilerin, hizmet sağlayıcıların ve destek merkezlerinin güncel bir listesinin her zaman mevcut olduğundan emin olunmalıdır (bu liste, iş yerinde cinsiyete dayalı şiddet (GBV), cinsel istismar ve taciz/cinsel saldırı mağdurlarına destek veya hizmet sağlayıcılar ve destek merkezlerinde çalışan kişiler tarafından potansiyel istismara maruz kalan herhangi bir çocuğa destek ile ilgili olabilir). Bu liste, alt proje veritabanlarında sürekli olarak güncellenmelidir. <p>İzleme ve Raporlama:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alt proje faaliyetlerinin ŞM uygulama performansını, şikayet kayıtlarının masa başı incelemesi ve katılım sağlanan saha ziyaretleri sırasında yapılacak istişareler yoluyla izlenmesi • Çevre ve sosyal sorunlar veya uyumsuzluklar söz konusu olduğunda, özellikle ciddi şikayetler içeren durumlarda, rutin dışı saha ziyaretleri/denetimleri gerçekleştirin ve mağdur taraflarla istişarelerde bulunulması (bu ziyaretler, araştırma ve geliştirme sosyal personeliyle birlikte veya ayrı olarak gerçekleştirilebilir). • Kredi veren uluslararası finans kuruluşlarına yönelik periyodik Çevre ve Sosyal Performans Raporlarına ŞM ile ilgili girdiler (şikayetlerin analizi de dahil olmak üzere) sağlanması. • Genel Müdürün yıllık olarak gözden geçirilmesi ve ulusal mevzuat çerçevesindeki önemli değişikliklere, geçerli uluslararası Çevre ve Sosyal politikalara ve Uluslararası Finans Kurumlarının standartlarına, ILBANK'ın alt proje portföyünün risk profiline ve diğer gelişmelere uyum sağlamak için gerektiğinde güncellenmesi gerekmektedir. • ILBANK Genel Müdür ve Bölgesel Direktör'ün sosyal ve çevresel personelinin, ILBANK tarafından Uluslararası Finans Kurumları (IFI'ler) aracılığıyla finanse edilen alt projelerle ilgili olarak ortaya çıkan şikayetleri veya sorunları (ilgili sosyal medya platformları dahil) belirlemek için düzenli medya incelemesi yapmasını ve önemli bulguların ILBANK tarafından kredi veren IFI'lere sunulan periyodik izleme raporlarına dahil edilmesini sağlanması <p>İzleme ve Raporlama:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alt proje faaliyetlerinin ŞM uygulama performansını,

Parti	Rol	Başlıca Sorumluluklar
		<p>şikayet kayıtlarının masa başı incelemesi ve katılım sağlanan saha ziyaretleri sırasında yapılacak istişareler yoluyla izlenmesi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Çevre ve sosyal sorunlar veya uyumsuzluklar söz konusu olduğunda, özellikle ciddi şikayetler içeren durumlarda, rutin dışı saha ziyaretleri/denetimleri gerçekleştirin ve mağdur taraflarla istişarelerde bulunulması (bu ziyaretler, araştırma ve geliştirme sosyal personeliyle birlikte veya ayrı olarak gerçekleştirilebilir). • Kredi veren uluslararası finans kuruluşlarına yönelik periyodik Çevre ve Sosyal Performans Raporlarına ŞM ile ilgili girdiler (şikayetlerin analizi de dahil olmak üzere) sağlanması • Genel Müdürün yıllık olarak gözden geçirilmesi ve ulusal mevzuat çerçevesindeki önemli değişikliklere, geçerli uluslararası Çevre ve Sosyal politikalara ve Uluslararası Finans Kurumlarının standartlarına, ILBANK'ın alt proje portföyünün risk profiline ve diğer gelişmelere uyum sağlamak için gerektiğinde güncellenmesi gerekmektedir. • ILBANK Genel Müdür ve Araştırma Müdürü'nün sosyal ve çevresel personelinin, ILBANK tarafından Uluslararası Finans Kurumları (IFI'ler) aracılığıyla finanse edilen alt projeye ilgili olarak ortaya çıkan şikayetleri veya sorunları (ilgili sosyal medya platformları dahil) belirlemek için düzenli medya incelemesi yapmasını ve önemli bulguların ILBANK tarafından kredi veren IFI'lere sunulan periyodik izleme raporlarına dahil edilmesini sağlanması.
	Sosyal Uzmanlar ve Bireysel Sosyal Danışmanlar	<p>Şikayet Yönetimi/Çözümü:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sosyal Koordinatörün koordinasyonunda, Uluslararası Finans Kurumları aracılığıyla finanse edilen ILBANK alt projesi olan ŞM'nin günlük yönetimini ve izlenmesini sağlamaktan sorumlu olunması • Bölge Müdürlüğü sosyal personeline gerektiğinde denetim ve uygulama desteği sağlayarak, şikayet kayıtlarının ve alt projelerin veritabanlarının düzenli olarak güncellenmesini sağlanması • Sosyal Koordinatör tarafından devredilen ŞM ile ilgili görevleri yerine getirilmesi. • Herhangi bir şikayet veya sorun tespit etmek için (ilgili sosyal medya platformları da dahil olmak üzere) düzenli olarak medya incelemesi yapın ve tespit edilen herhangi bir şikayet/sorun hakkında Sosyal İletişim Sorumlusunu bilgilendirilmesi.

Parti	Rol	Başlıca Sorumluluklar
		<p>Hassas Şikayetlerin Yönetimi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Bildirilen şikayetlerin zamanında ve kabul edilebilir bir şekilde araştırılmasını ve çözülmesini sağlanması. Alt proje veritabanlarında, hassas şikayetlerin yönetimiyle ilgili yetkili mercilerin, hizmet sağlayıcıların ve destek merkezlerinin güncel bir listesini her zaman muhafaza edilmesi (bu şikayetler, iş yerinde cinsiyete dayalı şiddet (CDŞ), cinsel istismar ve taciz/cinsel saldırı mağdurlarına destek veya hizmet sağlayıcılar ve destek merkezlerinde çalışan kişiler tarafından olası istismarlardan etkilenen herhangi bir çocuğa destek ile ilgili olabilir).
	Çevresel Odak Noktası	<ul style="list-style-type: none"> Çevre konularıyla ilgili şikayetlerin yönetimi için Sosyal Koordinatör tarafından koordine edilecek faaliyetlere katılım sağlanması. ILBANK Çevre ve Sağlık ve Güvenlik Ekibinin, Sosyal Koordinatörün talebi doğrultusunda, ILBANK Sosyal Ekibine GDO uygulama desteği (izleme dahil) vermesini sağlanması.
	Çevre Uzmanları ve Bireysel Çevre Danışmanları	<ul style="list-style-type: none"> Gerektiğinde ve Çevre ve/veya Sosyal Koordinatörlerin koordinasyonu ve gözetimi altında, ILBANK'ın Uluslararası Finans Kurumları (IFI'ler) aracılığıyla finanse edilen tüm projelerinde ve alt projelerinde, GSYİH'nin günlük uygulanmasının (izleme dahil) bir parçası olarak GSYİH ile ilgili görevlerin yerine getirilmesinde ILBANK'ın sosyal uzmanlarına ve bireysel sosyal danışmanlarına destek sağlanması.
Uluslararası İlişkiler Departmanı – Uluslararası Finans Kurumları Kredi Riski Birimi – Finansal Yönetim Birimi	Finansal Yönetim Ekibi	<ul style="list-style-type: none"> Alt kredi sözleşmesine ve ihale belgelerine dahil edilen sosyal şartların, alt proje düzeyindeki ŞM uygulamasına ilişkin şartları yeterince karşıladığından emin olmak için GASKİ PUB ve Sosyal Koordinatör ile koordinasyon sağlanması
ILBANK Bölge Müdürlüğü (RD)		
ILBANK – RD	Yönetmek	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat süresince alt proje sahalarında aylık izleme çalışmaları düzenlemek, özellikle inşaat ilerlemesine odaklanmak ve Ar-Ge, Çevre ve Sosyal

Parti	Rol	Başlıca Sorumluluklar
		<p>ekibinin katılımını sağlanması</p> <ul style="list-style-type: none"> ILBANK ŞM'nin etkin bir şekilde uygulanması için Bölge Müdürlüklerindeki kapasite geliştirme ve kaynak gereksinimlerini (Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi uygulamasının bir parçası olarak periyodik olarak) değerlendirin ve bu gereksinimleri gerektiğinde ILBANK GD – IFI Risk Kredi Birimine bildirilmesi. Şikayetlerin başarılı bir şekilde çözülmesi için gerektiğinde arabuluculuk rolünü üstlenmek veya Bölge Müdürlüğü'nden bu rol için personel görevlendirilmesi(GD Sosyal Koordinatörü tarafından talep edilebilir).
	Sosyal Personel	<ul style="list-style-type: none"> GM IFI Kredi Risk Birimi'ne destek olunması – ILBANK (şu anda) veya belediyeler/kamu hizmeti kuruluşları (gelecekte) tarafından görevlendirilen harici danışmanlık şirketleri/danışmanlar tarafından her alt proje için hazırlanan alt proje düzeyindeki genel yönetim planlarının incelenmesinde sosyal uzmanlara destek olunması. GASKİ ve yüklenici personeli tarafından alt proje düzeyindeki genel yönetim ilkelerinin etkin bir şekilde uygulanmasını sağlamak amacıyla, Genel Kalkınma Sosyal Koordinatörü ile istişare ve koordinasyonda aktif rol oynanması. GASKİ tarafından uygunsuz olarak sınıflandırılan şikayetlerin, bölgesel ve yerel dinamikler hakkındaki bilgilerine dayanarak, alt proje ile ilgili operasyonlar bağlamındaki önemlerini ve geçerliliklerini gözden geçirilmesi ve doğrulanması. İnşaat süresince alt proje sahalarında aylık olarak yapılan izleme çalışmalarına katılın; bu çalışmalar ağırlıklı olarak inşaat ilerlemesine odaklanarak, alt projeye ilgili şikayetler de dahil olmak üzere sosyal sorunları gözlemlemeyi amaçlamaktadır. Çevre ve sosyal sorunlar veya uyumsuzluklar söz konusu olduğunda, önemli şikayetler içeren durumlarda (alt proje denetimi ve izlemesinin bir parçası olarak Bölge Müdürleri tarafından belirlenen veya ILBANK Genel Müdürü tarafından talep edilen) rutin dışı saha ziyaretleri/denetimleri gerçekleştirin ve mağdur taraflarla istişarelerde bulunulması. Çevre konularıyla ilgili şikayetlerin yönetimi için Çevre Personeli ile koordinasyon sağlanması. Herhangi bir şikayet veya sorun tespit etmek için (ilgili sosyal medya platformları dahil) düzenli olarak medya incelemesi yapın ve tespit edilen herhangi bir şikayet/sorun hakkında GM Sosyal İletişim Sorumlusunu ve/veya Sosyal Uzmanları bilgilendirilmesi.

Parti	Rol	Başlıca Sorumluluklar
	Çevre ve İş Sağlığı ve Güvenliği Personeli	<ul style="list-style-type: none"> Çevre ve İş Sağlığı ve Güvenliği konularıyla ilgili şikayetlerin yönetimi için GM Sosyal Koordinatörü, Bölge Müdürlüğü Yönetimi veya Sosyal Personel tarafından koordine edilecek faaliyetlere katılım sağlanması.

GASKİ'nin, inşaat kontrollüğünün ve yüklenicilerin rol ve sorumlulukları Tablo 23'te verilmiştir.

Tablo 23. ŞM Prosedürü İçin GASKİ, İnşaat Denetimi ve Yüklenicilerin Roller ve Sorumlulukları

Parti	Rol	Başlıca Sorumluluklar
GASKİ	GASKİ Yönetimi	<ul style="list-style-type: none"> Proje düzeyindeki genel ölçütlerin geliştirilerek ILBANK'a inceleme ve onay için sunulmasını ve GASKİ ile yüklenici personel tarafından etkin bir şekilde uygulanmasını sağlanması. GASKİ ve yüklenici personel tarafından alt proje düzeyindeki ŞM'nin günlük uygulanmasından sorumlu olacak personel (en az bir kadın ve bir erkek) atanması. Yüklenici ihale belgelerine ve sözleşmelerine dahil edilen sosyal gerekliliklerin, proje düzeyindeki ŞM uygulamasına ilişkin gereklilikleri yeterince kapsadığından emin olunması. Projenin çevresel ve sosyal performansının izlenmesini (alt proje düzeyindeki ŞM uygulamasının izlenmesi de dahil olmak üzere) ve alt kredi sözleşmesi koşullarına uygun olarak IFI standartlarında ILBANK'a raporlama yapılmasını sağlamak için kaynak tahsis edilmesi.
	GM (Sosyal) Koordinasyon Merkezi	<p>Şikayet Yönetimi / Çözümü</p> <ul style="list-style-type: none"> ILBANK Genel Uygulama Kuralları ve ilgili proje düzeyindeki Genel Uygulama Kurallarında belirtilen süreçler doğrultusunda, GASKİ, inşaat denetim danışmanı ve yüklenici personel tarafından proje düzeyindeki Genel Uygulama Kurallarının günlük olarak uygulanmasından sorumlu olunması. Kamuoyundan ve çalışanlardan gelen şikayetlerin doğruluğunu ve uygunluğunu, bölgesel ve yerel dinamikler hakkındaki bilgilerine dayanarak, proje ile ilgili operasyonlar bağlamında inceleyin ve öncelik ve hassasiyetlerine göre sınıflandırılması. Genel Müdürün talimatları doğrultusunda, ilgili şikayetlerin kaydedilmesi, incelenmesi ve yönetilmesi/çözülmesi sağlanmalıdır. Uygunsuzluk kararı verildikten sonra, ILBANK Sosyal Hizmetler Birimine başvurularla ilgili şikayetlerinizi bildirin. Çevre konularıyla ilgili şikayetlerin yönetimi için Çevre Birimi personeliyle koordinasyon sağlanması. Proje düzeyindeki genel müdürlük talimatına uygun olarak,

Parti	Rol	Başlıca Sorumluluklar
		<p>şikayetlerin başarılı bir şekilde yönetimi/çözümü için ilgili GASKİ veya yüklenici personeli tarafından gerçekleştirilecek eylemlerin uygulanmasını sağlanması.</p> <ul style="list-style-type: none"> İlgili yazılım kapsamındaki şikayet kayıtlarının ve proje veritabanının, inşaat denetim danışmanları ve yüklenicilerden gelen gerekli bilgilerle düzenli olarak güncellenmesini sağlayın ; yazılımı düzenli olarak bakımını yapın ve güncel tutulması ILBANK Sosyal İşler Koordinatörü tarafından talep edilmesi veya gerektiği takdirde, şikayetlerin başarılı bir şekilde çözümlenmesi için GASKİ PIU personeli arasında arabuluculuk rolünü üstlenmek veya bu rol için personel görevlendirilmesi <p>Bilgi ve Eğitimler</p> <ul style="list-style-type: none"> ILBANK Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi Eğitim Prosedürü uygulaması kapsamında ILBANK tarafından düzenlenecek eğitim oturumlarına (ŞM gereklilikleri dahil) katılın. Proje düzeyindeki genel yönergelere uygun olarak şikayetlerin toplanması, kaydedilmesi ve yönetimi konusunda inşaat denetimi danışmanlarını, yüklenicileri ve/veya harici Çevre ve Güvenlik danışmanlarını eğitin. ILBANK GM'de bulunan EC'nin işlevi hakkında personeli bilgilendirilmesi. <p>İzleme ve Raporlama</p> <ul style="list-style-type: none"> Projenin çevresel ve sosyal performansının (ŞM uygulaması dahil) periyodik olarak izlenmesi ve alt kredi sözleşmesi koşullarına uygun olarak IFI standartlarında ILBANK'a raporlanması. Periyodik raporlama kapsamında, GASKİ'ye ulaşan şikayetlere ilişkin ilgili, yeterli ve şeffaf bilgileri ILBANK'a iletilmesi. ILBANK temsilcilerinin (bireysel danışmanlar dahil) şikayet kayıtlarına erişmesine izin verilmesi ILBANK tarafından Uluslararası Finans Kurumları (IFI'ler) aracılığıyla finanse edilen Proje ile ilgili olarak ortaya çıkan şikayetleri veya sorunları (ilgili sosyal medya platformları dahil) tespit etmek için düzenli medya incelemesi yapın ve bulguları periyodik raporlara dahil edilmesi
	Çevre ve İş Sağlığı ve Güvenliği Personeli	<ul style="list-style-type: none"> GASKİ'nin ŞM irtibat noktası tarafından koordine edilecek, çevre ve iş sağlığı ve güvenliği konularıyla ilgili şikayetlerin yönetimine yönelik faaliyetlere katılım sağlanması
Müşavir	Yönetim ve Çevre ve Sosyal	<ul style="list-style-type: none"> GASKİ tarafından devredilen genel müdürlükle ilgili görevleri yerine getirilmesi. Denetim danışmanlığı sözleşmelerinde belirtildiği üzere, GASKİ tarafından geliştirilen proje düzeyindeki ŞM'nin

Parti	Rol	Başlıca Sorumluluklar
	Hizmetler Personeli	<p>etkin bir şekilde uygulanması için yeterli Çevre ve Sosyal kapasitenin sağlanması; proje düzeyindeki ŞM'nin günlük uygulanmasından sorumlu olacak personel (en az bir kadın ve bir erkek) atanması.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ILBANK Genel Kılavuzunda ve proje düzeyindeki Genel Kılavuzlarda tanımlanan şikayet ve geri bildirim toplama kanallarının projelerde kullanılabilir olmasını sağlayın. • Mağdur taraflar (başvuranlar) tarafından mevcut kanallar aracılığıyla (örneğin şikayet kutuları) sunulan tüm yazılı şikayetleri toplayın, GASKİ adına haftalık olarak yüklenicilere sunulan formları vb. kontrol edip GASKİ'nin sosyal hizmetler personeline teslim etmek. • ILBANK ESMS Eğitim Prosedürü gerekliliklerine uygun olarak GASKİ tarafından düzenlenecek (ŞM gerekliliklerini kapsayan) eğitim oturumlarına katılım sağlanması • Proje çalışanlarından veya kamuoyundan alınan proje ile ilgili önemli şikayetleri derhal GASKİ'ye bildirilmesi.
Müteahhit	Yönetim ve Çevre ve Sosyal Hizmetler Personeli	<ul style="list-style-type: none"> • GASKİ tarafından inşaat sözleşmelerinde belirtildiği üzere geliştirilen proje düzeyindeki genel yönetmeliklerin etkin bir şekilde uygulanması için yeterli Çevre ve Sosyal kapasitenin sağlanması; proje düzeyindeki genel yönetmeliklerin günlük uygulanmasından sorumlu olacak personelin (en az bir kadın ve bir erkek) atanması. • ILBANK ÇSYS Eğitim Prosedürü gerekliliklerine uygun olarak GASKİ tarafından düzenlenecek (ŞM gerekliliklerini kapsayan) eğitim oturumlarına katılım sağlanması. • Projenin şikayet kayıtlarını ve veritabanlarını, alınan sözlü ve yazılı şikayetlere (kamu ve çalışan şikayetleri için ayrı ayrı) göre düzenli olarak güncellenmesi. • Aylık raporlamanın bir parçası olarak, yüklenicilerden gelen şikayetlere ilişkin ilgili, yeterli ve şeffaf bilgileri ILBANK'a iletilmesi • ILBANK'ın (bireysel danışmanlar dahil) ve GASKİ temsilcilerinin (inşaat denetimi danışmanları dahil) şikayet kayıtlarına erişmesine izin verilmesi • Proje düzeyindeki genel müdürlük talimatına uygun olarak, şikayetlerin başarılı bir şekilde yönetilmesi/çözülmesi için ilgili yüklenici veya alt yüklenici personelinin gerekli işlemleri yerine getirmesini sağlanması • Proje çalışanlarından veya halktan gelen proje ile ilgili önemli şikayetleri derhal GASKİ'ye bildirilmesi

Projenin tüm aşamalarında ILBANK'ın Genel Müdürlük Prosedürü izlenecektir. ILBANK'ın şikayet ve geri bildirim gönderme kanalları aşağıda verilmiştir.

Tablo 24. Halk İçin Şikayet Bildirme Kanalları

Alıcı Taraf	Gönderim Kanalları	Bilgi
	Web sitesi	https://www.ilbank.gov.tr/form/bilgiedinmeuluslararası

Alıcı Taraf	Gönderim Kanalları	Bilgi
ILBANK Genel Müdürlüğü	E-posta	uidbbilgi@ilbank.gov.tr
	Telefon Numarası	+90 312 508 79 79
	Resmi Mektup / Dilekçe	İLBANK Uluslararası İlişkiler Dairesi Başkanlığı IFI Kredi Risk Birimi – Teknik ve Ç&S Birimi (Sosyal Odak Noktasının dikkatine) Emniyet Mahallesi, Hipodrom Caddesi No:9/21 Yenimahalle, Ankara, Türkiye
ILBANK Bölge Müdürlüğü	E-posta	ilbank.gantep@ilbank.gov.tr
	Telefon Numarası	+90 342 321 78 50
	Resmi Mektup / Dilekçe	MF Çakmak Bulvarı No:108 PK:27090 Şehitkamil/Gaziantep
GASKİ aracılığıyla	Beyaz Masa Portalı	<i>GASKİ'nin internet sitesinde (telefon numarası, dijital form vb. kanallar dahil) açıklanacaktır.</i>
	E-posta	
	Faks numarası	
	Resmi Mektup / Dilekçe	
	Telefon Numarası	0 342 211 13 00
	Şahsen	GASKİ ofisinde bireysel başvurular
Müşavir	E-posta	<i>Görevlendirilen personelin iletişim bilgileri (en az bir kadın ve bir erkek)</i>
	Telefon Numarası	
	Şahsen	Bireysel başvurular, yerinde bulunan danışmanlık ofislerinde yapılabilir.
	Şikayet Kutuları ve Formları	Şikayet ve geri bildirim kutuları ve formları, etkilenen tüm yerleşim yerlerinde ve ilgili şantiyelerde inşaat denetim danışmanları tarafından yerleştirilecek ve muhafaza edilecektir. Kutular ve formlar, uygun olduğu şekilde aşağıdaki yerlerden bir veya daha fazlasına yerleştirilecektir: (i) mahalle muhtarlarının ofisleri; (ii) mahalle kahvehanesi; (iii) yerel kadınların bir araya geldiği ve/veya kadınların ziyaret etmekten rahat hissedecekleri yerler; (iv) şantiye ofisleri İnşaat denetimi danışman personelinin mobil araçlarında da şikayet ve geri bildirim formları bulunacaktır.
Yükleniciler aracılığıyla	E-posta	<i>Görevlendirilen personelin iletişim bilgileri (en az bir kadın ve bir erkek)</i>
	Telefon Numarası	
	Şahsen	Bireysel başvurular, şantiyedeki yüklenici ofislerinde yapılabilir.
	Şikayet Formları	Şikayet ve geri bildirim formları, yüklenici personelin mobil araçlarında da bulunacaktır.

Alıcı Taraf	Gönderim Kanalları	Bilgi
Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CIMER)	Web sitesi	www.cimer.gov.tr
	Telefon (Çağrı Merkezi)	150
	Telefon Numarası	+90 312 525 55 55
	Faks Numarası	+90 312 473 64 94
	Resmi Mektup	Türkiye Cumhuriyeti İletişim Başkanlığı'na hitaben yazılmış posta
	Şahsen	Valiliklerde, bakanlıklarda ve ilçe valiliklerinde bulunan halkla ilişkiler masalarına bireysel başvurular yapılabilir.
Yabancılar İletişim Merkezi (YİMER)	Web sitesi	www.yimer.gov.tr
	Telefon (Çağrı Merkezi)	157
	Telefon Numarası	+90 312 157 11 22
	Faks Numarası	+90 312 920 06 09
	Resmi Mektup	Türkiye Cumhuriyeti İletişim Başkanlığı'na hitaben yazılmış posta
	Şahsen	Türkiye Cumhuriyeti Göç Yönetimi Genel Müdürlüğü'ne bireysel başvurular

Tablo 25. Çalışanlar İçin Şikayet Bildirme Kanalları

Alıcı Taraf	Gönderim Kanalları	Bilgi
ILBANK Genel Müdürlüğü	Web sitesi	https://www.ilbank.gov.tr/form/bilgiedinmeuluslararası
	E-posta	uidbbilgi@ilbank.gov.tr
	Şikayet kutuları ve formları	ILBANK Uluslararası İlişkiler Departmanında (gönderim sırasında gizliliğin güvence altına alındığı) posta kutuları bulunmaktadır.
	Şahsen	ILBANK GD Üst Düzey Yönetimine veya IFI Kredi Risk Birimi – Sosyal İletişim Sorumlusuna bireysel başvurular yapılabilir.
ILBANK Bölge Müdürlüğü	Web sitesi	https://www.ilbank.gov.tr/form/bilgiedinmeuluslararası
	E-posta	uidbbilgi@ilbank.gov.tr
	Şahsen	Gaziantep İLBANK Yönetimine veya İLBANK GD IFI'ya bireysel başvurular Kredi Risk Birimi – Sosyal Odak Noktası

Alıcı Taraf	Gönderim Kanalları	Bilgi
GASKİ aracılığıyla	E-posta, telefon numarası vb. bilgiler GASKİ Proje Yönetim Birimleri tarafından belirlenecektir.	<i>GASKİ tarafından belirlenecektir.</i>
	Şahsen	GASKİ ofislerine (PIU Yönetimi veya Sosyal Personeline) veya ILBANK GD IFI Kredi Risk Birimi – Sosyal İrtibat Noktasına bireysel başvurular yapılabilir.
Müşavir	E-posta, telefon numarası vb. bilgiler GASKİ Proje Yönetim Birimleri tarafından belirlenecektir.	<i>GASKİ tarafından belirlenecektir.</i>
	Şahsen	Başvurular, şantiye ofislerindeki yönetim veya Çevre, Güvenlik ve İş Sağlığı ve Güvenliği personeline bireysel olarak yapılmalıdır. GASKİ ofislerine (PIU Yönetimi veya Sosyal Personeline) veya ILBANK GD IFI Kredi Risk Birimi – Sosyal İrtibat Noktasına bireysel başvurular yapılabilir.
	Şikayet Kutuları ve Formları	Şikayet ve geri bildirim kutuları ve formları, şantiye ofislerinde, şantiyede ve/veya konaklama ve sosyal tesislerde (GASKİ adına) inşaat denetim danışmanları tarafından yerleştirilecek ve muhafaza edilecektir. İnşaat denetimi danışman personelinin mobil araçlarında da şikayet ve geri bildirim formları bulunacaktır.
Yükleniciler aracılığıyla	E-posta, telefon numarası vb. bilgiler GASKİ Proje Yönetim Birimleri tarafından belirlenecektir.	<i>GASKİ tarafından belirlenecektir.</i>
	Şahsen	Başvurular, yüklenici firmanın yönetim kadrosuna veya Çevre, Güvenlik ve İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) personeline ya da şantiye ofislerindeki inşaat denetim danışmanlarına bireysel olarak yapılabilir.

Alıcı Taraf	Gönderim Kanalları	Bilgi
		GASKİ ofislerine (PIU Yönetimi veya Sosyal Personeline) veya ILBANK GD IFI Kredi Risk Birimi – Sosyal İrtibat Noktasına bireysel başvurular yapılabilir.
	Şikayet Formları	Şikayet ve geri bildirim kutuları ve formları, şantiye ofislerinde, şantiyede ve/veya konaklama ve sosyal tesislerde (GASKİ adına) inşaat denetim danışmanları tarafından yerleştirilecek ve muhafaza edilecektir. İnşaat denetimi danışman personelinin mobil araçlarında da şikayet ve geri bildirim formları bulunacaktır.
Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CIMER)	Web sitesi	www.cimer.gov.tr
	Telefon (Çağrı Merkezi)	150
	Telefon Numarası	+90 312 525 55 55
	Faks Numarası	+90 312 473 64 94
	Resmi Mektup	Türkiye Cumhuriyeti İletişim Başkanlığı'na hitaben yazılmış posta
	Şahsen	Valiliklerde, bakanlıklarda ve ilçe valiliklerinde bulunan halkla ilişkiler masalarına bireysel başvurular yapılabilir.
Yabancılar İletişim Merkezi (YİMER)	Web sitesi	www.yimer.gov.tr
	Telefon (Çağrı Merkezi)	157
	Telefon Numarası	+90 312 157 11 22
	Faks Numarası	+90 312 920 06 09
	Resmi Mektup	Türkiye Cumhuriyeti İletişim Başkanlığı'na hitaben yazılmış posta
	Şahsen	Türkiye Cumhuriyeti Göç Yönetimi Genel Müdürlüğü'ne bireysel başvurular

8.1.2 Projeye Özgü Şikayet Mekanizması

Paydaş Şikayet Mekanizması

Avrupa Yatırım Bankası (AYB) Çevre ve Sosyal Standartları ve proje gerekliliklerine uygun olarak, paydaşların projenin çevresel ve sosyal performansı ile ilgili endişelerini, şikayetlerini ve geri bildirimlerini iletebilmelerini sağlamak amacıyla, İslahiye (Gaziantep) Atıksu Arıtma Tesisi İnşaat Projesi için proje düzeyinde bir Şikayet Mekanizması (ŞM) kurulacaktır. ŞM, proje

yaşam döngüsü boyunca sorunların çözümü için şeffaf, zamanında ve adil bir süreç sağlayacaktır.

Şikayet Mekanizması şunları yapacaktır:

- Tüm paydaşlara, özellikle de etkilenen topluluklara ulaşılabilir olun ve yıldırma, zorlama veya misillemeden uzak durun.
- Kadınların, ikili cinsiyet sistemine uymayan veya cinsiyet kimliğine uymayan kişilerin, gençlerin, yaşlıların, okuma yazma bilmeyenlerin ve diğer savunmasız veya marjinalleştirilmiş grupların karşılaştığı engelleri ele alarak kapsayıcılığı garanti altına alın.
- Cinsel istismar, taciz ve cinsel şiddet (CSİ/CT) ile ilgili şikayetleri almak ve bunlara yanıt vermek için özel ve gizli kanallar oluşturun ve bu tür şikayetlerin hassasiyet, aciliyet ve mağdur merkezli yaklaşımlarla ele alınmasını sağlayın.
- Şikayetçilerin anonim kalabilmeleri ve gizliliklerinin korunması için seçenekler sunulmalıdır.
- Belirgin zaman çerçeveleri, şeffaf sonuçlar, tanımlanmış izleme göstergeleri ve periyodik raporlama içeren net, adım adım bir prosedür oluşturun.
- GASKİ web sitesi de dahil olmak üzere çeşitli kanallar aracılığıyla kamuoyuna açıklanacak ve bilgiler uygun dillerde sunulacaktır.
- Paydaşların kararlara itiraz etmelerine izin verin ve AYB Grubu'nun Şikayet Mekanizması da dahil olmak üzere alternatif yargısal veya idari çözüm yollarına erişimin açık kalmasını sağlanması.

Ayrıca, paydaşlar aşağıdaki gibi ulusal düzeydeki şikayet kanallarına da erişebileceklerdir:

CİMER (Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi): Cumhurbaşkanlığı İletişim Direktörlüğü bünyesinde faaliyet gösteren merkezi bir şikayet ve geri bildirim sistemi (www.cimer.gov.tr, Çağrı Merkezi: 150).

YİMER (Yabancılar İletişim Merkezi): Yabancı uyruklulara şikayet ve geri bildirim iletme hizmeti veren bir sistem (www.yimer.gov.tr, Çağrı Merkezi: 157).

Bu ek şikayet mekanizmaları, hem Türk vatandaşlarının hem de yabancı uyrukluların endişelerini dile getirmek ve çözüm aramak için birden fazla kanala sahip olmalarını sağlamaktadır.

İşçi Şikayet Mekanizması

Paydaş şikayet mekanizmasından ayrı olarak, Avrupa Yatırım Bankası'nın (AYB) işçi ve iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili 8 ve 9 numaralı Çevre ve Sosyal Standartları gereğince, Projede çalışan tüm işçiler, taşeronlar ve inşaat işçileri için bir İşçi Şikayet Mekanizması kurulacaktır.

İşçi Şikayet Mekanizması şunları yapacaktır:

- İşçilerin çalışma koşulları, iş sağlığı ve güvenliği, ayrımcılık, taciz (cinsel saldırı ve cinsel taciz dahil), işçi hakları veya istihdamla ilgili diğer herhangi bir konu hakkındaki endişelerini dile getirebilecekleri güvenli, gizli ve erişilebilir bir platform sağlayın.
- Şikayetlerin adil, hızlı ve şeffaf bir şekilde, misilleme korkusu olmadan ele alınmasını sağlayın.

- Talep edilmesi halinde çalışanların anonimliğini koruyun ve ayrımcılığa maruz kalmadan sendikalaşma ve toplu pazarlık süreçlerine katılma haklarını güvence altına alın.
- Bu programlar, kadınlar, göçmen işçiler, engelliler ve genç işçiler de dahil olmak üzere, işçiler arasında savunmasız grupların özel ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde uyarlanmalıdır.
- Cinsel şiddet ve cinsel istismar/cinsel tacizle ilgili şikayetlerin bildirilmesine yönelik özel hükümler içermeli, mağdur odaklı yaklaşım, gizlilik ve gerektiğinde uygun destek hizmetlerine yönlendirme sağlanmalıdır.
- Ücretsiz olmalı ve şikayetlerin iletilmesi, işlem süreleri, üst mercilere iletilmesi süreçleri, itiraz seçenekleri ve düzeltici eylemler için net prosedürler içermelidir.
- Sunulan tüm şikayetlerin, çözüm durumlarının ve alınan düzeltici önlemlerin kayıtlarını tutulması.

İşçi Şikayet Mekanizmasının kullanılabilirliği ve çalışmasıyla ilgili bilgiler, işe alım ve tesis içi devam eden eğitimler sırasında tüm çalışanlara açıkça iletilecektir.

9 RAPORLAMA VE UYUM

İslahiye Atıksu Arıtma Tesisi Projesi için hazırlanan Çevre ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP), Avrupa Yatırım Bankası (AYB) Çevre ve Sosyal Standartları (ÇSS) ve ilgili ulusal mevzuatın gerekliliklerine uygun olarak hazırlanmıştır.

Çevresel, Sosyal ve İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) Yönetim Planı (ÇSYP), Projenin inşaat öncesi, inşaat ve işletme aşamaları boyunca tüm çevresel, sosyal, iş sağlığı ve güvenliği (İSG) ve toplum sağlığı ve güvenliği risklerinin yönetimi, izlenmesi ve raporlanması için genel çerçeveyi sağlar. Proje Sahibi olarak GASKİ, ÇSYP uygulamasından genel olarak sorumludur; Yükleniciler ve İşletmeciler ise sözleşme gereği ÇSYP gerekliliklerine uymak ve aşamaya özgü alt yönetim planları hazırlamakla yükümlüdürler.

Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı'nda (ÇSYP) ve ilgili yönetim planlarında tanımlanan izleme faaliyetleri, uyumluluğu doğrulamak, risk azaltma önlemlerinin etkinliğini değerlendirmek ve ortaya çıkan riskleri belirlemek için uygulanacaktır. İzleme faaliyetleri şunları kapsayacak ancak bunlarla sınırlı kalmayacaktır:

- Hava kalitesi, gürültü, atıksu deşarjları ve atık yönetimi
- Toprak koruma, yüzey akışı kontrolü ve yüzey ve yeraltı sularının korunması
- İş sağlığı ve güvenliği performansı
- Toplum sağlığı, güvenliği ve trafikle ilgili riskler
- Biyoçeşitliliğin korunması ve yeniden oluşturulmasına yönelik önlemler
- Rastlantısal Buluntu Prosedürün Uygulanması

Her bir Çevresel ve Sosyal Risk Yönetimi şunları içerecektir:

- ÇSYP uygulama durumunun özeti
- Çevresel ve sosyal izleme sonuçları
- İş kazaları ve olay istatistikleri (iş kaybına yol açan olaylar dahil)
- Düzeltici ve önleyici eylemlerin durumu
- Gerçekleştirilen eğitim ve kapasite geliştirme faaliyetleri
- Paydaş katılımı faaliyetleri gerçekleştirildi.
- Şikayet Mekanizması istatistikleri ve çözüm durumu
- ÇSYP taahhütlerinden herhangi bir sapma ve önerilen düzeltici önlemler

Paydaş katılımı ve şikayet yönetimi, ÇSYP uyumluluğunun ayrılmaz bir parçasını oluşturur:

- İşçiler ve dış paydaşlar için, başvuru, değerlendirme, yanıt ve belgeleme için net prosedürlere sahip işlevsel bir Şikayet Mekanizması (ŞM) sürdürülecektir.
- Şikayet istatistikleri ve sonuçları ÇSYP'lere dahil edilecektir.

Raporlama süreciyle ilgili gereksinimler aşağıdaki tabloda özetlenebilir. Bu tablo, AYB ve ulusal düzenlemelere uygun olarak her bir raporlama kalemi için konuyu, sıklığı ve sorumlu birimi belirtmektedir.

Tablo 26. Raporlama Gereksinimleri

Kimden	Kime	İçerik	Sıklık
Yüklenici	Müşavir	Çevresel ve Sosyal (Ç&S) performansına ilişkin günlük izleme ve önemli Ç&S bulgularının raporlanması	Üç aylık
Yapım Müşaviri	PMC (Proje Yönetim Danışmanı)	Saha ziyaretlerine dayalı konsolide saha denetim bulguları ve öneriler	Üç aylık
PMC	PUB	PMC değerlendirmelerini içeren revize edilmiş ve iyileştirilmiş konsolide Ç&S İzleme Raporu	Üç aylık
PUB	İLBANK	Proje faaliyetlerini, Ç&S uygunsuzluklarını (varsa), azaltım önlemlerini, saha gözlemlerini, şikayetleri (varsa), önemli Ç&S olayları ve takip aksiyonlarını içeren ilerleme raporu	Altı aylık
Yüklenici	GASKİ	Önemli Ç&S olaylarının (ör. ölüm, çevresel dökülme/sızıntı, CSİ/CT vakaları) derhal bildirilmesi	Derhal (24 saat içinde)
GASKİ	PUB	Yüklenici tarafından yapılan ilk bildirimlere dayanarak önemli Ç&S olaylarının bildirilmesi	24 saat içinde
Yüklenici	GASKİ	Kök neden analizi (RCA), önleyici faaliyetler ve tazmin/iyileştirme önlemlerini içeren ayrıntılı olay raporu (PUB tarafından sağlanan şablona göre)	15 gün içinde

Özetle, İslahiye Atıksu Arıtma Tesisi Projesi için hazırlanan ÇSYP, çevresel ve sosyal risklerin yönetimi, izlenmesi ve raporlanması için kapsamlı bir sistem oluşturmaktadır. Proje, yapılandırılmış izleme, düzenli Çevresel ve Sosyal Risk Değerlendirme Raporları, sağlam bir olay raporlama sistemi ve paydaşlarla sürekli iletişim yoluyla, Türk mevzuatına, AYB Çevresel ve Sosyal Standartlarına ve uluslararası iyi uygulamalara tam uyumun sağlanmasını amaçlamaktadır.

Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP) ve ilgili yönetim planlarının eksiksiz olarak uygulanması, yeterli kaynaklarla desteklenmesi ve düzenli olarak güncellenmesi koşuluyla, Projenin, İslahiye'nin depremde etkilenen nüfusuna önemli halk sağlığı ve çevresel faydalar sağlarken, belirlenen çevresel ve sosyal riskleri etkin bir şekilde yönetebileceği düşünülmektedir.

10 SONUÇ

İslahiye Atıksu Arıtma Tesisi Projesi, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi (GASKİ) tarafından, Gaziantep ilinin İslahiye ilçe merkezinde atıksu arıtma altyapısının bulunmaması sorununu gidermek amacıyla deprem sonrası öncelikli altyapı yatırımı olarak önerilmiştir.

İslahiye İlçesi, Şubat 2023'te 11 ilde yaklaşık 14 milyon insanı etkileyen depremlerden en ağır şekilde etkilenen yerleşim yerleri arasında yer almaktadır. Deprem sonrası iyileşme ve yeniden yapılanma süreci kapsamında, Proje, halk sağlığının korunması, çevre kalitesi ve sürdürülebilir atıksu yönetimi hizmetlerinin sağlanması açısından kritik öneme sahiptir.

İLBANK tarafından koordine edilen proje tasarımı, 2020 yılında onaylanmış olup, besin (N ve P) giderimi sağlayan Genişletilmiş Havalandırmalı Aktif Çamur Prosesi esasına dayanmaktadır ve Türkiye Kentsel Atıksu Arıtma Yönetmeliği ile ilgili su kalitesi standartlarına uygunluğu garanti etmektedir. Projenin, Avrupa Yatırım Bankası (AYB) ile depremle ilgili Devlet Hibe Programı kapsamında finanse edilmesi önerilmektedir.

Proje, Türk ÇED Yönetmeliği'nin Ek I veya II'si kapsamına girmediğinden muaftır; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından resmi bir ÇED muafiyet kararı verilmiştir. Bununla birlikte, Proje uluslararası bir finans kurumu (IFI) tarafından finanse edildiğinden, Avrupa Yatırım Bankası (AYB) Çevre ve Sosyal Standartları (ÇSS) ve İyi Uluslararası Endüstri Uygulamaları (GIIP) ile uyumlu olması gerekmektedir. Buna göre, Projenin inşaat öncesi, inşaat ve işletme aşamalarında olası tüm çevresel, sosyal, iş sağlığı ve güvenliği (İSG) ve toplum sağlığı ve güvenliği risklerini ele almak üzere bir Çevre ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP) hazırlanmıştır.

Projenin Etki Alanı (EA) şunları içerir:

- Atıksu Arıtma Tesisi Alanı (470/5 Parsel No, 25.982 m², Cevdetpaşa Mahallesi),
- İlgili erişim yolları ve altyapı,
- Aşağı akış deşarj ortamı,
- Yakındaki yerleşim yerleri ve tarımsal kullanıcılar.
-

1 km yarıçap içindeki başlıca hassas alıcılar şunlardır:

- TOKİ konut projesi (571 hane, yaklaşık 2000 kişi),
- Dağınık halde bulunan tarım yapıları,
- Nehrin aşağı kesimindeki kırsal yerleşim yeri (Güllühüyük Köyü, ~70 hane; yaklaşık 500 kişi).

Proje kapsamındaki alanda hastane, okul, cami veya resmi olarak belirlenmiş kamu tesisleri bulunmamaktadır. Arıtılmamış atıksuların şu anda hijyen ve koku sorunlarına yol açması ve bölge sakinlerinin bu sorunun çözülmesi için resmi kanallar aracılığıyla resmi taleplerde bulunması nedeniyle proje yerel paydaşlar tarafından desteklenmektedir.

ÇSYP aşağıdaki konularda yapılandırılmış bir sistem oluşturur:

- Risk azaltma önlemlerinin uygulanması,
- Tüm aşamalarda izleme,
- Olay ve kaza raporlaması,
- Paydaş katılımı,
- Uyarlanabilir yönetim.

Çevresel ve Sosyal İzleme Raporları (ÇSİR), ÇSYP uyumluluğu, izleme sonuçları, olaylar, şikayetler ve düzeltici eylemleri kapsayacak şekilde üç ayda bir hazırlanacaktır.

KAYNAKLAR

(2024). *Gaziantep Province 2023 Environmental Status Report*. Gaziantep: Provincial Directorate of Environment, Urbanization and Climate Change.

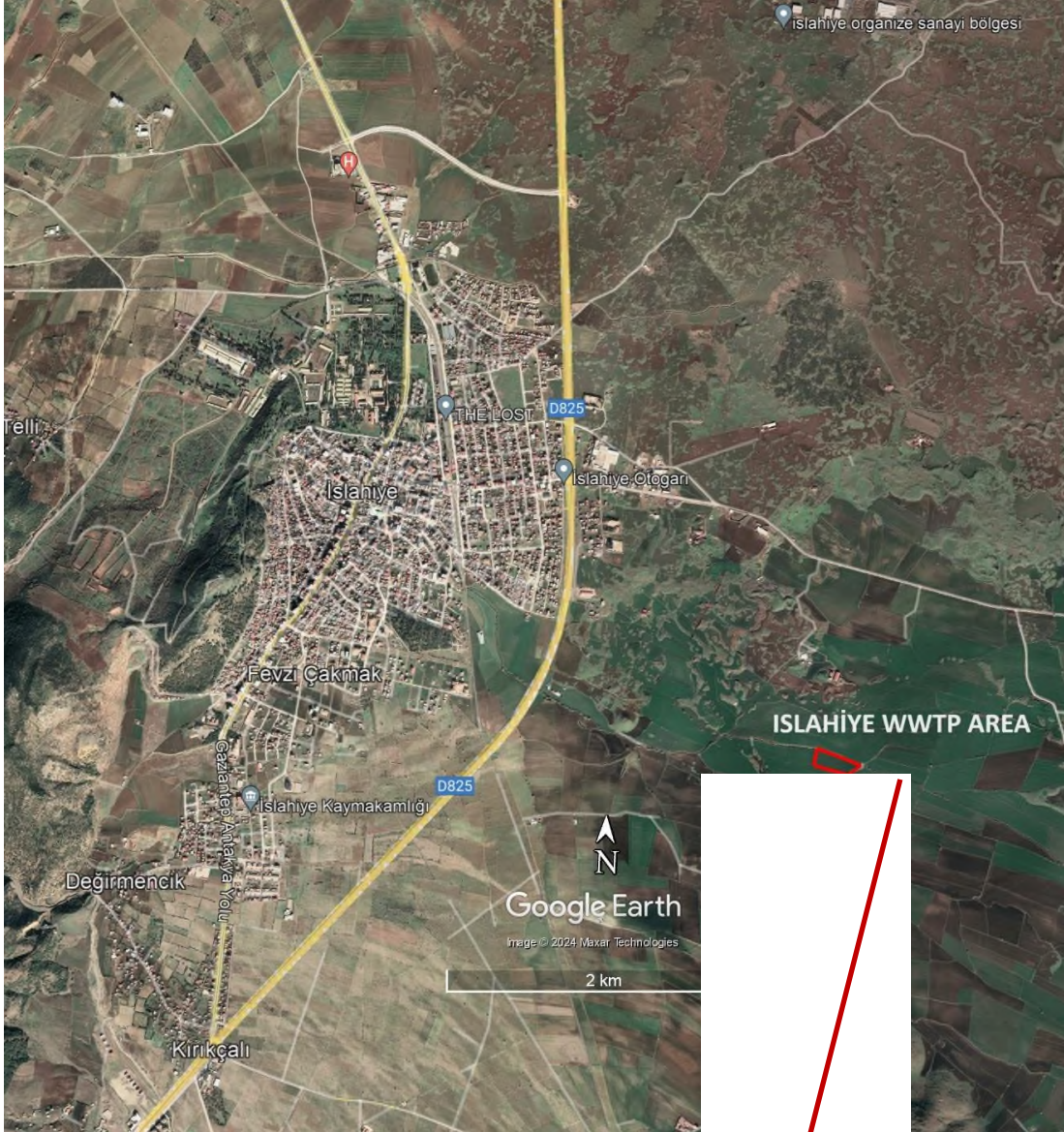
(2022). *Gaziantep Provincial Disaster Risk Reduction Plan*. Gaziantep: Gaziantep Governorship Provincial AFAD Directorate.

(2019). *Seyhan Basin Drought Management Plan - Part 1*. General Directorate of Water Management, Department of Flood and Drought Management.

Vanclay, F. (2015). *Guidance for assessing and managing the social impacts of projects*. International Association for Impact Assessment.

<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Atik-Istatistikleri-2022-49570>

EK – A Ana Proje Sahasının Konum Haritası

EK – B ÇED Muafiyet Yazısı

T.C.

GAZİANTEP VALİLİĞİ

Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Sayı : 46818599 220-02 E-2018267 - 7008
Konu :Proje Tanıtım Dosyası

18 10 2018

GAZİANTEP SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 23/03/2018 tarihli e-ÇED başvurusu.

İlgi kayıtlı başvuru ile Gaziantep ili, İslahiye İlçesi, Cevdetpaşa Mahallesi, Höyükaltı mevkiinde, tapuda Pafta No:30-27-2, Ada No:470 ve Parsel No: 5 de kayıtlı toplam 25.982 m²'lik ekte koordinatları verilen alanda "Gaziantep Büyükşehir Belediyesi, Gaziantep Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü" tarafından kurulması planlanan 1. Kademe 2035 yılı için (50.000 kişi) 5.670 m³/gün ve 2. Kademe 2050 yılı için (75.000 kişi (50.000 kişi+25.000 kişi)) 8.505 m³/gün arıtma tesisi kapasiteli "İslahiye Atıksu Arıtma Tesisi" projesi 25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren ÇED Yönetmeliğinin 15. Maddesi (a) bendi kapsamında, Valiliğimize (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne) sunulan Proje Tanıtım Dosyası incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

ÇED Yönetmeliği'nin Ek-2 listesi 56.Maddesi "Kapasitesi 50.000-150.000 eşdeğer kişi ve/veya 10.000-30.000 m³/gün olan atık su arıtma tesisleri." kapsamında değerlendirilen "İslahiye Atıksu Arıtma Tesisi" projesine, Yönetmeliğin 17. maddesi doğrultusunda, Valiliğimizce "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararı verilmiştir.

ÇED Gerekli Değildir Kararı faaliyete başlanması için yeterli olmayıp, yatırıma başlanmadan önce söz konusu projeye ilişkin Proje Tanıtım Dosyası ve eklerinde belirtilen hususlar ile 2872 sayılı Çevre Kanunu ile 5491 sayılı Çevre Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna istinaden çıkarılan Yönetmeliklerin ilgili hükümlerine uyulması ve diğer mer'î mevzuat çerçevesinde ilgili kurum ve kuruluşlardan öngörülen gerekli izin, onay ve görüşlerin alınması, ekolojik dengenin bozulmamasına, çevrenin korunmasına ve geliştirilmesine yönelik tedbirlere riayet edilmesi ve ÇED Yönetmeliğinin 18. maddesi gereğince projede yapılacak Yönetmeliğe tabi değişikliklerin Valiliğimize (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne) iletilmesi gerekmektedir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Cengiz AYHAN

Vali a.

Vali Yardımcısı

EKLER :

- 1) ÇED Gerekli Değildir Belgesi
- 2) Koordinatlar (1 Sayfa)

DAĞITIM :**GEREĞİ:**

- Gaziantep Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (Ek-1,Ek-2)
- Gazi Mühendislik ve Çevre Danışmanlık Hizmetleri Sanayi Ticaret Limited Şirketi (Ek-2)

BİLGİ:

- Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanlığına (EK-2)
- İslahiye Kaymaklığına (Ek-2)

EK – C Proje Sahasına Ait Fotoğraflar

EK – D Çevresel Temel (Baz) Ölçümler

Hava kalitesi, gürültü ve su kalitesi ölçüm raporları ayrı dokümanlar olarak sunulmuştur.

EK – E Mülkiyet Belgeleri

BU BELGE TOPLAM 2 SAYFADAN OLUŞMAKTADIR BİLGİ AMAÇLIDIR.

Tarih: 10-1-2024-09:37

Kaydı Oluşturan: Mehmet Şahan (Gaziantep Su ve Kanalizasyon İdaresi)

Tapu Kaydı (Aktif Malikler için Detaylı - ŞBİ var)

TAPU KAYIT BİLGİSİ

Zemin Tipi:	AnaTasınmaz	Ada/Parsel:	470/5
Taşınmaz Kimlik No:	45640869	AT Yüzölçümü(m2):	25982.00
İl/İlçe:	GAZİANTEP/İSLAHIYE	Bağımsız Bölüm Nitelik:	
Kurum Adı:	İslahiye	Bağımsız Bölüm Brüt Yüzölçümü:	
Mahalle/Köy Adı:	CEVDETPAŞA Mah.	Bağımsız Bölüm Net Yüzölçümü:	
Mevki:	HÜYÜKALTI	Blok/Kat/Giriş/BBNo:	
Cilt/Sayfa No:	6/547	Arsa Pay/Payda:	
Kayıt Durumu:	Aktif	Ana Taşınmaz Nitelik:	TARLA

TAŞINMAZA AİT ŞERH BEYAN İRTİFAK BİLGİLERİ

Ş/B/İ	Açıklama	Malik/Lehtar	Tesis Kurum Tarih-Yevmiye	Terkin Sebebi-Tarih-Yevmiye
Beyan	Diğer (Konusu: Parsel İslahiye Ovası Koruma Alanı içerisinde.Onaylanmış İmar planları ile onaylı köy yerleşik alanları içerisinde kalmaması halinde 5403 SK kapsamında izin alınmadan tarımsal üretim amacı dışında kullanılamaz.) Tarih: 12/05/2023 Sayı: B706243(Şablon: Diğer)	(SN:6976467) GAZİANTEP KADASTRO MÜDÜRLÜĞÜ VKN:	İslahiye - 17-05-2023 15:35 - 5747	

1 / 2

Beyan	6200 Sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce Yürürlükte Hizmetler Hakkındaki Kanunun Ek 9. Maddesi Gereğince Arazi Topulaştırma Kapsamına Alınmıştır.(Şablon: 3083 Sayılı Kanunun 13. Maddesine Göre Belirtme)		İslahiye - 26-02-2019 13:26 - 1116	
-------	--	--	------------------------------------	--

MÜLKİYET BİLGİLERİ

(Hisse) Sistem No	Malik	El Birliği No	Hisse Pay/ Payda	Metrekare	Toplam Metrekare	Edinme Sebebi-Tarih-Yevmiye	Terkin Sebebi-Tarih-Yevmiye
359458365	(SN:8018190) GAZİANTEP SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ VKN:3890019150	-	1/1	-	-	Kamulaştırma 21-10-2016 4337	-

Bu belgeyi akıllı telefonunuzdan karekod tarama programları ile aşağıdaki barkodu taratarak;

veya Web Tapu anasayfasından (<https://webtapu.tkgm.gov.tr> adresinden) PPBUplJHhR kodunu Online İşlemler alanına yazarak doğrulayabilirsiniz.

2 / 2

EK – F Proje ile İlgili Türkiye’deki Çevre, Sağlık ve Güvenlik (ÇSG) Mevzuatı

Mevzuat	Resmi Gazete	Proje Aşamalarına İlişkin Çıkarımlar
Çevre Yönetimi, İzin ve Planlama		
Çevre Hukuku (No: 2872)	11 Ağustos 1983 / 18132	İnşaat ve işletme aşamalarında sürdürülebilir çevre ve sürdürülebilir kalkınma ilkelerine uygun olarak çevrenin korunması.
Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği	29 Temmuz 2022 / 31907	Resmi muafiyet belgesine göre proje ÇED'den muafır; ÇED veya Proje Uygulama Belgesi (PID) gerekmemektedir. ÇED Yönetmeliğine uyum, benzer gelecekteki projeler için önemini korumaktadır.
Çevre Denetimi Yönetmeliği	8 Haziran 2010 / 27605	İnşaat ve işletme aşamalarında proje sahibi veya devlet yetkilileri tarafından gerçekleştirilen denetimler.
Çevre İzinleri ve Lisanslama Yönetmeliği	10 Eylül 2014 / 29115	Projenin tüm aşamalarında gerekli izinler ve lisanslar.
Atık Yönetimi		
Atık Yönetimi Yönetmeliği	2 Nisan 2015 / 29314	İnşaat ve işletme aşamalarındaki atık oluşumu ve bertaraf faaliyetlerini kapsar.
Sıfır Atık Yönetmeliği	12 Temmuz 2019 / 30829	Projenin tüm aşamalarında kaynakların verimli kullanımı ve atık azaltımı için geçerlidir.
Kazı Toprağı, İnşaat ve Yıkım Atıklarının Kontrolüne İlişkin Yönetmelik	18 Mart 2004 / 25406	İnşaat aşamasında ortaya çıkan kazı malzemelerinin bertarafını düzenler.
Atık Yağ Kontrolüne İlişkin Yönetmelik	21 Aralık 2019 / 30985	İnşaat ve işletme sırasında oluşan atık yağların toplanması ve bertarafını kapsar.
Bitkisel Yağ Atıklarının Kontrolüne İlişkin Yönetmelik	6 Haziran 2015 / 29378	Proje uygulaması sırasında gıda ile ilgili faaliyetlerden kaynaklanan atık bitkisel yağların yönetimi.
Ambalaj Atıklarının Kontrolüne İlişkin Yönetmelik	26 Haziran 2021 / 31523	İnşaat ve işletme sırasında ambalaj malzemelerinin ayrıştırılması ve geri dönüştürülmesini kapsar.
Tıbbi Atıkların Kontrolüne İlişkin Yönetmelik	25 Ocak 2017 / 29959	Bu madde, saha kliniklerinde veya ilk yardım ünitelerinde oluşan tıbbi atıkların özel olarak ele alınmasını kapsar.
Atık Lastiklerin Kontrolüne İlişkin Yönetmelik	25 Kasım 2006 / 26357	İnşaat araçları ve ekipmanlarından çıkan lastiklerin imhası için geçerlidir.
Atık Pillerin ve Akümülatörlerin Kontrolüne İlişkin Yönetmelik	31 Ağustos 2004 / 25569	Proje kapsamında kullanılan taşınabilir cihaz ve aletlerin pillerinin imha edilmesini kapsar.
Evsel ve Kentsel Atıksu Çamurunun Toprakta Kullanımına İlişkin Yönetmelik	3 Ağustos 2010 / 27661	Gelecekteki atık su arıtma işlemlerinde oluşacak çamurun yönetimi (uygulanabilirse).
Atıkların Yakılmasına İlişkin Yönetmelik	6 Ekim 2010 / 27721	İşletme sırasında belirli atıkların yakılmasını düzenler.
Su Kalitesi Kontrolü ve Yönetimi		

Mevzuat	Resmi Gazete	Proje Aşamalarına İlişkin Çıkarımlar
Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği	31 Aralık 2004 / 25687	Özellikle işletme sırasında atık su deşarjının veya susuzlaştırılmış atık suların yönetimi için önemlidir.
İnsan Tüketimi İçin Kullanılan Suya İlişkin Düzenleme	17 Şubat 2005 / 25730	İnşaat ve işletme süreçlerinde içme suyu standartlarına uyumu sağlar.
Su Ortamında ve Çevresinde Tehlikeli Maddelerin Yol Açtığı Kirliliğin Kontrolüne İlişkin Yönetmelik	26 Kasım 2005 / 26005	Su ortamlarına tehlikeli maddelerin deşarjını ve kazara dökülmesini düzenler.
Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunmasına İlişkin Yönetmelik	7 Nisan 2012 / 28257	Projenin tüm aşamalarında, özellikle inşaat sırasında, yeraltı suyu korumasını sağlar.
Yüzey Suyu Kalitesi Düzenlemesi	30 Kasım 2012 / 28483	Proje işletimi sırasında su kalitesi standartlarına uyulması gerekmektedir.
Yüzey Suları ve Yeraltı Sularının İzlenmesine İlişkin Yönetmelik	11 Şubat 2014 / 28910	İşletme aşamasında su kalitesi üzerindeki etkilerin düzenli olarak izlenmesini zorunlu kılar.
Kentsel Atıksu Arıtma Yönetmeliği	8 Ocak 2006 / 26047	Uygulanabilirse, atık su yönetimi için arıtma verimliliği ve kalite standartlarını belirler.
Hava Kalitesi Kontrolü ve Yönetimi		
Isıtma Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolüne İlişkin Yönetmelik	13 Ocak 2005 / 25699	İşletme tesislerinde kullanılan ısıtma kaynaklarından kaynaklanan emisyonlar için geçerlidir.
Hava Kalitesinin Değerlendirilmesi ve Yönetimine İlişkin Yönetmelik	6 Haziran 2008 / 26898	İnşaat ve işletme süreçlerinde ortam hava kalitesini ve emisyon eşiklerini düzenler.
Kokuya Neden Olan Emisyonların Kontrolüne İlişkin Yönetmelik	19 Temmuz 2013 / 28712	Proje bileşenlerinden koku yayılımı bekleniyorsa uygulanır.
Egzoz Gazı Emisyon Kontrolüne İlişkin Yönetmelik	11 Mart 2018 / 30004	Projenin tüm aşamalarında araç ve makine emisyonlarını kontrol eder.
Gürültü Kontrolü ve Yönetimi		
Dış Mekanlarda Kullanılan Ekipmanların Neden Olduğu Çevresel Gürültü Emisyonlarına İlişkin Düzenleme	30 Aralık 2006 / 26392	İnşaat ve işletme sırasında dış mekan ekipmanlarından kaynaklanan gürültüye uygulanır.
Çevresel Gürültü Kontrol Yönetmeliği	30 Kasım 2022 / 32029	İnşaat ve işletme sırasında oluşan gürültü emisyonları.
Toprak Kalitesi Kontrolü ve Yönetimi		
Toprak Kirliliğinin ve Noktasal Kaynaklardan Kirlenmiş Arazilerin Kontrolüne İlişkin Yönetmelik	8 Haziran 2010 / 27605	İnşaat ve işletme sırasında toprak kirlenmesi riskleri.
Sağlık ve Güvenlik		
İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu (No: 6331)	30 Haziran 2012 / 28339	Projenin tüm aşamalarında işçileri korumak için iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin uygulanması.

Mevzuat	Resmi Gazete	Proje Aşamalarına İlişkin Çıkarımlar
Sosyal Güvenlik ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu (No. 5510)	16 Haziran 2006 / 26200	Sosyal sigorta ve evrensel sağlık için birleşik bir çerçeve oluşturarak, sigortalı bireylerin ve işverenlerin hak ve yükümlülüklerini ayrıntılı olarak belirler.
İşyerlerinde Kişisel Koruyucu Ekipman Kullanımına İlişkin Yönetmelik	2 Temmuz 2013 / 28695	İnşaat ve işletme aşamalarında güvenlik için kişisel koruyucu ekipman kullanımını zorunlu kılar.
Elle Taşıma İşlemleri Yönetmeliği	24 Temmuz 2013 / 28717	İnşaat sırasında yüklerin elle taşınması esnasında alınması gereken sağlık önlemlerini tanımlar.
Hazırlık, Tamamlama ve Temizlik İşleri Yönetmeliği	28 Nisan 2004 / 25446	Şantiye hazırlığı ve sonlandırma çalışmaları için iş sağlığı ve güvenliği önlemleri.
İlk Yardım Yönetmeliği	29 Temmuz 2015 / 29429	Proje sahasındaki ilk yardım istasyonları ve personel için gereksinimlerin tanımlanması.
Patlayıcı Ortamların Tehlikelerine Karşı İşçilerin Korunmasına İlişkin Yönetmelik	30 Nisan 2013 / 28633	Bu kural, tesiste patlayıcı veya yanıcı maddelerin depolanması veya kullanılması durumunda geçerlidir.
İşçiler için İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerine İlişkin Yönetmelik	15 Mayıs 2013 / 28648	Tüm çalışanlar ve yükleniciler için iş sağlığı ve güvenliği eğitimi verilmesini gerektirir.
İşçilerin Gürültüye Bağlı Risklerden Korunmasına İlişkin Yönetmelik	28 Temmuz 2013 / 28721	Yüksek gürültü seviyelerine sahip aktiviteler sırasında işitme korumasına yönelik önlemler.
İşçilerin Titreşimle İlişkili Risklerden Korunmasına İlişkin Yönetmelik	22 Ağustos 2013 / 28743	Yüksek titreşim üreten ekipmanların kullanıldığı işlerde geçerlidir.
İnşaat Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği	5 Ekim 2013 / 28786	İnşaat sektörüne özgü iş sağlığı ve güvenliği sorumluluklarını ve kurallarını özetler.
Kimyasalların ve Diğer Tehlikeli Maddelerin Yönetimi		
Malzemelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanmasına İlişkin Yönetmelik	11 Aralık 2013 / 28848	İnşaat ve işletme aşamalarında kullanılan kimyasalların doğru şekilde kullanımı ve etiketlenmesi.
Tehlikeli Maddelerin Karayolu Taşımacılığına İlişkin Yönetmelik	24 Ekim 2013 / 28801	Tehlikeli maddelerin ve kimyasalların proje sahasına ve proje sahasından güvenli bir şekilde taşınmasını düzenler.
Kimyasalların Kayıt, Değerlendirme, Yetkilendirme ve Kısıtlanmasına İlişkin Yönetmelik	23 Haziran 2017 / 30105	Proje sahasında kullanılan veya işlenen tüm maddeler için insan sağlığını ve çevreyi korumak amacıyla kimyasalların kayıt altına alınmasını, değerlendirilmesini ve güvenli yönetimini düzenler.
Arazi Kullanımı		
Tarım Arazilerinin Korunması, Kullanımı ve Planlanmasına İlişkin Yönetmelik	9 Aralık 2017 / 30265	Tarım arazileri üzerindeki olumsuz etkilerden kaçınmak için uygun planlama yapılmasını sağlar.
Genel		

Mevzuat	Resmi Gazete	Proje Aşamalarına İlişkin Çıkarımlar
Deprem Bölgelerinde İnşa Edilecek Binalara İlişkin Yönetmelik	18 Mart 2018 / 30364	İnşaat çalışmaları depreme dayanıklılık standartlarına uygun olmalıdır.
Binaların Yangından Korunmasına İlişkin Yönetmelik	19 Aralık 2007 / 26735	Depolama ve işletme tesisleri için yangın güvenliği önlemleri.
Ozon Tabakasını Tahrip Eden Maddelerin Azaltılmasına İlişkin Yönetmelik	7 Nisan 2017 / 30031	Soğutma veya klima sistemlerinde çalışma sırasında kullanılan maddeleri düzenler.
Enerji Kaynaklarının Kullanımında Enerji Verimliliğinin Artırılmasına İlişkin Düzenleme	27 Ekim 2011 / 28097	İnşaat ve işletme süreçlerinde enerji kullanımının optimizasyonuna uygulanır.

EK – G Tasarım Onayına İlişkin Resmi Yazı

İLBANK
TÜRKİYE'NİN YAPICI GÜCÜ

İLLER BANKASI ANONİM ŞİRKETİ
Proje Dairesi Başkanlığı

Sayı : 86398052-354.01.04-E.1699 13.01.2021
 Konu : İslahiye (Gaziantep) Atıksu Arıtma Tesisi Projesi Dağıtım

GAZİANTEP SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE
(İncilipınar Mah. 4 Nolu Cad. Büyükşehir Belediye Sarayı Şehitkamil/GAZİANTEP)

Başkanlığınızca 16.12.2020 tarihinde onaylanmış olan İslahiye (Gaziantep) Atıksu Arıtma Tesisi Kesin Projesi işine ait projeler ve CD yazımız ekinde gönderilmektedir. Bilgi ve gereğini arz ederiz.

 e-imzalıdır
 Seçil ÖZGÖÇMEN
 Müdür

 e-imzalıdır
 Murat KARAÇAM
 Daire Başkanı V.

Ek:
 1- 1 takım proje
 2- Proje CD'si

Adı Soyadı: **Şinasi SEKİ**
 Ünvanı : **Büro Personeli**
 İmzası :

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na göre güvenli elektronik imza ile onaylanmıştır.
 Doğrulanmak için: www.tse.gov.tr adresine ulaşarak elektronik imza doğrulama kodunu girmeniz yeterlidir. Doğrulama Kodu: CADEBAAC02D
 Zübeyde Hanım Mahallesi 637 Caddesi No: 14 06110 Hüseyin KAYNAK
 Akmerkez Kat: 3. Kat
 T. P. : 06100
 www.illbank.gov.tr
 İlleri Bankası Anonim Şirketi T.C. Çarşamba İhtisat Bankası ve Diğer Kurumlar

Hüseyin KAYNAK
 Ürün Müdürü
 Tel: 3774
 E-Posta: iletisim@illbank.gov.tr

1/1

EK – H Rastlantısal Buluntu Prosedürü

Rastlantısal buluntu, proje inşaatı veya işletmesi sırasında beklenmedik şekilde karşılaşılan arkeolojik materyali ifade eder. Rastlantısal buluntu prosedürü ise, proje faaliyetleri sırasında daha önce bilinmeyen kültürel mirasın tespit edilmesi durumunda izlenecek adımları tanımlayan projeye özgü bir protokoldür.

Bu prosedür, rastlantısal buluntuların nasıl yönetileceğini ayrıntılı olarak ortaya koyacak ve aşağıdaki temel unsurları içerecektir:

- Herhangi bir nesne veya alanın tespit edilmesi durumunda kültürel miras uzmanları tarafından ilgili yetkili makamlara derhal bildirim yapılması,
- Daha fazla müdahaleyi önlemek amacıyla alanın çevrilerek korunması, Tespit edilen nesne veya alanların yetkin kültürel miras uzmanları tarafından değerlendirilmesi,
- AYB ve ulusal mevzuat gereklilikleri doğrultusunda uygun aksiyonların belirlenmesi ve uygulanması,
- Proje personeli ve çalışanlarına rastlantısal buluntu prosedürünün uygulanmasına yönelik eğitim verilmesi.

Çevresel ve sosyal risk ve etkilerin belirlenmesi sürecinde, proje için belirlenen alanda gerçekleştirilecek çalışmalar sırasında kültürel miras ile karşılaşılma olasılığı değerlendirilmelidir. Kültürel mirasla karşılaşma olasılığının yüksek olduğu projelerde rastlantısal buluntu prosedürü oluşturulmalıdır. Bu prosedür proje başlamadan önce hazırlanır ve rastlantısal buluntu ile karşılaşılması durumunda uygulanır.

Yüklenici tarafından izlenecek yaklaşım:

1. Tesadüfen bulunan yerin çevresindeki tüm inşaat çalışmalarının derhal durdurulması.

Arkeolojik buluntuların keşfedilmesi durumunda:

2. Derhal proje yöneticisini ve/veya çevre departmanını bilgilendirin.

3. Fotoğraf çekin.

4. Kalıntıların tamamını yerinde bırakarak, kazı alanının konumunu kaydedin, yerlerini değiştirmeyin.

5. Hareketli eşyaların hasar görmesini veya kaybolmasını önlemek için alanı çevreleyin.

6. Yönlendirme için sosyal hizmet uzmanıyla iletişime geçin.

7. Tesadüf Bulma Formunu hazırlayın (Tablo 1'e bakınız).

Tablo 1. Örnek Kayıt Formu

Rastlantısal Buluş Tarihi	Rastlantısal Buluntunun Adı	Yetkili Makam	Eylemler	Rastlantısal Buluntu Durumu (Açık/Kapalı Sayı)	Notlar

* Sosyal uzman/yüklenici, rastlantısal bir bulguyla karşılaşması durumunda bulguyu kayıt çizelgesine kaydedecektir.

Çalışmaların Askıya Alınması

Ulusal Kültürel Mirasın Korunması Kanunu'nda belirtildiği üzere, proje inşaat aşamasında herhangi bir kültürel varlığa rastlanması durumunda, en geç üç gün içinde en yakın Müze Müdürlüğüne bildirimde bulunulmalıdır. Böyle bir durumla karşılaşılması halinde, proje alanındaki çalışmalar durdurulacak ve en yakın müze müdürlüğüne bilgi verilecektir. İlgili Müze Müdürlüğü yetkilileri çalışmalarını tamamlayana kadar proje alanında hiçbir faaliyet yürütülmeyecektir.

Gaziantep ilinde bilgi verilebilecek kurum " Gaziantep Müze Müdürlüğü/Gaziantep İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü" dür.

İlgili kurumun iletişim bilgileri aşağıdaki gibidir:

Adı: Gaziantep İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

Adres : 100.Yıl Atatürk Kültür Otopark İçi Değirmiçem Mah.16040 Cad.No:28 Şehitkamil /GAZİANTEP

Telefon: +90 (342) 280 17 02

E-posta: iktm27@ktb.gov.tr

Alınması Gereken Başlıca Noktalar

Alt proje alanında herhangi bir kültürel miras bulunması durumunda dikkate alınması gereken önemli noktalar aşağıda verilmiştir:

- Proje alanında bulunan malzeme/yapının kültürel miras olup olmadığı konusunda herhangi bir şüphe varsa, il müze müdürlüğüne bildirilmelidir.
- Bulunan kültürel miras eserlerine, il müze müdürlüğünün yetkili personeli dışında hiç kimse dokunmamalıdır.
- Kültürel miras toprağa gömülü ise, il müze müdürlüğü gelmeden önce çıkarılmamalıdır.
- Proje kapsamında düzenlenecek oryantasyon, çevre ve iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinde tüm proje personeline bu planda yer alan uygulamalar hakkında bilgi verilmelidir.

EK – I 5403 Sayılı Kanun Kapsamında Alınan Arazi Kullanım İzni

GAZİANTEP VALİLİĞİ
İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

Sayı : E-27685112-230.04.02[230.04.02]-3199028
Konu : İslahiye Merkez Atıksu Arıtma Tesisi

28.10.2021

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞINA
(İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı)

İlgi : a) 02.06.2021 tarihli ve E-27685112-230.04.02-1580829 sayılı yazımız.
b) Kent Planlama Şube Müdürlüğünün 12.07.2021 tarihli ve 88108382-33595 sayılı yazısı.

İlimiz İslahiye İlçesi Cevdetpaşa Mahallesiindeki 470/5 parsel sayılı taşınmaz üzerine Belediye Başkanlığınız GASKİ Genel Müdürlüğü tarafından yapılması planlanan "İslahiye Merkez Atıksu Arıtma Tesisi" için Kurum görüşü sorulmuş olup ilgi yazışmalar neticesinde talep Bakanlığınıza bildirilmiştir.

Bakanlığımızın 25/10/2021-3144961 tarih ve sayılı yazısında özetle "Gaziantep İli İslahiye İlçesi Cevdetpaşa Mahallesiinde yer alan 2,5982 ha yüzölçüme sahip 470/5 parsel sayılı taşınmaza, atıksu arıtma tesisi yapılıma talebi için Bakanlık Makamının 21.10.2021 tarih ve E.2644698 sayılı Olurları ile alınan Kamu Yararı Kararı ve Bakanlık izni gönderilmiş olup tarım dışı kullanım izin tarihinden itibaren iki yıl içerisinde planların onaylanmaması durumunda verilen izin geçersiz kabul edilecektir" denmektedir.

Yukarıda belirtilen Bakanlık Makamının uygun görüşleri doğrultusunda; söz konusu İlimiz İslahiye İlçesi Cevdetpaşa Mahallesiindeki 470/5 parsel sayılı 2,5982 ha yüzölçüme sahip taşınmazın tamamının, "İslahiye Merkez Atıksu Arıtma Tesisi" yapımı için tarım dışı amaçla kullanımı uygun görülmüştür.

Söz konusu tesisin yapımı için verilen tarım dışı amaçla kullanım izni, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu Uygulama Yönetmeliğinin 12. maddesi 8. fıkrası gereği izin tarihinden itibaren iki yıl içerisinde planların onaylanmaması durumunda geçersiz sayılacaktır.

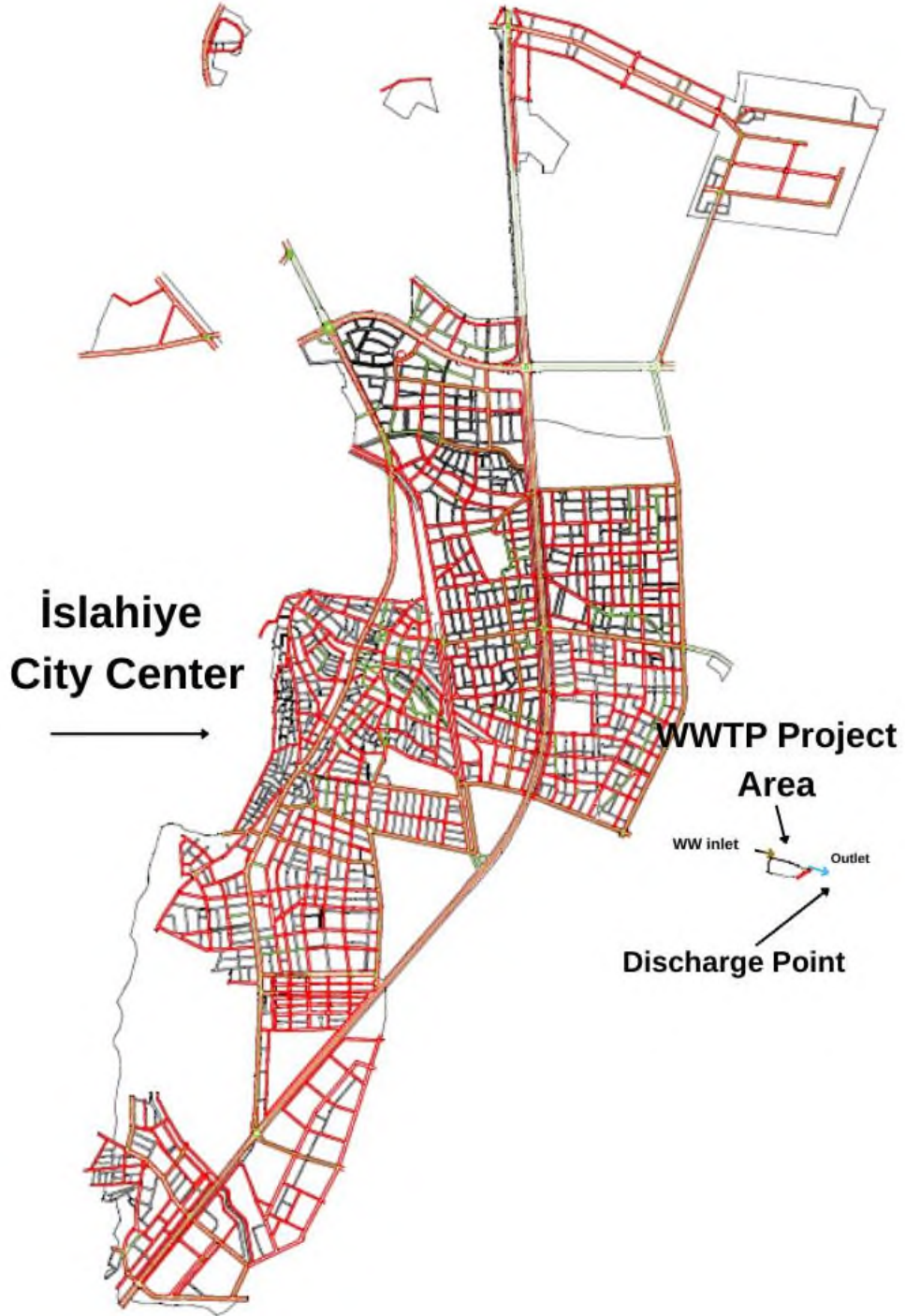
Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet KARAYILAN
İl Müdürü

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: E9AD7051-9534-4C69-9801-90333AR5035C Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>
Buğak Mah. Fevzi Çakmak Biv.No:102 27090/Şehitkamil/Gaziantep Bilgi için: Fabrettin MADEN
Tel: (0342) 321 10 66 Faks: (0342) 321 10 58 Mühendis
E-Posta: gaziantep@tarimormn.gov.tr Kep: Telefon No:(342) 321 10 66-1412
tarimvenirmmbakanligi@n901.ksp.tr

EK – J İmar Planı I

EK – L Mevcut Arazi Koşullarına Ait Fotoğraflar

EK – M Kurum Görüşleri Özet Raporu

İSLAHİYE İLÇESİ CEVDETPAŞA MAHALLESİ SINIRLARI İÇİNDE ARITMA TESİSİ PROJESİ İMAR PLANI ÇALIŞMASI KURUM GÖRÜŞÜ ÖZET RAPORU		
KURUM ADI	KURUM GÖRÜŞÜ ÖZETİ	EVRAK GELİŞ TARİHİ
TCDD 6. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ/ADANA	Konu ile ilgili yapılan incelemeler ve ilgili birimlerimizden alınan görüşler doğrultusunda, söz konusu planlama çalışmasının yapılacağı alanda bugün itibarıyla herhangi bir projemiz bulunmamakla birlikte; -Teşekkülümüze ait mevcut demiryolu hattı ve mülkiyet arazisinin korunması ve teşekkülümüz kullanımına ayrılması, -Demiryolu seyrisufer emniyeti, san ve mal güvenliği için belirtilen alanın mücavirinden geçen mevcut demiryolu hat güzergahının imar yolu, diğer karayolu ve yaya yolu ile kesiştiği noktaların imar planında alt ve üst geçit olarak planlanması, geçiş koridorunun her iki tarafında imar mevzuatı uyarınca inşaat çekme mesafesinin bırakılması, yanıcı ve patlayıcı maddelerle ilgili Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın 13.11.2014 kabul tarihli ve TS1 1939/73 sayılı Mecburi Standart Tebliğine göre , demiryolu koridor(mülkiyet) sınırından itibaren örtülü tanklar ve yer altı tankları için 10m.(yer altı tankları ile ilgili emniyet mesafeleri, emniyet valfinden itibaren ölçülür.) yer üstü tankları için ise 15m. emniyet mesafesi bırakılması gerekmektedir.	07.05.2018
ŞEHİR VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ/ GAZİANTEP	Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliğinde yer alan; <ul style="list-style-type: none"> Mekansal Planı Kademelenmesi ve Genel Esaslar başlıklı 3.bölümde, Mekansal Planların Yapımına Dair Esaslar başlıklı 4.bölümde, İmar Planlarına Dair Esaslar başlıklı7.bölümde yer alan ilkelere, esaslar, standartlar ve şartların yerine getirilmesi gerekmektedir. 	19.04.2018
İL GIDA TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜRLÜĞÜ / GAZİANTEP	5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu' nunun 14. maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendi uyarınca kamu yararı kararı verilmiştir.	
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI III. BÖLGE MÜD.-GAZİANTEP ŞUBE MÜD.	Belirtilen alanda, Müdürlüğümüzün herhangi bir yatırım projesi bulunmamaktadır.	18.04.2018
KARAYOLLARI GENEL MÜD. 5. BÖLGE MÜD./MERSİN	Yapılan inceleme neticesinde; söz konusu imar planı yapılması düşünülen alan, karayolu ağımızda bulunan mevcut ve tasarı projelerimizden etkilenmemektedir.	30.04.2018
KİLİS ORMAN İŞLETME MÜD.	Söz konusu taşınmaz 6831 sayılı Orman Kanunu kapsamında ya da aynı kanunun 2/B maddesi kapsamında kalmadığından imar planı çalışması yapılmasında sakınca bulunmamaktadır.	05.07.2018
İL 20. BÖLGE MÜD./ KAHRAMANMARAŞ	Bahse konu alan inşa halindeki 'Kilavuzlu Barajı 3. Kısım' sulaması içerisinde kalmakta ve parselin batısından geçmekte olan 'Kilavuzlu Barajı Sulaması K530 Sulama Kanalı' parseli kesmektedir. Atık su arıtma tesisi yapılması durumunda sulama alanlarımızda, sulama kanallarımız ile tahliye kanallarımıza zarar vermesi ve arıtma tesisinin ilgili yönetmeliklere göre çevresel koşulları sağlaması gerekmektedir.	14.08.2018
GAZİANTEP KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Yapılan incelemede 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 6 nci maddesine giren taşınmaz kültür varlığı bulunmadığı anlaşılmıştır. Bu nedenle gösterilen alanda nazım imar planı yapılmasında 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu açısından bir sakınca görülmemektedir.	
TEİAŞ /GAZİANTEP	Yapılan inceleme neticesinde, plan bölgesinde teşekkülümüze ait herhangi enerji iletim hattı bulunmamaktadır. Bu nedenle söz konusu alanda yapılacak olan imar planı çalışmasında sakınca yoktur.	20.04.2018
GAZDAŞ	Bahse konu alanda kurumumuza ait mevcut veya planlanan alt ve üst yapı yatırımları bulunmamaktadır.	10.04.2018
TOROSLAR ELEKTRİK DAĞITIM/ADANA		
MÜLKİYET: Cevdetpaşa Mahallesi Ada 470 Parsel 5 (25.978 m ² GASKİ)		

EK – N İslahiye AAT'ye Ait KMZ Dosyası ve KMZ Harita Görüntüsü

İslahiye Atıksu
Arıtma SON.kmz

EK – O – Arazi Kullanımına İlişkin Resmi Yazışmalar ve Kurum Görüşleri (5403 Sayılı Kanun ve Genel Uygunluk)

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
20. Bölge Müdürlüğü
DSİ 202. Şube Müdürlüğü - GAZİANTEP

Sayı : E-73803003-622.02-6972870

23.03.2026

Konu : Görüş ve Teklifler

GAZİANTEP SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : a) 11.03.2026 tarihli ve 16330667-566/1728 sayılı yazınız.
b) 26.01.2026 tarihli ve 11717750-804.01-E.2026-88/481 sayılı yazınız.

İlgi yazınızda; İlimiz İslahiye ilçesinin atıksularının bertaraf edilmesi amacıyla mülkiyeti Genel Müdürlüğünüze ait, imar planında "Belediye Hizmet Alanı"(Atıksu Arıtma Tesisi) olarak işlenmiş, İslahiye ilçesi, Cevdetpaşa Mahallesi 470 ada 5 nolu parsel üzerine Avrupa Yatırım Bankası tarafından finanse edilen Devlet Hibe Programı kapsamında atıksu arıtma tesisi yapılması planlanığı, söz konusu taşınmaz üzerinde ekli tapu kaydında belirtilen kurumumuza ait beyanın inşaat yapımına engel olup olmadığına dair kurum görüşünüz talep edilmiştir.

Cevdetpaşa Mahallesinde "Kılavuzlu Sulaması 4. Kısım" işi muhtevasında arazi toplulaştırma çalışmaları tescil aşamasında olup sulama hattı ve işletme bakım yollarından kaynaklı Cevdetpaşa Mahallesinde KOP (Kamu Ortak Payı) 0.033004 oranında, arazi toplulaştırmaya giren tüm parsellerden kesinti yapılmıştır.

Söz konusu parselden de 544.95 m² yasal kesinti yapılmıştır. Ancak 28.01.2026 tarih ve 3686040 sayılı üst yazıda tarafımıza gönderilmiş olan vaziyet planına göre 470 ada 5 numaralı parsel mümkün olduğunca mevcut (eski) haliyle korunmuş olup "Belediye Hizmet Alanı"(Atıksu Arıtma Tesisi) " inşaat yapılmasında Kurumumuzca herhangi bir sakınca bulunmamaktadır.

Gereğini arz ederim.

Necip Ersin TALU
Şube Müdürü

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 76CEA5BA-95CA-4E97-8A2C-D4CFF00C27DE Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/devlet-su-isleri-efys>

Adres: Dsi 202 Şube Müdürlüğü, Mücahitler Mah. Fevzi Çakmak Bul.No:94

Bilgi için: Kübra Nur UÇAR
Mühendis

Şehitkamil Gaziantep

Telefon: 0 342 321 36 01Faks: 0 342 321 34 45

KEP Adresi: dsi.genimud@hs01.kep.tr

KEP Adresi : dsi.genimud@hs01.kep.tr

T.C.
GAZİANTEP VALİLİĞİ
İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

Sayı : E-27685112-230.04.02-24107251
Konu : Tarım Dışı Amaçla Kullanım İzinleri
(İslahiye İlçesi Cevdetpaşa Mahallesi Gaski
Arıtma Tesisi Kurum Görüşü Hk.)

30.03.2026

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞINA
(Gaski Genel Müdürlüğü)

İlgi : Büyükşehir Belediye Başkanlığı Gaski Genel Müdürlüğü'nün 29250268 sayı ve 30/03/2026
Tarihli yazısı.

İlgi yazıda; mülkiyeti Gaski Genel Müdürlüğünüze ait olan, İslahiye ilçesi Cevdet Paşa Mahallesi 470 Ada 5 Parselde kayıtlı 25.982 m² yüzölçümlü taşınmazın, 1/1000 ölçekli uygulama imar planında "Belediye Hizmet Alanı (GASKİ Hizmet Alanı – Atık Su Arıtma Tesisi Alanı)" olarak belirlendiği, 24.12.2018 tarihinde taşınmaza imar planı yapılabilmesi amacıyla kamu yararı kararı alınmasına ilişkin Bakanlık Oluru temin edildiği, alınan Kamu Yararı Kararı doğrultusunda, bahse konu taşınmaza ilişkin nazım ve uygulama imar planları, Büyükşehir Belediye Meclisinin 12.11.2021 Tarih ve 702 Sayılı kararı ile onaylanarak yürürlüğe girdiği, bu çerçevede alınan hibe doğrultusunda İslahiye ilçesine hizmet verebilmek amacıyla bahsi geçen taşınmaz üzerinde atık su arıtma tesisi inşaatına başlanılması planlandığından, taşınmaz üzerinde bulunan şerh/beyanların inşaat başlanılmasına engel teşkil edip etmediğinin Belediye Başkanlığınıza bildirilmesi talep edilmektedir.

İmar Planı onaylanmış sözkonusu parsel üzerinde Gaski Genel Müdürlüğü'nce yapılacak iş veya işlemlerde Büyükova şerhinin bulunması bir engel teşkil etmemektedir.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

İbrahim SAĞLAM
İl Müdürü

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: C346979A-D461-47D2-A20D-A3D8080E3ECC

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ehys>

Mücahitler Mah.Fevzi Çakmak Biv.No:102 27090 Şehitkamil/Gaziantep

Tel: (0342) 321 10 66 Faks: (0342) 321 10 58

E-Posta: gaziantep@tarimoorman.gov.tr Keş: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Mehmet

ÇETİNKAYA

Mühendis

Telefon No:(342) 321 10 66-67

EK – P – Halkın Katılımı Toplantısı

İslahiye (Gaziantep) Atıksu Arıtma Tesis Projesi

HALKIN KATILIMI TOPLANTISI TUTANAĞI

Gönderim : Mayıs 2026

Toplantı Tarihi : 7 Mayıs 2026- 11.00

Toplantı Yeri : GASKİ Genel Müdürlüğü 1. Kat

1. HALKIN KATILIMI TOPLANTISI

İslahiye (Gaziantep) Atıksu Arıtma Tesisi (AAT) Projesi, kapsamında, yeterli atıksu arıtma standartlarını korumak, çevre kirliliğini önlemek ve Türkiye'nin Kentsel Atıksu Arıtma Yönetmeliğine uyulması hususunda önemli projelerden biridir. Proje, Projenin, deprem sonrası Devlet Hibesi Programı kapsamında finanse edilmesi ve Avrupa Yatırım Bankası (AYB) iş birliğiyle yürütülmesi planlanmaktadır. Bu proje, Avrupa Yatırım Bankası (AYB) finansmanıyla, İLBANK'ın finansal aracılığı ve Gaziantep Su ve Kanalizasyon İdaresi (GASKİ) tarafından yürütülmektedir.

Bu Proje için Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP), Türk çevresel ve sosyal mevzuatı, Avrupa Yatırım Bankası Operasyonel Politikaları, Avrupa Yatırım Bankası Genel Çevre, Sağlık ve Güvenlik (ÇSG) Kılavuzları, Sanayi Sektörü Kılavuzları ve İLBANK'ın Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesi (ÇSYÇ) dikkate alınarak Kali Mühendislik ve Danışmanlık Ltd.Şirketi tarafından hazırlanmıştır.

Bu çalışmaların tamamlanmasının ardından, proje kapsamında paydaşların görüş ve önerilerinin alınması amacıyla 07 Mayıs 2026 tarihinde saat 11.00'te Halkın Katılım Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

1.1. ÖZET

Bu alt bölümde Halkın Katılım Toplantısı'nda projeye ilişkin bilgiler danışman firma tarafından sunulmuştur. Detaylar aşağıdaki gibidir:

Çevre Uzman ve Sosyal Uzman tarafından, projenin Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP) hakkında bilgilendirme sunumu gerçekleştirilmiştir. ÇSYP kapsamında projeye ilişkin genel bilgilendirme yapılmış; projenin amacı, konumu ve teknik özellikleri, hizmet verilecek mahalleler, öngörülen çevresel ve sosyal etkiler ile bu etkilere yönelik azaltım önlemleri, etki alanı, paydaş belirleme süreci ve şikayet mekanizması katılımcılarla paylaşılmıştır. Yaklaşık 1 saat süren toplantıya toplam 10 kişi katılmış olup, katılımcıların 8'i erkek ve 2'si kadındır. Toplantı sırasında paydaşlar tarafından projeye ilişkin herhangi bir şikayet veya olumsuz görüş iletilmemiş; projenin bölge açısından önemli ve faydalı bir yatırım olduğu ifade edilmiştir.

İslahiye'nin kanalizasyon sistemi 2016–2020 yılları arasında kurulmuştur, hâlen bir atıksu arıtma tesisi bulunmamaktadır. Bu nedenle toplanan atıksular arıtılmadan en yakın dere yataklarına verilmekte, bu durum çevre ve halk sağlığı açısından risk oluşturmaktadır. Bu sorunu çözmek amacıyla, GASKİ tarafından modern bir atıksu arıtma tesisi planlanmıştır. Tesiste, azot ve fosfor gibi kirleticileri de gideren gelişmiş bir arıtma yöntemi kullanılacak ve böylece suyun çevre mevzuatına uygun şekilde arıtılması sağlanacaktır. İslahiye (Gaziantep) Atıksu Arıtma Tesisi Projesi uygulanması GASKİ için kısa vadede acil bir öncelik teşkil etmektedir.

Bu projenin uygulanması GASKİ için kısa vadede acil bir öncelik teşkil etmektedir. Ardından soru-cevap bölümü başladı ve Sorular Kali Mühendislik ve Danışmanlık Ltd.Şirketini temsilen Çevre Uzmanı tarafından cevaplanmıştır.

1.2. Soru & Cevap Oturumu

Bu bölümde, Halkın Katılım Toplantısı sırasında katılımcılar tarafından iletilen görüş, öneri ve sorular ile bu konulara ilişkin proje ekibi tarafından verilen yanıtlar sunulmaktadır. Detaylar aşağıda yer almaktadır:

Soru 1: Bu suyu içme suyu olarak kullanabilecek miyiz?

Çevre Uzmanı: Hayır, çıkış suyunun niteliği buna uygun değildir.

Soru 2: Bu tesis tüm ilçeye hizmet verecek mi?

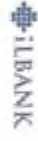
Çevre Uzmanı: Islahiye merkez mahallerine hizmet verilecek şekilde tasarlanmıştır.

1.3. Sonuç

1 saat süren Halkın Katılım Toplantısı sırasında, danışman firma KALİ yetkilileri tarafından Türkiye'nin Deprem Devlet Hibesi Programı kapsamında AYB tarafından finanse edilen Islahiye Atıksu Arıtma Tesisi (AAT) Projesi hakkında katılımcılara bilgi verilmiştir. Bilgilendirme sunumunun ardından soru-cevap oturumu gerçekleştirilmiş ve katılımcıların proje ile ilgili soruları yanıtlanmıştır.

2. Katılımcı Listesi

PAYDAŞ KATILIM TOPLANTISI TUTANAĞI				
Toplantı Konusu: İslahiyte (Gaziantep) Atıksu Arıtma Tesisi Projesi Hakkın Katılım Toplantısı				
Toplantı Yeri / Tarihi: GASKİ Genel Müdürlüğü 1. Kat Toplantı Salonu 07.05.2026(Pazartesi) Saat:11.00				
Katılımcılar:	İsim-Soyisim	Meslek	Temsil Ettiği Kurum /Merkezin Yeri	Telefon
1		Ticari	Abone İşleri	
2		Mühür	Abone İşleri	
3			Yer İşleri	
4		Genel Müdür	Yer İşleri	
5		Yardımcı	Abone İşleri	
6		Genel Müdür	Abone İşleri	
7		Genel Müdür	Abone İşleri	
8		Genel Müdür	Abone İşleri	
9		Genel Müdür	Abone İşleri	
10		Genel Müdür	GASKİ	
11				
12				
13				
14				
15				

3. EKLER

Ek 1: Halkın Katılımı Toplantılarından Fotoğraflar

Ek 2: Gazete İlanları

...yeten Or-
len çalışmalarla kentün üretim
kapasitesinin arttığını belirtti.
Güler, kaz ve bildircin üretimiyle
yeni bir sektör oluşturduklarını
söyledi. Danışlık kaz ve bildircin
tesisi, kuluçkahane, yumurta
üretim tesisi, yarka üretim te-

...merkesini gezen Güler, tesiste
2 bin anaç bildircinden 500 bin
yumurta elde edildiğini belir-
ten Güler, kaz üretiminin 7 bine
ulaştığını ifade etti. Fındık atık-
larını yem olarak kullandığı
modelle verimin arttığını vurgu-
layan Güler, bildircin yumurtası
ve kaz oturan yeni bir ekonomik
değer oluşturduğunu kaydetti.

**İSLAHIYE (GAZİANTEP)
ATIKSU ARITMA TESİSİ PROJESİ
HALKIN KATILIMI TOPLANTISINA DAVET**

İslahiye Atıksu Arıtma Tesisi Projesi, Avrupa Yatırım Bankası finansmanı, İLBANK aracılığı ve GASKİ tarafından yürütülmektedir. Cevdetpaşa Mahallesi'nde modern bir atıksu arıtma tesisi inşa edilecek; tesiste azot ve fosfor giderimi yapılacak ve günlük 5.670-8.505 m³ kapasiteye sahip olacaktır.

Proje için yürütülen çevresel ve sosyal çalışmalar kapsamında halkı bilgilendirmek, halkın görüş ve önerilerini almak, inşaat ve işletme dönemlerinde halk ile işbirliği tesis etmek üzere GASKİ tarafından planlanan ve aşağıda detayları verilen "Halkın Katılımı Toplantısı" düzenlenecektir.

Halkımıza saygı ile duyurulur.

Çevresel Sosyal Yönetim Planı Raporu

Proje Sahibi: Gaziantep Su ve Kanalizasyon İdaresi (GASKİ)

Hazırlayan Kuruluş:
Kali Enerji Mühendislik Danışmanlık Ltd. Şti.

Yer: Gaski Genel Müdürlüğü 1. Kat Toplantı Salonu

Tarih: 7 Mayıs 2026 (Perşembe)

Saat: 11.00

www.ilan.gov.tr'de (Basın: 2455473)

İslahiye (Gaziantep) Atıksu Arıtma Tesisi Projesi HALKIN KATILIMI TOPLANTISINA DAVET

İslahiye Atıksu Arıtma Tesisi Projesi, Avrupa Yatırım Bankası finansmanı, İLBANK aracılığı ve GASKİ tarafından yürütülmektedir. Cevdetpaşa Mahallesi'nde modern bir atıksu arıtma tesisi inşa edilecek; tesiste azot ve fosfor giderimi yapılacak ve günlük 5.670–8.505 m³ kapasiteye sahip olacaktır. Proje için yürütülen çevresel ve sosyal çalışmalar kapsamında halkı bilgilendirmek, halkın görüş ve önerilerini almak, inşaat ve işletme dönemlerinde halk ile işbirliği tesis etmek üzere GASKİ tarafından planlanan ve aşağıda detayları verilen "Halkın Katılımı Toplantısı" düzenlenecektir.

Halkımıza saygı ile duyurulur.

Çevresel Sosyal Yönetim Planı Raporu

Proje Sahibi: Gaziantep Su ve Kanalizasyon İdaresi(GASKİ)

Hazırlayan Kuruluş: Kali Enerji Mühendislik Danışmanlık Ltd Şti

Yer: Gaski Genel Müdürlüğü 1. Kat Toplantı Salonu

Tarih: 7 Mayıs 2026 (Perşembe)

Saat: 11,00

Resmi ilanlar www.ilan.gov.tr'de

BASIN-02455473

05

24 NİSAN 2026
CUMA

GÜNDEM

Telgraf

Vali Kemal Çeber, koltuğunu devretti

GAZİANTEP VALİSİ KEMAL ÇEBER, 23 NİSAN ULUSAL EGEMENLİK VE ÇOCUK BAYRAMI NEDENİYLE BİR GÜNÜ GÜNE KOLTUĞUNU 4'ÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİSİ EYLÜL LİNA YILDIZ'A DEVRETTİ

Gaziantep Valisi Kemal Çeber, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Kuruluşunun 105'inci yıl dönümü ile 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kutlamaları çerçevesinde bir günliğüne koltuğuna Makbule Mahmut Ali Aykavut İlkokulu 4'üncü sınıf öğrencisi Eylül Lina Yıldız'a devretti. Valilik makamına oturan Eylül Lina Yıldız, İl Jandarma Komutanı Tümgeneral Halil Şen ve İl Emniyet Müdürü Celal Özcan'dan yapılan çalışmalar hakkında bilgi aldı.

Minik Vali Eylül Lina Yıldız, programda yaptığı konuşmada, "Bugün Gaziantep'te

Kemal Atatürk'ün bizlere armağan ettiği bu anlamlı günde 23 Nisan'ın verdiği sorumlulukta Gaziantep Valiliği makamını temsil eden görev başındayım. Milletimizin bizlere duyduğu güvenin bilinciyle görevime için azimle çalışıyorum" ifadelerini kullandı.

Minik Vali Eylül Lina Yıldız, özellikle meslektaşlarına yönelik kaçak farkındalık çalışmalarını ve okullardaki güvenlik tedbirlerini ile ilgili İl Jandarma Komutanı Tümgeneral Halil Şen ve İl Emniyet Müdürü Celal Özcan'dan bilgi alarak çalışmalarını sürdürdüğünü belirtti. (İHA)

İslahiye (Gaziantep) Atıksu Arıtma Tesisi Projesi HALKIN KATILIMI TOPLANTISINA DAVET

İslahiye Atıksu Arıtma Tesisi Projesi, Avrupa Yatırım Bankası finansmanı, İLBANK aracılığı ve GASKİ tarafından yürütülmektedir. Cevdetpaşa Mahallesi'nde modern bir atıksu arıtma tesisi inşa edilecek; tesiste azot ve fosfor giderimi yapılacaktır. Proje için yürütülen çevresel ve sosyal çalışmalar kapsamında halkı bilgilendirmek, halkın görüş ve önerilerini almak, inşaat ve işletme dönemlerinde halk ile işbirliği tesis etmek üzere GASKİ tarafından planlanan ve aşağıda detayları verilen "Halkın Katılımı Toplantısı" düzenlenecektir.

Halkımıza saygı ile duyurulur.

Çevresel Sosyal Yönetim Planı Raporu

Proje Sahibi: Gaziantep Su ve Kanalizasyon İdaresi (GASKİ)

Hazırlayan Kuruluş: Kali Enerji Mühendislik Danışmanlık Ltd Şti

Yer: Gaski Genel Müdürlüğü 1. Kat Toplantı Salonu

Tarih: 7 Mayıs 2026 (Perşembe)

Saat: 11.00

Resmi İlanlar www.ilan.gov.tr/de

BASIN: 02455473

58 araca ceza yazıldı

GAZİANTEP'TE POLİS EKİPLERİNCE GERÇEKLEŞTİRİLEN "HUZUR-27" UYGULAMASINDA ÇOK SAYIDA DENETİM YAPILDI, ARANAN ŞAHİSLER YAKALANDI VE KAÇAK ÜRÜNLERE EL KONULDU

Gaziantep Emniyet Müdürlüğü ekiplerinin kent genelinde farkı noktalarda yürüttüğü uygulamaya çok sayıda polis ekibi katıldı. Denetimlerde toplam 2 bin 767 kişi ve 779 araç sorgulandı. Yapılan kontrollerde resimli sigardan

arandığı belirlenen 3 kişi yakalanarak gözaltına alındı. Ayrıca yapılan aramalarda 55 bin adet gürültü kaçağı makaron, 80 adet kaçak sigara ve bir miktar uyuşturucu madde ele geçirildi. Ele geçirilen maddelerle ilgili 7 şüpheli

hakkında yasal işlem başlatıldı. Uygulama kapsamında trafik denetimleri de yapıldı. Kısıtlı uyumadığı tespit edilen 59 araca toplam 1 milyara 343 bin 888 TL idari para cezası uygulandı. (DUYGU KAPLAN)

Ek 3: GASKİ Resmi İnternet Sitesinde Yayınlanan ÇSYP ve Halkın Katılımı Toplantısına İlişkin Belge ve Duyurular

[Kurumsal](#)
[Hizmetler](#)
[Tesislerimiz](#)
[Projelerimiz](#)
[Etkinlikler](#)
[İletişim](#)

[Online İşlemler](#)

İslahiye Atıksu Arıtma Tesisi Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı

22 Nisan 2025

İslahiye (Gaziantep) Atıksu Arıtma Tesisi Projesi'nin İnşaatı ÇEVRESEL ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP) İndirmek için tıklayınız.

Construction Of İslahiye (Gaziantep) Wastewater Treatment Plant Project ENVIRONMENTAL And Social Management Plan (ESMP) Click here to download.

- GASKİ Hakkında >
- Belediye Başkanımız >
- Genel Müdürlüğümüz >
- Yönetim Şemamız >
- Miyon & Vizyon >
- Balgalar >
- Stratejik Plan >
- Faaliyet Raporları >
- Mevzuatlar >
- Kurumsal Kimlik >
- Haberler >

Tüm Haberleri Görüntüle

Ek 4: GASKİ İslahiye Atıksu Arıtma Tesisi (AAT) Projesi Halkın Katılımı Toplantısı Broşürü

İş sağlığı ve güvenliği açısından: Tüm çalışanlara eğitim verilecek, güvenli çalışma kuralları uygulanacak ve yüksek riskli işler için izin sistemi kullanılacaktır. Kazaların önlenmesi için düzenli denetimler yapılacak, ekipmanlar kontrol edilecek ve kişisel koruyucu ekipman kullanımı zorunlu olacaktır. Acil durumlar için planlar hazırlanacak, tatbikatlar yapılacak ve ilk yardım ekipleri oluşturulacaktır.

Toplum sağlığı ve güvenliği: Yerleşim alanlarında trafik ve erişim güvenliği sağlanacak, çalışmalar önceden halka duyurulacaktır. Gürültü, titreşim ve toz gibi etkiler azaltılacak, altyapı ve günlük yaşamın etkilenmemesi için gerekli önlemler alınacaktır.

Sosyal etkiler ve çalışan hakları: Çalışanlar için şikâyet mekanizması kurulacak, geri bildirimler düzenli olarak değerlendirilecektir. İşçi konaklama ve çalışma koşulları uluslararası standartlara uygun olacaktır. Cinsel sömürü ve tacizi önlemeye yönelik sıfır tolerans politikası uygulanacaktır.

- Projenin işe alım sürecinde yerel halka öncelik verilecektir.

AYB Çevre ve Sosyal Standartları ve proje gereklilikleri uyarınca, İslahiye (Gaziantep) Atıksu Arıtma Tesisi Projesi özelinde paydaşların projenin çevresel ve sosyal performansı ile ilgili endişelerini, şikâyetlerini ve geri bildirimlerini iletebilmelerini sağlamak amacıyla proje düzeyinde bir Şikâyet Mekanizması oluşturulacaktır.

Şikâyet Mekanizması, proje döngüsü boyunca sorunların çözülmesi için şeffaf, zamanında ve adil bir süreç sağlayacaktır.

Şikâyet Mekanizması, proje ile ilgili tüm kişi ve kurumların görüş, öneri ve şikâyetlerini güvenli ve kolay bir şekilde iletebilmesini sağlayacaktır. Herkesin erişimine açık olacak, özellikle kadınlar, gençler, yaşlılar ve hassas/dezavantajlı grupların katılımını kolaylaştıracak şekilde tasarlanacaktır. Şikâyetler gizli veya anonim olarak iletebilecek ve hiçbir şekilde baskı, zorlama ya da misilleme yapılmayacaktır. Tüm başvurular belirli bir süreç içinde değerlendirilecek, sonuçlar şeffaf şekilde paylaşılacak ve sistem düzenli olarak izlenecektir. Şikâyet mekanizmasına ilişkin bilgiler GASKİ ve diğer iletişim kanalları üzerinden kamuoyuna duyurulacaktır. Ayrıca, gerekli durumlarda üst mercilere başvuru imkânı da açık olacaktır. Bu kapsamda, ülke çapında hizmet veren Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER) ve İLBANK gibi mekanizmalardan yararlanabilirler.

CİMER:

www.cimer.gov.tr
- Çağrı merkezi: 150
- Telefon numarası: +90 312 590 20 00

YİMER

www.yimer.gov.tr
- Çağrı merkezi: 157
- Telefon numarası: +90 312 157 11 22

İLBANK:

<https://www.ilbank.gov.tr/form/bilgiedinmeul-uslararasi>
-E-posta: uidbbilgi@ilbank.gov.tr
- Telefon numarası: +90 312 508 80 57

GASKİ:

- Çağrı Merkezi: 153
- Telefon: 0 342 211 13 00
- E-posta: gaski@gaski.gov.tr

İslahiye (Gaziantep) Atıksu Arıtma Tesisi Projesi

Halkın Katılımı Toplantısı Bilgilendirme Broşürü

Tarih: 7 Mayıs 2026 (Perşembe)

Saat: 11.00

Yer: Gaski Genel Müdürlüğü 1. Kat

İslahiye (Gaziantep) Atıksu Arıtma Tesisi Projesi

İslahiye'nin içme suyu Göz kaynağı, Türkbağçe ve Değirmencik kuyularından sağlanmaktadır. Deprem sonrası güvenli içme suyu temini için GASKİ tarafından paket tip bir içme suyu arıtma tesisi kurulmuştur. Mevcut içme suyu dağıtım sistemi 2016-2020 yılları arasında İLBANK koordinasyonunda inşa edilmiş olup yaklaşık 117 km uzunluğunda boru hattı ve 3 adet su deposundan oluşmaktadır. İlçenin kanalizasyon sistemi de aynı dönemde kurulmuş olmakla birlikte, hâlen bir atıksu arıtma tesisi bulunmamaktadır. Bu nedenle toplanan atıksular arıtılmadan en yakın dere yataklarına verilmekte, bu durum çevre ve halk sağlığı açısından risk oluşturmaktadır. Bu sorunu çözmek amacıyla, GASKİ tarafından modern bir atıksu arıtma tesisi planlanmıştır. Tesiste, azot ve fosfor gibi kirlenmeleri de gideren gelişmiş bir arıtma yöntemi kullanılacak ve böylece suyun çevre mevzuatına uygun şekilde arıtılması sağlanacaktır. Tesisin kapasitesi, ilk etapta günlük yaklaşık 5.670 m³, nihai durumda ise 8.505 m³ atıksu antacak şekilde tasarlanmıştır.

Bu projenin uygulanması GASKİ için kısa vadede acil bir öncelik teşkil etmektedir.

Projenin, deprem sonrası Devlet Hibesi Programı kapsamında finanse edilmesi ve Avrupa Yatırım Bankası (AYB) iş birliğiyle yürütülmesi planlanmaktadır.

Bu proje, Avrupa Yatırım Bankası (AYB) finansmanı ile, İLBANK'ın finansal aracılığı ve Gaziantep Su ve Kanalizasyon İdaresi (GASKİ) tarafından yürütülmektedir.

2

Proje kapsamında düzenlenen bu Halkın Katılım Toplantısı; projenin tanıtılması, olası çevresel ve sosyal etkiler hakkında bilgi verilmesi, görüş ve önerilerinizin alınması ile şikayet mekanizmasına ilişkin bilgilendirme yapılması amacıyla gerçekleştirilmektedir.

Atıksu Arıtma Tesisi (AAT) projesi, Cevdetpaşa Mahallesi sınırları içerisinde yer alan 470/5 numaralı parsel üzerinde, toplam 25.982 m² alanı kapsayacak şekilde inşa edilecektir. Proje alanına en yakın yerleşim alanı yaklaşık 800 metre mesafede bulunan TOKİ (4 etap 3 Bölge) Konutları'dır.

Şekil 1. Projenin Etki Alanı

Projenin temel amaçları aşağıdaki gibidir:

- İlçe merkezindeki tüm atıksuların etkin şekilde arıtılmasını sağlayarak halk sağlığı, çevre ve doğal kaynaklar üzerindeki riskleri azaltmak,
- Türkiye Kentsel Atıksu Arıtma Yönetmeliği'ne uyuma katkı sağlamak,
- Projeyi AYB Çevresel ve Sosyal Standartları (ÇSS) ile uyumlu şekilde uygulamak.

3

Belirlenen potansiyel çevresel ve sosyal etkiler şunlardır:

- İnşaat sürecinde geçici hava emisyonları ve gürültü oluşumu,
- İnşaat alanı çevresinde trafik yoğunluğu ve güvenlik risklerinde artış,
- Geçici görsel etkiler ve erişim yollarında kesintiler,
- Tesis sahası için kalıcı tarım arazisi kaybı ve inşaat sürecinde çevredeki araziler üzerinde kısa süreli etkiler,
- Yüzey akışı veya kazara dökülmeler nedeniyle su kalitesinde geçici etkiler.

Bu riskleri azaltmak için kapsamlı önlemler planlanmıştır. Proje kapsamında bozulan alanların eski haline getirilmesi, atıkların doğru şekilde yönetilmesi, su ve toprak kalitesinin korunması, gürültü ve hava kirliliğinin kontrol altına alınması sağlanacaktır. Ayrıca toplum sağlığı ve güvenliğinin korunması, olumsuz sosyal etkilerin en aza indirilmesi ve hem ulusal mevzuata hem de uluslararası İSG standartlarına uyum sağlanacaktır.

Proje, ulusal mevzuata uygun olarak yürütülecek ve aynı zamanda Avrupa Yatırım Bankası (AYB) Koruma Politikaları, ilgili yönergeler, standartlar ve en iyi uluslararası uygulamalarla da uyumlu olacaktır. Beklenen etkilerin yönetimi için bir Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP) geliştirilmiştir. ÇSYP'nin uygulanmasından ana sorumlu kurum GASKİ'dir.

Çevre ve kaynakların korunması: Atıklar doğru şekilde toplanacak ve bertaraf edilecek, su ve toprak kirliliği önenecek, toz, gürültü ve emisyonlar kontrol altında tutulacaktır. Kazı ve inşaat çalışmaları sırasında doğal alanların korunmasına özen gösterilecektir.

4

Ek 4: GASKİ İslahiye Atıksu Arıtma Tesisi (AAT) Projesi'nin Sunumu

İslahiye (Gaziantep) Atıksu Arıtma Tesisi Projesi

1

- Proje Finansörü
- Proje Finansal Aracı
- Proje Uygulayıcısı
- Proje Danışmanı

2

Proje Hakkında Kısa Bilgi

- İslahiye'nin içme suyu Göz kaynağı, Türkbağçe ve Değirmencik kuyularından sağlanmaktadır. Deprem sonrası güvenli içme suyu temini için GASKİ tarafından paket tip bir içme suyu arıtma tesisi kurulmuştur. Mevcut içme suyu dağıtım sistemi 2016-2020 yılları arasında İLBANK koordinasyonunda inşa edilmiş olup yaklaşık 117 km uzunluğunda boru hattı ve 3 adet su deposundan oluşmaktadır. İçmenin kanalizasyon sistemi de aynı dönemde kurulmuş olmakla birlikte, halen bir atıksu arıtma tesisi bulunmamaktadır. Bu nedenle toplanan atıksular arıtılmadan en yakın dere yataklarına verilmekte, bu durum çevre ve halk sağlığı açısından risk oluşturmaktadır. Bu sorunu çözmek amacıyla GASKİ tarafından modern bir atıksu arıtma tesisi planlanmıştır. Tesiste, azot ve fosfor gibi kirlenmeleri de gideren gelişmiş bir arıtma yöntemi kullanılacak ve böylece suyun çevre mevzuatına uygun şekilde arıtılması sağlanacaktır. Tesisin kapasitesi, ilk etapta günlük yaklaşık 5.670 m³, nihai durumda ise 8.505 m³ atıksu artacak şekilde tasarlanmıştır.

- Bu projenin uygulanması GASKİ için kısa vadede acil bir öncelik teşkil etmektedir.
- Projenin, deprem sonrası Devlet Hibesi Programı kapsamında finanse edilmesi ve Avrupa Yatırım Bankası (AYB) iş birliğiyle yürütülmesi planlanmaktadır.

Proje Temel Amaçları

- İlçe merkezindeki tüm atıksuların etkin şekilde arıtılmasını sağlayarak halk sağlığı, çevre ve doğal kaynaklar üzerindeki riskleri azaltmak,
- Türkiye Kentsel Atıksu Arıtımı Yönetmeliği'ne uyuma katkı sağlamak,
- Projeyi AYB Çevresel ve Sosyal Standartları (ÇSS) ile uyumlu şekilde uygulamak.

Projenin Konumu

- Atıksu Arıtma Tesisi (AAT) projesi, Cevdetpaşa Mahallesi idari sınırları içerisinde yer almaktadır.
- Proje alanına en yakın yerleşim alanı yaklaşık 800 metre mesafede bulunan TOKİ (4 etap 3 Bölge) Konutları'dır.
- Elektrik İletim Hattı, alt projeye mevcut kamu yol ağı üzerinden erişmekte olup herhangi bir özel mülkiyet veya üçüncü şahıslara ait parsellerle çakışmamaktadır.

5

6

Projenin Erişim Yolu

- Erişim güzergâhı olarak halihazırda bulunan yollar kullanılacaktır.

Projenin Teknik Özellikleri

- Önerilen Proje, Gaziantep iline bağlı İslahiye ilçe merkezi (Atatürk, Aydınlık, Bahçeli, Behçelievler, Beyler, Burhaniye, Cevdetpaşa, Cumhuriyet, Çamlıca, Çay, Dervişpaşa, Erenler, Fevzi Çakmak, Hacı Ali Öztürk, Hürriyet, Pınarbaşı ve Yeni mahalleleri) için hizmet verecek şekilde tasarlanmıştır.

İslahiye TOKİ 4. Etap 3. Bölge konutları ve Güllühüyük mahallesi nüfus özeti:

Kategori	Nüfus Özeti	
	İslahiye TOKİ 4. Etap 3. Bölge	Güllühüyük Mahallesi
Toplam Nüfus	573	35
Erkek	290	18
Kadın	283	17
0-14 Yaş	145	7
15-24 Yaş	105	5
25-34 Yaş	100	4
35-44 Yaş	100	4
45-54 Yaş	100	4
55-64 Yaş	100	4
65 Yaş ve üzeri	100	4

15

Dilek, Öneri ve Şikayet

- Proje ile ilgili bilgilendirme amacıyla düzenlenecek toplantılar ve duyurular, muhtarlık panolarında ve GASK'nin resmi internet sitesi üzerinden yayımlanarak kamuoyuna duyurulacaktır.
- AYB Çevre ve Sosyal Standartları ve proje gereklilikleri uyarınca, Proje için tüm paydaşların projenin çevresel ve sosyal performansı ile ilgili endişelerini, şikâyetlerini ve geri bildirimlerini iletebilmelerini sağlamak amacıyla proje düzeyinde bir Şikâyet Mekanizması (ŞM) kurulacaktır.
- Şikâyet Mekanizması kapsamında, anonimlik sağlanır ve gizlilik ilkesine riayet edilecektir. Sunulan şikâyetler, belirlenen süreler içinde, kültürel olarak uygun, objektif ve hassas bir yaklaşımla ele alınacaktır.

16

Tüm paydaşlar, projeye ilgili şikâyet ve geri bildirimlerini doğrudan yetkililere iletmek için güvenilir ve erişilebilir kanalları kullanabilir. Bu kapsamda, ülke çapında hizmet veren Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER) ve İLBANK gibi mekanizmalardan yararlanabilirler.

- **GASK:**
  - Çağrı Merkezi: 153
  - Telefon: 0 342 211 13 00
  - E-posta: gask@gask.gov.tr
- **CİMER**
  - www.cimer.gov.tr
  - Çağrı Merkezi: 152
  - Telefon Numarası: +90 312 690 20 00
- **İLBANK**
  - <https://www.ilbank.gov.tr/form/bilgi/iletisim/uluslararasi>
  - E-posta: iletisim@ilbank.gov.tr
  - Telefon Numarası: +90 312 505 80 57
- **YİMER**
  - www.yimer.gov.tr
  - Çağrı Merkezi: 157
  - Telefon Numarası: +90 312 157 11 22